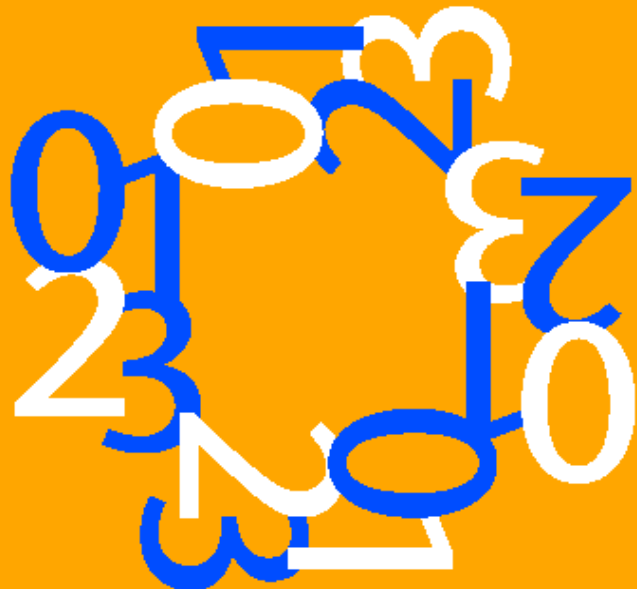

TILINPÄÄTÖS 2021

Kaupunginhallitus	11.4.2022
Tarkastuslautakunta	19.5.2022
Kaupunginvaltuusto	13.6.2022

YLEISPERUSTELUT	4
1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
1.2 KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	6
1.2.1 <i>Organisaatio ja tilivelvolliset viranhaltijat 1.1. - 31.12.2021</i>	6
1.2.3 <i>Toimielimet 1.1.-31.12.2021</i>	7
1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	15
1.3.1 <i>Väestön kehitys</i>	16
1.3.2 <i>Työllisyyden kehitys</i>	16
1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	17
1.4.1 <i>Kaupungin henkilöstö</i>	20
1.4.2 <i>Ympäristökijät</i>	22
1.4.3 <i>Muut ei taloudelliset asiat</i>	22
1.4.4 <i>Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	23
1.4.5 <i>Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä</i>	23
1.4.6 <i>Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä</i>	24
1.5 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	26
1.5.1 <i>Tilikauden tuloksen muodostuminen</i>	26
1.5.2 <i>Toiminnan rahoitus</i>	27
1.5.3 <i>Rahoitusasema ja sen muutokset</i>	29
1.6 KOKONAISMENOT JA TULOT	32
1.7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	33
1.7.1 <i>Kuntakonsernin rakenne</i>	33
1.7.2 <i>Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat</i>	33
1.7.3 <i>Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	36
1.7.4 <i>Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä</i>	36
1.7.5 <i>Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut</i>	37
1.8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET ..	41
1.8.1 <i>Asiaa koskeva sääntely</i>	41
1.8.2 <i>Tilikauden tuloksen käsittely</i>	41
1.8.3 <i>Talouden tasapainottamistoimenpiteet</i>	41
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KÄYTTÖTALOUSOSA	42
2.1 KAUPUNGINVALTUUSTO	45
2.2. TARKASTUSLAUTAKUNTA	46
2.3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA	47
2.4. KAUPUNGINHALLITUS	47
2.4.1 <i>Konsernijohto</i>	48
2.4.2 <i>Elinvoima</i>	54
2.5 HYVINVOINTIVALIOKUNTA	54
2.5.1 <i>Hyvinvointipalveluiden hallinto</i>	59
2.5.2. <i>Sosiaalityö</i>	61
2.5.3. <i>Terveys- ja hoivapalvelut</i>	65
2.6 SIVISTYSVALIOKUNTA	74
2.6.1 <i>Varhaiskasvatus</i>	74
2.6.2 <i>Perusopetus ja keskiasteen koulutus</i>	81
2.6.2 <i>Vapaa-aikapalvelut</i>	90
2.7 ELINYMPÄRISTÖVALIOKUNTA	101
2.8. LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS	111
2.9 LOIMAAN KAUPUNGIN KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	113
TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	118
INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	121
4.1 MAA- JA VESIALUEET, KONSERNIJOHTO	122
4.2 TALONRAKENNUS	122
4.3 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS	125
4.4 KULJETUSVÄLINEET	127
4.5 IRTAIN OMAISUUS	127

4.6 KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT	128
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	129
YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN RIITTÄVYYDESTÄ	130
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	131
7.1 TULOSLASKELMA, KAUPUNKI JA VESI -LIIKELAITOS.....	131
7.2 RAHOITUSLASKELMA KAUPUNKI JA VESI-LIIKELAITOS	132
7.3 TASE KAUPUNKI JA VESI -LIIKELAITOS.....	133
7.4 KONSERNITULOSLASKELMA	135
7.5. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	136
7.6. KONSERNIN TASE	137
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	139
8.1 LIITETIETOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET	139
8.2 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTÄ KOSKEVAT OHJEET	139
8.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEEN LIITTYVÄ OHJE.....	140
8.4 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	141
8.5 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	144
8.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	150
8.7 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	152
ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS	154
9.1.TOIMINTAKERTOMUS.....	154
9.2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	165
9.3. TOIMINNAN RAHOITUS	166
9.4. TASETARKASTELU	167
9.5. KOKONAISTULOT JA –MENOT 2020.....	169
9.6. JOHTOKUNNAN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ.....	169
9.7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	170
9.8. TULOSLASKELMA	172
9.9. RAHOITUSLASKELMA.....	173
9.10. TASE.....	174
9.11. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	175
9.12. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	179
9.13. KIRJAUSMENETELMÄ.....	179
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	181

YLEISPERUSTELUT

LOIMAAN KAUPUNKI

1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Globaaliksi pandemiaksi levinnyt korona-epidemia on kahden vuoden ajan vaikuttanut merkittävästi arjen elämään, hyvinvointiin ja talouteen. Epidemia on aika ajoin helpottanut, mutta muuntovirusten aiheuttamat tartunnat ovat edelleen vaivanamme. Epidemian myötä olemme myös omaksuneet ja ottaneet käyttöön uusia tapoja ja käytäntöjä, mutta kokonaisvaikutukset ovat vielä vaikeasti arvioitavia.

Venäjä aloitti 24.2.2022 sodan Euroopassa hyökkäämällä Ukrainaan. Sodan inhimilliset ja taloudelliset seuraamukset ovat välittömästi vaikuttaneet myös Suomeen ja Loimaalle. Elämme monella tavalla ennakoimattomassa ja poikkeuksellisessa tilanteessa. Loimaallekin on jo maaliskuun aikana saapunut monia sotaa pakenevia ukrainalaisia.

Eduskunta hyväksyi kesäkuussa 2021 sote-palveluiden ja pelastustoimen järjestämistä koskevan lain. Kunnissa aloitettiin vuoden 2023 alussa toteutuvan uudistuksen täytäntöönpano. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen väliaikainen toimielin valmisteli hallinnon järjestämistä syksyn 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana. Tammikuussa 2022 järjestetyissä aluevaaleissa Loimaalta valittiin viisi valtuutettua maaliskuun alussa aloittaneeseen 72 jäseniseen aluevaltuustoon.

Kesäkuun 2021 kuntavaaleissa valittiin 37 valtuutettua kahdeksasta eri ryhmästä. Valtuusto aloitti elokuussa vuoden 2025 toukokuuhun ulottuvan toimikautensa. Valtuustokauden alkaessa toimielimiä valittaessa palattiin valiokuntamallista aiempaan lautakuntarakenteeseen.

Koronan aiheuttamasta globaalitalouden vuoden 2020 jyrkästä pudotuksesta johtuen Suomen talouden kolmen vuoden kasvujakso päättyi BKT:n vähentyessä noin 3 %. Vuoden 2021 aikana talouden toipuminen oli ennakoitua nopeampaa, mutta Ukrainan kriisin vuoksi vuoden 2022 kasvuodotuksia on jouduttu alentamaan. Tämä vaikeuttaa tavoiteltua julkisen talouden rakenteellisen epätasapainon tasoittamista.

Kunnille kohdennetut valtionosuuksien korotukset ovat helpottaneet merkittävästi kuntien taloutta. Olemme Loimaalla selvinneet korona-vuosista monista ongelmista huolimatta pääosin kohtuullisen hyvin. Vaikutukset ja ongelmat ovat painottuneet kuitenkin erityisesti palvelualueille. Maatalouden tilanne ja näkymät ovat viime vuosina heikentyneet. Ukrainan sodan pitkittyessä vaikutukset ovat suuria myös maatalouteen.

Vuosina 2016–2019 jatkunut työllisyyden kohentuminen katkesi koronaan vuonna 2020. Työttömiä oli Loimaalla vuoden 2020 lopulla yli 12 % työvoimasta. Vuonna 2021 työllisyys kääntyi kuitenkin taas kasvuun. Vuoden 2021 lopulla työttömänä oli 6.768 henkilön työvoimasta 599 (8,9 %). Työvoima väheni vuoden 2021 aikana 65 henkilöllä (1,0 %). Avoimia työpaikkoja oli vuoden lopulla 157.

Asukasmäärä on vähentynyt vuosina 2020 - 2021 yli 200 asukkaalla. Asukaita oli vuoden 2021 lopulla 15.628. Alhaisen syntyvyyden ja luonnollisen väestömuutoksen vuoksi väestöennuste on laskeva ja väestöllinen huoltosuhde heikkenevä. Tämä on vaikuttanut myös työvoiman tarjontaan ja ongelmana osalla yrityksiä on osaavan työvoiman saanti. Asuminen, koulutus, elinkeinot ja yritystoiminta sekä niihin vaikuttavat toimenpiteet ovat tärkeitä haettaessa ratkaisuja rakenteellisiin ongelmiimme.

Kaupunginvaltuuston tammikuussa 2019 päättämät strategiset tavoitteet ovat ohjanneet toimintaamme. Tehtävänämmä on edistää asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa.

Hyvinvointialue uudistuksen sekä mm. valmisteilla olevan TE-palvelujen uudistuksen 2024 vuoksi kaupungin palvelut, toiminnat, hallinto ja henkilöstö ovat vuosina 2022–2024

suurella muutostilanteessa. Uuden strategian valmistelusta tehtiin linjaukset syksyn 2021 aikana ja valmistelu käynnistyi tammi-helmikuussa 2022. Tavoitteena on, että strategia on valmiina elo-syyskuussa 2022.

Vuosien 2020 ja 2021 tulokset ovat olleet hyviä. Koronaan liittyvien valtionosuuslisäysten, harkinnanvaraisten valtionosuuksien, pienempien erikoissairaanhoidon kulujen sekä vuoden 2020 henkilöstön lomautusten ja henkilöstökulujen vähentämisen johdosta vuoden 2020 tilikauden ylijäämä oli 7,7 milj. euroa. Vuoden 2021 tilikausi oli 2,8 milj. euroa ylijäämäinen. Arvioitua parempaan tulokseen vaikuttivat erityisesti 4,0 milj. euroa arvioitua suuremmat verotilitykset, erikoissairaanhoidon 2,4 milj. euroa arvioitua pienemmät palveluostot sekä koronasta aiheutuneisiin lisäkustannuksiin saadut korvaukset.

Erikoissairaanhoidon käyttö on vuosina 2020–2021 vähentynyt merkittävästi. Vuosien 2020 ja 2021 palveluostot olivat yhteensä 5,0 milj. euroa budjetoitua pienemmät. Tästä osa johtuu koronaepidemian aiheuttamista käytön vähentymisestä ja osa vuosittaisen käytön vaihteluista sekä osa toimenpiteistä erikoissairaanhoidon kustannustason alentamiseksi.

Täyttölupamenettelyllä, eläkkeelle siirtymiset hyödyntämällä sekä lomautuksilla ja muilla toimenpiteillä henkilöstökulut vähenivät vuonna 2020 noin 2,6 milj. eurolla. Vuoden 2021 yhteensä 46,0 milj. euron henkilöstökulut olivat 2,3 milj. euroa vuoden 2020 kuluja suuremmat. Henkilöstömäärä oli vuoden 2020 lopulla 1.057 ja vuoden 2021 lopulla 1.047. Vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle on siirtymässä yli 500 työntekijää.

Kaupungin ja Loimaan veden vuoden 2021 kokonaistase oli veden 8,8 milj. euron ylijäämän myötä 3,0 milj. euroa ylijäämäinen. Kaupungin oma tase oli vuoden 2021 tilinpäätöksessä vielä 5,8 milj. euroa alijäämäinen.

Vuoden 2020 investoinnit olivat 3,4 milj. euroa ja vuoden 2021 investoinnit 1,9 milj. euroa. Vesi-liikelaitoksen vuoden 2020 investoinnit olivat 0,7 milj. euroa ja vuoden 2021 investoinnit 2,2 milj. euroa. Merkittävimpiä vuoden 2021 investointeja olivat katuinvestointien ohella Myrskylinnan alueen peruskorjaus sekä vesiliikelaitoksen toimisto- ja varastonrakennus.

Rahoitusasema on ylijäämäisten tilikausien ansiosta kohentunut ja velkaantuneisuus vähentynyt. Myös suunniteltua pienemmät investoinnit ovat vaikuttaneet tilanteeseen. Lainakanta vuokravastuineen väheni vuonna 2020 noin 3,0 milj. eurolla 52,2 milj. euroon ja vuonna 2021 yli 8,8 milj. eurolla 43,5 milj. euroon. Lainakanta oli 2.775 euroa/ asukas.

Näkymät ovat maaliskuussa 2022 koronasta ja Ukrainan sodasta johtuen epävakaa ja huolestuttavat. Sosiaali- ja terveystalouden siirtyessä vuoden 2023 alussa hyvinvointialueille uudistamme strategiaamme ja sen pohjalta toimintaamme, palvelujamme ja organisaatiotamme. Jatkamme toimintamme kehittämistä ja palvelujamme uudistamista. Sopeutumisen ja talouden tasapainottamisen rinnalla haemme uusia ratkaisuja osaamis- ja yhteistyötä sekä yhteistä tahtoa hyödyntämällä.

Loimaalla 21.3.2022 Jari Rantala, kaupunginjohtaja

1.2 KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto on 24.4.2017 (§ 18) hyväksymä hallintosääntö on ollut voimassa 1.6.2017 lähtien. Samassa yhteydessä siirryttiin valiokuntamalliin. Hallintosääntöä on tarkistettu kaupunginvaltuuston päätöksellä 11.12.2017 (§ 100) sekä kaupunginvaltuuston päätöksellä 10.12.2018 (§ 71). Sen jälkeen hallintosääntöön on tullut joitakin pienempiä muutoksia.

1.2.1 Organisaatio ja tilivelvolliset viranhaltijat 1.1. - 31.12.2021

Loimaan kaupunginhallitus on vahvistanut tilivelvolliset viranhaltijan päävastuualueille ja vastuualueille 16.12.2019 muutetun talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden vahvistamisen yhteydessä seuraavasti:

<i>Toimielin /palveluala</i>	<i>Virkanimike</i>	<i>Nimi</i>
Loimaan kaupunki	kaupunginjohtaja	Jari Rantala
Kaupunginvaltuusto	hallintosihteeri	Juha Rinta-Jouppi
Tarkastuslautakunta	arkistosihteeri	Sami Männistö
Keskusvaalilautakunta	hallintosihteeri	Juha Rinta-Jouppi
Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja	Jari Rantala
Konsernijohto	kaupunginjohtaja	Jari Rantala
Elinvoima	kehittämisojohtaja	Paavo Laaksonen*
Hyvinvointivaliokunta	sosiaali- ja terveysjohtaja	Timo Hokkanen
Hyvinvointipalvelujen hallinto	sosiaali- ja terveysjohtaja	Timo Hokkanen
Sosiaalityö	sosiaalityönjohtaja	Timo Hokkanen
Terveys- ja hoivapalvelut	johtava ylilääkäri	Sari Koistinen
Sivistysvaliokunta	sivistysjohtaja	Manne Pärkö
Varhaiskasvatus	varhaiskasvatusjohtaja	Heidi Kauti
Perusopetus ja keskiasteen koulutus	sivistysjohtaja	Manne Pärkö
Vapaa-aikapalvelut	sivistysjohtaja	Manne Pärkö
Elinympäristövaliokunta	tekninen johtaja	Antti Korte**
Tekniikka ja ympäristö -toimialan halln	tekninen johtaja	Antti Korte**
Rakennus- ja ympäristövalvonta	johtava rakennustarkastaja	Harri Salminen
Rakennuttamispalvelut	rakennuttamisinsinööri	Harri Laaksonen
Tilapalvelut	työpäällikkö	Esa Aronoja
Kunnallistekniikka	työpäällikkö	Esa Aronoja
Ruokapalvelut	ruokapalvelupäällikkö	Pirjo Kivinen
Siivouspalvelut	ruokapalvelupäällikkö	Pirjo Kivinen

*Matti Tunkkari 1.1.-31.10.2021,
Paavo Laaksonen 1.11.2021 (sijaisena 2.8.-31.10.2021)

**Pekka Rouhiainen 1.1.-31.5.2021,
vt. tekninen johtaja Harri Salminen 1.6.-26.9.2021,
Antti Korte 27.9.2021 alkaen

1.2.3 Toimielimet 1.1.-31.12.2021

KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupunginvaltuustoon ovat 1.1. -31.12.2021 kuuluneet seuraavat henkilöt:

Ajalla 1.1.-31.7.2021

Kaupunginvaltuuston jäsenet			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet sijaantulojärjest	Puolue/valtuustoryhmä
Ahokas Pekka	KESK	1. Tuomas Levomäki	KESK
Ala-Nissilä Olavi	KESK	2. Ossi Mäkelä	KESK
Ek-Marjamäki Teija	KESK	3. Suominen Jussi-Pekka	KESK
Huhtala Raimo	KESK	4. Pulliainen markku	KESK
Laaksonen Jukka	KESK	5. Rannanperä Hanna	KESK
Pietilä Juho	KESK	6. Suonpää Jonna	KESK
Raitala Juha	KESK	7. Santahuhta Kristiina	KESK
Rautavuori Paavo, 1 vara pj	KESK, 1 vpj	8. Lehto Taina	KESK
Rämö Markku	KESK	9. Savonen Arto	KESK
Vainio Heikki	KESK	10. Kviranta Juuso	KESK
Vanha-Perttula Päivi	KESK	11. Passila Antti	KESK
Virtanen Leena	KESK	12. Laaksonen Jorma	KESK
Vuolle Sanna	KESK	13. Raikkonen Juhani	Kesk
Välimäki Jari	KESK	14. Laaksonen Jirka	KESK
Heilala Teemu	KOK+KD	1. Levomäki Teemu	KOK+KD
Kaasalainen Pekka	KOK+KD	2. Kallio Erkki	KOK+KD
Kiviniemi Sanni	KOK+KD	3. Pietilä Sirpa	KOK+KD
Kraama Markku	KOK+KD	4. Jumppanen Siiri	KOK+KD
Laitila Marja-Liisa	KOK+KD	5. Värjönen Markku	KOK+KD
Mäki-Punto Ristanen Tarja	KOK+KD, pj	6. Riuttaskorpi Antti	KOK+KD
Onnela Anne	KOK+KD	7. Kauti Hannu	KOK+KD
Paljakka Anne	KOK+KD	8. Boström Jaana	KOK+KD
Perho Tiina	KOK+KD	9. Leppämäki Nelli	KOK+KD
Reunanen Veli	KOK+KD	10. Jokela Marika	KOK+KD
Saarikallio Simo	KOK+KD	11. Paldanius Seppo	KOK+KD
Suominen Olavi	KOK+KD	12. Alppiranta Jari	KOK+KD
Gustafsson Hannu	VAS	1. Mikkola Hannes	VAS
Heinonen Riina	VAS	2. Temonen Elina	VAS
Helin Mika	VAS	3. Lehtinen Toivo	VAS
Koivisto Maarit	VAS	4. Jalasjoki Pirkko	VAS
Lungren Esko	VAS	5. Järvenpää Voitto	VAS
Rasi Jarmo	VAS, 2 vpj	6. Rantala Toni	VAS
Tiainen Lauri	VAS		
Hällfors-Laaksonen Tuula	SDP	1. Suominen Aino	SDP
Lepola Markku	SDP	2. Isomaa Marko	SDP
Piironen Hanna-Mari	SDP	3. Laaksonen Ari	SDP
Ruohonen Veikko	SDP	4. Ojala Jouni	SDP
Tamminen Timo	SDP	5. Ensomaa Jouni	SDP
Lahtinen Timo	PS+SIT	1. Metsänperä Jarmo	PS+SIT
Leppäjoki Kari	PS+SIT	2. Kauppi Teuvo	PS+SIT
Rajamäki Simo	PS+SIT	3. Jokinen Matti	PS+SIT
Vuorinen Juha	PS+SIT	4. Kuusinen Anne	PS+SIT
Kilpiö Laura	VIHR	1. Heinonen Sampsas	
		2. Salonen Mia	

Ajalla 1.8.-31.12.2021

Kaupunginvaltuuston jäsenet			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Ahokas Pekka	KESK	1. Punkki Henriikka	KESK
Ala-Nissilä Olavi, 1. vpj	KESK	2. Vuolle Mikko	KESK
Ek-Marjamäki Teija	KESK	3. Tammelin Tuomas	KESK
Haavisto Salla	KESK	4. Uusitalo Ilkka	KESK
Huhtala Raimo	KESK	5. Rautavuori Paavo	KESK
Pietilä Juho	KESK	6. Laaksonen Jukka	KESK
Pulliainen Markku	KESK	7. Alajoki Elina	KESK
Raitala Juha	KESK	8. Savo Aapo	KESK
Vainio Heikki	KESK	9. Levonen Tiia	KESK
Vanha-Perttula Päivi	KESK	10. Schwartz Jari	KESK
Välimäki Jari	KESK	11. Mäkelä Ossi	KESK
Kiviniemi Sanni	KOK+KD	1. Jumppanen Siiri	KOK+KD
Mäki-Punto-Ristanen Tarja, pj	KOK+KD	2. Heilala Teemu	KOK+KD
Onnela Anne	KOK+KD	3. Perho Tiina	KOK+KD
Paldanius Seppo	KOK+KD	4. Jokela Marika	KOK+KD
Paljakka Anne-Marie	KOK+KD	5. Nummela Henri	KOK+KD
Rinne Jorma	KOK+KD	6. Pietilä Sirpa	KOK+KD
Suominen Olavi	KOK+KD	7. Helander Mimosa	KOK+KD
Lahtinen Timo	PS	1. Wallin Tapani	PS
Leppäjoki Kari	PS	2. Metsänperä Jarmo	PS
Mäkelä Teemu	PS	3. Kauppi Teuvo	PS
Peltonen Sini	PS	4. Kannisto Kimmo	PS
Rajamäki Simo	PS	5. Mäkelä Joni	PS
Vuorinen Juha	PS	6. Laine Heidi	PS
Aronoja Esa	ML	1. Mäkelä Piia	ML
Koenkylä Jyrki	ML	2. Vuorinen Annareeta	ML
Markula Pasi 2. vpj	ML	3. Leminen Turkka	ML
Temonen Elina	ML	4. Pakarinen Anette	ML
Ylitalo Matti	ML	5. Pajula Viljam	ML
Laaksonen Ari	SDP	1. Suominen Aino	SDP
Piironen Hanna-Mari	SDP	2. Repo Teijo	SDP
Tamminen Timo 3. vpj	SDP	3. Jokinen Kati	SDP
Tissari Marke	SDP	4. Tanskanen Leila	SDP
Heinonen Riina	VAS	1. Gustafson Hannu	VAS
Helin Mika * 13.12.2021 alkaen	VAS	2. Mikkola Hannes	VAS
Koivisto Maarit	VAS	3. Jalasjoki Pirkko	VAS
Lundgren Esko	VAS	4. Niemelä Petro * 13.12.2021 alkaen	VAS
Tiainen Lauri * 5.11.2021 asti	VAS		

KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallitukseen ovat toimintavuoden aikana kuuluneet seuraavat henkilöt:

Ajalla 1.1.-31.7.2021

Kaupunginhallituksen jäsenet			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Teija Ek-Marjamäki	KESK	Jonna Suonpää	KESK
Tiina Perho 1 vpj	KOK+KD	Marja-Liisa Laitila	KOK+KD
Esko Lundgren, 2 vpj	VAS	Hannu Gustafsson	VAS
Juha Raitala	KESK	Raimo Huhtala	KESK
Pekka Ahokas	KESK	Markku Pulliainen	KESK
Päivi Vanha-Perttula	KESK	Sanna Vuolle	KESK
Olavi Suominen	KOK+KD	Simo Saarikallio	KOK+KD
Anne Onnela	KOK+KD	Sirpa Pietilä	KOK+KD
Timo Tamminen	SDP	Markku Lepola	SDP
Riina Heinonen	VAS	Maarit koivisto	VAS
Simo Rajamäki	PS+SIT	Timo Lahtinen	PS+SIT

Ajalla 1.8.-31.12.2021

Kaupunginhallituksen jäsenet			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Ek-Marjamäki Teija, pj	KESK	Haavisto Salla	KESK
Onnela Anne, 1 vpj	KOK+KD	Paljakka Anne-Marie	KOK
Leppäjoki Kari, 2 vpj	PS	Laine Heidi	PS
Ahokas Pekka	KESK	Raitala Juha	KESK
Huhtala Raimo	KESK	Vainio Heikki	KESK
Lundgren Esko	VAS	Gustafson Hannu	VAS
Peltonen Sini	PS	Lahtinen Timo	PS
Rinne Jorma	KOK+KD	Suominen Olavi	KOK+KD
Tissari Marke	SDP	Laaksonen Ari	SDP
Vanha-Perttula Päivi	KESK	Punki Henriikka	KESK
Ylitalo Matti	ML	Vuorinen Annareeta	ML

KAUPUNGIN LAUTAKUNNAT JA JOHTOKUNNAT

Ajalla 1.1.-31.7.2021

Tarkastuslautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Jukka Laaksonen, PJ	KESK	Hannu Härmäaho	KESK
Sanni Kiviniemi	KOK+KD	Anne Paljakka	KOK+KD
Maiju Boenisch	SDP	Jouni Ojala	SDP
Sampsa Heinonen	VIHR	Jaana Hongisto	VIHR
Hannes Mikkola	VAS	Raimo Kuusisto	VAS
Anne Kuusinen	PS+SIT	Johanna Pinta	PS+SIT
Antti Riuttaskorpi	KOK+KD	Markku Kraama	KOK+KD

Sivistysvaliokunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Heikki Vainio, pj	KESK	Jussi-Pekka Suominen	KESK
Sanni Kiviniemi	KOK+KD	Anne Paljakka	KOK+KD
Sanna Vuolle	KESK	Jonna Suonpää	KESK
Teemu Levomäki	KOK+KD	Hannu Kauti	KOK+KD
Seppo Paldanius	KOK+KD	Antti Riuttaskorpi	KOK+KD
Riina Heinonen	VAS	Maarit Koivisto	VAS
Hanna-Mari Piironen	SDP	Aino Suominen	SDP
Timo Lahtinen	PS+SIT	Teuvo Kauppi	PS+SIT
Laura Kilpiö	VIHR	Sampsä Heinonen	VIHR

Elinympäristövaliokunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Pekka Kaasalainen, pj	KOK+KD	Markku Värjönen	KOK+KD
Toivo Lehtinen, vpj	VAS	Pirkko Jalasjoki	VAS
Kristiina Santahuhta	KESK	Hanna Rannanperä	KESK
Juho Pietilä	KESK	Arto Savonen	KESK
Markku Rämö	KESK	Ossi Mäkelä	KESK
Marja-Liisa Laitila	KOK+KD	Marika Jokela	KOK+KD
Jouni Ojala	SDP	Marko Isomaa	SDP
Laura Kilpiö	VIHR	Mia Salonen	VIHR
Anne Kuusinen	PS+SIT	Kari Leppäjoki	PS+SIT

Lupajaosto			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Juho Pietilä, pj	KESK	Ossi Mäkelä	KESK
Pekka Kaasalainen, vpj	KOK+KD	Markku Värjönen	KOK+KD
Kristiina Santahuhta	KESK	Hanna Rannanperä	KESK
Jouni Ojala	SDP	Marko Isomaa	SDP
Laura Kilpiö	VIHR	Mia Salonen	VIHR

Hyvinvointivaliokunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Jari Välimäki, pj	KESK	Raimo Huhtala	KESK
Jaana Boström, vpj	KOK+KD	Siiri Jumppanen	KOK+KD
Taina Lehto	KESK	Hanna Rannanperä	KESK
Teemu Heilala	KOK+KD	Jari Alppiranta	KOK+KD
Sirpa Pietilä	KOK+KD	Nelli Leppämäki	KOK+KD
Maarit Koivisto	VAS	Riina Heinonen	VAS
Hannu Gustafsson	VAS	Voitto Järvenpää	VAS
Ari Laaksonen	SDP	Veikko Ruohonen	SDP
Jarmo Metsänperä	PS+SIT	Teuvo Kauppi	PS+SIT

Loimaan vesi-Liikelaitos johtokunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Mika Helin, pj	VAS	Hannes Mikkola	VAS
Hanna Rannanperä, vpj	KESK	Päivi Vanha-Perttula	KESK
Siiri Jumppanen	KOK+KD	Teemu Heilala	KOK+KD
Jouni Ensomaa	SDP	Teijo Repo	SDP
Matti Jokinen	PS+SIT	Eeva Kaunisto	PS+SIT

Taloustyöryhmä			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Ei varajäseniä	Puolue/valtuustoryhmä
Pekka Ahokas, pj	KESK		
Teija Ek-Marjamäki	KESK		
Olavi Suominen	KOK+KD		
Tarja Mäki-Punto-Ristanen*	KOK+KD		
Timo Tamminen	SDP		
Esko Lundgren	VAS		
Jarmo Metsänperä	PS+KD		
Simo Saarikallio **	KOK+KD		

* Ero 10.2.2020

** 10.2.2020 lähtien

Kaavatoimikunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Anne Paljakka, pj	KOK+KD	Nelli Leppämäki	KOK+KD
Juha Raitala, vpj	KESK	Juuso Kiviranta	KESK
Esko Lundgren	VAS	Riina Heinonen	VAS
Teuvo Kauppi	PS+SIT	Janne Sadonoja	PS+SIT
Maiju Boenisch	SDP	Taina Huhti	SDP

Elinvoimatoimikunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Olavi Ala-Nissiläpj	KESK	Juhani Raikkonen	KESK
Minna Nummela		Risto Soukka	VAS
Markku Kraama, vpj	KD+KOK	Teemu Levomäki	KD+KOK
Juha Vuorinen	PS+SIT	Jarmo Metsänperä	VAS
Aino Suominen	SDP	Elina Temonen	VAS

Valtuuston vaalilautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Juho Pietilä	KESK	Heikki Vainio	KESKK
Anne Paljakka	KOK+KD	Olavi Suominen	KOK+KDK
Mika Helin	VAS	Riina Heinonen	VASV
Kari Leppäjoki	PS+SIT	Simo Rajamäki	PS+SITP
Hanna Mari Piironen	SDP	Laura Kilpiö	VIHR

Vammaisneuvosto	Nuorisovaltuusto
Varsinaiset jäsenet	Varsinaiset jäsenet
Oili Saarikkon pj	Aada Vihlman
Marja-Liisa Järvinen	Annika Saarinen
Eila Nummila	Eemeli Tuominen
Sakari Saarikko	Erika Kiviranta
	Jani Mäkilä
	Kerttu Salo
	Mette Leppikoski
	Nea Lehto
	Oskari Korsow
	Sanna Lahtinen
	Sofia Tiainen
	Tuomas Martti
	Valtteri Laine
	Ville Vuorinen

Vanhusneuvosto	
Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Pekka Kaasalainen, pj	Risto Hakala
Asta Suominen, vpj	Liisa Pitkäranta
Tarja Hurme	Maija Virtanen
Osmo Nyfors	Taisto Jaanu
Jukka Korvenpää	Helena Kalsi
Sirkka Pietilä	Arja Lankinen
Olli Pitkänen	Heikki Lahtinen
Terttu Sillanpää	Eino Merta
Leila Suomi	Kauko Kankare

Kunniamerkki- ja arvonimitoimikunta	
Varsinaiset jäsenet	Puolue/ valtuustoryhmä
Paavo Rautavuori, pj	KESK
Jarmo Metsänperä	PS+SIT
Riina Heinonen	VAS
Tarja Mäkipunto-Ristanen	KOK+KD

Ajalla 1.8.-31.12.2021

Tarkastuslautakunta			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsen	Puolue/Ryhmä
Pulliainen Markku, pj	KESK	Hämäläinen Juhani	KESK
Heinonen Riina, vpj	VAS	Mikkola Hannes	VAS
Boenisch Maiju	SDP	Piironen Hanna-Mari	SDP
Helander Mimosa	KOK+KD	Ollilainen Suvu	KOK+KD
Kannisto Kimmo	PS+SIT	Kannisto Liisa	PS+SIT
Nummela Henri	KOK+KD	Uusitalo Ilari	KOK+KD
Ollila Riikka	ML	Huhti Elina	ML
Sivistyslautakunta			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsen	Puolue/Ryhmä
Kiviniemi Sanni	KOK+KD	Liepina-Naula Ilze	KOK+KD
Vainio Heikki	KESK	Rautavuori Paavo	KESK
Aronoja Esa	ML	Pajula Viljami	ML
Heinonen Riina	VAS	Anttila Eeva	VAS
Laine Heidi	PS+SIT	Jämsen Merja	PS+SIT
Paldanius Seppo	KOK+KD	Knuutila Eino	KOK+KD
Piironen Hanna-Mari	SDP	Suominen Aino	SDP
Temonen Elina	ML	Penttilä Janina	ML
Vuolle Mikko	KESK	Schwartz Jari	KESK

Elinympäristölautakunta			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Henkilökohtainen varajäsen	Puolue/Ryhmä
Pietilä Juho, pj	KESK	Salo Lauri	KESK
Vuorinen Juha, vpj	PS	Laine Heidi	PS
Gustafson Hannu	VAS	Järvenpää Voitto	VAS
Haavisto Salla	KESK	Vuolle Sanna	KESK
Jokela Marika	KOK+KD	Isotuovola Päivi	KOK+KD
Mäkelä Piia	ML	Ollila Riikka	ML
Suominen Olavi	KOK+KD	Heilala Teemu	KOK+KD
Tanskanen Leila	SDP	Jokinen Kati	SDP
Wallin Tapani	PS+SIT	Jämsen Merja	PS+SIT

Lupajaosto			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsen	Puolue/Ryhmä
Wallin Tapani, pj	PS+SIT	Jämsen Merja	PS+SIT
Pietilä Juho, vpj	KESK	Salo Lauri	KESK
Gustafson Hannu	VAS	Järvenpää Voitto	VAS
Jokela Marika	KOK+KD	Isotuovola Päivi	KOK+KD
Mäkelä Piia	ML	Ollila Riikka	ML

Hyvinvointilautakunta			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsen	Puolue/Ryhmä
Välimäki Jari, pj	KESK	Uusitalo Ilkka	KESK
Kiviranta Juuso, vpj	ML	Nurminen Tommi	ML
Jämsen Merja	PS+SIT	Laine Heidi	PS+SIT
Koivisto Maarit	VAS	Jalovaara Virpi	VAS
Kojo Sakari	KOK+KD	Alppiranta Jari	KOK+KD
Levonen Tiia	KESK	Vanha-Perttula Päivi	KESK
Metsänperä Jarmo	PS+SIT	Kartta Meri	PS+SIT
Pietilä Sirpa	KOK+KD	Boström Jaana	KOK+KD
Tamminen Timo	SDP	Simola Miro	SDP
Kaarto Anne-Mari	ORIPÄÄ	Kössi Päivi	ORIPÄÄ

Talustyöryhmä			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsen	Puolue/ryhmä
Ahokas Pekka	KESK	Päivi Vanha-Perttula	KESK
Suominen Olavi	KOK+KD	Anne Onnela	KOK+KD
Koenkytö Jyrki	ML	Ylitalo Matti	ML
Koivisto Maarit	VAS	Lundgren Esko	VAS
Laaksonen Ari	SDP	Tissari Marke	SDP
Peltonen Sini	PS+SIT	Lahtinen Timo	PS+SIT

Kaavatoimikunta			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsen	Puolue/Ryhmä
Paljakka Anne, pj	KOK+KD	Perho Tiina	KOK+KD
Raitala Juha, vpj	KESK	Raikkonen Juhani	KESK
Boenisch Maiju	SDP	Jokinen Kati	SDP
Kuusela Tapio	PS+SIT	Vuorinen Juha	PS+SIT
Pajula Viljami	ML	Vuori Tuomas	ML

Elinvoimatoimikunta			
Jäsen	Puolue/ryhmä	Varajäsen	Puolue/ryhmä
Savo Aapo, pj	KESK	Ala-Nissilä Olavi	KESK
Laine Heidi	PS+SIT	Kuusela Tapio	PS+SIT
Paldanius Seppo	KOK+KD	Kraama Markku	KOK+KD
Temonen Elina	ML	Pakarinen Anette	ML
Hulmi Juuso	*	Mäkelä Ismo	*
Järvinen Tero	*	Manner Ville	*
Pärssinen Leena-Maija	*	Vienola mari	*

Valtuuston vaalilautakunta			
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä	Varajäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Pietilä Juho, pj	KESK	Pulliainen Markku	KESK
Paljakka Anne, vpj	KOK+KD	Suominen Olavi	KOK+KD
Koivisto Maarit	VAS	Tissari Marke	SDP
Lahtinen Timo	PS	Peltonen Sini	PS
Ylitalo Matti	ML	Temonen Elina	ML

Vammaisneuvosto
Varsinaiset jäsenet
Saarikko Oili, pj
Anttila Eeva, vpj
Dahlström Kerttu
Heinonen Mertsu
Julku Aatos
Järvinen Marja-Liisa
Nummila Eila

Nuorisovaltuusto
Varsinaiset jäsenet
Salo Kerttu, pj
Lahtinen Sanna
Lehto Mona
Leppikoski Mette
Mäkelä Anni
Tuominen Eemeli

Vanhusneuvosto	
Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Rinne Jorma, pj	Mutala Mika
Koskenmäki Marja, vpj	Löytömäki Ari
Heikkilä Veikko	Saarikallio Pekka
Korvenpää Jukka	Kalsi Helena
Knuutila Eino	Kraama Hilikka
Koivisto Jorma	Härkälä Terttu
Merta Eino	Raikkonen Paula
Pietilä Sirkka	Pitkänen Olli
Ruuhonen Veikko	Nyfors Osmo
Suomi Leila	Kangassuo Kaarina
Suominen Asta	Pitkäranta Liisa

Kunniamerkki- ja arvonimitoimikunta	
Varsinaiset jäsenet	Puolue/valtuustoryhmä
Metsänperä, Jarmo pj	PS+SIT
Ala-Nissilä Olavi	KESK
Koivisto Maarit	VAS
Tarja Mäki-Punto-Ristanen	KOK+KD

1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Yleinen taloudellinen kehitys

Keskeiset ennusteluvut

	2020 mrd. euroa	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**
		määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	236	1,3	-2,9	3,4	3,0	1,5	1,4
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	85	2,3	-6,5	3,7	4,9	3,5	4,6
Kokonaistarjonta	321	2,5	1,5	3,4	3,6	2,1	2,4
Tavaroiden ja palvelujen vienti	85	6,8	-6,8	4,2	5,6	3,7	4,5
Kulutus	178	1,1	-3,1	3,1	2,8	1,1	1,3
yksityinen	121	0,7	-4,7	3,0	3,8	2,1	1,7
julkinen	58	2,0	0,5	3,3	0,7	-1,2	0,4
Investoinnit	57	-1,6	-0,7	1,4	2,8	2,3	2,1
yksityiset	45	-2,4	-3,4	3,6	3,0	2,6	2,5
julkiset	12	2,4	11,0	-7,4	1,7	1,2	0,3
Kokonaiskysyntä	321	2,4	1,7	3,4	3,6	2,1	2,3
kotimainen kysyntä	236	-0,4	-2,7	3,2	2,8	1,4	1,4

Lähde: VM/ Taloudellinen katsaus talvi 2021

Kuntatalouden yleinen kehitys

Kuntatalouden juuri valmistunut vuoden 2021 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi näyttää, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Talous vahvistui myös kuntayhtymissä. Tilikauden tulos on 1,5 mrd euroa. Tulos on kuntatalousohjelman kehitysarvion mukainen eikä jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 miljardin euron tuloksesta.

Korona kasvatti osaltaan vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti, vajaa 8 prosenttia edellisvuoden erityisen maltilliseen kasvuun verrattuna. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana: kuntien verokehitys oli hyvää jo toista vuotta peräjälkeen. Kuntien tuloja lisäsivät myös korona-avustukset, jotka ovat olleet esimerkiksi välittömien koronasta johtuvien sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta täysimääräisiä.

Ennen pandemiaa kuntien verotulojen kasvu on madellut noin kahden prosentin tuntumassa, mutta nyt verotulojen kehitys lähentelee jo 7 prosenttia. Kuntien yhteisövero liisääntyi talouden elpymisen ja kuntien määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuskorotuksen vuoksi viime vuonna lähes 45 prosenttia.

On muistettava, että kertaluonteiset koronatuotot tai muut tulot eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita. Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta on jo nyt suuri, ja esimerkiksi korkotason nousu loisi lisäpainetta rahoituksen riittävyyteen. Samoin erot kuntakentän sisällä ovat huomattavia, joten keskiarvojen tarkastelu vie osin harhaan.

Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät tulojaan investointeihin, jotka olivat ennakkotietojen mukaan 5,3 miljardia euroa vuonna 2021. Investointien määrä laski vuodesta 2020, mikä näkyi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanottotarpeen pienentymisenä. Investoinnit huomioiden kuntatalous oli vuonna 2021 lähes tasapainossa. Lainakanta kasvoi maltillisesti, vajaat 800 miljoonaa euroa. Syömävelkaan kunnat olivat joutuneet turvautumaan vain 10 miljoonalla eurolla.

1.3.1 Väestön kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Loimaan kaupungin 31.12.2021 asukasmäärä oli 15 628 henkilöä. Vähennystä vuoteen 2020 nähden on ollut 145 asukasta. Väkiluvun kehitys on kahdeksana vuotena peräkkäin ollut laskeva.

Vuonna 2021 Loimaalla oli alle 15-vuotiaita 13,4 prosenttia (vuonna 2020 yht. 13,6), 15–64 –vuotiaita 55,08 prosenttia (vuonna 2020 yht. 55,7) ja yli 64-vuotiaita 31,5 prosenttia (vuonna 2020 yht. 30,7) väestöstä.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Loimaan kaupungin väestöllinen huoltosuhde vuonna 2021 on 80,1 (vuonna 2020 yht. 79,7) ja vuonna 2030 ennustetaan sen olevan 90. Väestöllinen huoltosuhde tarkoittaa työikäisten ja ei-työikäisten välistä suhdetta: kuinka monta ei-työikäistä kansalaista on kutakin työikäistä kohti jollakin määritetyllä alueella tai koko maassa. Työikäisten osuus väestöstä on vähentynyt jatkuvasti ja kehityksen ennustetaan jatkuvan samanlaisena tulevaisuudessa. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan koko maan huoltosuhde vuonna 2021 on ennusteen mukaan 65,2. (v. 2020, 64,5.)
Lähde: Tilastokeskus

1.3.2 Työllisyyden kehitys

Suomen työ- ja elinkeinotoimistoissa ja kuntakokeiluissa oli joulukuun lopussa yhteensä 275 300 työtöntä työnhakijaa. Se on 82 000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin, mutta 17 600 enemmän kuin kaksi vuotta sitten joulukuussa. Työttömien työnhakijoiden määrä lisääntyi edellisestä kuusta 22 600:lla. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 10,5 prosenttia, eli 3,1 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuosi sitten. Työttömiä työnhakijoita oli vuonna 2021 keskimäärin 298 600 henkilöä, joka oli 43 800 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Työttömistä oli lomautettuna keskimäärin 37 300 henkilöä, eli 40 600 edellisvuotta vähemmän. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuonna 2021 keskimäärin 11,4 prosenttia, joka oli 1,6 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuosi sitten.

Trendit:

- *Kaikkien työnhakijoiden kokonaismäärä laski 119 700:lla
- *Työttömiä työnhakijoita 82 000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin
- *Kokoaikaisesti lomautettuja 52 400 vähemmän
- *Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa 3 500 vähemmän kuin vuosi sitten
- *Uusia avoimia työpaikkoja 40 200 enemmän kuin edellisvuonna

Lähde: Työllisyyskatsaus joulukuun/2021

Vuoden 2021 lopulla Loimaan työttömyysaste oli 8,9 %, mikä on 3,2 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuoden 2020 lopulla. Työvoimaa vuoden 2021 joulukuussa oli 6 768 henkilöä, josta työttöminä oli 599 henkilöä. Työvoiman määrä väheni 64 henkilöllä vuoden takaisesta.

1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

TUNNUSLUVUT YHTEENVETO (kaupunki + vesi)	2021	2020	Muutos
Asukasmäärä	15 628	15 773	-145
Työttömyys -%, 31.12.	8,9	12,1	-3
Henkilöstömäärä	1047	1057	-10
Toimintatuotot (ulk. 1 000 €)	19 349	18 020	1 329
Toimintakulut (ulk. 1000 €)	-116 816	-108 729	8 086
Henkilöstökulut, (1000 €)	-46 349	-43 689	2 660
Palvelujen ostot, (1000 €)	-55 214	-50 578	4 636
Toimintakate (ulk. 1000 €)	-97 466	-90 709	6 757
Verotulot, (1000 €)	60 052	55 915	4 137
Valtionosuudet, (1000 €)	44 887	47 464	-2 577
Vuosikate, (1000 €)	7 511	12 772	-5 261
Tilikauden yli-/alijäämä, (1 000 €)	2 832	7 722	-4 891
Kertynyt Yli-/alijäämä, (1000 €)	2 968	136	2 832
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € / asukas	190	9	199
Investoinnit, brutto (1000 €)	3 120	2 875	245
Investoinnit, netto (1000 €)	4 098	3 049	1 049
Poistot, (1000 €)	4 189	4 141	47
Lainakanta 31.12. (1000 €)	32 406	40 556	-8 149
Lainakanta 31.12. € / Asukas	2 074	2 571	-498
Lainakanta ja vuokravastuut 31.12. (1 000 €)	43 369	52 162	-8 793
Lainakanta ja vuokravastuut , €/asukas	2 775	3 307	-532
Konserni lainakanta 31.12. (1000 €)	44 062	53 608	-9 546
Konsernin lainakanta €/ asukas	2 819	3 399	-580
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	16,56	16,57	0
Vuosikate/ Poistot %	170,18	250,03	-80
Vuosikate/ Asukas €	480,64	809,76	-329
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	3 899 124	268 151	3 630 974
Investointien tulorahoitus, %	183,26	357,45	-174
Lainanhoitokate	1,45	1,70	0
Kassan riittävyys, pv	19,47	33,44	-14
Omavaraisuusaste (%)	49,12	44,47	5
Suhteellinen velkautuneisuus, %	37,06	43,02	-6
Velat ja vastuut % käyttötuloista	45,88	52,62	-7

Loimaan kaupungin ja liikelaitos Loimaan Veden vuoden 2021 tilikauden tulos on 2 831 692,40 euroa ylijäämäinen ja Loimaan kaupungin tulos ilman Loimaan Vesi -liikelaitosta oli 2 852 484,31 euroa ylijäämäinen. Muutettuun talousarvioon nähden (Loimaan kaupunki ja vesi liikelaitos) tulos on 1,88 milj. euroa parempi.

Vuonna 2021 **verotuloja** kertyi yhteensä 60,05 milj. euroa, joka on 4,13 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2020 ja alkuperäiseen talousarvioon nähden noin 4,04 milj. euroa enemmän.

Kunnallisverotuottoja Loimaan kaupungille kertyi vuonna 2021 yhteensä 50,2 milj. euroa. Tämä oli 2,77 milj. euroa enemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa ja noin 1,88 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

Kunnallisverotuottojen syyt parempaan tilitykseen johtuivat eri tekijöistä; kuten ennakoitua paremmasta palkkasumman kehityksestä, verovuoden 2021 parantuneesta jako-osuudesta, yritysten verojen maksujärjestelyistä.

Kunnallisveroprosenttiin ei tehty muutoksia vuodelle 2021.

Yhteisöveroa kertyi yhteensä 5,6 milj. euroa, mikä on noin 1,9 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2020. Alkuperäiseen talousarvioon nähden yhteisöverotuottoja kertyi noin 1,45

milj. euroa enemmän. Myönteinen kehitys johtui pääosin korotetusta yhteisöveron jako-osuuden korotuksesta vuodelle 2021.

Kiinteistöverotuloja vuonna 2021 saatiin 4,16 milj. euroa. Tilitys oli 181 934 euroa pienempi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 354 379 euroa isompi kuin vuonna 2020.

Valtionosuuksia saatiin yhteensä 44,8 milj. euroa, mikä oli 2,57 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Alkuperäiseen talousarvioon nähden valtionosuuksia kertyi 88 382 euroa vähemmän.

Vuoden alkupuolella koronaepidemia ja sen leviämisen estämisen toimenpiteet ennakoitiin vaikuttavan kuntatalouteen heikentävästi. Myöhemmin tosin huomattiin, että vaikutus ei tulisikaan olemaan niin suuri. Myönteisempi talouskehitys selittyy pitkälle valtion myöntämistä lisätukipaketeista kunnille.

Ulkoisia toimintatuloja (vain kaupunki) vuonna 2021 kertyi 16,7 milj. euroa, mikä oli noin 1,3 milj. euroa eli 8,29 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Muutettuun talousarvioon nähden toimintatuloja kertyi noin 2,73 milj. euroa enemmän.

Toimintatuotot nousivat muutettuun talousarvioon nähden myyntitulojen osalta noin 181 574,60 euroa. Tulot vastaavasti nousivat maksutulojen osalta 401 652 euroa, tukien ja avustusten osalta 2,23 milj. euroa ja muiden toimintatulojen osalta laskivat noin 76 597 euroa.

Muiden toimintatulojen ryhmässä pysyvien vastaavien myyntituotot jäävät muutetusta talousarviosta 10 763 euroa ja vuokratuotot 65 834 euroa.

Ulkoiset toimintakulut (vain kaupunki) 114,7 milj. euroa nousivat vuoteen 2020 nähden 7,89 milj. euroa eli 6,88 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakulut nousivat 2,09 milj. euroa.

Muutettuun talousarvioon nähden asiakaspalvelujen ostot vähenivät 203 683 euroa, muiden palvelujen ostot nousivat 682 439 euroa, aineet, tarvikkeet ja tavarat nousivat 294 186 euroa, henkilöstökulut nousivat 340 193 euroa. Vastaavasti avustuksia maksettiin muuttuvaan talousarvioon nähden 626 316 euroa enemmän.

Loimaan kaupungin **henkilöstökulut (vain kaupunki)** 45,6 milj. euroa nousivat 5,73 prosenttia eli noin 2,61 milj. euroa vuoteen 2020 nähden. Muutettuun talousarvioon nähden henkilöstökulut nousivat noin 340 193 euroa.

Palvelujen ostot (vain kaupunki) 54,9 milj. euroa nousivat vuoteen 2020 nähden noin 4,53 milj. euroa eli 8,25 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden palvelujen ostot nousivat 478 757 euroa eli 8,25 prosenttia.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (vain kaupunki) 7,17 milj. euroa nousivat noin 729 840,56 euroa eli 10,17 prosenttia vuoteen 2020 nähden. Muutettuun talousarvioon nähden aineet, tarvikkeet ja tavarat nousivat 294 186 euroa eli 4,10 prosenttia.

Avustuksia (vain kaupunki) maksettiin 4,8 milj. euroa eli noin 50 421,71 euroa eli 1,02 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2020. Muutettuun talousarvioon nähden avustuksia maksettiin 626 316 euroa 12,89 prosenttia enemmän.

Muut toimintakulut (vain kaupunki) 2,136 milj. euroa nousivat vuoteen 2020 nähden noin 66 222,65 euroa eli 3,09 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden muut toimintakulut nousivat 355 042 euroa eli 16,6 prosenttia.

Loimaan Vesi-liikelaitoksen toimintatuotot 2,9 milj. euroa toteutuivat lähestulkoon edellisvuoden mukaisesti. Talousarvioon nähden toimintatuloja saatiin noin 74 007 euroa vähemmän.

Loimaan Vesi-liikelaitoksen toimintakulut 2,197 Toimintakulut jäivät budjetoidusta noin 727 870 euroa. Henkilöstökulut alittuivat 108 754 euroa, kun taas materiaalit ja palvelut ylittivät 94 309 euroa ja muut liiketoiminnan kulut 658 euroa. Poistot ja arvonalentumiset ylittivät budjetoidusta 35 594 euroa.

Loimaan kaupungin ja liikelaitos Loimaan Veden ulkoinen toimintakate oli 97 466 339 euroa ja Loimaan kaupungin toimintakate oli 98 040 549 euroa.

Kaupungin toimintakate heikkeni noin 2,192 milj. euroa edellisvuoteen nähden. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate laski noin 645 005 euroa.

Korkokuluja maksettiin vuonna 2021 noin 142 000 euroa, joka oli noin 50 882 euroa eli vähemmän kuin vuonna 2020. Muutettuun talousarvioon nähden korkokulut alittuivat noin 137 520 euroa.

Muita rahoitustuottoja 232 251 euroa kertyi noin 55 949 euroa vähemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Muihin rahoitustuottoihin sisältyy yhtenä suurimpana eränä Loimaan Kaukolämmön osinkotuotto.

Loimaan kaupungin ja Vesi-liikelaitoksen vuosikate vuonna 2021 oli 7 511 415 euroa, joka oli 5,26 milj. euroa pienempi kuin vuonna 2020. Muutettuun talousarvioon nähden vuosikate oli 1,92 milj. euroa parempi.

Loimaan kaupungin vuosikate vuonna 2021 oli 6 934 638 euroa.

Poistot ja arvonalentumiset 4,413 milj. euroa (kaupunki ja Vesi-liikelaitos yhteensä) lasivat vuoteen 2020 nähden noin 694 487 euroa eli 29,0 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden poistot ja arvonalentumiset nousivat noin 28 460 euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen osuus poistot ja arvonalentumisryhmästä olivat 4,188 milj. euroa ja arvonalentumiseen liittyvä osuus oli noin 225 200 euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä nousi vuodesta 2020 noin 28 460 euroa.

Toimielinten taloudellinen toteutuminen

Vuonna 2021 **kaupunginhallitus** -kokonaisuuden toimintakate 7 259 641 euroa oli noin 724 255 euroa heikompi kuin vuonna 2020. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate ylittyy noin 467 033 euroa. Ulkoisia toimintatuottoja kertyi noin 741 930 euroa ja ne alittuivat muutetusta talousarviosta noin 68 670 euroa.

Ulkoiset toimintakulut 8,0 milj. euroa ylittivät noin 398 355 euroa muutettuun talousarvioon nähden.

Koronaepidemiaan vuoksi avattiin Loimaan kaupungin tilikarttaan uusi osasto nimeltään **poikkeusolot**. Koronaan liittyviä ylimääräisiä käyttötalouskustannuksia seurattiin tällä kustannuspaikalla. Koronaan liittyviä kustannuksia tälle kustannuspaikalle muodostui yhteensä 376 950 euroa. Kustannukset muodostuivat henkilöstökuluista, palvelujen ostoista ja suojavarustehankinnoista.

Hyvinvointilautakunnan ulkoinen toimintakate 60 256 083 euroa oli noin 2,45 milj. euroa heikompi kuin vuonna 2020. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittui noin 1,704 milj. euroa. Toimintatuottoja 11,03 milj. euroa kertyi muutettuun talousarvioon nähden enemmän 2,941 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut 71,29 milj. euroa ylittivät muutetusta talousarviosta 1,237 milj. euroa.

Sivistyslautakunnan ulkoinen toimintakate 20 968 967 euroa oli noin 1,767 milj. euroa heikompi kuin vuonna 2020. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate ylittyi noin 590 807 euroa. Toimintatuotot 2,8 milj. euroa ylittivät muutettuun talousarvioon nähden noin 39 949 euroa.

Sivistyslautakunnan toimintakulut 23,8 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden ylittivät noin 630 756 euroa.

Elinympäristölautakunnan ulkoinen toimintakate 9 042 623 euroa oli noin 1,488 milj. euroa parempi kuin vuonna 2020. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittuu noin 404 737 euroa. Ulkoiset toimintatuotot 2,1 milj. € toteutuvat lähestulkoon muutetun talousarvion mukaisesti. Toimintakulut 11,185 milj. € alittuvat muutetusta talousarviosta noin 596 703 euroa.

Investoinnit

Loimaan kaupungin investointimenot vuonna 2021 olivat yhteensä 1 901 744,15 euroa. Investointituloa saatiin 23 477,15 euroa. Nettomääräinen investointimeno oli 1 878 267 euroa.

Tarkemmat investointimäärärahoihin ja investointeihin liittyvät muutokset on esitetty kohdassa Investointiosan toteutuminen.

Rahoitus

Vuoden 2021 lopussa Loimaan kaupungin lainamäärä oli noin 32,4 milj. euroa. Lainamäärä laski edellisvuoteen nähden 7,1 milj. euroa.

Lyhytaikaisten (Kuntatodistusten) lainojen osuus kokonaismäärästä on 7 milj. euroa eli 19,28 prosenttia koko lainamäärästä.

1.4.1 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä oli vuoden 2021 lopulla 1 047 (vuonna 2020 yht. 1 057 henkilöä). Näistä 79,3 % oli vakinaisia ja 19,3 % määräaikaisia sekä 1,4 % työllistettyjä. Edelliseen vuoteen verrattuna vakituisen henkilöstön kokonaismäärä lisääntyi 1,0 prosenttia. Määräaikaisten työntekijöiden määrä väheni 0,9 % ja työllistettyjen määrä lisääntyi 0,7 %.

Henkilöstökulut vuonna 2021 olivat yhteensä 46,3 milj. euroa. Henkilöstökulut olivat 2,6 milj. euroa isommat edellisvuoden henkilöstökuluja ja noin 231 438 euroa muutettua talousarviota pienemmät.

Vanha kunnallinen yleinen virkaehtosopimus päättyi 31.3.2020 ja uusi sopimus astui voimaan ajalle 1.4.2020 – 28.2.2022. Sopimuskauden ensimmäinen korotus tehtiin 1.8.2020. Korotuksen suuruus oli 26 euroa, mutta kuitenkin enintään 1,22 prosenttia. Toinen yleiskorotus tehdään 1.4.2021 ja sen suuruus on 1,00 prosenttia. Molempien yleiskorotusten lisäksi palkkausluvun mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan yleiskorotusta vastaavasti. Lisäksi kilpailukyky sopimuksessa sovitut työajan pidennykset poistuivat OVTES:ssä 1.8.2020 ja muilla 31.8.2020 lukien.

Koronapandemia aiheutti palkattomia poissaoloja joissakin yksiköissä. Muita säästötoimenpiteitä ei ole ollut vuoden 2021 aikana.

Elokuussa 2019 perustettiin työryhmä, jonka tehtävä on tarkastella auki tulevia vakansseja ja pyrkiä erilaisten työtehtävien uudelleenjärjestelyjen kautta jättämään niitä täyttämättä. Työryhmä kokoontui myös vuonna 2021 käsitellen auki tulevia vakansseja ennen kaupunginhallituksen viemistä.

Henkilöstöasioista raportoidaan erikseen kaupungin vuosittain laadittavassa henkilöstökerptomuksessa.

Henkilöstömäärän toteutuminen palvelualoittain:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kaupunginhallitus	33	34	35	36	36	32	36	34	39	49	43	52
Hyvinvointivaliokunta	701	721	577	526	526	521	538	531	510	507	471	496
Sivistysvaliokunta	289	288	447	419	431	417	412	394	408	377	429	383
Elinympäristövaliokunta	172	172	158	139	124	127	117	124	126	116	101	102
Vesi liikelaitos	14	14	13	13	13	14	13	14	13	13	13	14
YHTEENSÄ 31.12.	1 209	1 229	1 230	1 133	1 130	1 111	1 116	1 097	1 096	1 062	1 057	1 047

Palvelualue	1.1.2021	Kokoaikaiset				Osa-aikaiset				Työllistetyt		31.12.2021	Erotus
		Vakinaiset 1.1.2021	Vakinaiset 31.12.2021	Määräaikaise 1.1.2021	Määräaikaise 31.12.2021	Vakinaiset 1.1.2021	Vakinaiset 31.12.2021	Määräaikaise 1.1.2021	Määräaikaise 31.12.2021	Työllistetyt 1.1.2021	Työllistetyt 31.12.2021		
Kaupunginhallitus	49	31	34	6	1	0	1	0	3	12	13	52	3
Hyvinvointivaliokunta	507	318	336	102	80	72	62	11	17	4	1	496	-11
Sivistysvaliokunta	377	240	246	54	64	48	44	33	28	2	1	383	6
Elinympäristövaliokunta	116	88	83	19	9	8	10	0	0	1	0	102	-14
Vesi -liikelaitos	13	13	13	0	0	0	1	0	0	0	0	14	1
YHTEENSÄ	1062	690	712	181	154	128	118	44	48	19	15	1047	-15

Luvuissa on mukana myös palkattomilla vapailla olevat, joista joillakin on sijaiset palkattuna

Ei sisällä sivutoimisia tuntiopettajia

Henkilöstökulut palvelualoittain:

HENKILÖSTÖKULUT PALVELUALOITTAIN	TP2020	TA 2021	TA+M2021	TP2021	Erotus (MTA- käyttö)	Muutos -% 2020/2019	TA:n to- teuma- %
HENKILÖSTÖKULUT (€)							
Hallintopalvelut							
Palkat ja palkkiot	-959 740	-886 987	-931 987	-959 585	27 598	100,0	103,0
Eläkekulut	-307 666	-258 160	-271 660	-294 749	23 089	95,8	108,5
Muut henkilösivukulut	-23 602	-30 950	-32 450	-34 545	2 095	146,4	106,5
Henkilösivukulut	-331 268	-289 110	-304 110	-329 294	25 184	99,4	108,3
HENKILÖSTÖKULUT	-1 291 008	-1 176 097	-1 236 097	-1 288 879	52 782	99,8	104,3
Elinkeino ja kaupunkikehityspalvelut							
Palkat ja palkkiot	-866 484	-1 009 223	-1 049 223	-967 760	-81 463	111,7	92,2
Eläkekulut	-163 566	-184 990	-184 990	-174 006	-10 984	106,4	94,1
Muut henkilösivukulut	-21 833	-40 540	-40 540	-35 609	-4 931	163,1	87,8
Henkilösivukulut	-185 399	-225 530	-225 530	-209 614	-15 916	113,1	92,9
HENKILÖSTÖKULUT	-1 051 883	-1 234 753	-1 274 753	-1 177 374	-97 379	111,9	92,4
Sosiaali- ja terveysterveystoimintapalvelut							
Palkat ja palkkiot	-16 716 137	-17 646 950	-17 646 950	-17 586 666	-60 284	105,2	99,7
Eläkekulut	-4 247 282	-4 003 020	-4 003 020	-4 181 105	178 085	98,4	104,4
Muut henkilösivukulut	-454 328	-679 720	-679 720	-661 548	-18 172	145,6	97,3
Henkilösivukulut	-4 701 610	-4 682 740	-4 682 740	-4 842 653	159 913	103,0	103,4
HENKILÖSTÖKULUT	-21 417 747	-22 329 690	-22 329 690	-22 429 319	99 629	104,7	100,4
Sivistyspalvelut							
Palkat ja palkkiot	-12 198 437	-12 358 720	-12 948 720	-13 370 830	422 110	109,6	103,3
Eläkekulut	-2 639 638	-2 534 560	-2 654 660	-2 710 675	56 015	102,7	102,1
Muut henkilösivukulut	-338 924	-475 260	-495 160	-476 093	-19 067	140,5	96,1
Henkilösivukulut	-2 978 562	-3 009 820	-3 149 820	-3 186 767	36 947	107,0	101,2
HENKILÖSTÖKULUT	-15 176 999	-15 368 540	-16 098 540	-16 557 598	459 058	109,1	102,9
Tekninen ja ympäristöpalvelut							
Palkat ja palkkiot	-3 046 658	-3 311 730	-3 311 730	-3 102 743	-208 987	101,8	93,7
Eläkekulut	-789 435	-894 650	-894 650	-738 117	-156 533	93,5	82,5
Muut henkilösivukulut	-78 770	-130 580	-130 580	-116 932	-13 648	148,4	89,5
Henkilösivukulut	-868 205	-1 025 230	-1 025 230	-855 049	-170 181	98,5	83,4
HENKILÖSTÖKULUT	-3 914 863	-4 336 960	-4 336 960	-3 957 792	-379 168	101,1	91,3
Loimaan Vesi, liikelaitos							
Palkat ja palkkiot	-514 436	-618 400	-618 400	-554 598	-63 802	107,8	89,7
Eläkekulut	-114 748	-159 300	-159 300	-117 036	-42 264	102,0	73,5
Muut henkilösivukulut	-17 496	-20 900	-20 900	-18 211	-2 689	104,1	87,1
Henkilösivukulut	-132 244	-180 200	-180 200	-135 247	-44 953	102,3	75,1
HENKILÖSTÖKULUT	-646 680	-798 600	-798 600	-689 846	-108 754	106,7	86,4
LOIMAAN KAUPUNKI JA LOIMAAN VESI, LIIKELAITOS YHTEENSÄ							
Palkat ja palkkiot	-34 462 052	-35 873 400	-36 548 400	-36 755 462	207 062	106,7	100,6
Eläkekulut	-8 287 125	-8 035 480	-8 169 080	-8 244 655	75 575	99,5	100,9
Muut henkilösivukulut	-939 631	-1 378 250	-1 399 650	-1 348 451	-51 199	143,5	96,3
Henkilösivukulut	-9 226 756	-9 413 730	-9 568 730	-9 593 106	24 376	104,0	100,3
HENKILÖSTÖKULUT	-43 688 808	-45 287 130	-46 117 130	-46 348 568	231 438	106,1	100,5

1.4.2 Ympäristökijät

Loimaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä vastaa elinympäristövaliokunnan lupajaosto. Jätehuollon järjestämistä vastaa Loimi-Hämeen jätehuolto Oy. Se on kuntien omistama yhtiö, jossa on mukana Loimaan kaupungin lisäksi 15 muuta kuntaa. Jätehuoltoviranomaisena toimii LHJOY:n yhteistoiminta-alueen yhteinen jätelautakunta, jonka isäntäkuntana on Forssan kaupunki. Loimaan kaupungilla on lautakunnassa yksi jäsen Teuvo Suominen, joka toimii LHJ:n hallituksen puheenjohtajana. Ympäristöasioiden osalta vuonna 2021 ei ole tullut esille sellaisia tekijöitä, joilla olisi ollut olennaista vaikutusta kaupungin taloudelliseen tulokseen, kaupungin asemaan tai sen toiminnan kehitykseen.

Valtuusto hyväksyi 8.12.2014 Loimaan kaupungin ilmasto- ja energiaohjelman. Ohjelman keskittyi Loimaan kaupunkikonsernin suorassa vaikutusvallassa oleviin toimenpiteisiin. Kaupungin liittyttyä HINKU-kuntiin (Kv 14.11.2016) ei erillistä ilmasto- ja energiaohjelmaa enää ole päivitetty. Päästöseuranta on Loimaan osalta tehty Hinku-kuntien yhteisten periaatteiden mukaan. CO2-raportoinnilla seurataan mm. Loimaan kokonaispäästöjen kehitystä.

Kaupunki on vuokrannut Sallila Energia Oy:n aurinkopaneelipuistosta 800 paneelia. Loimaan Kaukolämpö Oy:llä on vastaava vuokrauspäätös.

Loimaan Vesi-liikelaitos on laatinut toiminnastaan erillisen ympäristötilinpäätöksen 2021. Uusi jätevedenpuhdistamo valmistui vuonna 2015. Ypäjä-Loimaa siirtoviemärin valmistuttua (2017) johdetaan Ypäjän kunnan jätevedet Loimaan keskuspuhdistamolle puhdistettavaksi.

1.4.3 Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Loimaan kaupungilla ei ole tiedossa sisäpiirikaupoista, joissa kaupunki olisi mukana, eikä myöskään ihmisoikeusrikkomuksista.

1.4.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Paineita Loimaan kaupungin talouteen tuovat lisäksi asukasmäärän lasku ja väestörakenteen muutokset, jotka näkyvät selkeästi mm. verotulojen alentumisina. Kaupunki omistaa 147 kpl kiinteistöä, joista lämmitettäviä 88 kpl. Lämmitettävistä tyhjillään 9 kpl ja osittain tyhjänä 8 kpl. Lämmitettävien tilavuus 415.412 m³ ja kerrosala 98.649 m². Kaupungin omistamat kiinteistöt sisäilmaongelmineen (sisäilmaongelmaisia kiinteistöjä 6 kpl) ja taasearvoineen tuovat talouteen oman lisäriskinsä. Tulevina vuosina tullaan kiinteistöjen alaskirjauksista ja purkutoimenpiteistä tekemään tarkemmat suunnitelmat siitä, miten ne toteutetaan.

Vaikka vuoden 2021 tulos on ollut positiivinen, tulee vuonna 2022 ja suunnitelmavuosina tasapainottamisohjelmaa noudattaa ja sen toteutumista seurata tarkasti. Lisäksi uusia keinoja tasapainottamiseen tulee etsiä koko ajan. Tasapainon saavuttaminen ja ylläpito vaatii määrätietoisia rakenteellisia uudistuksia ja tiukkaa talouskuria tulevina vuosina.

1.4.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Loimaan kaupunki on linjannut arvioivansa riskejä ja epävarmuustekijöitä neljässä pääluokassa, joita ovat strategiset riskit, taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Jotkin riskitekijöistä voi kuulua samaan aikaan useampaankin luokkaan. Loimaan kaupungissa toteutetaan myös lakisääteistä työsuojelullisten riskien arvioimista. Lisäksi valmiussuunnittelun yhteydessä tehdään valmiuteen liittyvää riskiarviointia.

Strategisia riskejä voivat olla liiketoimintaympäristöön, asiakasympäristöön, ympäristöön, kilpailutilanteisiin, asukkaiden terveyteen, suuronnettomuuksiin ja poliittiseen sekä lainsäädäntöön liittyviä riskejä.

Loimaan kaupunki on tunnistanut vaikeasti hallittavia riskejä, joita ovat mm. väkilukumäärän vähentyminen ja ikärakenteen muutokset, syrjäytyminen ja työttömyys. Lisäksi sote- ja maakuntauudistuksesta aiheutuvat mahdolliset muutokset koetaan riskitekijänä. Sote- maakuntauudistuksen myötä verotulot, valtionosuudet alenevat, kun samalla kuntien lainamäärä tulee jäämään samaksi. Soten valmistelutyön jatkuminen useana vuonna vaikeuttaa sosiaali- ja terveystalouden toimintaa ja sen kehittämistä.

Taloudellisia riskejä ovat esimerkiksi verotulojen ja valtionosuuksien muutokset, rahoitus- ja korkoriskit, investointiriskit ja takaus- ja vakuutusriskit.

Verotulojen tilityksiin liittyvät muutokset ovat melkoinen riski kunnalle. Lisäksi suhdannevaihtelulla on merkittävät vaikutukset verotulojen kehittymiseen ja kaupungin maksamiin työttömyydestä aiheutuviin kuntien kuntaosuusmaksuihin. Koronapandemian lopullisia vaikutuksia verotuloihin ja kuntien työttömyysmaksuuksiin ei ole vielä täysin tiedossa.

Taloudellista tilannetta tulee seurata tarkasti vuonna 2022.

Korkoriski on uhka, joka liittyy kaikkiin sijoitus- ja lainanottopäätöksiin, joissa on hyödynnetty korkoinstrumentteja. Loimaan kaupunki pyrkii hajauttamaan korkoriskiä hajauttamalla lainasalkkua sitomalla sen lainoja osan lyhytaikaisiin-, pitkä-aikaisiin-, kiinteäkorkoisiin ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin. Korkotaso on tällä hetkellä alhainen mutta tilanne voi muuttua nopeastikin. Lainasalkun nykytilanne on otettava tarkasteluun lähiaikana.

Toiminnallisia riskejä voivat olla toiminnan suunnitteluun, - kehittämiseen, johtamiseen, hyvän hallintotavan noudattamiseen, jättämiseen, henkilöstöön, organisaatorakenteeseen, infran toimivuuteen, sopimuksiin, hankintoihin, omaisuuteen, viestintään ja sidosryhmiin liittyviä riskejä.

Oleellisia toiminnallisia riskejä Loimaan kaupungissa ovat henkilöstön vaihtuvuus (erityisesti avainhenkilöiden vaihtuminen), sopimuksenhallintaan liittyvät riskit ja IT-toiminnalliset riskit.

Vahinkoriskejä ovat henkilöriskit, omaisuusriskit, ympäristöriskit, kuntalaisiin kohdistuvat riskit, vastuuriskit, keskeytysriskit ja rikollisten toimintojen aiheuttamat riskit. Omaisuuden ja toiminnan häiriöttömyyden riskejä on rajattu työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmillä sekä erilaisin vakuutuksin.

Toimitilojen sisäilmaongelmat ovat edelleen merkittävä ongelma ja riski. Sisäilmaongelmaisia kiinteistöjä kaupungilla on 6 kappaletta. Määrä on kuitenkin vähenemässä ja korjausvelkaa ollaan pienentämässä. Myös suuri kiinteistömassa (147 kiinteistöä) koetaan riskiksi, joka voi aikanaan realisoitua isoina taloudellisina vaikutuksina (Sote- ja maakuntauudistus).

Työturvallisuuteen liittyviä riskejä analysoidaan eri osastoilla työsuojelutarkastuksen yhteydessä ja niitä käydään läpi työsuojelutoimikunnassa. Vakuutusten ajanmukaisuus tarkistetaan vakuutusyhtiön kanssa säännöllisesti määräajoin. Vakuutusasioita kaupungin kanssa hoitaa meklaripalvelut Semita Oy.

Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan kaupungin sisäisen valvonnan järjestelmä tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamiseen tarvittavan luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

1.4.6 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntakonsernin johtamista. Ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja tilivelvollisia sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden veloitteiden myötä.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on määräykset hallintosäännön 9. luvussa.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sen avulla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osa-alueet sekä niiden toimeenpano-, seuranta- ja arviointimenettelyt.

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Valiokunnat ja Vesi-liikelaitoksen johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat hallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä, merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Lisäksi kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja sekä palvelualajohtajat ja johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja palvelualallaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä.

Palvelualueiden ja -yksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta on seurattu vuoden 2021 aikana osavuositarkastuksissa ja kuukausiraportoinnissa. Johtoryhmä on käsitellyt säännöllisesti riskienhallintaa mm. palvelujen jatkuvuuden turvaamisen sekä turvallisuuden riskienhallinnan näkökulmasta.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Kaupungin riskienhallintapolitiikka on vahvistettu valtuustossa 21.3.2011. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut 24.4.2017 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet osaksi hallintosääntöä.

1.5 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

1.5.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Loimaan kaupungin virallinen tuloslaskelma on Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen tulosten yhdistelmä.

Tuloslaskelma kertoo tilikauden tulojen riittävyyden tilikauden käyttömenoihin. Tilikauden tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

TULOSLASKELMA 1000 €	MTA 2021	2021	2020	Muutos 20/21	Muutos -% 2021 vs 2020
Toimintatuotot	17 047	19 349	18 020	-1 329	7,4
Myyntituotot	8 300	8 101	9 524	1 423	-14,9
Maksutuotot	5 181	5 562	5 214	-348	6,7
Tuet ja avustukset	1 620	3 853	1 445	-2 408	166,6
Muut toimintatuotot	1 947	1 833	1 836	3	-0,2
Valmistus omaan käyttöön		0	0		
Toimintakulut	-115 098	-116 816	-108 729	8 086	7,4
Henkilöstömenot	-46 117	-46 349	-43 689	2 660	6,1
Palvelujen ostot	-54 998	-55 214	-50 578	4 636	9,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 446	-7 763	-6 976	787	11,3
Avustukset	-4 232	-4 858	-4 909	-50	-1,0
Muut toimintamenot	-2 304	-2 632	-2 577	55	2,1
Toimintakate	-98 050	-97 466	-90 709	6 757	7,4
Verotulot	58 661	60 052	55 915	-4 137	7,4
Valtionosuudet	44 976	44 887	47 464	2 577	-5,4
Rahoitustuotot ja -kulut	10	39	103	64	-62,4
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot	288	232	315	82	-26,2
Korkokulut	-280	-142	-193	-51	-26,3
Muut rahoituskulut	2	-51	-19	32	173,4
Vuosikate	5 597	7 511	12 772	5 261	-41,2
Poistot ja arvonalentumiset	-4 160	-4 414	-5 108	-694	-13,6
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 160	-4 189	-4 141	47	1,1
Arvonalentumiset		-225	-967	-742	
Satunnaiset erät		-322		322	
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	1 436	2 776	7 664	4 888	-63,8
Poistoeron lis.-/vähennys +	61	56	58	2	-4,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 498	2 832	7 722	4 891	-63,3

TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	16,6	16,6
Vuosikate/ Poistot %	170,2	250,0
Vuosikate/ Asukas €	480,6	809,8
Asukasmäärä	15 628	15 773

Toimintakate ilmoittaa kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on selkeä vuodesta toiseen vertailukelpoinen tunnusluku. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Jos taas vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko. Vuosikate ei kuitenkaan yksistään riitä kuvaamaan tulorahoituksen riittävyyttä. Tässä kohdin pitää myös huomioida rahoituslaskelman lainanlyhennykset.

Tunnusluvun vuosikate €/asukas avulla arvioidaan tulorahoituksen riittävyyttä.

Tunnusluvulla toimintatuotot/toimintakulut % osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa, millainen osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloin ja valtionosuuksin.

Tilikauden tulos kuvaa jaksotettujen tulojen ja menojen erotusta, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

1.5.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman kautta. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutoksen rahavirta. Näiden kahden nettomäärän erotus on sama kuin kaupungin kassavarojen muutos tilikaudella. Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen yhdistelmä.

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 511	12 772
Satunnaiset erät	-322	
Tulorahoituksen korjauserät	-138	-192
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 099	-3 573
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	167	263
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 120	9 270
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-68	-1
Antolainasaamisten vähennykset	6	4
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 149	-7 435
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 000	
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	836	-1 800
Rahoituksen rahavirta	-7 375	-4 233
Rahavarojen muutos	-4 255	5 037
Rahavarat 31.12	6 735	10 990

Rahavarat 01.01	10 990	5 953
TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	3 899 124	268 151
Investointien tulo-rahoitus, %	183,3	357,5
Lainanhoitokate	1,4	1,7
Kassan riittävyys, pv	19,5	33,4
Asukasmäärä	15 628	15 773

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulokseksi, jonka negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Positiivinen (yli jäämäinen) määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Toiminnan rahavirta muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulo-rahoituksen kirjanpidolliset korjaukset.

Loimaan kaupungin toiminnan rahavirta vuonna 2021 oli 7,51 milj. euroa. Investointien rahavirta muodostuu käyttömajaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Kaupungin investointimenojen määrä oli tilikaudella noin 4,1 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat 167 000 euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 3,12 milj. euroa ylijäämäinen. Vuonna 2020 9,3 milj. euroa ylijäämäinen.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä (1000 €). Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen ja neljän edellisen vuoden kertymä osoittaa investointien omarahoituksen pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on positiivinen. Negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai lainaa ottamalla.

Investointien tulo-rahoitus, %-tunnusluku $= (100 \cdot \text{vuosikate} / \text{inv. omahankintameno})$ kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella eli ns. käyttömajaisuuden ylijäämällä. Tunnusluvussa eivät ole mukana käyttömajaisuuden myynnistä kertyneet myyntivoitot, joiden kokonaismäärä saattaa vuosittain huomattavastikin vaihdella. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttömajaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kunnan lainanhoitokate on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä luvun ollessa 1-2 ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden.

Loimaan lainanhoitokate vuonna 2021 on 1,4 eli tyydyttävä.

Kassanriittävyys (pv) –tunnusluku $= (365 \text{ pv} \cdot \text{rahavarat} / \text{kassasta maksut tilikaudella})$ ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kunnan rahavaroilla maksaa.

Loimaan kaupungin kassan riittävyyden ollessa 19,5 päivää, voi kassan riittävyyden todeta olevan tyydyttävä.

1.5.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase kuvaa kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta. Rahoituksen rakenteella tarkoitetaan rahan lähteiden jakaantumista omaan ja vieraaseen pääomaan. Loimaan kaupungin ja Loimaan Vesi-liikelaitoksen yhdistelmä.

TASE 1000 €		
VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	79 801	80 084
Aineettomat hyödykkeet	33	57
Aineettomat hyödykkeet	33	57
Aineelliset hyödykkeet	65 521	65 841
Maa- ja vesialueet	9 710	9 731
Rakennukset	35 747	37 559
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 472	17 764
Koneet ja kalusto	414	521
Muut aineelliset hyödykkeet	163	163
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 015	103
Sijoitukset	14 247	14 185
Osakkeet ja osuudet	13 183	13 183
Muut lainasaamiset	815	803
Muut saamiset	250	200
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	295	289
Valtion toimeksiannot		0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	295	289
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 554	15 787
Vaihto-omaisuus	259	234
Muu vaihto-omaisuus	259	234
Saamiset	5 560	4 563
Lyhytaikaiset saamiset	5 560	4 563
Myyntisaamiset	1 811	2 279
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	960	841
Siirtosaamiset	2 790	1 443
Rahoitusarvopaperit	51	51
Rahat ja pankkisaamiset	6 684	10 939
VASTAAVAA	92 650	96 159

TASE 1000 €		
VASTATTAVAA	2021	2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	44 370	41 538
Peruspääoma	41 402	41 402
Muut omat rahastot		
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-)	136	-7 586
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)	2 832	7 722
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.	874	930
Poistoero	874	930
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	805	797
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	719	740
Muut toimeksiantojen pääomat	86	57
VIERAS PÄÄOMA	46 601	52 894
Pitkäaikainen	20 511	22 471
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 043	21 951
Lainat julkisyhteisöiltä	403	455
Saadut ennakot		
Muut velat, Vhl:n liittymismaksut	64	64
Lyhytaikainen	26 090	30 423
Joukkovelkakirjalainat	7 000	13 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 908	5 075
Lainat julkisyhteisöiltä	52	75
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	545	663
Ostovelat	5 093	3 666
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat		246
Muut lyhytaikaiset velat	842	736
Siirtovelat	7 650	6 964
VASTATTAVAA	92 650	96 159

TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste (%)	49,1	44,5
= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$		
Suhteellinen velkautuneisuus, %	37,1	43,0
= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$		
Velat ja vastuut % käyttötuloista	45,9	52,6
Lainakanta 31.12. (1000 €)	32 406	40 556
= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$		
Lainakanta 31.12. , € / Asukas	2 074	2 571
Kertynyt Yli-/Alijäämä (1000 €)	2 968	136
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € / Asukas	189,9	8,6
Lainakanta ja vuokravastuut 31.12. (1 000 €)	43 369	52 162
Lainakanta ja vuokravastuut , €/Asukas	2 775	3 307
Lainasaamiset (1000 €)	815	803
Asukasluku	15 628	15 773

Tunnusluku **omavaraisuusaste %** = $(100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot}))$ mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tasona pidetään 65 - 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosenttia tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $(100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot})$ kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista = $(100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / \text{käyttötulot})$ kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa huomioon erilaisilla malleilla kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana taseessa.

Kertynyt yli- /alijäämä = edellisten tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Lainakannalla = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa..

Lainaa euroa / asukas Loimaalla on 2 074 euroa.

Lainakanta ja vuokravastuut = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut. Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

1.6 KOKONAISMENOT JA TULOT

Kokonaismenojen ja tulojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset erät.

KOKONAISTULOT JA -MENOT			
TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	19 349	Toimintakulut	-116 816
Verotulot	60 052	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	44 887	Korkokulut	-142
Korkotuotot		Muut rahoituskulut	-51
Muut rahoitustuotot	232	Satunnaiset kulut	-322
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät	-138	Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
Investoinnit		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	167	Investointimenot	-4 099
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	6	Antolainasaamisten lisäykset	-68
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 149
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-6 000
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	127 556	Kokonaismenot yhteensä	-132 647
Täsmäytys			
<i>Kokonaistulot-Kokonaismenot</i>	-5 091 384		
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =</i>	-5 091 384		

1.7 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.7.1 Kuntakonsernin rakenne

Konsernirakenne vuoden 2021 alussa:

Liikelaitos Loimaan Vesi-liikelaitos	Omistusosuus 100 %
Tytäryhteisö	Omistusosuus
Asunto- ja kiinteistöpoliittiset yhtiöt	
Hulmin Huolto Oy	100 %
Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti	60 %
Kehitys Oy Kurittula	100 %
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-asunnot	100 %
Kiinteistö Oy Telkäntie 1	100 %
Energiapoliittinen yhtiö:	
Loimaan Kaukolämpö Oy	51 %
Kuntayhtymät	Omistusosuus
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	45,11 %
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiirin ky	5,98 %
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin ky	5,09 %
Varsinais-Suomen Liitto	3,55 %

1.7.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Merkittävimmät konsernitiedot ilmenevät taseen liitetiedoissa nro 20-25. ja tilinpäätöslaskelmista.

Loimaan Kaukolämpö Oy

Loimaan Kaukolämmön liikevaihto vuonna 2021 oli 5,51 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 0,7 milj. euroa ylijäämäinen. Lämmön keskiarvoinen verollinen myyntihinta vuonna 2021 oli 73,6 €/MWh. Lämmön tuotannossa käytettiin puupolttoainetta 99,99 prosenttia ja fossiilisia 0,01 prosenttia koko polttoainemäärästä.

Kaukolämpö Oy maksoi kaupungille 174 930 euroa osinkoa vuoden 2020 tuloksesta vuonna 2021. Vuoden 2021 tuloksesta esitetään jaettavaksi osinkoa 3640 euroa per osake eli yhteensä 364 000 euroa. Loimaan kaupungin osuus jaetusta osingosta on 51 prosenttia.

Kehitys Oy Kurittula

Kehitys Oy Kurittulalla ei ollut toimintaa vuonna 2021. Yhtiön vuoden 2021 tulos oli -564 euroa alijäämäinen ja tasearvo 31.12.2021 oli 365.807 euroa.

Kehitys Oy Kurittulan perustaman Kiinteistö Oy Loimaa Yrityspuiston yksityiset osakkaat merkitsivät osake-enemmistön yhtiössä 2021. Kehitys Oy Kurittulan omistajana Loimaan kaupunki käsitteli asian ja antoi toimintaohjeen. Loppukesästä 2021 toteutettiin Kiinteistö Oy Loimaan Yrityspuiston osakeanti, johon Kehitys Oy Kurittula osallistui. Vuoden 2021 lopussa Kehitys Oy Kurittulan sijoitukset Kiinteistö Oy Loimaan Yrityspuistoon olivat yhteensä 31 250 € (25 kpl) ja 187 750 € SVOP-rahaston kautta.

Kiinteistö Oy Telkantie

Kiinteistö Oy Telkantie teki 7981 euroa alijäämäisen tuloksen. Huoneistoja Telkantiellä on 75 kpl. Yhtiön vuokrausaste oli 91 prosenttia (vuonna 2020 yht. 88 prosenttia). Vuokrausaste on laskettu perusvuokratasosta. Vuokraustilanne voi vaihdella nopeasti. Yhtiön vuokrausaste on pysynyt hyvänä nyt noin kolme vuotta. Tilikaudella tehtiin pääasiassa huoneistoremontteja tarpeen mukaan. Yhtiölle teetetään vuonna 2022 julkisivujen kuntotutkimus, jätepisteen suunnittelu ja uudistus sekä suunnitelmat lämmönsiirtolaitteiden uusimiseen talokohtaisesti. Uusimiset toteutetaan vuonna 2022 tai 2023.

Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asunnot

Kiinteistö Oy Loimaan vuokra-asuntojen tulos vuonna 2021 oli alijäämäinen -139 699,35 euroa. Yhtiöön kuuluu 35 eri vuokrataloa eri puolella Loimaata eli keskustassa, Hirvikoskella, Alastarolla, Virttaalla ja Mellilässä, huoneistoja on yhteensä 491.

Talot on rakennettu pääosin 80-luvulla ja pintaremonttien ja märkätilaremonttien tarve on kasvussa. Korjausvelan lisäksi riskiksi on luokiteltava heikkenevä käyttöaste ja vuokrasaattavien määrän kasvu.

Hulmin Huolto

Hulmin Huollon liikevaihto vuonna 2021 oli 702 146 euroa ja se teki 13 346 euroa ylijäämäisen tuloksen. Yhtiö hoitaa Loimaan vuokra-asunnot Oy:n lisäksi Loimaan kaupungin suoraan omistamien huoneistojen vuokrauksen ja kaupungin Mellilän kiinteistöjen huollon ja osan Alastaron kiinteistöjen huollosta.

Yhteistyöstä kaupungin kiinteistöhuollon ja Hulmin huollon kanssa on tehty selvitystä taloustyöryhmälle 10.2.2021.

Alastaro -koti

Pienin kaupungin tilinpäätökseen yhdistettävistä tytäryhteisöistä on Kiinteistöosakeyhtiö Alastaro-koti. Loimaan kaupunki omistaa osakekannasta 60 prosenttia eli käytännössä 1 kerroksen ”vanhainkotitilan” kokonaan. Yhtiön liikevaihto vuonna 2021 oli 48 173 euroa ja tulos 3 604 euroa alijäämäinen.

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymän tulos muodostui 224 288 euroa ylijäämäiseksi. Koulutuskuntayhtymä tuottaa Loimaan lukion palvelut.

Varsinais-Suomen erityishuoltopiiri

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymä teki tilikaudelta 1,119 milj. euroa ylijäämäisen tilinpäätöksen. Kuntayhtymällä oli vuokralla Loimaan kaupungilta Hanhenpuiston asumisyksikkö. Sisäilmaongelmien vuoksi kaupunki on tarjonnut väistötiloja Alastarolta tyhjillään olevasta AHOS-kodista, minne asumisyksikkö muutti kesäkuussa 2019. Samalla Hanhenpuiston vuokrasopimus on irtisanottu ja päätynyt 31.5.2019 (KH 10.2.2020).

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin tulos oli 66 936 euroa ylijäämäinen.

Varsinais- Suomen liitto

Varsinais-Suomen Liitto teki -354 euroa alijäämäisen tilinpäätöksen.

Talouden tasapainottaminen kuntalaki

Kuntalain 115 §:n mukaan: ”Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintaker-
tomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella
sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi”.
Mainittu säännös koskee 1.5.2015 voimaan astuneessa kuntalaissa myös kuntayhtymää.

1.7.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhteyden pitoa konserniyhteisöjen ja omistajan välillä on riittävää ja sitä tulee mahdollisuuksien mukaan yhä syventää. Konsernivalvonta ja omistajaohjaus vaativat edelleen kehittämistä. Myös konserniohje kaipaa päivittämistä.

1.7.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin ja yhden tai useamman muun yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Loimaan kaupungin vesihuoltolaitos kuuluu kaupungin sisäiseen konserniin ja yhdistellään suoraan kaupungin viralliseen tilinpäätökseen. Ulkoiseen konsernitaseeseen yhdistellään ne tytäryhteisöt, joissa kaupungilla määräysvaltaa (yli 50 prosenttia) ja kaupungin palveluja tuottavat kuntayhtymät omistusosuuksien suhteessa.

Konserniohje uudistettu ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 30.9.2013.

Konsernivalvonnan toteuttamiseksi konserniyhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan puolivuosittain. Tytäryhteisöjen osavuosiseuranta 30.6. tilanteen mukaan on käsitelty kaupunginhallituksessa.

Riskienhallintatyö ja toiminnan- /taloudenseuranta on jatkuvaa ja vuosittain toistuvaa perustehtävää.

Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan konsernivalvonta ja ohjaus on ollut hyvällä tasolla.

Loimaan kaupungin hallintosäännön mukaan (22 § 5. kohta) kaupunginhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa.

1.7.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA	KONSERNI	KONSERNI
	TP 2021	TP 2020
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	73 575	70 680
Toimintakulut	-173 306	-163 126
Osuus osakkuusyht. voitosta./tappiosta	70	50
Toimintakate	-99 661	-92 396
Verotulot	60 052	55 915
Valtionosuudet	53 349	55 323
Rahoitustuotot ja -kulut	-284	-265
Korkotuotot	6	4
Muut rahoitustuotot	91	154
Korkokulut	-326	-399
Muut rahoituskulut	-56	-23
Vuosikate	13 456	18 577
Poistot ja arvonalentumiset	-8 299	-9 066
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 074	-8 099
Arvonalentumiset	-225	-967
Satunnaiset erät	-322	-6
Tilikauden tulos	4 835	9 505
Tilikauden verot	-235	-199
Laskennalliset verot	-24	56
Vähemmistöosuudet	-348	-340
TILIK.YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	4 228	9 022

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Asukasluku	15 628	15 773
Vuosikate /poistot %	162,14	204,91
Vuosikate, euroa/as	0,86	1,18
Toimintatuotot/Toimintakulut,%	42,45	43,33

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

LOIMAAN KAUPUNGIN KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2021	TP 2020
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	12 758	18 137
Vuosikate	13 456	18 577
Satunnaiset erät	-322	-6
Tilikauden verot	-235	-199
Tulorahoituksen korjauserät	-141	-234
Investointien rahavirta	-6 570	-5 878
Investointimenot	-6 916	-6 522
Rahoitusosuudet investointimenoihin	92	122
Pysyvien vast.hyöd luovutustulot	253	522
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 188	12 260
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	89	826
Antolainasaamisten lisäykset	-4	732
Antolainasaamisten vähennykset	93	93
Lainakannan muutokset	-10 298	-5 198
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 316	4 314
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 614	-9 512
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 000	0
Oman pääoman muutokset		-161
Muut maksuvalmiuden muutokset	589	-1 239
Toimeksiantojen varojen ja po. muutokset	6	47
Vaihto-omaisuuden muutos	11	-328
Saamisten muutos	-1 152	392
Korottomien velkojen muutos	1 724	-1 350
Rahoituksen rahavirta	-9 789	-5 773
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 601	6 487
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 601	6 487
Rahavarat 31.12.	15 227	18 833
Rahavarat 1.1.	18 828	12 346
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
	TP 2021	TP 2020
Lainanhoitokate	1,7	2,0
Laskennallinen lainanhoitokate	2,4	5,7
Toim. ja invest. rahavirran kertymä 5v (1000€)	16 470	12 935
Investointien tulorahoitus %	197,2	290,0
Kassan riittävyys	29,5	38,4
Asukasmäärä	15 628	15 773

Konsernin tase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE 31.12.2021

VASTAAVAA	TASE TP 2021	TASE TP 2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	108 847 435	109 630 521
Aineettomat hyödykkeet	241 780	231 751
Aineettomat oikeudet	219 726	204 433
Muut pitkävaik. menot	22 054	27 318
Aineelliset hyödykkeet	105 282 408	106 904 212
Maa- ja vesialueet	11 574 346	11 631 533
Rakennukset	66 545 261	69 321 008
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 448 230	18 598 022
Koneet ja kalusto	5 284 967	5 668 000
Muut aineelliset hyödykkeet	306 131	337 876
Ennakkomaksut ja keskener.	3 123 473	1 347 773
Sijoitukset	3 323 247	2 494 557
Osakkuusyhteisöosuudet	638 876	
Muut osakkeet ja osuudet	1 165 300	1 716 137
Muut lainasaamiset	63 000	55 000
Muut saamiset	1 456 070	723 420
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	836 691	751 472
VAIHTUVAT VASTAAVAT	28 256 699	30 449 506
Vaihto-omaisuus	1 679 128	1 690 443
Saamiset	11 350 125	9 926 503
Pitkäaikaiset saamiset	168 031	1 469 157
Lyhytaikaiset saamiset	11 182 093	8 457 347
Rahoitusarvopaperit	2 246 633	1 794 175
Rahat ja pankkisaamiset	12 980 813	17 038 384
VASTAAVAA YHTEENSÄ	137 940 825	140 831 498

VASTATTAVAA	TASE TP 2021	TASE TP 2020
OMA PÄÄOMA	59 031 928	54 807 961
Peruspääoma	41 402 113	41 402 113
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0	2 139
Muut omat rahastot	730 212	732 073
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	12 671 636	3 707 955
Tilikauden yli-/alijäämä	4 227 967	8 963 681
VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 672 548	3 518 608
PAKOLLISET VARAUKSET	1 888 147	1 795 223
Eläkevaraukset	5 819	5 945
Muut pakolliset varaukset	1 882 328	1 789 278
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 468 843	1 377 921
VIERAS PÄÄOMA	71 879 359	79 331 786
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	29 998 045	32 949 167
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 778 532	2 788 727
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	14 063 153	20 658 449
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	25 039 629	22 935 443
VASTATTAVAA YHT.	137 940 825	140 831 498

0

KONSERNITASEEN 31.12.2021

TASEEN TUNNUSLUVUT	Konsernitase 2021	Konsernitase 2020
Omavaraisuusaste, %	45,85	41,80
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	38	43
Lainat, eur/asukas	2 819	3 399
Lainakanta 31.12., 1000€	44 061	53 608
Lainasaamiset, 1000€	63	55
Lainat ja vastuut 31.12.	60 515 275	63 317 736
Lainat ja vastuut, €/asukas	3 872	4 014
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	16 900	12 672
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 081	803
Asukasmäärä	15628	15773

1.8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

1.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kaupunginhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi

1.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahoitussiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä -tilille tai alijäämäisen tuloksen siirtämistä vastaavalla tavalla tilikauden yli- tai alijäämä -tilille.

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden tulos 2 831 692,40 euroa siirretään kokonaisuudessaan ylijäämänä taseeseen oma pääoman ryhmään tilikauden ylijäämä tilille.

Siirtoja vapaaehtoiseen varaukseen tai rahastoon ei tehdä.

1.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain mukaan kuntien ja kuntayhtymien tulevien vuosien taloussuunnitelmien tuloksen tulee olla ylijäämäinen. Arvioitaessa kuntien kykyä suoriutua velvoitteistaan ja palvelutuotannostaan otetaan jatkossa huomioon koko kuntakonsernin taloudellinen tila. Kuntalain 115 §:n mukaan kunnan taseen sisältäessä kattamattomia alijäämiä, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainottamisen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen Loimaan kaupungin (kaupunki + Vesi -liikelaitos) tase on vuoden 2021 tuloksen jälkeen 2,968 milj. euroa ylijäämäinen.

Taloudeltaan alijäämäisen kunnan tulee katkaista alijäämän lisääntyminen enintään neljässä vuodessa laatimalla tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma. Lainsäädäntöä on tiukennettu siten, että alijäämä tulee kattaa määrääjassa, eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Erillisestä toimenpideohjelmasta on luovuttu ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vaan kunnan ja kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Koska tase on vuoden 2021 tuloksen jälkeen ylijäämäinen kuntalain edellyttämää tasapainottamisvaadetta ei ole olemassa.

Alijäämien kattamisvelvoite

Vuosi	Kaupunki	Vesi	Yhteensä	TA -vuosi	Taseen kertynyt ali-/ylijäämä kaupunki	Veden kertynyt ali- ylijäämä	Kaupunki ja Vesi Yhteensä
2016	-6 577 865	8 014 486	1 436 621	TP2016/alijäämä	-6 577 865	8 014 486	1 410 338
2017	-727 064	-48 951	-776 015	TP2017/alijäämä	-7 304 929	7 965 535	627 892
2018	-5 259 175	239 282	-5 019 893	TP2018/alijäämä	-12 564 104	8 204 817	-4 392 001
2019	-3 597 700	403 419	-3 194 281	TP2019/alijäämä	-16 161 804	8 608 236	-7 586 282
2020	7 485 178	237 226	7 722 404	TP2020/tulos	-8 676 626	8 845 462	136 122
2021	2 852 484	-18 141	2 834 344	TP2021/tulos	-5 824 142	8 827 321	3 003 180
2022	0	4 900	4 900	TS2022/tulos	-5 824 142	8 832 221	3 008 080
2023	3 932 000	1 800	3 933 800	TS2023/tulos	-1 892 142	8 834 021	6 941 880
	-1 892 142	8 834 021	6 941 880				

Valtuusto edellytti vuoden 2019 tuloveroprosentista päätettäessä, että toimialakohtaisen talouden tasapainottamisohjelman laatiminen on aloitettava heti vuoden 2019 alusta ja ulotuttava valtuustokauden loppuun asti. Yksilöityjen toiminnan ja talouden tasapainottamistoimenpiteiden valmistelu ja toteuttaminen aloitettiin talousarvion 2018 valmistelun yhteydessä ja niitä jatkettiin vuoden 2019, 2020 ja 2021 aikana. Valmistelua asetettiin tekemään kaupunginhallituksen ohjauksessa oleva kaupunginhallituksen nimeämä taloustyöryhmä.

Ensimmäiset talouden sopeuttamistoimenpiteet hyväksyttiin valtuustossa 15.4.2019. Tämän jälkeen vuoden 2020 talousarvion laadinnan yhteydessä päätettiin, että talouden tasapainottamisohjelma sisällytetään vuoden 2020 talousarvioon ja vuosien 2021 – 2023 taloussuunnitelmaan. Talouden tasapainottamistyötä jatkettiin vuoden 2022 talousarviossa ja vuosien 2023 - 2024 taloussuunnitelmassa. Talouden tasapainotustyötä tehtiin vuoden 2021 aikana ja tehdä edelleen. Kuntalain edellyttämää talouden tasapainottamisvaadetta ei kuitenkaan enää ole, koska tase on ylijäämäinen.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KÄYTTÖTALOUSOSA

Loimaan linja- strategia 2019 – 2021

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 21.1.2019 Loimaa strategian vuosille 2019 – 2021. Vuoden 2021 talousarvio laadittiin kyseisen strategian pohjalta.

Strategiassa on määritelty visio sekä asetettu keskeiset strategiset tavoitteet. Strategialla ohjataan muita toiminta- ja palvelustrategioita, suunnittelua ja päätöksentekoa.

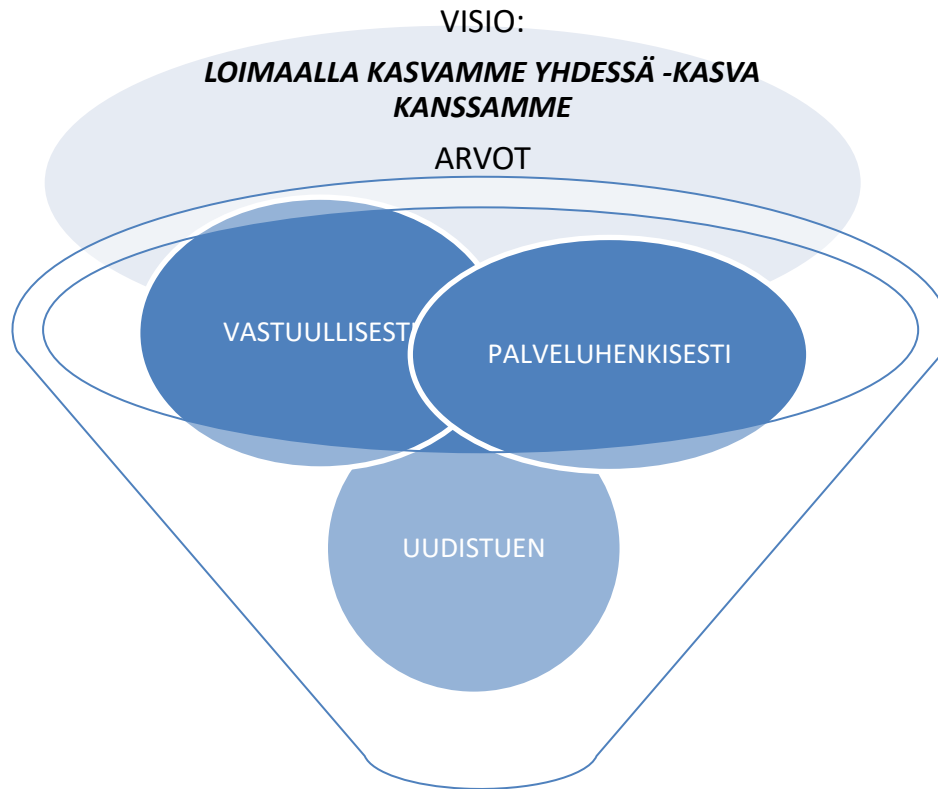
Strategian toteutumista seurataan vuosittain strategiaan valittujen Loimaan kehitystä kuvaavien mittareiden avulla tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Talousarviossa asetetaan toimielintasolla strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita sekä määrärahat ja tuloarviot.

Toimialat laativat käyttösunnitelmat, joihin sisältyvät suunnitelmat strategian toimialakohtaisesta toteuttamisesta.

Strategia päivitetään vähintään kerran valtuustokaudessa ja strategiaa arvioidaan jatkuvasti osana kaupungin taloussuunnittelua ja -seurantaa.

Merkittävimpiä päätöksiä valmisteltaessa kuvataan esittelytekstissä, kuinka päätös toteuttaa kuntastrategiaa.

Loimaan strategiaa toteutetaan seuraavin askelmerkein:

LOIMAAN VISIO		
Loimaa on VETOVOIMAA	Loimaa on PITOVOIMAA	Loimaa on HYVINVOIVAA
<p>Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.</p> <p>Loimaa on yritysmyönteinen.</p> <p>Loimaa on aktiivinen viestijä ja markkinoija.</p>	<p>Loimaa on työpaikkatarjonnaltaan monipuolinen ja hyvät mahdollisuudet yrittämiselle takaavat kaupungin kehityksen, vireyden ja kasvun.</p> <p>Loimaa on turvallinen asuinympäristö.</p> <p>Loimaa on yhtenäinen ja osallistuva.</p> <p>Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä työtä.</p>	<p>Loimaa on hyvinvoivien, oma-toimisten ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.</p> <p>Loimaalla on sujuvat palvelut.</p> <p>Loimaalla et ole yksin.</p>

Talousarviorakenne

Talousarvion rakenne on laadittu siten, että organisaatorakenne ja osasto- ja kustannuspaikkakartta vastaavat toisiaan. Valtuuston nähden sitovia ovat seuraavat tasot:

Kaupunginvaltuusto
Tarkastuslautakunta
Keskusvaalilautakunta

Kaupunginhallitus
- Konsernijohto
- Elinvoima

Hyvinvointivaliokunta
- Hyvinvointipalvelujen hallinto
- Sosiaalityö
- Terveys- ja hoivapalvelut

Sivistysvaliokunta
- Varhaiskasvatus
- Perusopetus ja keskiasteen koulutus
- Vapaa-aikapalvelut

Elinympäristövaliokunta
- Tekniikka ja ympäristöpalvelut

Sekä seuraavat pääluokat:
- Loimaan Vesi-liikelaitos

Investoinnit
Toimielimittäin sekä hankkeittain että hankeryhmittäin

Tuloslaskelma
- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuotot ja kulut
- satunnaiset tuotot ja kulut

Rahoituslaskelma
- antolainasaamisten muutos
- pitkä- /lyhytaikaisten lainojen muutos

Määrärahat ovat bruttomääräisiä. Loimaan Vesi -liikelaitos on kohderahoitteinen ja muut yksiköt ovat budjetti rahoitteisia.

2.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Toimielin: Kaupunginvaltuusto

Toiminnan kuvaus

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Perustiedot

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2021 aikana 9 kertaa (18.1.2021; 22.3.2021; 26.4.2021; 24.5.2021; 21.6.2021; 9.8.2021; 27.9.2021; 15.11.2021; 13.12.2021). Valtuustoseminaarit pidettiin 26.4.2021 ja 27.9.2021.

Koronatilanteesta johtuen kaupunginvaltuuston kokoukset pidettiin ns. hybridimallin mukaisesti eli kokouksiin oli mahdollista osallistua sekä fyysisesti läsnä olevana kokouspaikalla että etäyhteyden välityksellä.

Valtuusto käsitteli muun muassa seuraavia asioita vuoden 2021 aikana: terveysasemaverkkoselvitys, Hirvikosken päiväkotiratkaisu, yritysvaikutusten arviointinnettely, vuokra-asuntoselvitys, maahanmuuttajien kotouttamisohjelma 2021-2025, Turun yliopiston lahjoitusprofessori, tilinpäätös 2020, ikääntymissuunnitelma 2021-2024, päätöksentekoeelinten luottamushenkilövalinnat, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, kunnallis- ja kiinteistövero prosentit 2022, henkilökunnan kertaluonteinen palkitseminen, hallintosäännön päivitys, talousarvio 2022. Lisäksi käsiteltiin useita kaavamuutoksia. Valtuustoaloitteita tehtiin yhteensä 29 kpl.

Valtuuston tilinpäätös yhteensä

KAUPUNGINVALTUUSTO	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-50 901	-49 600	0	-49 600	-70 749	21 149	143
TOIMINTAKATE	-50 901	-49 600	0	-49 600	-70 749	21 149	143

Toimintakatteen toteutuminen:

Toimintakulut ylittyivät talousarvioon nähden 21 149 euroa.

2.2. TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuutta.

Strategialinjauksiin perustuvat tavoitteet

Strateginen tavoite	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2021	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Mittarin arvo/ yksikkö ja vertailutiedot
<p>B.4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja - Loimaalla on hyvä tehdä töitä.</p> <p>B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.</p> <p>B4.6. Asetamme konserniyhteisöille strategiset tavoitteet valtuustokausittain.</p> <p>B4.7. Kehitämme konsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja.</p>	<p>Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.</p> <p>Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös); Talouden tunnusluvut valtuustokausittain.</p> <p>Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa.</p> <p>Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös); Konserni- ja omistusohjauksen toimivuuden seuranta ja arviointi vuosittain.</p>	<p>Omaehtoinen sisäinen ja ulkoinen valvonta.</p> <p>Tavoitteena on selvittää, suoritetaanko kaikilla tasoilla omaehtoista arviointia.</p> <p>Johdetaanko kaupunkia valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Tuleeko kaupungin tilintarkastus hoidettua asianmukaisesti.</p>	<p>Tilintarkastuspäivien määrä</p> <p>Lautakuntien kokousmäärä</p> <p>Arviointikertomus</p> <p>Tilintarkastusraportti</p>	<p>Vastaa sovittua määrää.</p>

Tarkastuslautakunnan tilinpäätös yhteensä:

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-24 051	-32 000	0	-32 000	-26 429	-5 571	83
TOIMINTAKATE	-24 051	-32 000	0	-32 000	-26 429	-5 571	83

Toimintakatteen toteutuminen:

Alituksen syynä ovat oletettua alhaisimpina toteutuneet ostopalvelumenot. Koronapandemian vuoksi tarkastuslautakunnan jäsenet eivät ole voineet osallistua suunniteltuihin koulutuksiin.

2.3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Tehtävä: Keskusvaalilautakunta huolehtii kunnallisten ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kaupungin alueella. Vuonna 2021 järjestettiin kuntavaalit. Äänioikeutettuja oli 13081 henkilöä, ääniä annettiin 6866 kpl äänestysprosentin ollessa 52,5 %.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	0	0	0	0	18 313	-18 313	-100
Toimintakulut	-1 832	-25 080	0	-25 080	-57 416	32 336	229
TOIMINTAKATE	-1 832	-25 080	0	-25 080	-39 103	14 023	156

Toimintakatteen toteutuminen:

Kuntavaalit järjestettiin vuoden 2021 aikana.

2.4. KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallituksen tilinpäätös yhteensä:

KAUPUNGINHALLITUS	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	700 707	860 614	-50 000	810 614	741 936	68 678	92
Toimintakulut	-7 236 093	-7 146 222	-457 000	-7 603 222	-8 001 578	398 356	105
TOIMINTAKATE	-6 535 386	-6 285 608	-507 000	-6 792 608	-7 259 642	467 034	107

724 256

Toimintakatteen toteutuminen:

Kaupunginhallituksen alaisten palvelualueiden toimintakate ylittyy (ulkoiset) yhteensä 467 034 euroa. Toimintatuotot alittuvat 68 678 euroa. Toimintakulut ylittivät 398 356 euroa. Tarkemmat selvitykset löytyvät palvelualueiden kohdalta.

2.4.1 Konsernijohto

Toimiala: Konsernijohto

Toimielin: Kaupunginhallitus

Palveluala: Hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus

Konsernijohto -toimiala sisältää kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toiminnan sekä hallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät.

Kaupunginhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus johtaa toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallitus vastaa toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja johtaa hallituksen alaisena hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

Kaupunginjohtaja vastaa asioiden valmistelusta hallituksen käsiteltäväksi (Hallintosääntö 2§).

Hallintopalvelut -palveluala vastaa konsernijohdon palvelujen, hallinnon ja muiden tehtävien järjestämisestä sekä palvelualan kehittämisestä ja henkilöstön työnjaon yhteensovittamista.

Palveluala vastaa keskitetyistä hallinto-, henkilöstö-, talous- ja it-palveluista.

- **Hallintopalvelut –palvelualalla on seuraavat palveluyksiköt esimiehineen (sijaisineen)**
- **Talous- ja it-palvelut; talousjohtaja (taloussihteeri),**
- **Henkilöstöpalvelut; henkilöstöjohtaja (henkilöstösihteeri),**
- **Yleishallinto; hallintosihteeri (henkilöstöjohtaja).**

Palveluun sisältyy joukkoliikenne, verotuskustannukset, henkilöstön työterveyspalvelut sekä alueellisten palo- ja pelastuspalveluiden kulut. Varsinais-Suomen liiton, Kuntaliiton ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen maksusuodet.

Toimintaympäristön muutos

Valtuuston tammikuussa 2019 hyväksymässä Loimaa-strategiassa 2019 - 2021 "Loimaalla kasvamme yhdessä - kasva kanssamme" asetetut tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat vuosittaista talousarvion valmistelua ja talousarviossa ja -suunnitelmassa asetettavia tavoitteita. Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Valtuuston vuoden 2019 veroprosenttipäätöksen yhteydessä lokakuussa 2018 edellyttämän valtuustokauden loppuun ulottuvan toimialakohtaisen talouden tasapainotusohjelman valmistelu aloitettiin loppuvuoden 2018 aikana ja sitä on jatkettu osana vuosien 2020 ja 2021 talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelua.

Kesäkuussa 2019 nimetyn Rinteen (Marinin) hallituksen ohjelman mukaan hallitus käynnistää sote-uudistuksen valmistelun, jossa otetaan huomioon edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslailliset reunaehdot. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen kootaan kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Myös pelastustoimen järjestäminen siirretään maakuntien tehtäväksi. **Sote-palveluiden ja pelastustoimen järjestämisen uudistuksen sekä maakuntien perustamisen lakiluonnos oli lausunnolla 25.9.2020 asti. Laki on tarkoitus hyväksyä vuoden 2021 aikana ja laki tulisi voimaan 2023. Maakuntavaalit järjestettäisiin vuonna 2022.**

Julkiset palvelut ovat hallitusohjelman mukaan digitaalisesti kansalaisten ja yritysten saatavilla vuoteen 2023 mennessä. Julkisen sektorin datan avaamista ja hyödynnettävyyttä laajennetaan ja edistetään reaaliaikataloutta rakenteisten sähköisten laskujen ja kuittien laajalla käyttöönolla. Digipalveluilla (1.4.2019) edistetään digitaalisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvasuutta, sisällön saavutettavuutta sekä mahdollisuutta käyttää yhdenvertaisesti digitaalisia palveluita. Viranomaisen on suunniteltava ja ylläpidettävä digitaaliset palvelunsa siten, että niiden tietoturvasuus, tietosuoja, löydettävyys ja helppokäyttöisyys on varmistettu.

Tiedonhallintalain (1.1.2020) tarkoituksena on yhdenmukaistaa tiedonhallintaa digitalisoituvassa toimintaympäristössä, toteuttaa hyvää hallintoa yhdenmukaisesti, tuloksellisesti, laadukkaasti ja julkisuusperiaatteen mukaisesti sekä edistää julkishallinnon tietojen ja tietovarantojen digiturvasuutta, yhteen toimivuutta ja tiedon jakamista ja hyödyntämistä.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.1. Huolehdimme sujuvista palveluista	Yritys- ja asukaskysely / Toimialojen sisäinen itsearviointi.	Palvelujen ja toiminnan arviointi tehdään osana kk- ja vuosiraportointia. Toteutetaan tarvittaessa erilliset asukaskyselyt.		Talous- ja toimintaraportit on käsitelty kaupunginhallituksessa. Osavuosikatsaus 1-4/2021 kaupunginhallituksessa 31.5. ja valtuustossa 21.6.2021. Osavuosikatsaus 1-8/2022 kaupunginhallituksessa 4.10. ja valtuustossa 15.11.2021. Vuoden 2021 aikana ei ole tehty asukaskyselyä. Toimialojen sisäistä arviointia tehdään säännöllisesti osana toimintaa.	Toteutuu
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Sähköisten palvelujen määrä, asiointin laajuus/määrä ja toimivuus.	Valmistellaan sähköisten palvelujen suunnitelma ja toimenpiteet / sähköisten palvelujen laajentaminen vuosina 2020 - 2023. Edistetään digitaalisten palvelujen saatavuutta, laatua, tietoturvasuutta, sisällön saavutettavuutta sekä mahdollisuutta käyttää yhdenvertaisesti digitaalisia palveluita.		It-palveluselvityksen (KH 4.5.2020) mukaisesti it-yksikön toiminta on omana toimintana. Digipalvelupäällikön tehtäviin sisältyy sähköisen asiointin ja digipalvelujen kehittämisen koordinointi. Vuoden 2021 aikana on valmisteltu sähköisen asiointin lisäämistä. Sähköisten haku-/asiointilomakkeiden (vahva tunnistautuminen) valmistelu on kesken.	Valmis- teilla
A3.3. Pidämme kiinni siitä, että tieto kulkee avoimesti ja aktiivisesti.	Sisäinen itsearviointi.	Henkilöstön pehdyttäminen vuoden 2020 aikana päivitetyn viestintäohjeen soveltamiseen.		Kaupunginhallitus hyväksyi viestintäohjeen 8.2.2021. Ohjetta ja menettelytapoja on käsitelty ja sovellettu palvelualoilla. Sosiaalisen median ohjeet on päivitetty (Kh 15.6.2020).	Toteutuu
B2.3. Kehitämme kaupungin sisäisiä asiointi- ja liikenneyhteyksiä.	Toiminnan määrä, toimivuus ja vaikuttavuuden arviointi.	Selvitetään ja päivitetään asiointipalvelun tarpeiden muutokset. Kokonaiskustannukset ovat enintään vuoden 2020 kustannusten suuruiset.		Joukkoliikenne -kustannuspaikan toimintakulut olivat vuonna 2020 yhteensä 101.000 euroa ja vuonna 2021 yhteensä 103.000 euroa.	Ei toteudu
B3.1. Kehitämme uusia osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia lähidemokratian toteuttamiseksi.	Käyttöön otettujen toimintojen määrä, toimivuus ja vaikuttavuuden arviointi.	Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien menettelyohjeen mukaisen toimenpiteiden soveltaminen ja hyödyntäminen.		Osallistamisen menettelytavat / osallistamisohjelma 2022-2025 hyväksyttiin joulukuussa (KH 20.12.2021). Talousarvioon 2021 sisältyvästä 10.000 euron käyttämisestä päätettiin vuoden 2021 aikana. Vuoden 2022 talousarvion valmistelun yhteydessä järjestettiin asukastilaisuus.	Toteutuu

B3.2. Kehittämme toimintatapoja ja viestintää tiedonkulun parantamiseksi ja yhteistyön tukemiseksi.	Sisäinen itsearviointi.	Henkilöstön pehdyttäminen vuoden 2020 aikana päivitetyn viestintäohjeen soveltamiseen.		Kohta A3.3	Toteutuu
B3.3. Kannustamme loimaalaisia osallistumaan hyvinvointia edistäviin harrastuksiin ja tuemme yhdistyksiä ja järjestöjä järjestämään yhdessä kaupungin kanssa hyvinvoinnin tukiverkoston.	Yhdistysten ja järjestöjen toimintatiedot / Toimialojen sisäinen itsearviointi	Osallistamisen, osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien menettelyohjeen mukaisesti toimenpiteiden soveltaminen ja hyödyntäminen.		Kohta B3.1	Toteutuu osittain
B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.	Sisäinen Itsearviointi (valtuusto/tarkastuslautakunta/toimielimet/palvelualat) sekä palaute osana asukaskyselyitä.	Kaupunkistrategian toteutus sekä seuranta, arviointi ja raportointi vuosittain 2020 – 2023 osana osavuositarkastuksia ja toimintakertomusta. Valtuustokauden 6/2017 – 5/2021 arviointiin perustuvat toimenpiteet ja muutostarpeet valtuustokaudelle 6/2021 - 5/2025.		Kaupunkistrategian toteutus sekä seuranta, arviointi ja raportointi osavuositarkastuksissa 1-4/2021 (Kh 31.5. ja Kv 21.6.2021) ja 1-8/2021 (Kh 4.10. ja Kv 15.11.2021). Päätökset valtuutettujen määrää seuraavalle valtuustokaudelle päätettiin loppuvuodesta 2020. Valtuusto päätti valtuustokauden 8/2021- toimielimistä 24.5.2021. Konsernin omistajaohjauksen tuloksellisuusarviointi (Kv 24.5.2021).	Toteutuu
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakaamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.		Palvelujen sopeuttamis- ja uudistamiseksi sekä talouden tasapainotustoimenpiteiden valmistelu 2020- 2023. Toimenpiteet osana vuosien 2021- 2024 talousarviota ja –suunnitelmaa. Toimenpiteiden ja muutosten toimeenpano ja niiden seuranta.	Toimenpiteiden määrä ja vaikutukset.	Sopeuttamis- ja tasapainotustoimenpiteistä päätettiin vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2021–2023 taloussuunnitelman yhteydessä. Toimenpiteitä on valmisteltu, tehty ja niistä raportoitu vuoden 2021 aikana. Uusien toimenpiteiden valmistelua jatkettiin vuosien 2021–2024 talousarvion ja –suunnitelman valmistelussa. Korona-epidemia on osaltaan vaikeuttanut ja muuttanut toteutusta. Vuosien 2020 ja 201 ennakoitua huomattavasti parempien tulosten pohjalta tase on vuoden 2021 lopulla ylijäämäinen.	Toteutuu osittain
B4.3. Uudistamme ja päivitämme henkilöstöpo-		Henkilöstöohjelman/-suunnitelman 2021 – 2023 valmistelu		Henkilöstöohjelmaa on valmisteltu osana palvelu-uudistusta 2020–2021 sekä osana esimiesvalmennusta 2020-2021. Henkilöstömuutoksista johtuen valmistelu ei ole edennyt vuoden 2021 aikana.	Ei toteudu

<p>litiikan linjaukset ja ohjeistuksen kaupunkistrategian mukaisiksi.</p>		<p>ja päätöksenteon osana palvelujen sopeuttamista ja uudistamista. Toimenpiteiden säännöllinen seuranta ja arviointi vuosina 2021 – 2023.</p>			
<p>B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.</p>		<p>Palvelutarpeisiin, palvelujen sopeuttamiseen ja uudistamiseen sekä talouden tasapainottamiseen perustuva oikein mitoitettu ja osaava henkilöstö.</p> <p>Henkilöstömäärän sopeuttaminen ja vähentäminen vuosittain palvelujen sopeuttamisen ja talouden tasapainotuksen mukaisten tarpeiden mukaisesti.</p>	<p>Henkilöstömäärä ja -muutos, henkilöstön osaaminen ja kehittämistarpeet, henkilöstökulut.</p>	<p>Henkilöstömäärän seuranta ja arviointia on tehty yksiköittäin ja palvelualoittain. Täyttölupamenetelyssä on arvioitu henkilöstötarvetta ja muutoksia. Kaupunginhallitusta on raportoitu osana toiminta- ja talousraportointia. Vuoden 2020 henkilöstöraportti käsiteltiin kaupunginhallituksessa 29.3.2021.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>☒</p>
<p>B4.5. Parannamme työhyvinvointia, työn tuottavuutta, osaamista ja palveluja yhdessä henkilöstön kanssa.</p>		<p>Palvelutarpeisiin, palvelujen sopeuttamiseen ja uudistamiseen sekä talouden tasapainottamiseen perustuva oikein mitoitettu ja osaava henkilöstö.</p> <p>Henkilöstöjohtamisen, esimiestyön, yhteistyön, vuorovaikutuksen ja henkilöstön työhyvinvoinnin menettelytapojen jatkuva kehittäminen sekä niiden vaikutusten säännöllinen seuranta ja arviointi.</p> <p>Esimiesvalmennus 2020 – 2021</p>	<p>Henkilöstömäärä ja -muutos, henkilöstön osaaminen ja kehittämistarpeet, henkilöstökulut.</p>	<p>Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyyn (2019) pohjautuen vuoden 2020 aikana päätettiin esimiesvalmennuksen/-koulutuksen järjestämisestä kaikille esimiestehtävissä toimiville. Korona-epidemian takia koulutuksen aloittaminen siirtyi elokuuhun 2020. Valmennus jatkui vuoden 2021 aikana. Johtoryhmän ja kaupunginhallituksen johtamisen kehittämiseen liittyvä valmennus/koulutus toteutettiin loppuvuoden 2019 ja alkuvuoden 2020 aikana. Johtoryhmän valmennusta jatkettiin kevään 2021 aikana.</p>	<p>Toteutuu</p> <p>☒</p>
<p>B4.7. Kehitämme konsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja.</p>					<p>Ei päivitetty</p> <p>☐</p>

C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakoivasti		<p>Ikäihmisten toimintaohjelman valmistelu 2020–2021 (Valtuustoaloite 10.12.2018 ja kh 9.9.2019 päätös). Valmistelu koko organisaatiossa.</p> <p>Hyvinvointikertomuksen 2017- 2020 (KV 11.6.2018 §39) tietojen säännöllinen seuranta ja arviointi sekä niiden mukaiset toimenpiteet.</p> <p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2017 - 2021 (KV 5.3.2018 § 12) toimenpiteet</p>	<p>Hyvinvointikertomuksen indikaattorit</p> <p>-Sisäinen It-searviointi (valtuusto/tarkastuslautakunta/toimielimet/palvelualat).</p> <p>Kouluterveyskyselyjen indikaattorit</p> <p>Sotkanet –tietokannan indikaattorit</p>	<p>Ikäihmisten toimintaohjelmaa / ikääntymissuunnitelmaa valmisteltiin loppuvuoden 2020 ja alkuvuoden 2021 aikana valiokunnissa ja hallituksessa. Valtuusto hyväksyi 14.6.2021 ikääntymissuunnitelman vuosille 2021-2024.</p> <p>Hyvinvointikertomuksen koontia valmisteltiin vuoden 2021 aikana. Sen valmistuminen siirtyi vuoden vaihteeseen 2021 -2022.</p>	<p>Toteutuu osittain</p>
C3.2. Rakenname turvallisista ja terveellisistä rakennuksista ja asuin- ja kasvuympäristöjä.	<p>Loimaan kasvihuonepäästöt CO2-raportti</p> <p>Asiakasraadit, asukastalkoot, avustukset, ”Hyvä arkiympäristö” -kävelyt, kuntalaisaloitteet, tapahtumat, harrastukset, päätöksistä tiedottaminen, vapaaehtoistoiminnan eri kanavien hyödyntäminen, osallistava budjetointi, avoin data, asuinalue- ja yritysluotsit.</p>	<p>Kestävä kehitys ja ilmastovaikutukset osana turvallista asumista</p> <p>-Vähennetään ilmastopäästöjä lisäämällä uusiutuvan energian käyttöä ja parantamalla energiatehokkuutta.</p> <p>-Kannustetaan asukkaita ja paikallisia yrityksiä ilmasto-tekoihin ja viestittää ilmastonmuutoksen hillinnän mahdollisuuksista.</p>		<p>Suomen ympäristökeskus on laskenut kuntien ilmastopäästöjen määrän ja kehityksen vuosille 2005–2020. Päästöt on laskettu yhdenmukaisella laskentamenetelmällä. Tulokset päivitetään vuosittain. (Päivitetty 1.9.2021)</p> <p>Loimaa: kaikki päästöt 2018 = 193 ja 2019 = 187 (KtCO2e)</p> <p>(https://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Paastot ja indikaattorit/Kuntien ja aluiden kasvihuonekaasupaastot)</p>	<p>Toteutuu osittain</p>

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Hyvinvointikertomuksen 2017- 2020 (KV 11.6.2018 §39) tietojen säännöllinen seuranta ja arviointi sekä niiden mukaiset toimenpiteet.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2017 - 2021 (KV 5.3.2018 § 12) säännöllinen seuranta ja arviointi sekä toimenpiteet.

Ikäihmisten toimintaohjelman valmistelu 2020 - 2021. Toimenpiteet ja niiden seuranta ja arviointi säännöllisesti. (Valtuustoaloite 10.12.2018. Hyvinvointivaliokunnan 20.8.2019 esitys ja kaupunginhallituksen 9.9.2019 päätös.)

Korona-epidemian vaikutusten arviointi asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä palvelutarpeisiin. Koronankriisin jälkihoito ja taloudellinen taantuma lisäänee sosiaalisten ongelmien riskiä ja painetta hyvinvointi-palvelujen järjestämiseen.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kaupunginjohtaja	1	1	1
Hallintosihteeri	1	1	1
Henkilöstöjohtaja	1	1	1
Henkilöstösihteeri	1	1	1
Talusojohtaja	1	1	1
Taloussihteeri	1	1	1
Arkistosihteeri	1	1	1
Laskentasihteeri	2	2	2
Palkkasihteerit	4	3	3
Palvelusihteerit	2	1,5	1
It-päällikkö / Digipalvelupäällikkö (8/2020 alkaen)	1	1	1
It-asiantuntija	2	2	2
Henkilöstömäärä yhteensä	18	16,5	16

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus vuodelle 2021

- Talous- ja henkilöstöpalveluiden ohjelmistouudistusten ja prosessien tarkastaminen. Yhteensä noin 30 000 euroa.
- Kiinteistöveropohjan tarkastaminen. Vuonna 2021 lisätty menoa 50 000 euroa. Tulonlisäys aikaisintaan 2024.
- Voitonjako- ja omistusjärjestelyt tytäryhtiöt. Yhteensä 100 000 euroa.
- Ostopalvelumenojen tarkastaminen ja edullisuusvertailu.
- IT-kulujen tarkastaminen ja edullisuusvertailu.
- Koko kaupungin tasolla kuljetuspalveluiden ja niiden eri vaihtoehtojen tarkastelu ja yhteiskilpailutus.
- Eri järjestöjen jäsenyydestä luopuminen.
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 -2023
- Koko kaupungin palvelu/yleissihteerien tehtävien uudelleen organisointi. Yhteensä 30 000 euroa sekä 2022 yht. 50 000 euroa ja 2023 yht. 50 000 euroa. Menovähennykset tehty eri toimielimistä.

Tasapainotustoimenpiteet vuosille 2022 – 2023:

Vuosi 2022

- AHOS-kodin ja Ilokatien kiinteistökauppa (Attendo). KV 19.6.2018 päätös. Kunnallisvalituspäätös 20.12.2019. Satunnainen myyntivoitto on kertavaikutteinen, mutta jakautuu päätöksen mukaan useammalle vuodelle. Tuloa yhteensä 288 000 euroa.

Vuosi 2023

- Puhelinvaihteen ulkoistaminen / Puhelinvaihteesta luopuminen mahdollisen sote-uudistuksen yhteydessä. Yhteensä 30 000 euroa

Konsernijohdon tilinpäätös yhteensä:

HALLINTOPALVELUT	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	261 550	339 090	-50 000	289 090	264 705	24 385	92
Toimintakulut	-4 698 134	-4 469 307	-387 000	-4 856 307	-5 183 013	326 706	107
TOIMINTAKATE	-4 436 584	-4 130 217	-437 000	-4 567 217	-4 918 308	351 091	108

Toimintakatteen toteutuminen:

Hallintopalvelujen toimintakate (ulkoinen) oli 351.091 euroa muutettua talousarviota huonompi.

Toimintatuottojen alittuminen 24 385 eurolla johtui mm. 29.000 euroa arvioitua pienemmistä työterveyden Kela-osuuksista.

Toimintakulujen 326 706 euron ylittyminen johtui pääosin 117.000 suuremmista työterveyshuollon kuluista, asiantuntijapalveluista (90.000 euroa), atk-kuluista (76.000 euroa) sekä mm. henkilöstöpalvelujen henkilöstökulujen ylittymisestä (52.000 euroa).

2.4.2 Elinvoima

Toimiala: Elinvoima

Toimielin: Kaupunginhallitus

Palveluuala: Elinkeino- ja kaupunkikehitys

Vastuhenkilö: Kehittämisjohtaja

Toiminnan kuvaus

Palveluuala vastaa kaavoituksen, yrityspalvelujen, maaseutupalvelujen, työllisyyspalvelujen ja markkinoinnin toteuttamisesta sekä vuorovaikutuksesta kylien kanssa.

Toiminta-ajatus on Loimaan elinvoiman vahvistaminen.

Palvelualla toimivat kaavatoimikunta, elinvoimatoimikunta ja kylien neuvottelukunta.

Toimintaympäristön muutos

Koronatilanne:

Koronakriisi on vaikuttanut monin tavoin niin yksittäisiin yrityksiin kun yrityselämän toimintaan yleisemmin. Osan yritysten toimintaan rajoitukset ovat vaikuttaneet merkittävästi, kun osalla vaikutukset ovat olleet vähäisiä ja osa on päässyt hyödyntämään 2021 alkanutta talouskasvua. Työllisyyden hoidon osalta työttömien määrä on laskenut 2021 aikana lähelle koronaa edeltänyttä tasoa mutta pitkäaikaistyöttömyys on jäänyt korkeammalle tasolle.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

Koronarajoitukset vaikutti merkittävästi palvelualan toimintaan. Asukas- ja elinkeinoelämän tilaisuudet toteutettiin pääsääntöisesti joko hybriditapaamisina tai pelkästään verkon välityksellä. Syksyllä kyettiin järjestämään myös kokonaan fyysisiä tilaisuuksia kuten kylien neuvottelukunnan kokous.

Joulukuussa toteutettiin Sitran tarjoamana kyselytutkimus 100 Loimaan seudun yritykselle yritys-oppilaitosyhteistyöstä.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Koronasta huolimatta yritysperustanta oli hyvä, 84 yritystä ja nettolisäys positiivinen. Yrityspalvelulla aktiivinen rooli koronarahoitusten neuvonnassa. Yritysvaikutusten arviointimenettelyn uudistus vietiin loppuun ja sen tuloksena otettiin käyttöön yritysvaikutusten arviointilomake.

Elinkeinoelämän aamukahvitapaamiset järjestettiin hybridimuotoisina viisi kertaa, kaikille yrittäjille avoimia aamutilaisuuksia yhteensä kolme kappaletta. Biokaasuseminaarit 26.5. ja 28.6., joiden jatkumona syyskaudella kaksi biokaasuteemaista tutustumismatkaa Pohjanmaalle. Omistajanvaihdostilaisuus Sarka-museossa 20.10. Kaupungin viranhaltijat tutustuivat paikallisiin yrityksiin Loimaan kaupunki goes yritykset –päivänä 11.11. Lisäksi yrittäjille ja yrittäjäksi aikoville järjestettiin

verkkokoulutusta muun muassa yrityksen perustamisesta, tietoturvasta, digitaalisesta markkinoinnista sekä matkailutuotteiden tuotteistamisesta. Viime vuonna lanseerattu Kuukauden yrittäjä –kunniamaininta jaettiin viisi kertaa.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kehittämisjohtaja maakunnan liikennejärjestelmän suunnittelutyöryhmässä. Kaupunki osallistui paikallisjunaliikenteen kehittämiseen liittyvään liikennepaikkojen investointien selvityshankkeeseen, joka alkoi joulukuussa 2020. Korona vähensi VR:n vuoroja kysynnän hiipuesssa. Biokaasutuotannon hajautetun toimintamallin edistämiseksi Loimaan Kaukolämpö Oy:n vetämänä toteutettiin biokaasuselvityksen ensimmäinen vaihe ja benchmark-matkat Jalasjärvelle syksyllä 2021.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Soteuudistus sekä TE2024 uudistus tulevat vaikuttamaan palveluun. Molempiin uudistuksiin valmistautuminen aloitettiin työllisyyspalvelujen osalta 2021 lopulla ja sitä jatketaan.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A2. Loimaan yritysmuonteinen.	Uusien yritysten ja työpaikkojen määrä. Paikallisten yritysten kasvu, työpaikat ja liikevaihto	Yritysneuvonta, kontaktit ja tapahtumat lkm Uudistettu yritysvaikutusten arviointi juurrutetaan	300	Yhteensä 275 yritysneuvontaa vuoden aikana. Yrityskäyntejä 63. Elinkeino ja kaupunki -aamukahvivilaisuuDET avattiin kaikille yrityksille ja kiinnostuneille yhteistyötahoille syksyllä 2021. Avoimella toimintamallilla aamukahvit järjestettiin 2021 kahdesti. Marraskuussa 2021 järjestettiin Loimaan kaupunki goes yritykset -päivä, jolloin noin kymmenen kaupungin elinkeinopalvelujen työntekijää ja kaupungin johtavaa virkamiestä jalkautui yli 30 loimaalaiseen yritykseen. Yritysvaikutusten arvioinnin lomake on otettu käyttöön ja muokattu sähköisesti täytettävään muotoon.	Toteutuu
A2. Loimaan yritysmuonteinen.	Yritysalueiden ja tonttien määrä Toteutetaan yrityslähtöiset asemakaava-muutokset Maapoliittinen ohjelma	Kaavoitusohjelma lähivuosisille tarkistetaan vuosittain Vastataan esille tulleisiin tarpeisiin omana työnä Ohjelma hyväksytty 2021 aikana	Hyväksytyt asemakaavat ja asemakaavamuutokset lkm ja ha	Hyväksytyt asemakaavoja ja asemakaavojen muutoksia: <ul style="list-style-type: none"> Niittukulman eritasoliittymän lounaispuolen asemakaava ja asemakaavan muutos hyväksytty 18.1.2021 § 4. 20 ha:n kaava, jolla parannettiin yritys- aluetta. Niittukulmanraitin koillispuolen asemakaavan muutos hyväksytty 26.4.2021 § 30. 2,4 ha:n kaava, jolla parannettiin yritys- aluetta. Yrityspuiston ympäristön asemakaavan muutos hyväksytty kv 21.6.2021 § 61. 10,8 ha:n kaava, jolla parannettiin yritys- aluetta. Mäenpään asuinalueen laajennuksen asemakaava hyväksytty kv 21.6.2021 § 61. 4,4 ha:n kaavalla laajennetaan asema- kaava- aluetta ja muodostetaan 	Toteutuu

				<p>10 uutta rakennuspaikkaa. Kaavasta on jätetty valitus Turun hallinto-oikeuteen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Katuyhteys Eteläkaaresta Turuntielle hyväksytty kv 27.9.2021 §87. 22,1 ha:n kaava laajennetaan asemakaava-alueetta, jolla yhdistettiin vt 9:n ja Turuntien liikennealueet sekä muodostettiin 8 uutta rakennuspaikkaa. <p>Työn alla kaavat: Teollisuusraiteen läntisen osan ja sen lähiympäristön akm, Hämeentien varren ak, Juvantien ja Juvankadun varren asuinalueen ak ja akm</p> <p>Maapoliittisen ohjelman valmistelu käynnistyi loppuvuodesta 2021 ja jatkuu 2022.</p>	
A3.1. Markkinoimme aktiivisesti Loimaata turvallisena asuinpaikkana ja hyvänä kasvupaikkana yrityksille.	Näkyvyyden toteuttaminen kh:n vuosittain hyväksymän suunnitelman mukaisesti	Markkinointisuunnitelma käsitellään elinvoimatoimikunnassa ja hallituksessa helmikuussa 2021. OKRA Maa-seutunäyttely 7/2021	Asuinpaikka Loimaa -teeman pitkäjänteinen toteutus Yhteinen Loimaa -teemainen osasto	Markkinoinnin toteuttamissuunnitelma toteutettu suunnitellusti. Brändiuudistus siirtyi toteutettavaksi 2022 aikana kaupunkistrategiapäivityksen rinnalla. Marraskuussa 2021 julkaistiin uudistettu Loimaan asukaslehti, joka jaettiin kunnan kaikkiin talouksiin. OKRA-näyttelyn järjestäjät siirsivät näyttelyn vuoteen 2023	Toteutuu
C3.1. Kehitämme syrjäytymisen syiden tunnistamista ja panostamme oikea-aikaiseen tukemiseen.		Asiakkaiden ohjaaminen kohti työmarkkinoita, koulutukseen tai polku kohti eläkettä	Työmarkkinatuen kuntalista <200 henkilöä keskimäärin Nuorten työttömien lukumäärä < 100 henkilöä keskimäärin Aktiivointitoimenpiteissä olevien henkilöiden lukumäärä keskiarvo/kk	Työmarkkinatuen kuntalistan keskiarvo 224 henkilöä. Korona-ajan yrittäjien poikkeuksellinen mahdollisuus saada työmarkkinatukea kasvatti listaa usealla kymmenellä henkilöllä. Nuorten työttömien määrän keskiarvo 88 hlö. Aktiivointitoimenpiteissä henkilöjä keskimäärin 205 kk.	Toteutuu osittain

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Työllisyyspalveluiden toiminta tukee monin tavoin kaupunkilaisia. Työn ja terveyden yhteys on tutkittu tosiasia. Heikoimmassa asemassa oleville on tarjolla toimintatila Wirikkeen kautta tukea ja toimintaa. Työllisyyspalvelut vetävät kaupungin sisällä moniammatillista toimintaa (TYP), jonka kautta ohjataan edelleen asiakkaita. Toiminnassa korostuu henkilökohtainen ohjaus.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Työllisyyspalvelujen "rempparyhmää" kehitetään toisella määräaikaisella työnohjaajalla vuodelle 2022. Näin ryhmä toimintaa voidaan laajentaa kuntouttavassa työtoiminnassa olevista henkilöistä myös palkkatuella työskenteleviin.

Kuntouttava työtoiminta tulee siirtymään sote-uusituksen myötä hyvinvointialueille ja tällä on henkilöstövaikutuksia työllisyyspalveluihin. Siirtoa valmistellaan 2022 aikana.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kehittämisjohtaja	1	1	1
Kaavoittaja	1	1	1
Yritysneuvoja	2	2	2
Markkinointi- ja viestintäsuunnittelija	1	1	1
Johtava maaseutuasiamies	1	1	1
Maaseutuasiamies	4	4	4
Työllisyyspäällikkö	1	1	1
Palvelusihteeri (sisäinen siirto)	1,5	1	1
Palveluohjaaja	2	2	2
Työtoiminnan ohjaaja	4	1	1
Yksilövalmentaja	0	3	3
Palvelusihteeri (sisäinen siirto, siv.palv. kanssa 50/50 jaettu)	0	0,5	0,5
Yhteensä	18,5	18,5	18,5

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	<p>Maaseutupalvelut siirtyivät 01/2021 Palinkadulle muusta käytöstä vapautuneisiin tiloihin. Työllisyyspalveluilla kiinteä toimipaikka Ahonkadulla 2.krs, jossa samassa yhteydessä yrityspalvelut. Lapidushallissa nuorten työpaja, liikkuvan ryhmän tukikohta ja kummankin ostopalvelukumppanin toimitilat.</p> <p>"Lapidushalli" -työryhmältä valmistui raportti kesällä 2021, jossa ryhmä katsoo ettei ole tarkoituksen mukaista ryhtyä siirtämään Lapiduksen toimintoja tässä vaiheessa SOTE- ja TE2024-uudistusten lähestyessä. Raporttiin liittyen teetettiin kuntoarvio konsultilla, jonka perusteella tilan kunto on välttävä. Tilojen käytön jatkumiselle ei ilmennyt akuutteja esteitä.</p>
Palvelujen ostot	Työllisyyspalvelussa kuntouttavan työtoiminnan ja työvalmennuksen (1 htv) ostosopimus Loimaan seudun työtoiminnan tuki r.y. ja kuntouttavan työtoiminnan osto Loimaan seudun työttömät r.y.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Itse tuotettujen ja ostettujen työllisyyspalveluiden toimitilat
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p>Markkinointikuluihin on varattu 26 100 euroa ja lisäksi sinne siirretään käyttötaloussuunnitelman vahvistamisen yhteydessä maataloustoimen kustannuspaikalta ylimääräinen palkkamenot sosiaaliturvamaksuineen yhteensä 60 000 euroa. Markkinoinnin talousarvio oli yhteensä 86 100 euroa ja toteuma 72 584,79 euroa.</p> <p>Työttömyyden kuntaosuusmaksut olivat vuonna 2021 yhteensä 1 146 162 euroa (vuonna 2020 toteutunut 978 000 euroa).</p>
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>KELA:lle maksettava kuntaosuus työmarkkinatuesta ja määrärahan arvioiminen. Kaupunki maksaa 70% > 1.000 pv ja 50% > 300 pv maksetusta työmarkkinatuesta. Korona-aikana yrittäjät ovat olleet oikeutettuja poikkeuksellisesti työmarkkinatukeen. Talouden epätasainen elpyminen, koronan kerrannaisvaikutukset ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvu tilanteessa, jossa kaupungin käytettävissä olevat keinot mahdollisesti heikkenevät. Tiivis paikallinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Yrityksiin edelleen sijoitettavien viimeisenä vaiheena, 200 pv</p>

	työttöminä olleiden haastattelut, työttömän paikkakunnalle muuttavien ja em. listalle päätyvien välitön haastattelu. Rempparyhmän toimintaa laajennettiin palkkatukiryhmällä, joka mahdollistaa toiminnan jatkamisen kaupungilla kuntouttavan työtoiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle.
Muut perustelutiedot	Yrityselämän edellytysten pitkäjänteinen kehittäminen ja turvaaminen maankäytön suunnitelun kautta.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

LEADER toimintaryhmä V-S Jokivarsikumppanit r.y. jäsenenenä pysymisestä tehtiin päätös kesällä 2021. Rahoituksesta tehdään erillinen päätös 2022.

Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 -2023.

ELINVOIMA	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	439 157	521 524	0	521 524	477 231	44 293	92
Toimintakulut	-2 537 959	-2 676 915	-70 000	-2 746 915	-2 818 564	71 649	103
TOIMINTAKATE	-2 098 802	-2 155 391	-70 000	-2 225 391	-2 341 334	115 943	105

Toimintakatteen toteutumisen:

Elinvoiman toimintakate (ulkoinen) oli 115.943 euroa muutettua talousarviota huonompi.

Toimintatuottojen alittuminen 44 293 eurolla johtui arvioitua pienemmistä työllisyystoiminnan valtion avustuksista.

Toimintakulujen 71.649 euron ylittyminen johtui työllisyystoiminnan Kelalle maksettavaan kuntaosuuteen muutetussa talousarviossa arvioitua 980.000 euron ylittymisestä 166.000 eurolla.

2.5 HYVINVOINTIVALIOKUNTA

Sosiaali- ja terveystoimialan tilinpäätös yhteensä:

HYVINVOINTIVALIOKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	9 643 666	9 812 280	-1 718 934	8 093 346	11 035 227	-2 941 881	136
Toimintakulut	-67 448 642	-70 322 990	268 898	-70 054 092	-71 291 310	1 237 218	102
TOIMINTAKATE	-57 804 976	-60 510 710	-1 450 036	-61 960 746	-60 256 084	1 704 662	97

2.5.1. Hyvinvointipalveluiden hallinto

Toimiala: Sosiaali- ja terveys
 Toimielin: Hyvinvointivaliokunta
 Palvelualue: Hyvinvointipalvelujen hallinto
 Vastuhenkilö: Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja

Toiminnan kuvaus

Toimiala vastaa sosiaali- ja terveystoimialan palveluiden järjestämisestä kaupungin asukkailla ja kiireellisissä tilanteissa kaupungissa oleskeleville henkilöille.

Toimintaympäristön muutos

Sote- ja maakuntauudistuksen lakivalmistelu jatkuu. Palveluiden järjestämisvastuu on tulossa maakunnille. Maakunnassa jatketaan aieman valmistelun yhteydessä esiin nostettujen toimintojen kehittämistä Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveystoimialan järjestämissuunnitelman mukaisesti. Korona-virus tulee todennäköisesti vaikuttamaan palveluiden tarpeeseen ja toimintatapoihin vielä vuoden 2021 aikana.

Loimaan kaupunki on ollut mukana maakunnallisissa sosiaali- ja terveystoimialan kehittämissä hankkeissa. Hankkeista on osallistuttu erityisesti lapsiperheiden integroitua palvelukokonaisuutta kehittävään hankkeeseen, aikuisväestön palveluneuvontaa kehittävään hankkeeseen ja yksityisten palveluiden valvontaa kehittävään hankkeeseen. Hyvinvointipalveluiden hallintoon on siirretty järjestelmäasiantuntijan tehtävä terveys- ja hoivapalveluista. Hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö hyväksyttiin vuoden 2021 kesällä, mutta varsinaisia vaikutuksia kaupungin hallintoon ei vielä tästä ollut. Koronaviruksen vaikutuksesta tiedottamisen ja muuttuvan ohjeistuksen tarve on lisääntynyt. Hallinnon osalta tämä on näkynyt erityisesti työn painopisteiden muuttumisessa. Kokouskäytännöissä sähköiset ja hybridikokoukset ovat lisääntyneet. Kuntalaistilaisuuksia ei ole voitu järjestää.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.	Asiakaskysely.	Kuntalaiset kokevat saavansa palvelut ilman aiheutonta viivytystä.	Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan ja lähtötaso määritellään.	Toteutettu jatkuvana kyselynä.	Toteutuu

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Seurataan hyvinvointikertomuksen ja erillisten selvitysten kautta (THL, Valvira, AVI).

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Mielipiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Merkittävien muutosten osalta selvitetään kuntalaisten mielipiteitä erityisesti kunkin palvelun asiakasryhmän osalta.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Hyvinvointivaliokunnan ostot ovat yhteensä 42 miljoonaa euroa vuodessa. Ostoista 24,2 miljoonaa euroa on palveluiden ostoa kunnilta ja kuntayhtymiltä. Muiden ostojen osalta valiokunnan toiminnalla on merkittäviä vaikutuksia yritys- ja elinkeinotoimintaan.

Kestäväan kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kokoukset pyritään järjestämään siten, että turhaa moottoriajoneuvojen käyttöä voidaan välttää.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Vuoden 2021 aikana laaditaan toteutussuunnitelmat terveysasema verkon ja ikäihmisten palveluiden muutosten osalta. Ikäihmisten palveluasumisen suunnitelma valmistui vuoden 2021 lopulla ja toimenpiteet aloitettiin vuoden 2022 alusta.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vuoden 2021 aikana selvitetään sähköisen asianhallinnan ja asiainninn lisäämistä, millä voi olla vaikutusta hallinnon henkilöstötarpeeseen. Järjestelmäasiantuntija siirtyi terveys- ja hoivapalveluista hallintoon.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Sosiaali- ja terveysjohtaja	1	1	1
Laskentasihteeri	1	1	1
Palvelusihteeri	8	8	8
Järjestelmäasiantuntija.	0	0	1
YHTEENSÄ	10	10	11

*siirretty terveys- ja hoivapalvelujen alueelta

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	Toimitilat pääterveysaseman yhteydessä.
Palvelujen ostot	Palvelujen ostoista posti- ja kuriiripalvelut suurin yksittäinen ostos.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Ikäihmisten palvelurakenteen uudistamiseen haetaan ulkopuolista rahoitusta, mikäli rahoituksia avautuu.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Kulujen seuranta kuukausittain.
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	Osaamisen keskittyminen yksittäisille henkilöille. Riskiä on pyrittävä hallitsemaan opettamalla työtehtävät useammalle kuin yhdelle.

Muut perustelutiedot	Hallinnon työpanosta ohjautuu sote- ja maakuntaudistukseen liittyviin hankkeisiin.
----------------------	--

Hyvinvointipalveluiden hallinnon tilinpäätös yhteensä:

HYVINVOINTIPALVELUJEN HALLINTO	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	124	0		0	665	665	-100
Toimintakulut	-548 520	-549 100	0	-549 100	-605 684	56 584	110
TOIMINTAKATE	-548 396	-549 100	0	-549 100	-605 019	55 919	110

Toimintakateen toteutuminen:

Hyvinvointipalveluiden hallinnon osalta merkittävin taloudessa tapahtunut muutos oli järjestelmäasiantuntijan siirtyminen terveys- ja hoivapalveluista hallintoon. Vuoden 2021 aikana Oripään ja Loimaan välisen sosiaalityön yhteistyön valmistelu sekä sosiaalityön organisaatorakenteen uudistaminen työllistivät merkittävästi. Hyvinvointialueen valmistelu alkoi käytännössä syyskuussa 2021, mutta tilivuoden aikana työpanosta ei tarvittu merkittävästi.

2.5.2. Sosiaalityö

Toimiala: Sosiaali- ja terveys

Toimielin: Hyvinvointivaliokunta

Palveluala: Sosiaalityö

Vastuhenkilö: Sosiaalityön johtaja

Toiminnan kuvaus

Palvelualue sisältää aikuissosiaalityön, ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen, päihdepalvelut, vammaispalvelulain mukaiset palvelut, kehitysvammopalvelut, lastensuojelun, perhetyön, lapsiperheiden kotipalvelut, lastenvalvojan palvelut, Ankkuri-toiminnan, sosiaalipäivystyksen, perheneuvolan, maahanmuuttotoiminnan ja alle 65-vuotiaiden omaishoidon.

Toimintaympäristön muutos

Lastensuojelulakiin tuli muutoksia 1.1.2020 alkaen. Osa muutoksista (jälkihuoltovelvollisuuden laajeneminen) tulee lisäämään kuntien kustannuksia. Pätevien sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on edelleen haasteellista. Sote- ja maakuntaudistuksen vaikutus on epäselvää. Sosiaalityön palvelualueella henkilöstön saatavuus on ollut haasteellista. Sosiaalityön organisaatorakenteen uudistamisen yhteydessä perustettu aikuis- ja vammaispalvelupäällikön tehtävä täytettiin huhtikuussa 2021. Perhekeskuksen päällikön tehtävää avattu hakuun, koska Oripää ja Loimaa ovat suunnitelleet yhteistoiminnan laajentamista kyseisten toimintojen osalta. Lastensuojelun toimintayksikön aloittaminen entisessä Hanhenpuiston kiinteistössä ei toteutunut, koska kiinteistöön tarvittaisiin kunnostustöitä, mihin ei ole rahoitusta.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennalta-	Huostaanotettujen osuus % 0-17-vuotiaista.	Huostaanotettujen osuus enintään 0,2 prosenttiyksikköä yli Varsinais-Suomen keskiarvon, joka on 1,1 %.	1,3%	1,4%	Toteutuu
C2.2. Parannaamme palvelujen saavutettavuutta.	Pyydä apua -napin käyttömäärät.	Pyydä apua -napin käyttö lisääntyy yhteydenotoissa.	Vuoden 2020 taso 66 yhteydenottoa	92	Toteutuu

Sosiaalityön palvelualueella henkilöstön saatavuus on ollut haasteellista. Sosiaalityön organisaatorakenteen uudistamisen yhteydessä perustettu aikuis- ja vammaispalvelupäällikön tehtävä täytettiin huhtikuussa 2021. Perhekeskuksen päällikön tehtävää avattu hakuun, koska Oripää ja Loimaa ovat suunnitelleet yhteistoiminnan laajentamista kyseisten toimintojen osalta. Lastensuojelun toimintayksikön aloittaminen entisessä Hanhenpuiston kiinteistössä ei toteutunut, koska kiinteistöön tarvittaisiin kunnostustöitä, mihin ei ole rahoitusta.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Seurataan hyvinvointikertomuksen ja erillisten selvitysten kautta (THL, Valvira, AVI).

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielenpitojen selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Merkittävässä palveluiden muutoksissa selvitetään asukkaiden mielipiteitä palvelualan asiakasryhmien osalta esimerkiksi vammaisneuvoston kokouksissa.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Sosiaalityön palvelualan ostot ovat yhteensä 9,6 miljoonaa euroa vuodessa. Julkisen hankintamenettelyn vaatimissa hankinnoissa kuullaan palveluntarjoajia.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kokoukset pyritään järjestämään siten, että osallistumiseen joudutaan käyttämään mahdollisimman vähän moottoriajoneuvoja. Toimipisteissä lajitellaan jätteet ja käytetään materiaaleja, tarvikkeita ja aineita taloudellisesti.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot

Lastensuojelun ostopalvelujen osalta pyritään vähentämään hajanaisia laitossijoituksia perustamalla oma lastensuojeluyksikkö seitsemälle lapselle elokuun 2021 aikana. Päivä- ja työtoiminnan toimipisteiden yhdistämistä valmistellaan. Perhekeskustoiminnan kehittäminen etenee suunnitelmallisesti. Lastensuojeluyksikköä ei perustettu toimitilan ja henkilöstön saatavuuden johdosta. Perhekeskuksen suunnittelua jatkettiin ja tarkoituksena oli siirtää perhekeskuksen toiminta TYKS-Loimaalta vapautuneisiin tiloihin. Marraskuussa 2021 vahvistui, että TYKS-Loimaan tiloihin olisi tarvittu kalliita muutostöitä. Perhekeskuksen henkilöstön siirtymistä pääterveysaseman 2. kerrokseen alettiin valmistelemaan ja muuttoajankohdaksi vahvistettiin helmikuu 2022.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Sosiaalityö/lastensuojelu			
Sosiaalityön johtaja	1	1	0
Aikuis- ja vammaispalvelupäällikkö	0	0	1
Sosiaalityöntekijä	6	6	5
Sosiaaliohjaaja	5	5	5
Perhepalvelujen vastaava ohjaaja	1	1	1
Perheohjaaja	4	4	4
Perhetyöntekijä	2	2	2
Yhteensä	21	21,0	20
Lapsiperheiden lähihoitajat	3	2	2
Perheneuvola			
Psykologi	1	1	1
Perheneuvoja	1	1	1
Perhe- ja pariterapeutti	1	1	1
Yhteensä	3	3,0	3
Johtava ohjaaja	1	1	0
Vastaava ohjaaja	3	2	2
Ohjaaja	4	5	5
Asumisen ohjaaja	1	1	1
Sairaanhoitaja	1	1	1
Hoitaja	23,5	23,5	23,5
Hoitaja varahenkilö	0	1	1
Yhteensä	33,5	34,5	33,5
Vammaispalvelut			
Sosionomi (vastaava)	0	1	0
Sosionomi	0	3	0
Lähihoitaja	0	3	0
Yhteensä	0	7	0
Lastensuojeluyksikkö			
Sosiaalityö yhteensä	58,5	65,5	56,5

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p>Sosiaalitoimisto, vammaispalvelutoimisto, hallinto ja perheneuvola: Vareliuksenkatu 1.</p> <p>Loimaan toimintakeskus: Kisällinkatu 4.</p> <p>Päivätoiminta: Telkantie 5.</p> <p>Alastaron työtupa: Vänniläntie 10.</p> <p>Tammikoti: Nahkurintie 3.</p> <p>Ruusurinne: Vänniläntie 12.</p>

	Perhepalvelut: Ahonkatu 1. Lastensuojeluyksikölle etsitään toimilataa seitsemän lapsen yksikköä varten. Työ- ja päivätoiminnan toimilatojen yhdistämislä pyritään tehostamaan toimintaa. Perhekeskuksen toiminta aloitetaan tiloien vapautuessa TYKS Loimaan sairaalarakennuksesta.
Palvelujen ostot	Merkittävimmät palveluostot ovat lastensuojelun sijaishuollon palvelut sekä kuljetuspalvelut. Lastensuojelun ostopalveluita pyritään vähentämään oman yksikön perustamisella vuoden 2021 aikana noin 150 000 eurolla. Kuljetuspalvelut kilpailutetaan vuoden 2020 loppuun mennessä siten, että uusi palvelusopimus on voimassa 2021 vuoden alusta lähtien.
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	Lastensuojeluyksikön toiminnan käynnistämiskuluihin on varattava noin 50 000 euroa. Henkilöstömenoihin on varattava 178 300 euroa.
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	Sotkanetin tilasto- ja indikaattoripankin tietoja voidaan vertailla. Käytettävissä on kuntien, sairaanhoitopiirien alueiden ja koko maan tiedot nettokäyttökustannuksista €/asukas eri sosiaali- ja terveystalve-luissa. Ongelmana on, että valtakunnalliset vertailutiedot tulevat käyttöön viiveellä. Käytettävissä on nyt vuoden 2018 tietoja. Sosiaalityön eri osa-alueiden käsittelyaikoja seurataan säännöllisesti. Lastensuojeluilmoitusten määrän sekä perhehoidon ja laitoshoidon sijoitusten määrän kehittymistä seurataan.
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	Pätevän henkilöstön saatavuuden vaikuttavat aiheuttavat merkittävimmän riskin toiminnalle. Riskiä yri-tetään hallita pitämällä työn kuorma kohtuullisena. Toiminnan luonteeseen liittyvät ennakoimattomat muutoksen asiakkaiden tarpeissa.
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus vuodelle 2021

- Kasvatus- ja perheneuvonnan uudelleenjärjestely. Yhteensä 20 000 euroa.
- Kehitysvammahuollon palveluverkon uudistaminen. Yhteensä 20 000 euroa.
- Oman lastensuojeluyksikön perustaminen elokuussa. Nettomenot lisääntyvät 217 000 euroa. Vähennystä ostopalveluista 150 000 euroa. Kokonaisvaikutus menojen lisääntyminen 67 000 euroa.
- Sosiaali- ja terveystalve-luiden kuljetuspalveluiden kilpailutus.
- Vakanssijärjestelyt. Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 -2023.

Vuosi 2022

Oma lastensuojeluyksikkö toiminnassa. Yhteensä 240 000 euroa.

Vuosi 2023

Perhekeskustoiminta kokonaisuudessaan käytössä.

Sosiaalityön tilinpäätös yhteensä:

SOSIAALITYÖ	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	1 304 349	1 764 200	-429 934	1 334 266	1 777 118	-422 852	133
Toimintakulut	-13 277 994	-13 922 850	-200 102	-14 122 952	-14 999 079	876 127	106
TOIMINTAKATE	-11 973 645	-12 158 650	-630 036	-12 788 686	-13 221 961	433 275	103

Toimintakatteen toteutumisen:

Sosiaalityössä toteutettiin organisaatiomuutos, missä sosiaalityön palveluala jaettiin aikuis- ja vammaispalveluihin ja perhekeskuksen yksiköihin. Aikuis- ja vammaispalvelupäällikkö Vesa Helin aloitti Loimaan kaupungin palveluksessa huhtikuussa 2021. Perhekeskuksen päällikön tehtävää ei avattu hakuun, koska Loimaa ja Oripää selvittivät yhteistoiminnan lisäämistä lapsiperheiden sosiaalityön ja perhepalveluiden osalta. Loimaan kaupunki osti Oripään kunnalta lastensuojelun johtavan viranhaltijan palveluita virka-apuna huhti-joulukuun ajan. Kyseiseen virka-apuun kuului myös virka-aikaisen sosiaalipäivystyksen tehtävät. Sosiaalityöntekijöiden saatavuus oli edelleen heikkoa ja Ankkuri-sosiaalityöntekijän sijaisuuteen ei löydetty sopivaa kokoaikaista henkilöä.

Lastensuojeluilmoitusten määrä lisääntyi vuoden 2020 lopulla ja vuoden 2021 alussa lastensuojelun kustannuksissa. Vuoden 2020 aikana pitkään jatkunut etäopetus vähensi lasten kontakteja kodin ulkopuolelle ja ilmoituksissa oli merkittävää patoutumista. Lastensuojelun laitoshuollon kustannukset kasvoivat vuoteen 2020 verrattuna 430 000 euroa.

Vammaispalveluiden menojen osalta kuljetuspalveluiden kustannukset vähenivät edelleen 75 000 euroa. Muutoin vammaispalveluissa menojen muutokset johtuvat yksittäisten kuntalaisten palvelutarpeiden muutoksista. Avustusten osalta kasvua on tapahtunut erityisesti omaishoidontuessa.

Sosiaalityön toimintatuotot toteutuivat muutettuun talousarvioon verrattuna myönteisesti ELY-keskuksen takautuvan avustuksen johdosta.

2.5.3. Terveys- ja hoivapalvelut

Toimiala: Sosiaali- ja terveys

Toimielin: Hyvinvointivaliokunta

Palveluala: Terveys- ja hoivapalvelut

Vastuhenkilö: Johtava ylilääkäri

Toiminnan kuvaus

Palvelualue sisältää 1) avoterveydenhuollon palvelut, joihin sisältyvät avosairaanhoidon vastaanottopalvelut, ennaltaehkäisevän terveydenhuollon palvelut, terapiapalvelut, sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden vastaanottopalvelut, 2) mielenterveyskuntoutujien päivätoiminnan, 3) suun terveydenhuollon palvelut, 4) akuutin vuodeosastohoidon ja avosairaaloiminnan, 5) ikäihmisten palvelut, joihin sisältyvät asumispalvelut sekä kotiin annettavat ja kotona selviytymistä tukevat palvelut ja 6) rintamaveteraanien ja sotainvalidien palvelut.

Palvelualueeseen sisältyvät lisäksi erikoissairaanhoito, terveysvalvonta, eläinlääkintähuolto sekä 65 vuotta täyttäneiden kuntalaisten omaishoidon tuki ja palvelusetelit.

Toimintaympäristön muutos

Koronatilanne:

Avosairaanhoidossa pääterveysasemalla pidettiin vuonna 2021 Covid-pandemian vuoksi kahta erillistä vastaanottosiipeä: puhdas vastaanotto ja erillinen hengitystieinfektiovastaanotto. Infektiovastaanottojen ylläpitäminen, tartunnanjäljitys ja karanteenivalvonta sekä väestön rokottaminen Covid 19 -virusta vastaan työllistivät avoterveydenhuoltoa runsaasti.

Akuutti vuodeosastohoito toteutettiin kahdella 24-paikkaisella osastolla. Osaston B1 yhteydessä käynnistettiin avosairaaloiminta 1.2.2021. Avosairaalan viittä virtuaalisairaansijaa varten varattiin osastolta 1 vuodepaikka. Osastolla B2 varauduttiin hoitamaan viittä sairanhoidopiiriin erikoissairaanhoidon potilasta. Covid-potilaiden hoito oli keskitetty osastolle B2.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset:

Valtakunnallisia indikaattoreita on seurattu. Hyvinvointikertomusta ei vuonna 2021 laadittu.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot:

Keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia ei Covid 19 -epidemian vuoksi voitu järjestää. Viranhaltijoiden vierailuja yhdistysten tilaisuuksissa ei samasta syystä voitu toteuttaa.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Terveys- ja hoivapalveluissa kului vuonna 2021 palveluiden oston 32,8 M euroa. Tästä 19,8 M euroa käytettiin palveluiden oston kunnilta tai kuntayhtymiltä.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Yksiköissä on lajiteltu jätteet ja käytetty materiaaleja säästeliäästi. Kokouksista on kaikki mahdolliset järjestetty etäkokouksina jo Covid 19 -pandemiankin vuoksi.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamiseen liittyvät vaikutukset ja perustelutiedot:

Terveysasemaverkkouudistukseen liittyen siirrettiin lasten terapeutit Tyks Loimaan sairaalaan neuvoloiden yhteyteen. Hirvikosken terveysaseman avosairaanhoido keskitettiin pääterveysasemalle.

Toiminta jatkui Alastaron terveysasemalla avosairaanhoidon ja suun terveydenhuollon osalta, Hirvikosken terveysasemalla suun terveydenhuollon osalta.

Oripään terveysaseman palveluiden ulkoistamisesta käytiin neuvotteluja pitkin vuotta. Ulkoistaminen ei toteutunut vuoden 2021 aikana. Palveluita ylläpidettiin siis Oripäessä edelleen siten kuin henkilökuntaa sinne pystyttiin osoittamaan.

Avosairaanhoidossa pääterveysasemalla pidettiin vuonna 2021 Covid-pandemian vuoksi yllä kahta erillistä vastaanottosiipeä. Infektiovastaa-
ntoitojen ylläpitäminen, tartunnanjäljitys ja karanteenivalvonta sekä väestön rokottaminen työllistivät avoterveydenhuoltoa runsaasti.

Akuutti vuodeosastohoito toteutettiin kahdella 24-paikkaisella osastolla. Osaston B1 yhteydessä käynnistettiin 1.2.2021 avosairaala-
toiminta. Tämän henkilökunnaksi mitoitettiin kolme sairaanhoitajaa. Avosairaalan viittä virtuaalisairaansijaa varten varattiin osastolta 1 vuo-
depaikka. Osastolla B2 varauduttiin hoitamaan viittä sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon potilasta. Covid-potilaiden hoito keskitet-
tiin osastolle B2.

65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tuen tarpeisiin perustettiin omaishoidettaville oma palveluasumisen intervallihoitoyksikkö Kartanon-
mäen palvelukeskukseen, yksikkö Kuuselaan. Yksikkö on 9-paikkainen ja toimii ma-pe ympärivuorokautisesti. Omaishoidettavien interval-
lihoitoyksikkö toimii kiinteässä yhteistyössä samassa kiinteistössä toimivan päiväkuntoutuksen kanssa. Yksikössä toteutetaan suunnitel-
mallisesti omaishoitajien lakisääteisiä vapaapäiviä ja muita omaishoitajien jaksamista tukevia vapaatarpeita.

Yksikön henkilökunnaksi osoitettiin 0,5 omaishoidon tuen sairaanhoitajan työpanoksesta. Virkanimike muutettiin apulaisosastonhoitajaksi.
Yksikköön osoitettiin lisäksi 5 Kartanonpuiston lähihoitajan työpanos. Yövalvonta toteutetaan Kartanonpuistosta käsin.

Kartanonpuiston hoitopaikat vähenivät tässä yhteydessä 11:lla (yksikkö Kuusela).

Sekä Kartanonpuiston että Iloakotien lääkkeenjaossa otettiin vuonna 2021 käyttöön annospussijakelu.

Omia palveluasumispaikkoja on muutoksen jälkeen käytettävissä:

Iloakodit 28 paikkaa

Kartanonpuisto 40 paikkaa

Omaishoidettavien intervalliyksikkö ma-pe 9 paikkaa.

Yksityisiltä palveluntuottajilta hankittiin ikäihmisille tehostettua palveluasumista 5,8 M eurolla.

Vanhainkotihoidtoa ei kaupungissa tuoteta. Pitkäaikaishoidtoa vuodeosastoilla ei toteuteta.

Korvattiin Klinik Pro -sähköinen yhteydenottokanava Oma Ololla.

Otettiin käyttöön Q Pro Feedback -opiskelijapalautejärjestelmä.

Tehtiin Rava-poikkileikkaustutkimus ikäihmisten palveluketjuun viikolla 10 ja ikäihmisten palveluketjun analyysi tilanteessa 30.4.2021.

Strateginen ta- voite ja toimen- pide	Arviointiväline, jolla tavoitteen to- teutumista arvioi- daan	Toiminnallinen ta- voite 2021	Mittarin arvo / yk- sikkö ja vertailu- tiedot	Toteuma 31.12.	Tila
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.	Lääkäreiden vas- taanottoaikojen T3 mediaani.	Mediaani 14 vuoro- kautta.	Vrk / edellisen vuo- den 3 rekisteröityä arvoa.	Tammikuussa 2022 lääkäreiden T3-ai- kojen mediaani oli 34 vrk.	Ei to- teudu ☐

			2019: tammikuu 32 vrk, toukokuu 30 vrk, syyskuu 42 vrk.	Vuonna 2020: tammikuussa 24, toukokuussa 14, ja syyskuussa 24 vuorokautta. Vuonna 2021: tammikuussa 23, toukokuussa 30, ja syyskuussa 27 vuorokautta. Lääkäryövoimaa on nyt talousarviossa sen verran, että tavoitteeseen voitaisiin päästä. Käytettävissä oleva työvoima ei kuitenkaan saavuta budjetoitua tasoa, vaan se alittuu usean vakanssin verran kautta vuoden. Lisäksi Covid -epidemia on vaikeuttanut toimintaa.	
C2. Loimaalla on sujuvat palvelut.	Akuuttien kuntoutusosastojen yhteydessä avosairaala.	Avosairaalan toiminta aloitettu.	Toteutunut / ei toteutunut.	Toiminta aloitettu 1.2.2021.	Toteutuu
	Hammaslääkäreiden vastaanottoaikojen T3 mediaani. Suuhygienistien vastaanottoaikojen T3 mediaani.	3 kuukautta. 3 kuukautta.	Vrk / edellisen vuoden 3 rekisteröityä arvoa.	T3-mediaania ei ole laskettu. 3. vapaa ei-kiireellinen aika hammaslääkärille löytyy tammikuussa 2022 pääterveysasemalla 27, Hirvikoskella 134 ja Oripäässä 30 vuorokauden kulluttua. Alastarolla ei aikoja. 3. vapaa ei-kiireellinen aika suuhygienistille löytyy tammikuussa 2022 92 vuorokauden kulluttua.	Toteutuu
B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisistä kuntalaisista.	91-92 %.	% / viimeinen käytettävissä oleva vertailu, Loimaa ja koko maa. 2018: Loimaa 92,1 %, koko maa 91,3 %	31.12.2021 kotona asuu 92,4 % 75 vuotta täyttäneistä kuntalaisista. Sotkanetin mukaan: Vuonna 2018 koko maa 91,3 %, Loimaa 92,1 %. Vuonna 2019 koko maa 91,7 %, Loimaa 93,2 %. Vuonna 2020 koko maa 91,9 %, Loimaa 91,7 %.	Toteutuu

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Seurataan hyvinvointikertomuksen ja erillisten selvitysten kautta (THL, Valvira, AVI).

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät perustelutiedot

- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet

- Mielenpäiteiden selvittäminen ennen merkittäviä päätöksiä ja mahdollisuudet osallistua talouden suunniteluun

Keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia järjestetään tarvittaessa valmisteltaessa merkittäviä muutoksia. Viranhaltijat vierailevat pyydettyä yhdistysten tilaisuuksissa kertomassa ajankohtaisista asioista.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot

Terveys- ja hoiva palveluissa ostoihin varataan 35 miljoonaa euroa. Näistä 22 miljoonaa euroa on ostoja kunnilta ja kuntayhtymiltä. Muut ostot ovat sellaisia, joissa yksityinen yritys, säätiö tai yhdistys on toimittajana. Hankintojen osalta vuonna 2021 tehostetun palveluasumisen uutta kilpalutusta valmistellaan.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot

Kokoukset pyritään järjestämään siten, että osallistamiseen joudutaan käyttämään mahdollisimman vähän moottoriajoneuvoja. Toimipisteissä lajitellaan jätteet ja käytetään materiaaleja, tarvikkeita ja aineita taloudellisesti.

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

65 vuotta täyttäneiden omaishoidon tuen sairaanhoitajan virka muutettiin apulaisosastonhoitajan viraksi.

Akuuttien kuntoutusosastojen henkilökunta väheni, sillä toimintaa ylläpidettiin kolmen sijasta kahdella vuodeosastolla: 1 apulaisosastonhoitaja, 14 sairaanhoitajaa, 8 lähihoitajaa, 1 fysioterapeuttia, 1 osastonsihtööri. Avosairaalan käynnistämiseen siirrettiin kolme sairaanhoitajaa.

Akuuteilla kuntoutusosastoilla on henkilöstötaulukon tietojen lisäksi kolmannen vuodeosaston ajoilta resurssipooli, jossa on 1 sh tehtävä, jota hoidetaan 50 % työajalla, kaksi 50-prosenttista lähihoitajan tehtävää ja kolme lh tehtävää, joista yhtä hoidetaan 60-prosenttisella työajalla. Näissä tehtävissä olevia henkilöitä ei lasketa mitoituksiin, vaan heitä käytetään varahenkilöiden tapaan korvaamaan poissaolijoita. Useat työntekijät tekevät osittaista työaikaa ja sijaisista on pulaa.

Avoterveydenhuoltoon palkattiin psykiatrinen sairaanhoitaja kouluterveydenhuoltoon valtuuston päätöksen mukaisesti.

Ravitsemusterapeutin ja kuntahoitajan tehtävät olivat vuonna 2021 täyttämättömät.

Henkilöstötaulukon lisäksi kotihoidossa on ollut täytettyinä 4 lähihoitajan tehtävää määräaikaaisesti vuoden 2021 loppuun saakka.

Elokuussa kotihoidossa alkoi 10 lähihoitajan oppisopimuskoulutus yhteistyössä Novidan ja oppisopimustoimiston kanssa. Tämän kautta osa-aikaisuuksiin ja pitkiin sijaisuuksiin on saatu työntekijät.

Kotihoitoon palkattiin valtuuston päätöksen mukaisesti toinen sosionomi.

Kartanonpuistossa ja Iloakodeissa on molemmissa myös aloitettu lähihoitajien oppisopimuskoulusta, kummassakin kahden koulutettavan verran.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Hallinto			
Johtava ylilääkäri	1	1	1
Johtava hoitaja	0,5	0,5	0,5
Vanhustyön ohjaaja	0,5	0	0
Yhteensä	2	1,5	1,5
Avohoito			
Ylilääkäri	1	1	1
Terveyskeskuslääkäri	14	14	14
Johtava hoitaja/osastonhoitaja	1	1	1
Apulaisosastonhoitaja	1	1	1
Psykologi (siirto Mielen terveys- ja päihdetyöryhmästä)	1	1	1
Terveydenhoitaja	17	17	17
Sairaanhoitaja	12	12	13
Terveyskeskusavustaja	1	1	0
Tekstinkäsittelijä /osastonsihteeri	2	2	2
Yhteensä	50	50	51
Terapiapalvelut			
Fysioterapeutti	5	5	5
Kuntohoitaja	1	1	1
Puheterapeutti	2	2	2
Jalkaterapeutti	1	1	1
Ravitsemusterapeutti	1	1	1
Toimintaterapeutti	1	1	1
Yhteensä	11	11	11
Mielen terveys- ja päihdetyöryhmä			
Psykologi	1	1	1
Sairaanhoitaja	7	7	7
Mielen terveyskuntoutujien yksikkö			
Sairaanhoitaja	2	2	2
Yhteensä	10	10	10
Suun terveydenhuolto			
Johtava hammaslääkäri	1	1	1
Erikoishammaslääkäri	1	0,5	0,5
Erikoishammaslääkäri	0	0,5	0,5
Terveyskeskushammaslääkäri	7	7	7
Vastaava suuhygienisti	1	1	1
Suuhygienisti	3	3	3
Hammashoitaja	11	11	11
Hammashoitaja, varahenkilö	1	1	1
Välinehoitaja	1	1	1
Yhteensä	26	26	26

Akuutti vuodeosastohoito			
Apulaisylilääkäri	1	1	1
Terveyskeskuslääkäri	2	2	2
Hallinnollinen osastonhoitaja	1	1	1
Apulaisosastonhoitaja	3	2	2
Sairaanhoidaja	33	22	22
Sairaanhoidaja, varahenkilö	9	6	6
Lähihoitaja	21	14	14
Lähihoitaja, varahenkilö	3	2	2
Fysioterapeutti	4	3	3
Toimintaterapeutti	0,6	0,6	0,6
Osastonsihtööri	3	2	2
Yhteensä	80,6	55,6	55,6
Avosairaala			
Sairaanhoidaja	0	3	3
Yhteensä	0	3	3
Kotihoito			
Hallinnollinen osastonhoitaja	1	1	1
Apulaisosastonhoitaja	2	2	2
Sairaanhoidaja	12	12	12
Sairaanhoidaja, varahenkilö	1	1	1
Toiminnanohjaaja	3	3	3
Lähihoitaja	69	69	69
Lähihoitaja, varahenkilö	12	12	12
Fysioterapeutti	4	4	4
Sosionomi	1	1	2
Yhteensä	105	105	106
Päiväkuntoutus			
Lähihoitaja	4	4	4
Fysioterapeutti	1	1	1
Koordinaattori	1	1	1
Toimintaterapeutti	0,4	0,4	0,4
Yhteensä	6,4	6,4	6,4
Ikäihmisten omaishoito			
Vanhustyön ohjaaja	0,5	0,5	0,5
Apulaisosastonhoitaja	0	0,5	0,5
Sairaanhoidaja	1	0	0
Lähihoitaja	2	2	2
Yhteensä	3,5	3	3
Omaishoidettavien intervallihoitoyksikkö			
Apulaisosastonhoitaja	0	0,5	0,5
Lähihoitaja	0	5	5
Yhteensä	0	5,5	5,5

Muut asumispalvelut/ostopalvelut			
Vanhustyön ohjaaja	0	0,5	0,5
Yhteensä	0	0,5	0,5
Palveluasuminen			
Kartanonpuisto			
Osastonhoitaja	1	1	1
Sairaanhoidtaja	3	3	3
Lähihoitaja	30	25	25
Lähihoitaja, varahenkilö	5	5	5
Yhteensä	39	34	34
Palveluasuminen			
Ilola			
Osastonhoitaja	1	1	1
Sairaanhoidtaja	2	2	2
Lähihoitaja	15	15	15
Lähihoitaja, varahenkilö	2	2	2
Yhteensä	20	20	20
Palveluasuminen yhteensä	59	54	54
Terveys- ja hoivapalvelut yhteensä	353,5	331,5	333,5

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p>Avoterveydenhuollon palveluita tuotetaan pääterveysasemalla, Alastaron ja Oripään terveysasemilla sekä Tyks Loimaan sairaalan tiloissa.</p> <p>Mielenterveyskuntoutujien toimintayksikkö ja ikääntyvien päiväkuntoutustoiminta sijaitsevat Kartanonmäen palvelukeskuksessa.</p> <p>Kotihoidon toimistot ovat Vareliuksenkadulla ja Tiaisentiellä.</p> <p>Suun terveydenhuollon palveluita tuotetaan pääterveysasemalla, Hirvikosken, Alastaron ja Oripään terveysasemilla.</p> <p>Akuutit kuntoutusosastot ja avosairaala sijaitsevat Tyks Loimaan sairaalan tiloissa.</p> <p>Ikäihmisten palveluasumisyksiköt ovat Kartanonmäen palvelukeskuksessa ja Iloakodeissa.</p>
Palvelujen ostot	<p>Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Terveys- ja hoivapalveluilla ei ole omaa erikoissairaanhoidtoa.</p> <p>Terveys- ja hoivapalveluilla ei ole omaa laboratoriotta eikä röntgeniä.</p> <p>Ostetaan laboratorio- ja kuvantamispalvelut Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä, laboratoriotuotantalueelta ja kuvantamisen toimialueelta.</p> <p>Koululaisten näöntutkimukset, ENMG-tutkimukset, EKG:n pitkäaikaisnauhoitukset sekä uniapneatutkimukset ostetaan yksityisiltä palveluiden tuottajilta.</p> <p>Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluista on sopimus Varsinais-Suomen alueellisen apuvälinekeskuksen kanssa. Sairaanhoitopiiri laskuttaa kuntia asukaslukuperusteisesti.</p> <p>Lääkinnällisen kuntoutuksen terapiapalveluita ostetaan tarpeen mukaan sairaanhoitopiirin toteuttaman kilpailutuksen nojalla yksityisiltä palveluiden tuottajilta.</p>

	<p>Terveys- ja hoivapalveluilla ei ole omia varastoja. Lääkehuolto ostetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin lääkehuollon toimialueelta ja hoito- ym. tarvikkeet Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin hankinta- ja logistiikkapalveluilta.</p> <p>Lääkintäteknisten laitteiden laiterekisteri- ja laitehuoltopalvelut ostetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin teknisten ja huoltopalveluiden toimialueelta.</p> <p>Kiinteistöt ovat omistajatahonsa mukaisesti joko Loimaan kaupungin teknisten ja ympäristöpalveluiden tai Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin teknisten ja huoltopalveluiden vastuulla.</p> <p>Asetusten mukaiset seulontatutkimukset ostetaan. Mammografiaseulonta ostetaan Suomen Terveystalo Oy:ltä ja kohdunkaulakanavan syövän seulonta Synlabilta.</p> <p>Mielenterveys- ja päihdetyöryhmän lääkäripalvelut ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta.</p> <p>Yksityisiltä palveluntuottajilta ostetaan 65 vuotta täyttäneiden loimaalaisten tarpeisiin tehostetun palveluasumisen hoitopaikkoja.</p> <p>Jonkin verran hankitaan 65 vuotta täyttäneiden henkilöiden omaishoitajien jaksamista tukevia palveluita palveluseleillä palveluntuottajilta.</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p>Sotkanetin tilasto- ja indikaattoripankin tietoja voidaan vertailla. Käytettävissä on kuntien, sairaanhoitopiiriin alueiden ja koko maan tiedot nettokäyttökustannuksista €/asukas eri sosiaali- ja terveystalouksissa.</p> <p>Ongelmana on, että valtakunnalliset vertailutiedot tulevat käyttöön viiveellä.</p> <p>Ikäihmisten palvelurakennetta on muokattu Loimaalla edelleen runsaasti vuoden 2018 jälkeen.</p> <p>Terveys- ja hoivapalvelut osallistuu lisäksi avosairaanhoidon Tk-Forum -vertaiskehittämiseen, joka tuottaa vertailutietoja osallistuvista terveydenhuollon yksiköistä.</p> <p>Terveys- ja hoivapalvelut laatii vuodesta erillisen toimintakertomuksen, johon sisältyy eri toimintojen tunnuslukuja, mittareita ja niiden tavoitetasoja.</p>
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>Tunnistettavia riskejä ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palvelurakenteen kehittäminen yhteistyössä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin kanssa niin, että avoterveydenhuollon palveluiden painopiste saadaan siirrettyä erikoissairaanhoitosta ja yhteispäivystyksestä perusterveydenhuoltoon. • Vuodeosastokapasiteetin suunnittelu seutukunnallisesti yhteistyössä sairaanhoitopiiriin ja alueen kuntien ja terveyskeskusten kanssa. • Erikoissairaanhoidon kustannusten hallinta. • Ikäihmisten palveluketjun pitäminen avopalvelupainotteisena. • Rekrytointi ja osaavan henkilökunnan pitäminen ja riittävän henkilökunnan saaminen palveluita tuottamaan. • Covid19-pandemia
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus vuodelle 2021

- Erikoissairaanhoidon vaikuttavuuden parantaminen palvelujen ostot. Yhteensä 500 000 euroa.
- Yhden osaston sulkemisen nettovaikutukset. Yhteensä 600 000 euroa netto.
- Oripään sopimuksen uudistamisen.
- Vakanssijärjestelyt. Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2020 -2023.
- Ikäihmisten palvelujen uudistaminen strategiapäivityksen yhteydessä 2021 - 2022. Tavoite ikäihmisten palvelut muun Suomen vastaavalle tasolle tai ei kustannuslisäyksiä lähivuosina.

- Kehitysvammahuollon palveluverkon uudistaminen. Yhteensä 20 000 euroa.

Vuosi 2022

- Terveysasemaverkon muutoksen vaikutukset. Yhteensä 200 000 euroa.
- Erikoissairaanhoidon vaikuttavuuden parantaminen. Yhteensä 1 000 000 euroa.

Vuosi 2023

- Erikoissairaanhoidon vaikuttavuuden parantaminen. Yhteensä 1000 000 euroa.
- Terveysasemaverkon muutoksen vaikutukset. Yhteensä 200 000 euroa.

Terveys- ja hoivapalvelujen tilinpäätös yhteensä:

TERVEYS- JA HOIVAPALVELUT	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	8 339 193	8 048 080	-1 289 000	6 759 080	9 257 444	-2 498 364	137
Toimintakulut	-53 622 128	-55 851 040	469 000	-55 382 040	-55 686 547	304 507	101
TOIMINTAKATE	-45 282 935	-47 802 960	-820 000	-48 622 960	-46 429 103	-2 193 857	95

Toimintakatteen toteutumisen:

Terveys- ja hoivapalvelujen osalta korona-viruksen aiheuttamat toiminnan muutokset olivat merkittävät ja vaikuttivat suureen osaan toiminnasta. Tartunnanjäljitys, rokotukset ja toiminnan ohjaaminen lisäsivät merkittävästi työmäärää. Viikoittaiset toimintaan tehtävät muutokset aiheuttivat henkilötyömäärän lisääntymisen lisäksi myös kustannusten kasvua. Talouden toteutumisen kannalta merkittävimmät muutokset olivat asiakasmaksulain vaikutuksissa sekä koronaan liittyvien valtionavustusten osalta. Valtionavustukset korona-viruksen perusteella olivat 1,8 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon kustannukset säilyivät vuoden 2020 tasolla ja alittivat budjetoidun 2,1 miljoonaa euroa.

2.6 SIVISTYSVALIOKUNTA

Sivistysvaliokunnan tilinpäätös yhteensä:

SIVISTYSVALIOKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	2 557 837	2 937 400	-200 000	2 737 400	2 777 348	-39 948	101
Toimintakulut	-21 759 336	-22 435 560	-680 000	-23 115 560	-23 746 317	630 757	103
TOIMINTAKATE	-19 201 499	-19 498 160	-880 000	-20 378 160	-20 968 968	590 808	103

1 767 469

Toimintakatteen toteutuminen:

Sivistyspalvelujen toimintatuotot ylittivät noin 40 000 euroa budjetoidusta. (Vuoden 2021 aikana talousarvion toimintatuottoja vähennettiin koronatilanteen aiheuttamien tulovähennysten takia 200 000 euroa). Erilaiset myynti- ja muut tuotot (mm. korvaukset opetuspalvelujen myynnistä muille kunnille) alittuivat noin 68 000 eurolla, mutta vastaavasti maksutuotot (erityisesti hoitopäivämaksut) sekä erilaiset tuet ja avustukset (hankerahoitus) toteutuivat noin 108 000 euroa arvioitua suurempina.

Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät lähes 360 000 euroa. Merkittävimmät vähennykset ovat kotikuntakorvauksissa ja muissa kunnilta tulevista korvauksissa (noin 290 000 euroa), liikuntapuolen toimintatuotoissa (noin 95 000 euroa), opistojen maksuissa (noin 30 000 euroa), muissa palvelumaksuissa ja toimintatuotoissa (noin 40 000 euroa) ja hoitopäivämaksuissa (noin 55 000 euroa). Sen sijaan erilaisessa hankerahoituksessa on kasvua noin 160 000 euroa.

Sivistyspalveluissa toimintakulut ylittivät budjetoidun noin 631 000 eurolla (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 1 311 000 eurolla). Henkilöstökulujen kohdalla ylitys oli noin 460 000 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 1 189 000). Keskeisimmät tekijät ylitykseen ovat koronatilanteen takia merkittävästi kasvaneet sijaisuuskulut, henkilöstön arvioitua suurempi määrä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, arvioitua laajempi hanketoiminta sekä ns. jaksotettujen palkkojen määrä (lomapalkkavelka). Lisäksi perusopetuksessa henkilöstökulut olivat epärealistisella tasolla (noin 600 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2019 toteutuneet), eikä toimintaa ollut mahdollista sopeuttaa määrärahoihin. Palvelujen ostoissa ylitys oli noin 155 000 euroa, mikä perustuu lähinnä erilaisten asiakaspalvelujen ostojen ylittymiseen (mm. lukiokoulutuksen maksuosuus, muissa kunnissa opiskelevien oppilaiden maksuosuus). Aine- ja tarvikemenoissa ylitystä oli noin 40 000 euroa (lähinnä erilaiset oppimateriaalihankinnat, hankkeisiin liittyvät hankinnat), sen sijaan avustukset alittuivat noin 20 000 eurolla (kotihoidon tuen väheneminen).

Vuoteen 2019 verrattuna toimintakulut olivat aika lailla samalla tasolla (kasvua noin 90 000 euroa). Henkilöstökuluissa kasvua oli noin 317 000 euroa (ks. perustelut edellä) sekä aine- ja tarvikemenoissa noin 65 000 euroa. Vastaavasti palvelujen ostot vähenivät noin 110 000 euroa (lähinnä koronatilanteen vaikutukset vapaa-aikapalvelujen järjestämiseen, varhaiskasvatuspalvelujen hankinta) ja avustukset noin 180 000 euroa (kotihoidon tuen väheneminen, vapaa-aikapalvelujen avustuksiin tehdyt vähennykset).

2.6.1 Varhaiskasvatus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset lapset huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: turvallinen ja ajanmukainen kasvatusympäristö, kodin ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö, yksilöllinen tuki lapselle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittämisen ja toiminnan priorisointi.

Loimaan kaupungissa on vuoden 2021 syksyllä 9 omaa päiväkotia ja yksi ryhmäperhepäiväkotiyksikkö. Näiden lisäksi kaupungissa työskentelee 18 perhepäivähoitajaa. Kaupungissa toimii myös neljä yksityistä päiväkotia, Verkanappuloiden Nappulapellon ja Nappulakosken päiväkodit, Nappulan päiväkotit sekä Touhula Alastaron päiväkotit.

Esiopetusta järjestetään kaikissa päiväkodeissa paitsi Kitkonpuiston, Metsämaan, Virttaan ja Nappulan päiväkodeissa.

Kaupungissa on yksi vuorohoitoa järjestävä päiväkotit (Peltainen).

Toimintaympäristön muutos

Kouluverkko selvityksen aiheuttamat muutokset palveluverkkoon (osa varhaiskasvatuksesta järjestetään koulukiinteistöissä). Kojonkulman koulun toiminnan päättyessä 1.8.2021 päättyi myös Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta.

Varhaiskasvatustilanne muuttui 1.8.2020 niin, että subjektiivinen raja poistui. Muutos on merkinnyt lasten varhaiskasvatuspäivän pitenemistä nykyisestä, millä on vaikutusta myös työntekijäresurssiin.

Vaikka lapsimäärä vähenee, osallistumisaste varhaiskasvatukseen on valtakunnan kärkeä. Henkilöstöä on sopeutettu lapsimäärään jo pitkään, ja näin tehdään edelleen. Henkilöstön määrää suhteessa lapsimäärään tarkastellaan jatkuvasti ja sitä sopeutetaan tilanteiden muuttuessa.

Varhaiskasvatusmaksuja laskettiin 1.8.2021 alkaen. (Tulorajoa korotetaan 31 %. Toisen lapsen enimmäismaksu lasketaan 50 prosentista 40 prosenttiin. Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu ensimmäisen lapsen osalta (288 €/kk) säilyy edelleen samana).

Koronatilanne:

Varhaiskasvatus on jatkunut OKM:n ja THL:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti ja toiminnassa on noudatettu kaikkia tartuntojen torjumiseksi annettuja ohjeita. Kesäaikana ja vuodenvaihteen tienoilla jouduttiin pitämään normaalia enemmän yksoikkeitä toiminnassa koronatilanteen rajoitusten takia.

Varhaiskasvatuksessa käytetyissä toimenpiteissä on kokonaisuudessaan noudatettu valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä. Henkilökunta on käyttänyt kokokasvovisiiriä tai kasvomaskia mahdollisuuksien mukaan.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Varhaiskasvatus edistää monipuolisesti lasten ja perheiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Perheiden hyvinvointia edistää myös varhaiskasvatuksen kuraattori, joka on matalankynnyksen, maksuton palvelu varhaiskasvatuksen asiakasperheille.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Varhaiskasvatussuunnitelmia ja esiopetuksen opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja lapsia suunnitelmien valmisteluvaiheessa. Kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma hyväksyttiin sivistysvaliokunnassa kesäkuussa 2021.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan vuosittain asiakastyytyväisyyskyselyjä, joiden tuloksia hyödynnetään palvelujen ja toimintojen kehittämisessä. Varhaiskasvatuksen asiakaskysely toteutettiin keväällä 2021.

Erityisesti päätöksillä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi vaikutusten ennakoarviointi.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Kuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen.

Koulukuljetusten kilpailutus vuosille 2021-2024 (+optio 2025-2026) toteutettiin loppuvuodesta 2020 ja hankintapäätös tehtiin sivistysvaliokunnassa 28.1.2021.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt esiopetuksen kestävä kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävä kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävä elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa päiväkodin toimintaa.

Päiväkotien kestävä kehityksen työhön velvoittavat myös varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävä kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäänrakennetulla kestävä kehityksen kasvatuksella.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Hirvikosken päiväkotiratkaisusta on tehty päätös (29.10.2018), mutta toteuttaminen jäi odottamaan kouluverkkoratkaisua. Tavoitteena on keskittää alueen varhaiskasvatus yhteen yksikköön. Kilpailutus toteutettiin helmi-maaliskuussa 2021. Hirvikosken päiväkodin hankinta keskeytettiin perustuen saatujen tarjousten korkeaan hintatasoon suhteessa päiväkotiverkon valmistelussa arvioituun hintatasoon (Elymvali 30.3.2021). Kaupunginvaltuusto päätti (26.4.2021), että Hirvikosken päiväkotiratkaisussa vuokravaihtoehdon lisäksi tarkastellaan myös muut toteuttamisvaihtoehdot. Uusi kilpailutus (leasing-vaihtoehto) toteutettiin kesällä 2021. Kaupunginhallitus hyväksyi (20.9.2021) urakkasopimuksen solmimisen Fixcel Group Oy:n kanssa. Uuden päiväkodin toiminnan on tarkoitus käynnistyä 1.8.2022.

Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi 1.8.2021 ja Virtaan ryhmäperhepäiväkoti muutettiin päiväkodiksi.

Varhaiskasvatuksessa on viime vuosina panostettu erityisopetukseen lisäämällä erityisopettajien määrää.

Vuodesta 2019 alkaen varhaiskasvatuksessa on ollut perheohjaaja (vuodesta 2021 alkaen varhaiskasvatuksen kuraattori).

Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi on myönnetty avustusta 20 000 euroa vuosille 2020 - 2021. Avustusta kohdennetaan erityisesti S2-opetukseen.

Loimaan kaupunki valikoitui mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun vuosille 2021 - 2024. Siihen valikoitui OKM:n satunnaisotannalla 40 % vuonna 2016 syntyneistä lapsista. Kokeilua toteuttavat toimipaikat Loimaalla ovat Metsämaan päiväkotiki, Puistometsän päiväkotiki, Peltöisten vuoropäiväkoti ja Touhula Alastaro. Muut toimipaikat toimivat verrokkiyhtymä kokeilussa. OKM myönsi kokeiluun valtionavustusta 67 900 euroa vuosille 2021 - 2024.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asioinnin palvelujen määrä.	Uuden varhaiskasvatusohjelman hankinta/käyttöönotto vuoden 2021 aikana. Uusi ohjelma monipuolistaa sähköistä palvelua niin asiakkaan kuin henkilökunnan näkökulmasta.	Ohjelman hankinta. Kokemukset ohjelmasta.	Ohjelma on hankittu vuoden 2021 lopulla ja käyttöönotto tapahtuu vuoden 2022 alussa.	Toteutuu
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Asukaskysely/Toimialojen sisäinen it-searviointi.	Sitoudumme luomaan positiivista kuvaa Loimaan kaupungista. Jokaisessa varhaiskasvatuksen tiimissä sovitaan, miten luomme positiivista julkisuuskuvaa Loimaan kaupungista ja varhaiskasvatuksesta. Tiedotamme perheitä avoimesti ja ajantasaisesti.	Henkilöstökysely Asiakastytyväisyyskysely (vastausten keskiarvo 3,5 - 4, asteikolla 1 - 4).	Asiakastytyväisyyskysely toteutettiin keväällä 2021 (3,44).	Toteutuu

B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjausten mukaiset seuranta-tiedot ja tunnusluvut. Henkilöstömäärä	Sopeutamme rakenteita ja henkilöstöä lapsimäärän muutoksien mukaan ajantasaisesti.	Henkilöstömäärän ajantasainen seuranta ja muutoksiin reagointi. Henkilöstömäärä vastaa lapsimäärää/hoidon tarvetta (varhaiskasvatuslain mitoitusten mukainen henkilöstö).	Henkilöstömäärää seurataan ajantasaisesti ja sitä sopeutetaan lapsimäärän muutoksiin.	Toteutuu
C2.3. Arvioimme ja kehitämme palvelujamme asiakaspalautteen perusteella.	Asukas- ja asiakastyytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Asiakaskyselyn ja muun palautteen läpikäyminen sekä näiden perusteella toimintatapojen tarkastelu ja muokkaaminen.	Asiakastyytyväisyyskysely (vastausten keskiarvo 3,5 - 4, asteikolla 1 - 4).	Ks. kohta 3.2.	Toteutuu

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Lapsimäärän/hoidon tarpeen muutokset näkyvät henkilöstömäärän muutoksina varhaiskasvatuksessa (muutoksia tapahtuu myös toimintakauden aikana). Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstösuunnitteluun. Vuonna 2021 koronatilanne lisäsi sijaistarvetta merkittävästi ja riittävän henkilöstöresurssin varmistaminen oli ajoittain ongelmallista.

Toistaiseksi avoimna olleisiin tehtäviin on ollut hakijoita kohtaisen hyvin. Vähiten päteviä hakijoita on varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien tehtäviin.

Nykyisestä henkilöstöstä 98 %:lla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on noin 10 %. Määräaikaisuuden perusteena ovat lähinnä erilaiset sijaisuudet ja tehtävien hoidon järjestelyt.

Seuraavassa henkilöstötaulukossa varhaiskasvatuksen perheohjaajan nimike on muutettu varhaiskasvatuksen kuraattoriksi.

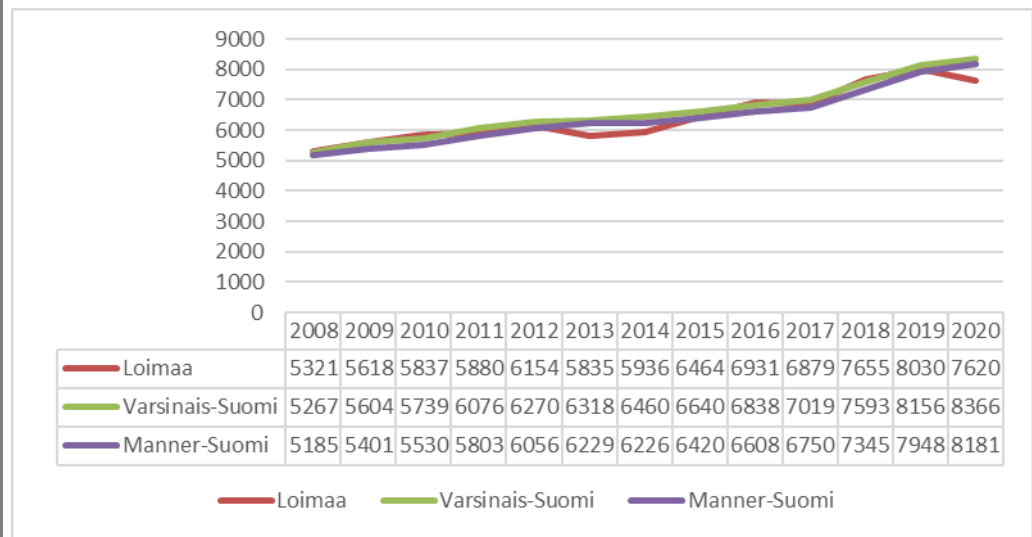
Varhaiskasvatukseen perustettiin 1.8.2021 alkaen uusi erityisopettajan toimi (Sival 22.4.2021). Tehtävän painopiste on tällä hetkellä S2-opetuksessa, mutta jatkossa tehtäväkuvaa on mahdollista laajentaa myös muihin kielenkehityksen haasteisiin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.

Huhtikuussa 2021 henkilöstömäärä oli 101 (htv 101), elokuussa 102 (htv 102) ja joulukuussa 104 (htv 104).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	2	2	2
Palvelusihteeri	2	2	2
Perhepäivähoitaja (ryhmis)	2	2	0
Perhepäivähoitaja	19	18	16
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	4	4	5
Varhaiskasvatuksen kuraattori	1	1	1
Päiväkodinjohtaja	7	7	7
Varhaiskasvatuksen opettaja	21	21	24
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	38	38	41
Varhaiskasvatuksen ryhmävastustaja	5	5	5
Yhteensä	102	101	104

Muut olennaiset perustelutiedot																																																						
Toimitilat	<p>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</p> <p>Loimaalla on päiväkoteja keskusta-alueella kaksi (Puistometsä ja Peltainen) ja Hirvikoskella kaksi (Kitkonpuisto, Mahlapuisto, joka toimii kahdessa kiinteistössä). Lisäksi päiväkoteja on Kauhanojalla, Mellilässä, Metsämaalla, Niinijoella ja Virtaalla.</p> <p>Hirvikosken alueella keskitetään varhaiskasvatus yhteen toimipaikkaan 1.8.2022 alkaen.</p> <p>Kojonkulman koulun toiminta päättyi 1.8.2021, jolloin myös ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi. Virtaan ryhmäperhepäiväkotit muutettiin päiväkodiksi 1.8.2021 alkaen.</p> <p>Keskusta-alueelle perustettiin syksyllä 2021 ylimääräinen ryhmä lisääntyneen hoitopaikkatarpeen takia ja toinen lisäryhmä toteutuu helmikuussa 2022.</p>																																																					
Palvelujen ostot	<p>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</p> <p>Varhaiskasvatuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat palvelujen hankkiminen yksityisiltä palveluntuottajilta (n. 2 300 000 euroa/vuosi). Yksityisen palvelutuotannon menot ovat viime vuosina kasvaneet merkittävästi Alastaron ja keskusta-alueen päiväkotiratkaisujen takia.</p>																																																					
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</p>																																																					
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>PERUSTIEDOT</th> <th>KYSYNTÄ/TARJONTA</th> <th>TP 2020</th> <th>TA 2021</th> <th>TP 2021</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>TOIMINNAN LAAJUUS</td> <td>Lapsia varhaiskasvatuksessa</td> <td>572</td> <td>600</td> <td>598</td> </tr> <tr> <td rowspan="5">Varhaiskasvatus</td> <td>-joista esiopetuksessa</td> <td>124</td> <td>120</td> <td>133</td> </tr> <tr> <td>-joista päiväkodeissa</td> <td>505</td> <td>522</td> <td>535</td> </tr> <tr> <td>-joista ryhmäperhepäiväkodeissa</td> <td>10</td> <td>8</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>-joista perhepäivähoidossa</td> <td>57</td> <td>70</td> <td>63</td> </tr> <tr> <td>Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)</td> <td>60/40</td> <td>60/40</td> <td>60/40</td> </tr> <tr> <td>Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.</td> <td>99</td> <td>400</td> <td>181</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk</td> <td>-lapsia tuen piirissä, keskim. kk</td> <td>157</td> <td>160</td> <td>137</td> </tr> <tr> <td></td> <td>201</td> <td>220</td> <td>145</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Yksityisen hoidon kuntalaisä</td> <td>-kotitalouksien lukumäärä</td> <td>4</td> <td>7</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>-lapsia tuen piirissä</td> <td>6</td> <td>10</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table>	PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2020	TA 2021	TP 2021	TOIMINNAN LAAJUUS	Lapsia varhaiskasvatuksessa	572	600	598	Varhaiskasvatus	-joista esiopetuksessa	124	120	133	-joista päiväkodeissa	505	522	535	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	10	8	0	-joista perhepäivähoidossa	57	70	63	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40	Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	99	400	181	Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	157	160	137		201	220	145	Yksityisen hoidon kuntalaisä	-kotitalouksien lukumäärä	4	7	2	-lapsia tuen piirissä	6	10	4
PERUSTIEDOT	KYSYNTÄ/TARJONTA	TP 2020	TA 2021	TP 2021																																																		
TOIMINNAN LAAJUUS	Lapsia varhaiskasvatuksessa	572	600	598																																																		
Varhaiskasvatus	-joista esiopetuksessa	124	120	133																																																		
	-joista päiväkodeissa	505	522	535																																																		
	-joista ryhmäperhepäiväkodeissa	10	8	0																																																		
	-joista perhepäivähoidossa	57	70	63																																																		
	Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet päivähoitossa (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, %)	60/40	60/40	60/40																																																		
Leikkitoiminta MLL, läsnäolopv.	99	400	181																																																			
Lasten lakisääteinen kotihoidontuki, kotitalouksia keskim. kk	-lapsia tuen piirissä, keskim. kk	157	160	137																																																		
		201	220	145																																																		
Yksityisen hoidon kuntalaisä	-kotitalouksien lukumäärä	4	7	2																																																		
	-lapsia tuen piirissä	6	10	4																																																		

Lasten päivähoiton kustannuksia 2008 - 2020 (nettokustannukset, €/0-6v):

Päivähoidon kustannuksissa näkyy 0-6-vuotiaiden osuuden pieneneminen Loimaan väestöstä vuosina 2012 - 2020 (6,6 % -> 5,4 %).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

1. Päiväkotikiinteistöjen kunto (mm. sisäilmaongelmat)

Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Sisäilmaongelmia on vuonna 2021 ollut erityisesti Metsämaan päiväkodissa ja toimintaa ollaan vuoden 2022 alkupuolella siirtämässä Nahuntuvan kiinteistöön.

Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.

2. Henkilöstömäärän mitoittaminen rakenteellisia muutoksia ja palvelujen uudistamista vastaaviksi (haastetta henkilöstösuunnitteluun ja toimitilakysymyksiin)

Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista tulisi saada hyvissä ajoin, jotta niiden aiheuttamiin henkilöstömuutoksiin voidaan varautua. Varhaiskasvatuksessa lapsimäärän ja hoidon tarpeen muutokset tuovat oman haasteensa henkilöstömitoitukseen. Varautuminen edellyttää palvelutarpeen alueellista seuranta ja ennakointia sekä edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja.

3. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)

Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti. Osa varhaiskasvatuksesta järjestetään koulujen kanssa samoissa kiinteistöissä, joten kouluverkkomuutoksilla on vaikutusta myös varhaiskasvatukseen. Kiinteistökulut muodostavat merkittävän osan toimintakustannuksista, joten tilojen määrä on olennaista ottaa huomioon.

Tulojen väheneminen (esim. varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen väheneminen) saattavat edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Olennaista on, miten muutosten vaikutukset kompensoidaan valtion taholta.

4. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluihin

Esimerkiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutosten vaikutukset toimintatuottoihin. Subjektiviisen päivähoito-oikeuden rajaamisen poistaminen ja sen vaikutus hoidon tarpeeseen. Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.

5. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt

Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.

Muut perustelutiedot

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut**Talouden tasapainotus vuodelle 2021**

- Henkilöstökulujen vähentäminen (lapsimäärän vähenemisen aiheuttama henkilöstön väheneminen). Yhteensä 130 000 euroa. Henkilöstökulujen vähentäminen ei toteutunut, vaan henkilöstökulut lisääntyivät noin 170 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna. Henkilöstömäärä oli arvioitua suurempi (hoidon tarve, tuen tarve) ja koronatilanteen takia sijaisuskulut olivat merkittävästi normaalia suuremmat.
- Kotihoidon tuki. Yhteensä 20 000 euroa. Kotihoidon tuki väheni arvioitua enemmän, noin 135 000 euroa verrattuna vuoteen 2019 (lapsimäärän väheneminen).
- Palvelujen ostojen vähentäminen. Yhteensä 62 000 euroa. Palvelujen ostot vähenivät noin 215 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna (erityisesti asiakaspalvelujen ostot).
- Palvelujen ostot/aineet ja tarvikkeet. Yhteensä 5 000 euroa. Aine- ja tarvikemenojen kohdalla vähennys ei toteutunut, vaan niissä oli vuoteen 2019 kasvua 15 000 euroa.
- Varhaiskasvatuksen palvelurakenteen uudistaminen (suunnittelu/erityisesti Hirvikosken alueen varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen) 0 €. Hirvikosken päiväkotihankkeesta tehtiin päätös ja uuden päiväkodin toiminta käynnistyy 1.8.2022. Keskusta-alueen ja Alastaron alueen palveluverkkoselvitykset on tarkoitus tehdä vuonna 2022.
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2021 - 2023.
- Kokonaisuutena tasapainotustoimenpiteiden tavoite oli 217 000 euroa ja toteutuma noin 165 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	Tot 2021			
Varhaiskasvatus	Päivähoitotoiminnan laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastauksen keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu.	3,5-4,0	3,44			
Varhaiskasvatus	Hoitopäivän hinta (€/päivä), omatoiminta	103,0	90-95	98,0			
	- perhepäivähoito	134,0	100-105	113,0			
	- ryhmäperhepäivähoito	102,0	85-90	91,0			
	- päivähoito (päiväkodit)						
Varhaiskasvatus	Hoitopäivän hinta (€/päivä), hankittu palvelu	81,0	70-75	72,0			
	- päivähoito (päiväkodit)						
VARHAISKASVATUSPALVELUT	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	610 936	590 000	0	590 000	690 523	-100 523	117
Toimintakulut	-7 093 689	-7 351 580	-80 000	-7 431 580	-7 531 713	100 133	101
TOIMINTAKATE	-6 482 753	-6 761 580	-80 000	-6 841 580	-6 841 190	-390	100

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot toteutuivat noin 100 000 euroa arvioitua suurempina. Hoitopäivämaksut eivät vähentyneet niin paljon kuin oli ennakoitu. Lisäksi kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun myönnettyä valtionavustusta ei ollut budjetoitu. Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 67 000 euroa (hoitopäivämaksujen väheneminen).

Varhaiskasvatuksessa toimintakulut ylittyivät noin 100 000 eurolla (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylitys oli noin 180 000 euroa). Henkilöstökulut ylittyivät noin 173 000 eurolla (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 403 000 euroa). Tämä selittyy merkittävästi lisääntyneillä sijaisuskuluilla (koronatilanne) sekä jonkin verran arvioitua suuremmalla henkilöstömäärällä (hoidon tarpeen kasvu, tuen tarve). Palvelujen ostot alittuivat noin 30 000 euroa ja avustukset (kotihoito tuki) noin 45 000 euroa.

Vuoteen 2019 verrattuna toimintakulut vähenivät noin 160 000 euroa. Henkilöstökulut lisääntyivät noin 170 000 eurolla sekä aine- ja tarvikemenot noin 15 000 eurolla. Henkilöstökulujen kasvussa näkyy henkilöstömäärän arvioitua pienempi väheneminen sekä sijaisuskulujen merkittävä kasvu koronatilanteen takia. Palvelujen ostoissa oli vähennystä noin 215 000 euroa (erityisesti varhaiskasvatuspalvelujen ostoissa) ja avustuksissa noin 135 000 euroa (kotihoito tuen väheneminen).

2.6.2 Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Perusopetus ja keskiasteen koulutus

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Opetuspalvelujen päämääränä on järjestää erilaiset oppilaat huomioon ottavaa, laadukasta ja tehokasta kasvatusta ja opetusta turvallisessa ja monipuolisessa oppimisympäristössä. Päämäärän saavuttamisen kannalta keskeisiä kriittisiä menestystekijöitä ovat mm.: monipuolinen opetustarjonta sekä turvallinen ja ajanmukainen oppimisympäristö, kodin ja koulun välinen yhteistyö, toimiva opiskeluhoito ja yksilöllinen tuki oppilaalle, henkilöstön oikea mitoitus ja työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluprosessien kehittäminen ja toiminnan priorisointi.

Esiopetusta järjestetään lukuvuonna 2020 – 2021 Kirkonkylän, Kojonkulman ja Metsämaan koulujen yhteydessä. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on mahdollisuus kehitysvammaisten esiopetukseen.

Perusopetukseen kuuluvat oppivelvollisuuskoulut, joissa annetaan opetusta vuosiluokille 1-9. Hirvikosken yhtenäiskoulussa on myös lisäopetusta (harjaantumisopetus). Loimaan kaupungin perusopetuksen kouluverkko käsittää yhteensä kahdeksan alaluokkien koulua ja kaksi yläluokkien koulua sekä yhden yhtenäiskoulun. Alastaron yläasteella järjestetään myös oripääläisten yläkoululaisten opetusta. Osa Mellilän yläkoululaisista käy Kosken Seudun yläasteella kouluun (kouluyhteistyösopimus). Valtuusto on 27.4.2020 päättänyt, että Virtaan ja Kojonkulman koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen.

Pienryhmäopetusta järjestetään Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Puistokadun koululla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla. Muilla kouluilla erityisen tuen palveluja järjestetään yleisopetuksen ryhmissä. Lisäksi perusopetuksessa on yhteensä kahdeksan laaja-alaista erityisopettajaa.

Loimaalla on **erityisopetus sopimuksia** naapurikuntien kanssa. Sopimukset on päivitetty joulukuussa 2019. Yhteistyötä on tällä hetkellä mm. Kosken TI kunnan, Oripään ja Pöytyän kuntien kanssa. Naapurikuntia, jotka lähettävät erityisoppilaitaan, laskutetaan vuosittain sopimuksen mukaisesti. Yhteistyö Kosken TI kunnan ja Oripään kunnan kanssa yläkoululaisten opetuksen järjestämisessä jatkuu vuonna 2011 tehtyjen sopimusten pohjalta (Oripään sopimusta tarkistettiin vuonna 2013). Oripään kunta teki kesällä 2015 päätöksen aloittaa koulu yhteistyön Pöytyän kunnan kanssa. Ensimmäiset oripääläiset yläkoululaiset siirtyivät Pöytyälle 1.8.2019.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä sekä luoda pohjaa hyvälle kasvulle. Toimintaa järjestetään joka päivä Asemanseudun koululla, Kauhanojan koululla, Keskuskoululla, Kirkonkylän koululla, Kojonkulman koululla, Metsämaan koululla, Niinijoen koululla sekä Hirvikosken yhtenäiskoululla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelu- ja koordinoititehtävät on nimetty kahdelle aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle ja toimintaa ohjaamaan laaditaan lukuvuodeksi toimintasuunnitelma.

Tukipalveluiden henkilöstön muodostavat esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskelijoiden opiskeluhoitohenkilöstö. Uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolaki tuli voimaan 1.8.2014. Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille.

Perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita erilaisia **hankkeita**, joilla pyritään kehittämään palveluja ja toimintoja. Hankehakemukset ja –raportit käsitellään sivistysvaliokunnassa.

Toimintaympäristön muutos

Kouluverkkopäätöksen (27.4.2020) aiheuttamat muutokset palveluverkkoon. Kouluverkkomuutos toteutui 1.8.2021, jolloin Kojonkulman ja Virtaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyi.

Oppilasmäärän vähenemisen aiheuttamat muutokset tuntikehykseen, opetusryhmien määrään, ryhmäkokoihin ja henkilöstön määrään. Opetuksen laajuutta ja henkilöstön määrää on sopeutettu jo useamman vuoden ajan oppilasmäärän vähenemiseen. Edellä mainittu kouluverkon tiivistäminen mahdollistaa osaltaan aiempaa paremmat mahdollisuudet sopeuttaa palveluja oppilasmäärän vähenemiseen. Tuntikehys (opetuksen määrä, ryhmien määrä) päätetään lukuvuosittain.

Koronatilanne:

Perusopetusta toteutettiin vuonna 2021 muuten lähiopetuksena, mutta yläkouluikäiset olivat etäopetuksessa ajalla 8.3.-5.4.2021 (AVI:n päätös). Lähiopetuksena järjestettiin kuitenkin vuosiluokkien 7-9 erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden, pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden, perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaiden sekä yksilöllisen tarveharkinnan perusteella myös niiden oppilaiden opetus, joille lähiopetus katsottiin välttämättömäksi.

Kouluissa käytetyissä toimenpiteissä on noudatettu kokonaisuudessaan valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä. Koulut ovat suunnitelleet tarkemmat käytännöt mm. opetuksen järjestämiseen, ruokailuun ja välitunteihin. Lukuvuosisuunnitelmaan on kirjattu yleiset linjaukset siitä, millaisin toteuttamistavoin poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin mahdollisesti siirrytään.

Henkilökunta on käyttänyt kasvomaskeja tai kokokasvovisiirejä. Oppilaiden kohdalla maskien käyttöä suositeltiin vuoden aikana eri ikäisille oppilaille tautitilanteen mukaan.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Perusopetuksen oppilailla on oikeus opiskeluhooltoon. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Opiskeluhoollotyötä tehdään yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Koulujen opiskeluhoollotyön toimintamallit ja periaatteet on kirjattu sivistysvaliokunnan hyväksymään esi- ja perusopetuksen opiskeluhoollisuunnitelmaan.

Perusopetuksen 5., 8. ja 9.luokkalaiset osallistuvat säännöllisesti kouluterveyskyselyyn. Kyselyn tuloksia hyödynnetään mm. opiskeluhoollolisten yms. palvelujen suunnittelussa. Kouluterveyskyselyt toteutettiin vuonna 2021.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Merkittävistä rakenteellisista yms. muutossuunnitelmista (esim. kouluverkko) järjestetään keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia. Samoin esimerkiksi opetussuunnitelmia uudistettaessa osallistetaan huoltajia ja oppilaita suunnitelman valmisteluvaiheessa.

Perusopetuksessa oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintoihin ja ajankohtaisiin asioihin mm. oppilaskunnan ja vanhempainyhdistysten kautta.

Perusopetuksessa toteutetaan säännöllisesti asiakastytyväisyys- yms. -kyselyjä.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi vaikutusten ennakkoarviointi.

Vuoden 2021 aikana ei tehty erillisiä asiakastytyväisyyskyselyjä tai ennakkovaikutusten arviointeja, eikä järjestetty keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Koulukuljetusten hankinnalla on merkittävää paikallista yritysvaikutusta, sillä useat paikalliset liikennöitsijät osallistuvat kuljetuspalvelujen tuottamiseen. Koulukuljetusten kilpailutus vuosille 2021-2024 (+optio 2025-2026) toteutettiin loppuvuodesta 2020 ja hankintapäätös tehtiin sivistysvaliokunnassa 28.1.2021. Kuljetusten hankinta vuositasolla on noin 1 200 000 euroa.

Loimaan kaupunki on mukana Turun kaupungin hallinnoimassa seutuhankintoja koskevassa yhteistyösopimuksessa (mm. oppikirja-, askartelu- ja koulutarvike- yms. hankinnat).

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Sivistysvaliokunta on hyväksynyt perusopetuksen kestävän kehityksen ohjelman (13.12.2017).

Kestävän kehityksen ohjelma on työväline, jonka avulla kestävän elämäntavan oppimisesta tehdään suunnitelmallinen osa koulun toimintaa.

Koulujen kestävän kehityksen työhön velvoittavat myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kestävän kehityksen kasvatuksen ja koulutuksen visiona on kestävään elämäntapaan sitoutuneet kansalaiset, joiden tietoja, taitoja ja motivaatiota kartutetaan kaikkeen kasvatukseen ja koulutukseen sisäinrakennetulla kestävän kehityksen kasvatuksella.

Kasvatus ja koulutus ovat avainasemassa ympäristötietoisuuden lisäämisessä ja kestäväan elämäntapaan oppimisessa. Koulujen ja oppilaitosten tehtävänä on huolehtia, että kaikenikäisillä kansalaisilla on sellaisia tietoja, taitoja, valmiuksia ja näkemyksiä, että kestäväan ja oikeudenmukaisen tulevaisuuden rakentaminen ja kestäväan elämäntapaan sitoutuminen onnistuvat.

Loimaan Keskuskoulu on useamman kerran palkittu ns. Vihreällä lipulla, joka on kansainvälinen tunnustus yhteisöille, jotka toimivat kestäväan kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Kuljetusten kilpailutuksessa otettiin huomioon 1.8.2021 voimaan tullut puhtaiden ajoneuvojen direktiivi. Vähäpäästöisimmistä autoista (tarjouspyynnössä mainitut kriteerit) oli mahdollisuus saada ns. laatupisteitä tai mikäli sopimuskauden aikana hankkii puhtaamman auton saa korotettua kilometrihintaa.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vuonna 2021 perusopetuksessa kouluverkko muuttuu, kun Kojonkulman ja Virtaan koulujen sekä Alastaron yläasteen toiminta päättyy 1.8.2021 alkaen.

Vuonna 2021 jatkettiin käynnissä olevia kehittämishankkeita ja haettiin jatkorahoitusta ja uusiakin hankkeita, mikäli ne olivat palvelujen järjestämisen/kehittämisen kannalta perusteltuja.

Vuonna 2021 oli käynnissä mm. opetusryhmien pienentämiseen ja perusopetuksen tasa-arvon edistämiseen liittyvä hanke, jossa tarjotaan oppilaille lisätukea opiskeluun sekä kehitetään uusiakin tukimuotoja. Loimaan kaupungille on myönnetty valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen **tasa-arvoa** edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen 157 440 euroa vuosille 2020 - 2021. Koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi on myönnetty 95 160 euroa vuosille 2020-2021. Ryhmäkokojen pienentämiseen myönnettiin vuosille 2021-2022 rahoitusta 163 680 euroa ja koronaviruksen aiheuttaminen poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen 112 000 euroa.

Toisena merkittävänä kokonaisuutena ovat tieto- ja viestintäteknologian käyttöön liittyvät hankkeet, joiden tavoitteena on tukea opettajia opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan käyttöön ja digitaalisuuden tarkoituksenmukaiseen hyödyntämiseen opetuksessa. Oppilaille ja henkilöstölle pyritään varmistamaan tasa-arvoiset mahdollisuudet oppia ja kehittää tvtaitojaan nykypäivän ja tulevaisuuden edellyttämälle tasolle. Opetushallitus on myöntänyt avustusta 19 085 € **tutoropettajien** toimintaan ja osaamisen kehittämiseen sekä 59 185 € tutortoiminnan alueelliseen vakiinnuttamiseen. Jälkimmäisessä hankkeessa on yhteistyökumppanina Someron kaupunki.

Loimaan kaupunki on saanut vuosille 2019 - 2020 (käyttöä jatkettiin vuodelle 2021) valtionavustusta 19 000 € **kerhotoiminnan** kehittämiseen. Kehittämistoiminnan tavoitteena on saada aikaan monipuolista, lapsen ja nuoren kasvua tukevaa vapaa-ajan toimintaa, joka vakiintuu osaksi lapsen ja nuoren iltapäivää. Kerhotoiminnan piiriin pyritään saamaan myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole esimerkiksi perheen tuen puuttuessa mahdollisuutta harrastaa säännöllisesti. Vuodelle 2021-2022 kerhotoiminnan kehittämiseen myönnettiin avustusta 13 000 euroa ja harrastamisen Suomen malliin 50 000 euroa.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A2.4. Toteutamme yrittäjyyskasvatusta.	Toimialan sisäinen itsearviointi. Yrittäjäkysely, asiakaspalaute.	Koulujen opetuksessa toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti yrittäjyyskasvatusta (eri oppiaineiden opetuksessa, teemapäivinä, monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa jne.). Loimaalla laaja-alaisissa oppimiskokonaisuuksissa painotetaan kohtaa L6 (Työelämätaidot ja yrittäjyys).	Opetussuunnitelman toteutuminen. Yrittäjyyskasvatukseen liittyvät tapahtumat/toiminnat (määrä, kokemukset, merkitys).	Koronatilanteen sallimissa rajoissa on toteutettu 6.- ja 9.-luokkien yrittäjävierailuja. Monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat toteutuneet opetussuunnitelman mukaisesti.	Toteutuu

B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakaamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa. Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös); Talouden tunnusluvut	Haemme palvelujen/toimintojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin rahoitusta. Kouluverkon ja opetuspalvelujen kehittäminen valtuuston hyväksymän kouluverkko-selvityksen ja kouluverkkopäätöksen mukaisesti.	Toteutuneet hankkeet (myönnetty avustus, hankkeen tulokset jne.) Kouluverkkopäätöksen toteuttaminen, palvelujen kehittäminen.	Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen esi- ja perusopetuksessa, haettiin 61 200 €. (avustusta ei myönnetty). Valtionavustus varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi, haettiin 223 250 € (myönnetty 112 000 €). Valtionavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävään toimintaan, haettiin 163 680 € (myönnetty 163 680 €). Oppilaiden koulupaikat ja henkilöstön toimipaikat määriteltiin uuden kouluverkon mukaisesti keväällä 2021.	Toteutuu
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstölinjausten mukaiset seurantatiedot ja tunnusluvut. Henkilöstömäärä	Tuntikehystä pienennetään oppilasmäärän vähentyessä ja kouluverkon muuttuessa (ryhmien määrät, jakotunnit, ryhmäkoko) ->vaikutukset henkilöstömäärään/palkkameinoihin	Tuntikehys (2,0-2,1 tuntia/opp.). Henkilöstömäärä (vastaa opetuksen laajuutta). Ryhmäkoot (valtakunnallisen keskiarvon tasolla).	Tuntikehys on 2,0 h/opp. Henkilöstömäärää on sopeutettu kouluverkon muutokseen, tuntikehykseen ja oppilaiden tuen tarpeeseen.	Toteutuu
C1.3. Kannustamme asukkaita monipuoliseen harrastustoimintaan	Hyvinvointikertomuksen seuranta- ja arviointitiedot (TEA-pistemäärä); THL-sairastavuusindeksi; Kouluterveyskyselyt	Monipuolinen kerhotarjonta eri kouluilla. Toiminnalla voidaan tukea opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista, tarjota mielekästä tekemistä vapaa-aikaan ja herättää kiinnostusta harrastustoimintaan. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Toteutuneiden kerhojen määrä (40 - 45 kerhoa). Osallistujamäärät (400 - 450 opp.). Myönnetty valtionavustus (noin 20 000 €).	Kerhotoiminta käynnistyi elosyyskuun vaihteessa 2021. Kerhotoiminnan rahoituksella toteutettiin 15 kerhoa ja harrastamisen Suomen mallin rahoituksella 30. Osallistujia toiminnassa on ollut noin 400 - 420. Harrastamisen Suomen malliin myönnettiin avustusta 50 000 euroa ja kerhotoiminnan kehittämiseen 13 000 euroa.	Toteutuu

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Kouluverkon muuttuminen vaikuttaa henkilöstön määrään ja merkitsee useammalle henkilölle toimipaikan vaihtumista. Kouluverkon muuttuessa yhtenä lähtökohtana on henkilöstön siirtyminen lakkautettavalta koululta samaan kouluun kuin oppilaat. Toisaalta kouluverkon muuttuessa henkilöstölle on perusteltua tarjota myös laajemmin mahdollisuutta vaihtaa toimipaikkaa (työnkierto). Henkilöstömäärä pystyttiin palveluverkon muuttuessa sopeuttamaan eläköitymisten ja määräaikaisten virkasuhteiden kautta.

Oppilasmäärän väheneminen sekä tarve pienentää tuntikehystä ja vähentää opetusryhmiä vaikuttaa myös opettajamäärään ja opettajien työtunteihin. Joillakin opettajilla voi olla haastetta saada opetusvelvollisuus täyteen ja toisaalta pitää opettaa useammalla koululla. Näillä voi olla jatkossa vaikutusta opettajien pysyvyyteen ja uusien henkilöiden rekrytointiin.

Oppilaiden tuen tarve vaikuttaa koulunkäynninohjaajien määrään ja resurssitarve vaihtelee vuosittain merkittävästi.

Oppilasmäärän väheneminen, taloustilanne, palveluverkon muutokset yms. osaltaan kuormittavat henkilöstöä ja aiheuttavat myös haastetta henkilöstösuunnitteluun. Vuonna 2021 koronatilanne lisäsi sijaistarvetta merkittävästi ja riittävän henkilöstöresurssin varmistaminen oli ajoittain ongelmallista.

Opettajista muodollinen kelpoisuus on 96 %:lla ja koulunkäynninohjaajista 98 %:lla. Henkilöstöstä määräaikaisessa virkakat työsuhteessa on noin 24 %. Määräaikaisuudet perustuvat lähinnä sijaisuuksiin ja tehtävien hoidon järjestelyihin.

Opettajamäärä väheni lukuvuodesta 2020-2021 lukuvuoteen 2021 - 2022 verrattuna 136->127. Tämä selittyy kouluverkon muutoksella, oppilasmäärän vähenemisellä sekä sillä, ettei syksyllä 2021 esiopetusta järjestetä perusopetuksen yhteydessä. Valmistavassa opetuksessa on kaksi opettajaa. Lisäksi osan opettajista (kolme) palkkamenot kohdentuvat erilaisiin kehittämishankkeisiin. Oppilaiden tuen tarve, yhden vaativan erityisen tuen ryhmän lisäys sekä valmistava opetus ovat edellyttäneet ohjaajaresurssin lisäystä (6 htv). Ohjaajaresurssin tarve vaihtelee lukuvuosittain ja lukuvuoden sisälläkin (8-9 ohjaajan palkkamenot kohdentuvat vieraskuntalaisten oppilaiden avustamiseen).

Huhtikuussa 2021 henkilöstömäärä perusopetuksessa oli 198 (htv 194), elokuussa 191 (htv 189) ja joulukuussa 191 (htv 189).

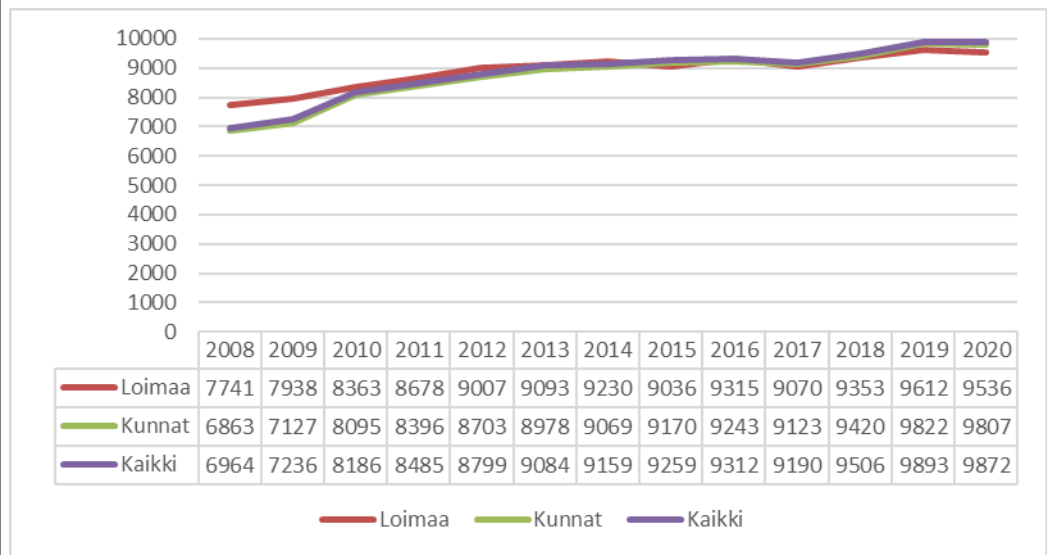
Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Sivistysjohtaja	1	1	1
Palvelusihteeri	5	5	5
Rehtori	4	4	4
Luokanopettaja	54	53	51
Lehtori	31	30	30
Pt. tuntiopettaja	25	22	20
St. tuntiopettaja	0	0	0
Erityisluokanopettaja	11	12	14
Erityisopettaja	8	8	8
Esikoulun opettaja	2	1	0
Koulunkäynninohjaaja	44	42	48
Apip-toiminnan ohjaaja	4	4	4
Koulukuraattori	3	3	3
Koulupsykologi	3	3	3
Perusopetus (yhteensä)	195	188	191

Muut olennaiset perustelutiedot

Toimitilat	Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset
	<p>Loimaan kaupungin perusopetuksessa oli 11 koulua keväällä 2021, syksyllä 2021 kahdeksan. Kouluilla olisi tälläkin hetkellä kapasiteettia suuremmalle oppilasmäärälle. Koulujen tämänhetkinen vapaa kapasiteetti ja oppilasmäärän väheneminen mahdollistavat palveluverkon tiivistämisen ja sen, että useat koulut pystyvät tarvittaessa vastaanottamaan toisten koulujen oppilaita.</p> <p>Asemanseudun, Kauhanojan, Kojonkulman ja Niinijoen koulujen tiloissa on myös varhaiskasvatusta.</p> <p>Koulukiinteistöissä on ajoittain esiintynyt sisäilmaongelmia (mm. Hirvikosken yhtenäiskoulu ja Kirkonkylän koulu). Yhtenäiskoululla ja Kirkonkylän kouluilla tehtiin vuonna 2019 sisäilmakorjauksia. Puistokadun kouluilla ja Hirvikosken yhtenäiskoululla oli kevästä 2021 alkaen sisäilmaseurantaa (ns. Luokkahenki). Sivistyslautakunta päätti syyskuussa 2021 ottaa ko. palvelun käyttöönsä. Sopimus mahdollistaa 50 - 55 luokkatilan seurannan kerrallaan. Tarkoitus on toteuttaa jatkossa seurantaa kaikilla kouluilla tietyin aikataulun mukaisesti.</p>

	Kouluverkko muutos edellyttää Puistokadun koululla jonkin verran muutostöitä (mm. kotitalousluokka, käsityötilat) ja osan nykyisten lukiutilojen (neljä luokkaa) siirtämistä Puistokadun koulun käyttöön. Kouluverkko muutoksen edellyttämät muutostyöt toteutettiin kevään/kesän 2021 aikana.																																																																																
Palvelujen ostot	<p>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</p> <p>Opetuspalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat kuljetusten hankinta. (n.1 200 000 euroa/vuosi). Kuljetukset on kilpailutettu lukuvuosille 2021-2024 (+ optio 2025-2026).</p> <p>Palvelujen ostoihin kirjataan myös lukiokoulutuksesta aiheutuvat kustannukset eli todellisten kustannusten ja valtionosuuden välinen erotus (noin 500 000 - 600 000 euroa/vuosi).</p>																																																																																
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</p> <p>Valtuustoaloitteen (kaupunginvaltuusto 8.6.2020 § 28; sivistysvaliokunta 27.8.2020 § 60) mukaisesti valmistellaan psykiatrisen sairaanhoitajan toimen perustamista kouluterveydenhuoltoon. Kaupunginvaltuusto osoittaa siihen resurssit valmistelun päätyttyä. Valtuusto päätti resurssista 21.6.2021 ja psykiatrisen sairaanhoitaja aloitti tehtävässään lokakuun alussa 2021. Palvelu kohdentuu yläkouluikäisiin ja on merkittävä lisä opiskelu- ja kouluterveydenhuollon palveluihin.</p>																																																																																
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>PERUSTIEDOT</th> <th></th> <th>TP 2020</th> <th>TA 2021</th> <th>TP 2021</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="10">Oppilaat kouluittain (TA 2021 keskiarvo syksy 2020 ja arvio syksy 2021)</td> <td>Asemanseudun koulu</td> <td>57,5</td> <td>64</td> <td>64,5</td> </tr> <tr> <td>Kauhanojan koulu</td> <td>63</td> <td>58</td> <td>58,5</td> </tr> <tr> <td>Keskuskoulu</td> <td>387</td> <td>386</td> <td>385,5</td> </tr> <tr> <td>Kirkonkylän koulu</td> <td>4+108</td> <td>7+107</td> <td>7+106</td> </tr> <tr> <td>Kojonkulman koulu</td> <td>2+37</td> <td>1+17*</td> <td>1+17</td> </tr> <tr> <td>Metsämaan koulu</td> <td>8+48,5</td> <td>5+49</td> <td>7+50</td> </tr> <tr> <td>Niinijoen koulu</td> <td>4+38</td> <td>38</td> <td>38,5</td> </tr> <tr> <td>Virttaan koulu</td> <td>14,5</td> <td>7*</td> <td>6,5</td> </tr> <tr> <td>Alastaron yläaste</td> <td>102,5</td> <td>42*</td> <td>42,5</td> </tr> <tr> <td>Puistokadun koulu</td> <td>250</td> <td>285</td> <td>286</td> </tr> <tr> <td>Hirvikosken yhtenäiskoulu</td> <td>398</td> <td>405</td> <td>415</td> </tr> <tr> <td rowspan="5">Oppilaat perusopetuksessa</td> <td>Oppilaat yht.</td> <td>18+1504</td> <td>13+1458</td> <td>15+1470</td> </tr> <tr> <td>Yleisopetus</td> <td>1365</td> <td>1343</td> <td>1355</td> </tr> <tr> <td>Luokamuotoinen erityisopetus</td> <td>105</td> <td>115</td> <td>115</td> </tr> <tr> <td>Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet</td> <td>397</td> <td>370 - 380</td> <td>347</td> </tr> <tr> <td>Tehostetun tuen oppilaat</td> <td>206</td> <td>190 - 200</td> <td>212</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Vieraskuntalaisia</td> <td>Perusopetus</td> <td>5,6 %</td> <td>6,5 %</td> <td>4,0 %</td> </tr> <tr> <td>Erityisopetus</td> <td>15,1 %</td> <td>18,5 %</td> <td>13,5 %</td> </tr> </tbody> </table> <p>* koulun toiminta päättyy 1.8.2021. Kojonkulman koululta oppilaat siirtyvän pääosin HYK:iin, Virttaalta Kirkonkylän kouluun ja Alastaron yläasteelta Puistokadun koululle.</p>	PERUSTIEDOT		TP 2020	TA 2021	TP 2021	Oppilaat kouluittain (TA 2021 keskiarvo syksy 2020 ja arvio syksy 2021)	Asemanseudun koulu	57,5	64	64,5	Kauhanojan koulu	63	58	58,5	Keskuskoulu	387	386	385,5	Kirkonkylän koulu	4+108	7+107	7+106	Kojonkulman koulu	2+37	1+17*	1+17	Metsämaan koulu	8+48,5	5+49	7+50	Niinijoen koulu	4+38	38	38,5	Virttaan koulu	14,5	7*	6,5	Alastaron yläaste	102,5	42*	42,5	Puistokadun koulu	250	285	286	Hirvikosken yhtenäiskoulu	398	405	415	Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	18+1504	13+1458	15+1470	Yleisopetus	1365	1343	1355	Luokamuotoinen erityisopetus	105	115	115	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	397	370 - 380	347	Tehostetun tuen oppilaat	206	190 - 200	212	Vieraskuntalaisia	Perusopetus	5,6 %	6,5 %	4,0 %	Erityisopetus	15,1 %	18,5 %	13,5 %
PERUSTIEDOT		TP 2020	TA 2021	TP 2021																																																																													
Oppilaat kouluittain (TA 2021 keskiarvo syksy 2020 ja arvio syksy 2021)	Asemanseudun koulu	57,5	64	64,5																																																																													
	Kauhanojan koulu	63	58	58,5																																																																													
	Keskuskoulu	387	386	385,5																																																																													
	Kirkonkylän koulu	4+108	7+107	7+106																																																																													
	Kojonkulman koulu	2+37	1+17*	1+17																																																																													
	Metsämaan koulu	8+48,5	5+49	7+50																																																																													
	Niinijoen koulu	4+38	38	38,5																																																																													
	Virttaan koulu	14,5	7*	6,5																																																																													
	Alastaron yläaste	102,5	42*	42,5																																																																													
	Puistokadun koulu	250	285	286																																																																													
Hirvikosken yhtenäiskoulu	398	405	415																																																																														
Oppilaat perusopetuksessa	Oppilaat yht.	18+1504	13+1458	15+1470																																																																													
	Yleisopetus	1365	1343	1355																																																																													
	Luokamuotoinen erityisopetus	105	115	115																																																																													
	Osa-aikaiseen erityisop. osallistuneet	397	370 - 380	347																																																																													
	Tehostetun tuen oppilaat	206	190 - 200	212																																																																													
Vieraskuntalaisia	Perusopetus	5,6 %	6,5 %	4,0 %																																																																													
	Erityisopetus	15,1 %	18,5 %	13,5 %																																																																													

Perusopetuksen käyttökustannukset 2008 - 2020 (OPH:n raportit):

Perusopetuksen käyttökustannusten kehitykseen vaikuttavat monet tekijät. Loimaalla haastetta tuovat mm. useat (pienehköt) yksiköt, laaja erityisopetus, laaja tuntikehyys sekä kuljetusoppilaiden merkittävä osuus. Koulukohtaiset erot yleisopetuksen opetuskustannuksissa ovat Loimaalla huomattavat. Erot ovat monen tekijän summa, mutta ainakin oppilasmäärä sekä erityisesti kiinteistö- ja kuljetuskustannukset ovat tässä mielessä merkittäviä tekijöitä. (taulukon kustannukset sisältävät sairaala- ja vammaisopetuksen).

Vertailutietoja (v. 2020) muutamista (samankokoisista) kunnista (OPH:n raportit):

Kunta	Oppilaat	Opetus- tun- nit/opp	Opetus €/tunti	Kulje- tusoppi- laat	Kulje- tus €/opp	Ruokailu €/opp/pv	Yh- teensä €/opp
Forssa	1 433,5	89	70	220,5	1 279	2,60	10 005
Kauhajoki	1 319	74	69	459	1 464	4,25	9 444
Lieto	2 558	62	70	568,5	918	2,66	8 047
Loimaa	1 520	79	62	585,5	1 438	2,81	9 536
Naantali	1 975	72	68	353	2 034	3,57	9 063
Uusikau- punkki	1 368	80	63	362,5	772	2,49	9 347
Kunnat yh- teensä	534 943	71	70	108 382,5	1 535	2,62	9 807

Edellä olevan taulukon perusteella erityisesti opetuksen määrä (tuntikehyys) ja kuljetuskustannukset ovat merkittävimmät tekijät, jotka nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia Loimaalla. Viime vuosina Loimaan ero keskimääräisiin oppilaskohtaisiin kustannuksiin on pienentynyt, mikä perustuu lähinnä tuntikehyksen vähentämiseen. Pinta-alalta laajassa kunnassa koulukuljetusten kustannukset ovat joka tapauksessa jatkossakin merkittävät. Tämän takia kustannuksissa on ongelmallista päästä valtakunnalliselle tasolle, mutta vuosina 2017-2020 Loimaan kaupungissa oppilaskohtaiset kustannukset olivat alle valtakunnan keskiarvon. (edellä olevan taulukon luvut eivät sisällä sairaala- ja vammaisopetusta).

Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta

1. Toimitilojen kunto (mm. sisäilmaongelmat)

Sisäilmaongelmista aiheutuvat henkilöstön poissaolot vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja aiheuttavat sijaisjärjestelyjä. Korvaavissa tiloissa ja poikkeusoloissa toimiminen vaikuttavat myös palvelujen järjestämiseen. Vuonna 2021 ei koulu kiinteistöissä ollut merkittäviä sisäilmaongelmia. Sivistyslautakunta päätti syksyllä ottaa käyttöön koulujen sisäilman seuranta palvelun (Luokkahenki). Oppilaiden hyvinvointia seurataan viikoittaisella kyselyllä ja jatkuvalla ilmanlaadun mittamisella. Näin sisäilman orastavat ongelmat voidaan tunnistaa ja korjata mahdollisimman aikaisin.

	<p>Kiinteistöjen määrää tarkasteltaessa tulee kiinnittää huomiota tilojen kunnossapidon edellyttämiin resursseihin. Tulevaisuuden investointitarpeet vähenevät tiiviimmässä kouluverkossa, kun kunnossapitotoimet keskittyvät pienempään kiinteistömäärään. Tilakysymyksiin varautumisessa olennaista ovat mm. suunnitelma tilatarpeesta, tilojen rakentaminen ja kunnostaminen sekä riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.</p> <p>2. Henkilöstömäärän mitoittaminen rakenteellisia muutoksia ja palvelujen uudistamista vastaaviksi (haastetta henkilöstösuunnitteluun ja toimitilakysymyksiin)</p> <p>Päätökset merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista tulisi saada hyvissä ajoin, jotta niiden aiheuttamiin henkilöstömuutoksiin voidaan varautua. Mm. kouluverkon rakenteella on olennaista vaikutusta koulujen henkilöstötarpeeseen. Kouluverkko päätös tehtiin 27.4.2020 ja muutokset toteutuvat 1.8.2021. Lakkautettavien koulujen henkilöstö sijoitettiin jäljelle jääviin kouluihin. Pääosa henkilöistä siirtyi oppilaiden mukana samaan kouluun, osa siirtyi kouluihin, joissa oli vapaana vakansseja.</p> <p>3. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)</p> <p>Mm. oppilasmäärän väheneminen ja kaupungin tiukka taloustilanne edellyttävät voimakasta sopeuttamista. Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen) saattaa edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Hankerahoituksella on merkittävä vaikutus palvelujen kehittämiseen. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.</p> <p>4. Lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluihin</p> <p>Esimerkiksi opetussuunnitelmien uudistamisten vaikutukset oppimateriaaleihin, opetuksen laajuuteen, henkilöstön täydennyskoulutustarpeeseen jne., oppivelvollisuuden pidentäminen yms. Muutokset edellyttävät ennakointia ja varautumista (toimintaympäristön aktiivinen seuranta), edellytyksiä nopeaan päätöksentekoon ja valmiutta toimintamallien muuttamiseen.</p> <p>5. Koronatilan tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt</p> <p>Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p>
Muut perustelutiedot	

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus vuodelle 2021

- Kouluverkon uudistaminen (vaikutus mm. tuntikehykseen). Yhteensä 150 000 euroa. Kouluverkkomuutoksen arvioitu henkilöstö-/oppilasryhmävähennys toteutui suunnitellulla tavalla ja henkilöstökulujen vähennys oli 150 000 euroa. Muilta osin henkilöstökulujen vähennykset eivät toteutuneet, päinvastoin henkilöstömäärä oli arvioitua suurempi (mm. oppilaiden tuen tarve, maahanmuuttajataustaisten opetus, hanketoiminta) ja koronatilan tms. sijaissuuskulut merkittävästi normaalia suuremmat. (henkilöstökulujen lisäys oli noin 94 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna).
- Palvelujen ostojen vähennykset. Yhteensä 75 000 euroa. Palvelujen ostojen vähennykset eivät toteutuneet, vaan kasvua vuoteen 2019 verrattuna oli noin 200 000 euroa (lähinnä opetuspalvelujen osto muilta kunnilta, lukiokoulutuksen kompensatio).
- Leasing-vuokrat. Yhteensä 10 000 euroa. Leasing-vuokrat lisääntyivät noin 18 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna (tietokoneiden lisääntyminen opetuskäytössä).
- Palvelujen ostot/aineet ja tarvikkeet. Yhteensä 18 000 euroa. Aine- ja tarvikemenoissa oli kasvua vuoteen 2019 verrattuna noin 37 000 euroa (kasvu perustuu lähinnä koulutarvikkeiden, oppikirjojen yms. hankintaan).
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteen uudistamista 2021 - 2024.
- Kokonaisuutena tasapainotustoimenpiteiden tavoite oli 253 000 euroa. Vähennykset eivät toteutuneet, vaan kasvua oli noin 105 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	Tot 2021
Perusopetus	Oppilaita/opettaja perusopetuksessa	11,4	11,3	11,5
Perusopetus	Oppilaita/opettaja laaja-alainen erityisopetus	188	182	186
Perusopetus	30.9. jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäävät/edellisenä keväänä 9.luokan päättötodistuksen saaneet	0 %	0 %	0 %
Perusopetus	Perusopetuksen käyttökustannukset (yleis- ja erityisopetus) € / opp	8 950	8 850	9 260
Perusopetus	Perusopetuksen laatu koetaan hyväksi palautearviointikyselyissä (vastausten keskiarvo, asteikko 1-4)	Kyselyä ei toteutettu.	3,3-3,5	Kyselyä ei ole toteutettu.
Perusopetus	Oppilasmäärä/opetusryhmä			
	1-2 lk	16,0	17-18	16,7
	3-6 lk	17,8	18-19	18,1
	7-9 lk	16,3	16-17	16,4
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 1-2-luokat	145	135	133
Iltapäivätoiminta	Oppilaita apip-toiminnan piirissä: 3-9-luokat	36	35	30
Iltapäivätoiminta	Ohjaustuntien määrä/vko	445	410	405

Perusopetus ja keskiasteen koulutus (Ulkoiset erät) sis.hallinnon (mm.kotikuntakorvaukset)	TP 2020	TA2021	Muutos	MTA2021	TP2021	Toteuma %	Erotus (TA vs TOT)
TULOSLASKELMA							
Toimintatuotot	1 445 815	1 601 500		1 601 500	1 495 430	93,4	106 070
Toimintakulut	-12 035 197	-12 224 150	-600 000	-12 824 150	-13 279 148	103,5	454 998
Toimintakate	-10 589 382	-10 622 650	-600 000	-11 222 650	-11 783 718	105,0	561 068

Perusopetuksen toimintatuotot alittuivat noin 106 000 euroa budjetoidusta summasta. Mm. hankerahoitusta siirtyi arvioitua enemmän vuodelle 2022 (koronatilanne vaikutus hankkeiden toteuttamiseen) ja osa myönnettyistä avustuksista (noin 85 000 euroa) jouduttiin opetushenkilöstön vuoden 2020 lomautusten takia palauttamaan. Lisäksi erilaisia myynti- ja maksutuottoja kertyi jonkin verran arvioitua vähemmän (mm. kotikuntakorvaukset). Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuottoja kertyi noin 170 000 euroa vähemmän. Vähennyistä selittää kotikuntakorvausten (vieraskuntalaisten oppilaiden osuuden pieneneminen) väheneminen noin 240 000 eurolla, vastaavasti hankerahoitusta vuonna 2021 oli noin 70 000 euroa enemmän vuoteen 2019 verrattuna.

Perusopetuksessa toimintakulut ylittivät noin 455 000 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylitys on noin 1 055 000 euroa). Henkilöstökulut ylittivät noin 192 000 euroa. (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 692 000 euroa). Tämä selittyy merkittävästi kasvaneilla sijaisuuskuluilla (koronatilanne) ja arvioitua suuremmalla henkilöstömäärällä (oppilaiden tuen tarve, valmistava opetus, hanketoiminta yms.). Palvelujen ostojen ylitys (noin 245 000 euroa) perustuu lähinnä erilaisten asiakaspalvelujen ostojen ylittymiseen (ns. lukiokoulutuksen maksuosuus, muissa kunnissa opiskelevien oppilaiden maksuosuus). Aine- ja tarvikemenojen ylitystä (noin 25 000 euroa) aiheuttivat oppikirjojen ja koulutarvikkeiden kustannusten kasvu.

Vuoteen 2019 verrattuna toimintakulut lisääntyivät noin 320 000 euroa. Henkilöstömenojen kasvu on noin 94 000 euroa (erityisesti sijaisuuskulut), palvelujen ostojen noin 200 000 (asiakaspalvelujen ostot) sekä aine- ja tarvikemenojen noin 37 000 euroa (joitakin hankintoja lykätty aiempina vuosina, materiaalien/tarvikkeiden kustannusten kasvu jne.).

PERUSOPETUS JA KESKIASTEEN KOULUTUS	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	1 445 815	710 900	0	710 900	1 495 350	-784 450	210
Toimintakulut	-12 035 197	-11 523 950	-600 000	-12 123 950	-13 037 902	913 952	108
TOIMINTAKATE	-10 589 382	-10 813 050	-600 000	-11 413 050	-11 542 553	129 503	101

2.6.2 Vapaa-aikapalvelut

Toimiala: Sivistys

Toimielin: Sivistyslautakunta

Palveluala: Vapaa-aikapalvelut

Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Lähtökohtana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa on lisätä sellaisia toimintatapoja ja palveluita, jotka edistävät kuntalaisten kuulumista yhteisöihin. Palveluilla on varmistettava mahdollisuudet osallistua aktiivisesti vapaa-ajalla myös niille kuntalaisille, jotka eivät ole kansalaisjärjestöjen toiminnan piirissä. Vapaa-aikapalvelut ovat osaltaan kehittämässä kaikkien kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöään koskeviin asioihin.

Vapaa-aikapalvelut tuottavat ja edistävät palveluja, jotka ovat enimmäkseen ennaltaehkäiseviä. Vapaa-aikapalvelut toimivat edistäjinä ja sellaisten palveluiden tuottajina, joita kansalaisjärjestöt eivät voi tuottaa. Yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa tuetaan myöntämällä avustuksia ja osoittamalla tiloja niiden toimintojen järjestämiseen.

Kirjastopalveluiden tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtävien hoitamiseksi kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Kirjastolaitos koostuu pääkirjastosta sekä Alastaron, Hirvikosken ja Mellilän kirjastoista. Kirjasto tekee yhteistyötä kirjastopalveluiden laadun varmistamiseksi muiden kirjastojen kanssa seutu-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Kirjastopalvelut on tarkoitettu koko väestölle. Keskeinen tavoite on, että kaikki käyttäjät huolimatta mahdollisista toimintarajoitteista voivat hyödyntää kirjaston palveluja. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta tuetaan selko- ja isotekstisten kirjojen teemahyllyllä, kirjaston kotipalvelulla ja yhteistyöllä Celia-kirjaston kanssa. Kirjasto välittää Celian palveluja asiakkaille, joiden on vaikea lukea tavallista kirjaa, ja opastaa palvelun käytössä.

Asiakkaiden opastaminen tiedonhallintataitoihin on yksi kirjaston ydintehtävistä. Opastusta järjestetään sekä henkilökohtaisena opastuksena että ryhmille. Lukemiskulttuuria edistetään vaihtuvien kirjanäyttelyin ja erilaisten luku- ja kirjallisuuspiirien avulla. Kouluille tarjotaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluja.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda mahdollisuuksia ja edellytyksiä taiteen harjoittamiselle sekä kotiseututyön ja perinteen harrastamiselle.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja perinnetoimintaan liittyviä palveluita sekä toteuttavat muita tehtäviä kuten järjestävät julkisia tilaisuuksia, ylläpitävät perinteen tallentamista ja vastaavat osittain ystävyyskuntatoiminnasta ja matkailuun liittyvistä

tehtävistä. Avustuskohteita ovat mm. Suomen maatalousmuseo Sarka, Loimaan seudun teatteriyhdistys, muut yhdistykset ja kylät.

Keskeisiä tehtäviä ovat musiikkilaisuuksien ja muun esittävän taiteen tukeminen ja järjestäminen, teatteritoiminnan tukeminen, elokuvatoiminta, taidekokoelman ylläpitäminen ja kartuttaminen, erilaiset viestintäpalvelut, Vesikosken myllyn, Alpo Jaakolan Patsaspuiston, kuivurigallerian toiminnasta ja ylläpidosta vastaaminen sekä Heimolinnan toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen vastuulla on toritoiminta.

Liikuntapalveluiden perustehtävänä on tuottaa ja kehittää eri hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa laadukkaita ja monipuolisia liikkumis-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluita.

Kuntien liikuntatoiminnan perustehtävää linjaa liikuntalaissa asetettu ohjeistus. Liikuntalain tarkoituksena on mm. edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle kehittämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät sekä kehittämällä paikallista ja kuntien välistä sekä alueellista yhteistyötä.

Painopisteinä ovat erityisliikunta, ikäihmiset, lapsiperheiden liikunta sekä liikuntaneuvonta. Tavoitteena on motivointi elinikäiseen liikuntaan, terveellisempään elämään ja oman kiinnostuksen mukaisen liikuntapolun löytäminen matalan kynnyksen ryhmien, lajikokeilujen yms. kautta.

Uimahalli Vesihovi on ”vauvasta vaariin” kuutena päivänä viikossa vesiliikuntapalveluja tuottava seutukunnallinen ohjatun liikunnan ja omaehtoisen virkistuksen keidas. Vesihovin ja uusitun Hirvihovin kunto- ja voimailusalin markkinointiin ja asiakaslähtöiseen palvelujen kehittämiseen panostamalla saadaan kävijämäärät kasvamaan.

Saviseudun kunnat järjestävät yhdessä pyöräilyyn, kävelyyn/juoksuun ja hiihtoon kohdistuneet ”Saviseutu liikkuu” kampanjat, joiden tavoitteena on innostaa kuntalaisia omaehtoiseen liikuntaan ympäri vuoden.

Nuorisopalveluiden tehtävänä tuottaa nuorisolain edellyttämiä palveluita nuorille (alle 29-vuotiaille). Nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotoiminnalle, järjestää itse toimintaa, tukee nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden, erityisesti nuorten ja heidän perheiden kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia, että nuorilla on mahdollisuus käyttää heille suunnattuja palveluja ja että heillä on mahdollisuuksia ja valmiuksia vaikuttaa elinolosuhteisiinsa. Tätä tarkoitusta varten kehitetään edelleen nuorten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.

Nuorisopalvelut järjestävät nuorisotiloilla alakoululaisille (3-6 lk), yläkouluikäisille sekä toisen asteen opiskelijoille tarkoitettua avointa toimintaa. Avoimen toiminnan lisäksi järjestetään tapahtumia, retkiä ja leirejä. Loimaan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti tuotetaan peruskoululaisille ennalta ehkäiseviä palveluja.

Nuorten osallisuuden ja nuorten asioiden edistäjänä Loimaalla toimii nuorisovaltuusto.

Loimaan kaupungissa toimii lasten ja nuorten monialainen työryhmä. Sen toiminta on yhdistetty paikalliseen LAPE -ryhmään (lapsiperheiden kehittämisohjelma). Työryhmä toimii nuorisolain edellyttämänä nuorten ohjaus- ja palveluverkostona.

Seutukunnallinen nuorisotoiminta (SENU) jatkaa toimintaansa neljän kunnan yhteistyönä ja Loimaa toimii näiden kuntien etsivän nuorisotyön koordinaattorina.

Työväenopisto tuottaa loimaalaisille heidän tarpeistaan lähtevää opetusta ja oppimistavoitteista harrastustoimintaa, joka tukee kuntalaisten aktiivisuutta, kehittää osaamista ja sivistystä sekä edistää henkistä ja ruumiillista hyvinvointia. Paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä mahdollisimman laajan seutukunnallisen, alueellisen ja paikallisen kurssitarjonnan saavuttamiseksi.

Työväenopiston toiminta käsittää perinteisen vapaan sivistystyön lisäksi mm. lapsille ja nuorille annettavaa taiteen perusopetusta. Sitä tarjotaan kuvataiteissa sekä teatteritaiteessa. Tilauskoulutusta ja muuta maksupalvelukoulusta työväenopisto järjestää tarpeen mukaan. Toistaiseksi sen määrä ja tarve paikkakunnalla on ollut vähäinen.

Musiikkiopisto järjestää laadukasta musiikin ja tanssin opetusta sekä niihin liittyvää muuta toimintaa alueen asukkaille. Musiikillisten ja tanssiin liittyvien tietojen ja taitojen kartuttamisen lisäksi tavoitteena on tarjota asukkaille mielekästä toimintaa vapaa-ajaksi elämänlaatua parantamaan.

Musiikkiopistossa on mahdollista opiskella monipuolisesti eri instrumenttien soittoa sekä laulua. Instrumenttiopetuksen lisäksi opintokokonaisuuteen kuuluu musiikin hahmotusaineiden opiskelu sekä yhteismusisointi erilaisissa yhtyeissä tai kuoroissa.

Tanssilinjalla opettavina aineina ovat baletti, nykytanssi ja lastentanssi.

Musiikkiopistossa toimii avoin linja, jonka tarkoituksena on tarjota kaikille halukkaille, iästä ja aikaisemmista musiikkiopinnoista riippumatta, mahdollisuus musiikinopiskeluun.

Opistojen hallinto yhdistetään vuoden 2021 alussa, kun opistoille tulee yhteinen rehtori.

Toimintaympäristön muutos

Liikuntatilojen riittävyys ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden kohtaaminen ovat haasteellisia. Alastaron yläasteen oppilaiden siirto Puistokadun koululle syksyllä 2021 antaa päiväaikaan tilaa Alastaro-hallille, mutta ruuhkauttaa puolestaan Puistokadun liikuntahallin päiväkäyttöä entisestään. Kolme liigaseuraa ja laaja palloilulajien kokonaisuus vaatisivat lisää isojen liikuntatilojen käyttövuoroja edustusjoukkueiden sekä nuorten laadukkaiden ja suunnitelmallisten harjoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi. Syksyllä 2021 keskusteluun nousi lisätilojen rakentaminen ja loppuvuodesta jätettiin ehdotus liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelmaan 2023-2026.

Koronatilanne:

Koronatilanteen takia vapaa-aikapalveluissa on vuoden aikana ollut erilaisia rajoituksia. Rajoitukset ovat kohdistuneet lähinnä tilojen aukioloon, asiakasmääriin tai palvelujen järjestämiseen. Lasten ja nuorten palveluja järjestettiin käytännössä koko vuoden ajan, mutta osa palveluista toteutettiin etäpalveluna (mm. nuorisopalveluissa). Mm. opistoissa lasten opetus voitiin järjestää koko vuoden ajan lähiopetuksena. Sen sijaan aikuisten ja nuorten opetuksessa lähiopetusta korvattiin osaltaan etäopetuksella ja yksilöohjauksella, mutta noin 1/3 työväenopiston kurseista jäi kevätkaudella kokonaan toteutumatta. Koronapandemian takia työväenopiston opiskelijamäärä on laskenut voimakkaasti. Sekä työväenopisto että musiikkiopisto saivat koronatukea kompensoimaan maksupalautuksia sekä alentuneita kurssimaksukertymiä. Työväenopisto sai tukea 27 000 € ja musiikkiopisto 4 500 €.

Kirjasto- ja kulttuuritilat olivat koko vuoden auki, mutta asiakasmäärissä ja toiminnoissa oli vuoden mittaan jonkin verran rajoituksia. Esimerkiksi kirjastojen lainaustoiminta oli kuitenkin koko vuoden mahdollista. Koronan vaikutuksesta perinteisiä tapahtumia, esim. itsenäisyyspäivän juhla, uudenvuoden vastaanotto, ei järjestetty.

Liikuntapalveluissa rajoitusten takia sisäliikuntatilat olivat vuoden aikana lasten ja nuorten harrastustoimintaa lukuun ottamatta välillä kokonaan suljettuina tai käyttäjämääriä oli rajoitettu. Mm. alkuvuodesta aikuisten ryhmäharrastustoiminta oli pääosin keskeytetty, mutta joitakin ryhmiä ohjattiin etäyhteydellä. Uimahallin sulkuajanakin järjestettiin esi- ja perusopetuksen uimaopetusta sekä ns. kuntouttavaa toimintaa.

Vapaa-aikapalvelujen toimenpiteissä on kokonaisuudessaan noudatettu valtakunnallisia ja maakunnallisia ohjeita, suosituksia ja määräyksiä.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia tuottamalla riittävät olosuhteet virkistys- ja harrastustoiminnalle sekä järjestämällä monipuolista ja virikkeellistä toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Viime aikaisten tutkimusten (ks. esim. Laitinen, M. 2013, Manninen, J. 2016 ja 2018) mukaan kirjasto-, liikunta- ja kansalaisopistopalvelut ovat yhteiskunnallisia investointeja, joihin kuntien kannalta liittyy selkeä sosiaalinen tuottavuus. Näihin palveluihin kohdennetut resurssit tuottavat kuntataloudelle euroissa mitattuna moninkertaiset hyödyt mm. ennalta ehkäisemällä kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä sairastumista sekä vähentämällä syrjäytymistä. Aikuisiällä tapahtuvan opiskelun on todettu myös kasvattavan kuntalaisten osaamis- ja aktiivisuutta edistävää sosiaalista pääomaa.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Vapaa-aikapalveluissa toteutetaan säännöllisesti erilaisia asiakastyytyväisyyskyselyjä.

Seurojen ja yhdistysten kanssa käytävä vuoropuhelu on säännöllistä.

Nuorisovaltuusto on loimaalaisten nuorten vaikuttajaelin, joka pyrkii edistämään loimaalaisille nuorille tärkeitä asioita, parantamaan loimaalaisten nuorten viihtyvyyttä, osallistumaan kunnallisten luottamuselinten toimintaan ja samalla oppimaan

kunnallista päätöksentekoa ja demokratiaa. Nuorisovaltuuston säännöt päivitettiin maaliskuussa 2021 ja valtuusto kaudelle 2021 - 2023 valittiin huhtikuussa 2021.

Nuorisoparlamentin (joka 3. vuosi) tavoitteena on kuulla nuoria oman kotiseudun palveluiden ja elinympäristöjen kehittämiseksi. Nuorisoparlamentti toimii demokratiakasvatuksen välineenä, nuorten osallisuuden, aktiivisuuden ja vaikuttamisen tukena. Nuorisoparlamentti toteutettiin 29.4.2021.

Nuorisotalojen talotoimikunnat vaikuttavat nuorisotalojen sisällön kehittämiseen sekä päättävät osaltaan nuorisotilaan suunnattujen toimintabudjetin käytöstä. Talotoimikunnat tukevat nuorten osallisuutta ja mahdollistavat nuorten kuulemisen heidän lähiyhteisöissään.

Erityisesti päätöksissä, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin ja ne koskevat palvelujen toteuttamistapaa tai laajuutta (esim. palveluverkkoon liittyvät muutokset), tehdään laajempi vaikutusten ennakoarviointi.

Opistojen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitykseen liittyvä valmistelutyö tehtiin syksyn 2021 aikana oppilaita ja huoltajia eri tavoin kuullen.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Vapaa-aikapalveluissa osallistutaan aktiivisesti erilaisiin kehittämishankkeisiin, joilla palveluja ja toimintoja kehitetään vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeisiin. Hankerahoituksella on merkittävä rooli toimintojen järjestämisessä.

Aluehallintovirasto myönsi liikunnallisen elämäntavan paikallista kehittämisavustusta 11 900 euroa liikuntaa ja digiä -hankkeelle vuodelle 2021. Tavoitteena oli lisätä työikäisten ylipainoisten ja liikkumattomien arkiliikuntaa ja liikunta-aktiivisuutta sekä kotona asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (+75-vuotiaat) itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveysliikunnan avulla.

Nuorisopalveluilla käynnistyi alkuvuonna koulunuorisotyö-hanke, joka keskittyy yläkoulun puolelle tukemaan oppilaiden hyvinvointia. Etsivä nuorisotyö toimi pääsääntöisesti normaaliin tapaan. Koulunuorisotyöhön myönnettiin avustusta 41 000 euroa ja etsivään nuorisotyöhön 45 000. Lisäksi nuorisopalveluilla on käynnissä European Solidarity Corps -hanke, joka mahdollistaa kansainvälisen vapaaehtoistyötoiminnan Loimaalla. Kesällä 2021 uutena toimintamuotona kokeiltiin liikkuvaa nuorisotyötä, jossa nuorisotyön palvelut vietiin nuorten luo ympäri pitäjää. Liikkuva nuorisotyö sai nimeksi nuokkaribussi Nubu.

Opetushallitus myönsi työväenopistolle opintoseteliavustusta 4 500 € sekä korona-avustusta 27 000 €. Musiikkiopistolle myönnettiin hankeavustusta 26 451 € oppimisympäristön kehittämiseen ja opetussuunnitelman päivittämiseen. Syysluku-kauden aikana musiikkiopistolle toteutettiin it-tuettu oppimisympäristö. Musiikkiopistolle myönnettiin korona-avustusta tanssin alentuneiden lukukausimaksujen takia 4 500 €. Lisäksi musiikkiopistolle myönnettiin Erasmus+-akkreditointi vuosille 2022 – 2027.

Musiikkiopiston oppilasrekrytointi keväällä ja loppukesästä onnistui: musiikin oppilasmäärä vuonna 2021 nousi 36 %. Musiikkiopistossa käynnistettiin musiikkileikkikoulutoiminta. Tanssin oppilasmäärä laski koronan takia 45 %. Kasvaneen oppilas- ja tuntimäärän takia musiikkiopiston valtionosuutta ei enää leikattu vuodelle 2022. Sopimus Loimaan seudun musiikkiopiston ylläpitämisestä päivitettiin syksyllä 2021.

Kulttuuripalvelujen osalta olennaista olisi etenkin taidetalon aukioloaikojen tarkastelu niin, että ne palvelisivat laajempaa kävijäkuntaa ja mahdollistaisivat näyttelytoiminnan monipuolistamisen. Alkuvuodesta 2022 alkaen taidetalo on avoinna neljänä päivänä viikossa (ke-la).

Sivistysvaliokunta hyväksyi kirjastopalveluselvityksen maaliskuussa 2021. Selvitys toimii ohjaavana suunnitelmana kehitetäessä kirjastopalveluja. Tavoitteena on, että kirjastopalvelut pystytään jatkossakin järjestämään tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja tasapuolisesti sekä turvaamaan kirjastopalvelujen kehittämisellä resurssia kohdentamalla.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asiointin palvelujen määrä.	Uuden sähköisen tilanhallintajärjestelmän käyttöönotto.	Ohjelman hankinta ja sen tehokas käyttö.	Ohjelmavaihtoehtoja on karotettu, mutta hankintaa ei ole tehty.	Ei toteudu ☐

		Vapaa-aikapalvelujen digitalisointi saavutettavuuden lisäämiseksi. Toimintaan haetaan valtionavustusta.	Käyttäjryhmien palaute/Sisäinen itsearviointi. Avustuksen käytön seuranta ja raportointi.	Vuonna 2021 ei ole haettu palvelujen digitalisointiin liittyviä valtionavustuksia. Musiikkiopiston Eepos-portaalin käyttöä tehostettiin.	
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Asukaskysely/Toimialan sisäinen itsearviointi.	Sähköisten viestimien välityksellä luomme positiivista kuvaa Loimaan liikunta- ja virkistyspaikoista, luontoliikunnasta ja ryhmätoiminnasta sekä mm. lähimatkailevia palveluista.	Asiakaspalaute. Itsearviointi.	Opistoille avattiin uudet some-kanavat. Musiikkiopiston kesämusiikkikampanja tavoitti noin 3 500 kuulijaa. Loimaa on mukana Kulttuurin Kunnissa -verkoston lähimatkailemuskampanjassa. Aikaisempi Kolua kotiseutuasi -esite on muuntanut muotoaan verkkosivustoksi nimellä kulttuuriretkelle.fi Kulttuuripalvelut ovat myös mukana Varsinais-Suomen museot ry:n alustalla museotnyt.fi Elokuun viimeisenä sunnuntaina toteutettava Loimaan kulttuurikierros järjestettiin toistamiseen vuonna 2021 ja tapahtuma keräsi jälleen paljon väkeä tutustumaan yli kahteenkymmeneen kulttuuri-kohteeseen.	Toteutuu
B3.1. Kehitämme uusia osallistumism- ja vaikuttamismahdollisuuksia lähidemokratian toteuttamiseksi.	Käyttöön otettujen toimintatapojen määrä ja vaikuttavuuden arviointi.	Osallistava budjetointi yhdistää talouden ja demokratian nuorisotiloilla. Nuoret saavat vaikuttaa nuorisotalon toimintoihin ja välineistöön talotoimikunnittain.	Asiakastytyväisyys. Toiminta toteutuu jokaisella nuorisotilalla.	Nuoret ovat päässeet vaikuttamaan toimintoihin ja välineistöön, mutta varsinaisia talotoimikuntia ei perustettu. Opistojen opiskelijoita osallistettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitykseen.	Toteutuu osittain
B3.3. Kannustamme loimaalaisia osallistumaan hyvinvointia edistäviin harrastuksiin ja tuemme yhdistyksiä ja järjestöjä järjestämään yhdessä kaupungin kanssa hyvinvoinnin tukiverkoston.	Asukaskysely; Yhdistysten ja järjestöjen toimintatiedot/ Toimialojen sisäinen itsearviointi.	Yhteistyön syventäminen nykyisten tahojen kanssa ja uusien toimintatapojen ja järjestäjätahojen kartoittaminen esim. kylät, srk jne. kanssa. Tavoitteena on ajantasainen ja kattava informaatio eri tahojen harrastusmahdollisuuksista kuntalaisille.	Kattava luettelo yhteistyötahojen tarjoamista palveluista.	Varsinaista luetteloa palveluista ei ole tehty, mutta yhteistyötä on ylläpidetty ja kehitetty. Mm. liikuntapalveluilla ja opistoilla on ollut erilaista yhteistyötä yhdistysten ja seurojen kanssa.	Toteutuu osittain
C1.2. Korostamme liikunnan merkitystä ja tu-	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/-mittaukset.	Harjutein kehittämishankkeen investointisuunnitelman II-vaiheen toteuttaminen yh-	Toteutuneiden investointien määrä ja niiden vaikutus asiakastytyväisyyteen.	Turvekammin kunnostus, esteetön reitti ja kuntoportaat ovat valmistuneet. Mellilänjärven kehittämistyötä on aloitettu (suunnittelu) ja	Toteutuu

emme kai- kenikäisten liikkumista.		teistyössä Huittisten, Oripään ja Säskylän kuntien kanssa. Mellilänjärven kehittämistyön aloittaminen. Kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseen ja aktiiviseen harrastamiseen kaupungeissa on tarjolla liikuntapalvelujen ja vapaan sivistystyön tarjoamat monipuoliset matalan kynnyksen ryhmät.	Palvelujen tarjontaa/osallistujat. Asiakaspalaute.	vuoden 2022 talousarvioon on varattu investointirahaa. Koronatilanteen takia alkuvuodesta vain osa liikuntaryhmistä kokoontui. Liikuntapalvelut tuottivat omia videoita kuntalaisten omaehtoisen liikunnan tukemiseksi. Kesällä järjestettiin ryhmätoimintaa ulkona ja syksyllä liikuntapalvelujen ryhmät toimivat normaalisti. Opistoilla on erityisesti otettu huomioon harrastuksen aloittaminen matalalla kynnyksellä (opintosetelit, lainasointihankinnat, vapaaoppilaspaikeista tiedottaminen).	
--	--	--	---	---	--

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Vapaa-aikapalveluiden päätoiminen henkilöstö on suhteellisen vähäinen. Mm. liikuntapalveluissa (uimahalli) henkilöstöresurssin vähäisyys tuo oman haasteen/riskin palvelujen järjestämiselle. Myös nuorisopalveluissa yksintyöskentely nuorisotiloilla on turvallisuusriski niin työntekijälle kuin nuorelle. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä erityisesti poikkeustilanteissa aiheuttaa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa.

Työväenopiston hallinto hankittiin 1.8.2012 alkaen ostopalveluna Pöytyän kunnalta. Sopimus irtisanottiin 1.1.2021 alkaen, jolloin työväenopistolle ja musiikkiopistolle valittiin yhteinen rehtori.

*Seuraavassa taulukossa on muutettu henkilöstön tilastointitapaa. Musiikinohjaaja on merkitty kokonaisuena vakanssina, mutta työpanos on edelleen 50 %. Myös yksi nuorisohjaaja on merkitty kokonaisuena vakanssina, vaikka työpanos on 60 %. Lisäksi liikuntapalveluissa käytetään tilapäistyöntekijöitä ja nuorisopalveluissa nuorisotilojen ohjaajia suunnilleen vastaava määrä kuin edellisinä vuosina. Vapaa-aikapalvelujen toinen palvelusihteeri siirtyi hallinnollisesti elinvoimayksikköön, mutta työpanoksesta 50 % kohdentuu sivistyspalveluihin.

**Hankerahoituksella on palkattu koulunuorisotyöntekijä ajalle 12.1.2021 - 11.3.2022, mikä näkyy myös asiakasmäärissä (ks. taulukko jäljempänä).

Musiikkiopiston opettajien määrässä näkyy musiikkileikkikoulutoiminnan käynnistyminen 1.8.2021.

Huhtikuussa 2021 henkilöstömäärä oli 115 (htv 53,7), elokuussa 112 (htv 53,5) ja joulukuussa 116 (htv 53,8).

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2
Kirjastovirkailija	7	8	8
Kulttuurisihteeri	1	1	1
Kulttuuriohjaaja	1	1	1
Musiikinohjaaja	1	1*	1*
Liikuntasihiteeri	1	1	1
Liikunnanohjaaja	5	5	5
Kassa-/kahviotyöntekijä	2	2	2
Laitoshuoltaja	2	2	2
Laitosmies	1	1	1
Tilapäistyöntekijät	-	- *	-*
Nuorisosihteeri	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja	4	4	5**
Nuorisotilan ohjaaja	-	- *	-*
Rehtori	0	1	1
Opettaja/työväenopisto	2	2	2
St. tuntiopettaja/työväenopisto	69	80	66
Opettaja/musiikkiopisto	4	4	5
St. tuntiopettaja/musiikkiopisto	13	12	11
Palvelusihiteeri	1	1	1
Vapaa-aikapalvelut (yhteensä)	118	130	116

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p>Tarvittavat toimitilat ja niiden olennaiset muutokset</p> <p>Opistoilla on Ylistaronkadulla toimivat tilat kuvataidekoulun käyttöön. Uusina toimintoina Ylistaronkadulla aloittivat liikuntaryhmät liikuntasalissa sekä musiikkileikkikoulu sille kalustetussa ja akustoidussa tilassa. Työväenopisto toimii lisäksi Taidetalon alakerrassa sekä 35 tilassa eri puolilla Loimaata. Musiikkiopiston tiloissa tehtiin vuoden 2021 aikana pintaremontti ja tiloihin saatiin toimiva nettiyhteys. Musiikkiopisto toimii omassa kiinteistössään sekä vuokralaisena Tanssisalissa.</p> <p>Nuorisopalvelun toimitiloihin kuuluu neljä nuorisotilaa sekä Kalikan virkistysalue. Keskustan nuorisotila, Citynuokkari, alakerta toimii nuorisotilana ja yläkerrassa on nuorisotyöntekijöiden toimistotilat, sekä tieto- ja neuvontapalvelut. Hirvikosken nuorisotila on esteellinen ja pihalue vaikeasti valvottavissa. Mellilän nuorisotalo tarjoaa hyvät olosuhteet nuorisotyön toteuttamiseen. Alastaron nuorisotilaan on esteellinen pääsy, eikä tila ole toimiva nuorisotyöllisestä näkökulmasta. Työturvallisuudeltaan Alastaron nuorisotila on heikko. Tilassa on vain yksi uloskäynti ja kuuluvuudet kellarissa rajalliset. Kehittämistarpeet on todettu työpaikkaselvityksen ja palotarkastuksen yhteydessä ja ne tulee korjata työntekijöiden turvallisuuden ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Nuorisotyöntekijät työskentelevät pääsääntöisesti tiloilla yksin, mikä lisää työturvallisuusriskiä. Kalikan virkistysalue ei vastaa leiritoiminnan tarpeita. Kalikan aluetta tulee kehittää palvelemaan kaikkia kuntalaisia ja erityisesti leiritoimintaa varten. Leiritoiminnan ylläpitämiseksi nuorisopalvelut tarvitsevat toimivia sisä- ja majoitustiloja.</p>

	<p>Loimaalla on laaja monipuolinen eri harrastemuodot kattava liikuntapaikkaverkosto. Sisäliikuntatiloja on neljä liikuntahallia ja seitsemän koulun liikuntasalia. Ulkokentistä parhaassa kunnossa ovat pesäpallostadion, jalkapallon tekonurmikenttä (Pema-areena) ja Hirvikosken keskusurheilukenttä ja muita ulkokenttiä löytyy koko kunnan alueelta riittävästi. Kuntoratoja on eri puolilla kuntaa yhdeksän, joihin hiihtokaudella ajetaan hiihtoladut pääsääntöisesti isolla Paana- latukoneella. Neljän kunnan yhteistä harjureittiä kehitettiin Uudenmaan ELY:n lähivirkistysalueiden kehittämiseen myöntämällä hankeavustuksella (50 %) rakentamalla Näköalalavaavulle kuntoportaat ja kunnostamalla Turvekammilla ja sinne johtava polku tehtiin esteettömäksi. Harjureitin käyttö ympärivuotisena kohteena on lisääntynyt korona-aikana runsaasti. Mellilänjärven rantaosauna ja takkatupa ovat ympärivuotisessa vuokrakäytössä ja yleinen uimaranta on suosittu kesän käyntikohde.</p> <p>Avoin vuoropuhelu liikuntapalvelujen, teknisen viraston ja liikuntapaikkoja aktiivisesti käyttävien seurojen ja muiden tahojen kanssa on ensiarvoisen tärkeää liikuntapaikkaverkoston kunnossapidon ja kehittämisen turvaamiseksi.</p>
Palvelujen ostot	<p>Merkittävimmät palvelujen ostot ja niiden muutokset</p> <p>Vapaa-aikapalvelujen merkittävimmät palvelujen ostot ovat matkustus- ja kuljetuspalveluiden hankinta (noin 100 000 euroa/vuosi) sekä erilaisten toimisto-, pankki- ja asiantuntijapalveluiden hankinta (noin 50 000 euroa/vuosi).</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p>Muut merkittävimmät toiminnan edellyttämät resurssit ja niiden muutokset</p>
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p>Muut olennaiset tunnusluvut ja vertailutiedot.</p>
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>1. Palvelujen sopeuttaminen määrärahoihin (rakenteellisten ja toiminnallisten muutosten toteuttaminen, suunnitelmallisuus, palvelujen tehokkuus ja laatu, palvelujen tasapuolisuus)</p> <p>Määrärahat ovat tällä hetkellä aika realistisella tasolla ja palvelut pystytään järjestämään asianmukaisesti.</p> <p>Tulojen väheneminen (esim. valtionosuuksien väheneminen, muiden toimintatuottojen väheneminen) saattavat edellyttää palvelujen priorisointia ja sopeuttamista. Opistojen kohdalla tärkeää on kurssi- ja opetustoiminnan säilyttäminen vähintään nykyisessä laajuudessa. Olennaista on, miten muutosten vaikutuksia kompensoidaan valtion taholta.</p> <p>2. Hankerahoituksen merkitys toiminnan järjestämisessä ja kehittämisessä on olennainen. Mikä on erilaisten hankerahoitusten tulevaisuus? Erityisesti nuorisopalveluissa, opistoissa ja liikuntapalveluissa on viime vuosina saatu merkittävää taloudellista resurssia erilaisiin hankkeisiin, joilla on voitu kehittää palveluja. Jatkossakin olennaista on aktiivinen hanketoiminnan seuranta ja panostaminen hankerahoituksen hakemiseen toiminnan kehittämisen kannalta olennaisiin hankkeisiin.</p> <p>3. Uimahallin henkilöstöresurssi on vähäinen, mikä merkitsee haasteita/riskejä palvelujen järjestämisessä. Riskialttein henkilöstövaje on laitoshuollon tehtävissä, jota hoitaa vain yksi henkilö. Myös kassa/kahviotyössä ja laitoshuollossa on henkilöstövajetta. Lisäksi eri sektoreilla monet tehtävät ovat yksittäisen henkilön varassa, mikä aiheuttaa erityisesti poikkeustilanteissa haavoittuvuutta tehtävien hoidossa. Pehdyttämiskäytäntöjen sekä sijaisuus-/varahenkilöjärjestelmän kehittäminen ja osaamisen jakaminen ovat keinoja varautua tähän riskiin.</p> <p>4. Koronatilanteen tms. edellyttämät poikkeukselliset järjestelyt</p> <p>Edellyttää valmiutta nopeaan päätöksentekoon, valmiutta muuttaa nopeasti toimintamalleja, vaihtoehtoisia malleja tuottaa palveluja, työskentelyä nopeasti muuttuvissa tilanteissa ja erilaisissa tehtävissä yms.</p>
Muut perustelutiedot	<p>Loimaan kaupungin ystäväkuntatoiminnan pääpaino on pohjoismaisessa yhteistyössä. Joka toinen vuosi viiden ystäväkunnan yhteenliittymä järjestää yhteisen ystäväkuntakonferenssin. Edellinen järjestettiin vuonna 2018 Mosfellsbearissa Islannissa. Ystäväkuntakonferenssi järjestettiin etäkonferenssina 1.-2.6.2021 Loimaalla. Alun perin Loimaan konferenssi piti toteuttaa vuonna 2020, mutta se siirtyi vuodelle eteenpäin koronan tuomien matkustus ym. rajoitusten vuoksi. Seuraava konferenssi on Skienissä 22.-23.9.2022. Vuoden 2022 konferenssin suunnittelukokous järjestettiin Skienissä 7.-8.10.2021.</p>

Vuodelta 2020 koronatilanteen takia siirtyneelle pesäpallon valtakunnalliselle tenavaleirille 26.-31.7.2021 osallistui 97 joukkuetta ja noin 1 500 leiriläistä. Leirin päävastuun kantanut Loimaan Palloilijat Junioripesis ry mittavan talkooporukan kanssa järjesti leirin mallikkaasti. Kaupunki tarjosi kaikki tarvittavat kentät, koulumajoituksen ja ruoka- ja siivouspalvelun talkoolaisien avustamana. Leiristä ja Loimaasta jäi monille mukavat muistot.

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus vuodelle 2021

- Avustusten vähentäminen. Yhteensä 20 000 euroa. Yleis- ja kohdeavustuksia vähennettiin 20 000 euroa, mutta toisaalta sopimusperusteisia avustuksia tuli lisää (29 000 euroa). Vuoteen 2019 verrattuna avustukset vähenivät 53 000 euroa. (päätökset avustusten vähentämisestä, esim. Sarka-museo)
- Aine- ja tarvikemenoihin sekä palvelujen ostoihin tehdyt vähennykset. Yhteensä 58 000 euroa. Aine- ja tarvikemenot sekä palvelujen ostot vähenivät noin 79 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna (koronatilanteen vaikutus palvelujen järjestämiseen).
- Taksojen ja maksujen korottaminen. Yhteensä 10 000 euroa. Taksojen ja maksujen korotuksia ei koronatilanteen takia tehty. Sen sijaan koronatilanteen vaikutukset palvelujen järjestämiseen vähensivät vapaa-aikapalvelujen toimintatuottoja. (noin 110 000 euroa).
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2021 - 2024.
- Vapaa-aikapalvelujen palvelurakenteen/palvelujen uudistaminen (selvitys). Koko vapaa-aikapalvelujen palvelurakennetta koskevaa selvitystä ei tehty, ainoastaan kirjastopalveluselitys.

Lisätasapainotus vuodelle 2021

- Tulojen lisääminen (hankkeet). Yhteensä 43 000 euroa. Vuonna 2021 hanketoimintaan saatiin merkittävästi rahoitusta, noin 82 000 euroa enemmän kuin vuonna 2019.
- Vapaa-aikapalveluiden uudistaminen (selvitys). Henkilöstökulujen vähentäminen. Yhteensä 20 000 euroa. Selvitystä ei tehty (ks. edellä). Henkilöstökulut lisääntyivät noin 51 000 euroa vuoteen 2019 verrattuna (mm. hanketoiminta, musiikkiopiston toiminnan laajentaminen).
- Palvelujen ostot/aineet ja tarvikkeet. Yhteensä 49 000 euroa. Vähennykset noin 79 000 euroa (ks. edellä).
- Kokonaisuutena tasapainotustoimenpiteiden tavoite oli toimintakulujen osalta 147 000 euroa ja toimintatuottojen osalta 53 000 euroa. Toimintakulujen vähennyksiä toteutui noin 65 000 euroa ja toimintatuottojen lisäyksiä noin 82 000 euroa.

Arviointikohde	Mittari	TP 2020	TA 2021	Tot 2021
VAIKUTTAVUUS: Kirjastopalvelut	lainat/asukas	12,5	14,0	13,2
	käynnit	102 556	135 000	94 459
Kulttuuripalvelut	taidetalo/käyntikerrat	940	2 000	1 162
	patsaspuisto/käyntikerrat	4 060	4 000	3 705
Liikuntapalvelut	uimahalli / käyntikerrat	40 012	63 000	37 698
	erityisliikunnan ryhmiä -osallistujat -käyntikerrat	25 240 5 984	26 300 7 100	29 558 6 841
	muiden liikuntaryhmien käyntikerrat	7 638	ei arv. kohde	ei arv.kohde
Nuorisopalvelut	avoin toiminta (talotoiminta, muu toiminta) osallistujat	8 631	8 500	11 400
	leiritoiminta, leiripäivät	86	150	0
	seutukunnallinen toiminta, osallistujat	139	350	184
	etsivän nuorisotyön asiakkaat, Loimaa (koko hanke)	95 (121)	90 (110)	78 (92)
Työväenopisto	toteutuneiden opetustuntien määrä (% suunnitelluista)	6 119 76,7 %	7 200 (> 80 %)	5 012 (66,7 %)
	opiskelijoiden määrä (brutto-opisk.)	4 070	4 500	2 358
	opiskelijoiden määrä (netto-opisk.)	2 110	2 200	1 540
	alle 16 v. opiskelijat	250	250	297
	toimipisteitä toiminta-alueella	46	40	37
Musiikkiopisto	opiskelijoiden määrä	223	230	275
	opetustunteja/ viikko ka	203	200	220
TALOUDELLISUUS: Kirjastopalvelut	käyttökustannukset /asukas	48,10	48,50	53,65
	käyttökustannukset /laina	3,80	3,20	4,10
Kulttuuripalvelut	käyttökustannukset /asukas	26,35	28,50	29,90
Liikuntapalvelut	käyttökustannukset /asukas	104,50	118,50	93,70
Nuorisopalvelut	käyttökustannukset /asukas	15,70	17,00	17,40
Työväenopisto	käyttökustannukset /asukas	26,40	23,50	29,80
	nettomenot / opetustunti €	68,00	53,00	93,20
Musiikkiopisto	nettomenot / opiskelija €	1 645	1 710	1 765

VAPAA-AIKAPALVELUT	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	501 086	745 900	-200 000	545 900	591 396	-45 496	108
Toimintakulut	-2 630 450	-2 859 830	0	-2 859 830	-2 935 455	75 625	103
TOIMINTAKATE	-2 129 364	-2 113 930	-200 000	-2 313 930	-2 344 059	30 129	101

Toimintakateen toteutuminen:

Vapaa-aikapalvelujen toimintatuotot ylittyivät noin 45 000 eurolla budjetoidusta. Erityisesti erilaista valtionavustusta (hankkeet, koronatuot) toteutui arvioitua enemmän. Tosin koronatilanteen aiheuttamien tulojen vähennysten (mm. kuntosali- ja uimahallimaksut, opistojen kurssimaksut) takia toimintatuottoja vähennettiin 200 000 euroa alkuperäisestä arviosta vuoden 2021 aikana. Vuoteen 2019 verrattuna toimintatuotot vähenivät noin 115 000 euroa. Tämä selittyy erityisesti edellä mainittujen koronarajoitusten aiheuttamilla tulomenetyksillä. Sen sijaan esim. erilaista hankerahoitusta toteutui vuonna 2021 noin 80 000 euroa enemmän kuin vuonna 2019.

Vapaa-aikapalveluissa toimintakulut ylittivät budjetoidun noin 76 000 eurolla. Henkilöstökulujen kohdalla ylitys oli noin 94 000 euroa, mikä selittyy lähinnä arvioitua laajemmalla hanketoiminnalla (nuorisopalvelut) sekä musiikkiopiston toiminnan laajentumisella. Palvelujen ostot puolestaan alittuivat noin 60 000 eurolla, missä näkyy erityisesti koronatilanteen vaikutus palvelujen järjestämiseen. Aine- ja tarvikemenoissa, avustuksissa ja muissa kuluissa ylitystä oli noin 40 000 euroa (mm. hankkeisiin liittyvät hankinnat, uusia sopimuserusteisia avustuksia, leasing-vuokrat).

Vuoteen 2019 verrattuna toimintakulut vähenivät noin 71 000 euroa. Henkilöstökuluissa lisäystä oli noin 51 000 euroa (mm. hanketoiminta, musiikkiopiston toiminnan laajentuminen) sekä aine- ja tarvikemenoissa ja muissa kuluissa noin 24 000 euroa (esim. hanketoimintaan liittyneet hankinnat). Sen sijaan palvelujen ostot vähenivät noin 93 000 euroa (erityisesti koronatilanteen vaikutus palvelujen toteuttamiseen) ja avustukset noin 54 000 euroa (päätökset avustusten määrän vähentämisestä, esim. Sarka-museon avustus).

2.7 ELINYMPÄRISTÖVALIOKUNTA

Toimiala: Tekniikka ja ympäristö

Toimielin: Elinympäristövaliokunta

Palveluala: Tekniset ja ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus

Palveluala sisältää tekniikka ja ympäristö -toimialan hallinnon, rakennuttamispalvelut, tilapalvelut, kunnallistekniikan, ruoka- ja siivouspalvelut, rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut sekä valmiussuunnittelun koordinoinnin.

Palvelualan hallinto käsittää teknisen johtajan ja elinympäristövaliokunnan tehtävät sekä palvelualan palvelusihteerien tehtävät.

Rakennuttamispalvelujen palvelualue huolehtii toimitilojen ja yhdyskuntarakentamisen investointi- ja korjaushankkeiden valmistelusta, rakennuttamisesta, valvonnasta sekä kaupungin toimitilojen vuokrauksesta ja käyttöasteen tehostamisesta. Kaupungin metsä- ja pelto-omaisuuden hoito kuuluu myös palvelualueen tehtäviin.

Tilapalvelujen palvelualue vastaa kiinteistöjen ylläpidosta, korjauksista ja kehittämisestä. Tavoitteena on järjestää kaupungin eri toimialojen käyttöön tarkoituksenmukaiset, terveelliset ja kustannustehokkaat toimitilat.

Kunnallistekniikan palvelualue sisältää katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon, alueiden hoidon suunnittelu sekä mitauspalvelut.

Ruoka- ja siivouspalvelujen palvelualue tuottaa kaupungin omat siivous- ja ruokapalvelut ammattitaitoisesti ja kustannustehokkaasti. Ruokapalveluissa aterioita valmistetaan kolmesta tuotantokeittiöstä. Kartanonmäen palvelukeskus tuottaa aterioita sotepalveluiden tarpeisiin ja Puistokadun koulu toimii sivistyspalveluiden aterioiden tuottavana keittiönä kuudelle koululle sekä kymmenelle varhaiskasvatuksen yksilölle ja lisäksi ateriapalvelumyyntiä Nappulan päiväkodille. Hirvikosken yhtenäiskoulu tuottaa ateriapalveluita Hirvikosken koululaisille. Yhteiskoulun, liikuntahallin, urheilukeskuksen, Keskuskoulun ja Hirvikosken yhtenäiskoulun siivouspalvelut ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualueen tehtävänä on valvoa kaavoituksen toteutumista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin asiasta säädetään. Ympäristönsuojelupalvelujen tehtävänä on huolehtia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen sekä leirintäalueviranomaisen tehtävistä.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan palvelualue huolehtii myös Loimaan kaupungin valmiussuunnittelun koordinoinnista. Työsuojelun yhteistoimintahenkilön tehtävien hoitaminen (työsuojelupäällikkö) siirretään pois palvelualueen vastuulta.

Toimintaympäristön muutos

Vuoden 2021 toimintaa on vahvasti hankaloittanut henkilöresurssien vähäisyys. Katuinsinöörin pitkään täyttämättä ollutta virkaa on yritetty täyttää, mutta sopivaa asiantuntijaa ei ole löytynyt. Tehtäviä on ollut välttämätöntä jakaa muulle teknisen toimialan henkilöstölle. Henkilövajaus on aiheuttanut myös investointihankkeiden viivästymistä ja toteutumatta jäämistä. Samoin teknisen johtajan tehtävää ja ympäristötarkastajan tehtäviä on hoidettu sijaisjärjestelyin lokakuulle asti ja muiden tehtävien ohella. Uusi ympäristötarkastaja aloitti elokuussa ja hän irtisanoutui syksymmällä koeajalla. Virka saatiin täytettyä uudelleen joulukuussa. Kokonaisuutena tehtävien suorittamista on jouduttu priorisoimaan ja tästä aiheutui viivästymistä mm. lupa-asioiden käsittelyssä, ympäristönsuojelun valvontaohjelman toteuttamisessa ja investointihankkeiden läpiviennissä.

Kunnallistekniikan ja tilapalveluiden palvelualueella on myös ollut vajausta henkilöresursseissa. Sähkömestarin tehtävä on ollut alkuvuodesta saakka täyttämättä ja on vaikuttanut töiden järjestelyihin tilapalveluissa. Kunnallistekniikassa oli palkattuna kesätyöntekijöitä 5 henkilöä 1 kuukauden työ sopimuksella ja kausityöntekijöitä on palkattuna 4 henkilöä 6 kuukauden työ sopimuksella. Puutarhuri saatiin rekrytoitua syksyllä, mikä osaltaan helpotti tehtävien hoitamista.

Rakennuslupien osalta lupamäärät olivat jossain määrin edellistä vuotta pienemmät. Maksutuottoja kertyi kuitenkin n. 15 % arvioitua ja edellistä tilikautta enemmän. Maa-ainesvalvonnan valvontamaksut toteutuivat saman suuruisena kuin edellisenä vuonna, ympäristönsuojelun osalta toteutuma oli n. 50 % suunnitellusta.

Koronatilanne:

Koronapandemia aiheutti eniten toimenpiteitä ruoka- ja siivouspalveluissa sekä kiinteistön hoitoon liittyvissä tehtävissä. Muilla palvelualoilla vaikutukset ovat olleet enemmänkin välillisiä ja normaaliin suojautumiseen sekä turvaväleihin liittyviä toimenpiteitä.

Ruoka- ja siivouspalveluissa henkilökunnalla on ollut käytössä kokokasvovisiiri tai kasvomaski. Henkilöstön työmäärä on lisääntynyt, koska mm. kosketuskohtien puhdistusta päivittäin koronatilanteesta johtuen. Koronakaranteenien ajalle on koululaisille jaettu ruokapalvelun toimipisteistä koululounaat koteihin samalla tavalla kuin etäopetusajaksi toimien. Kartanonmäen palvelukeskuksen ruokasali avattiin loppuvuonna muutamaksi viikoksi, mutta pahentuneen koronatilanteen johdosta ruokasali suljettiin jälleen. Koronasta johtuen ei järjestetty kaupungin kesäleirejä Kalikassa kesällä 2021.

Syksyllä (syysloma vk 42) ja vuodenvaihteessa varhaiskasvatuksen yksiköitä oli toiminnassa koronatilanteen rajoitusten takia normaalia enemmän. Yhteistyö varhaiskasvatushenkilöstön kanssa töiden järjestämisen osalta sujui hyvin ja tuki- ja palveluiden osalta sijaistarve ei kasvanut usean yksikön aukioloista johtuen, koska varhaiskasvatushenkilöstö pienien lapsimäärien johdosta pystyi tuottamaan osan aterioiden esille laitoista sekä astiahuollosta. Noroviruksen aiheuttamat eristykselliset aiheuttivat töiden uudelleen järjestelyä ja ylityömääräyksiä loppuvuodelle erityisesti sotentoimipisteisiin.

Rakennuttamispalveluiden toimintaan ei koronatilanteella ole ollut juurikaan vaikutuksia, käynnistetyt hankkeet on pystytty urakoimaan suunnitelmien mukaan. Tilapalveluiden henkilökunta on käyttänyt työssään kasvomaskia sekä tehostanut käsisidesin käyttöä koska he toimivat tehtävissä useiden palvelualueiden tiloissa. Infran kunnossapitoon koronalla ei ole ollut merkittävää suoraa vaikutusta. Töissä on noudatettu tilanteen mukaista suojautumista ja varsinkin tukikohtatyöskentelyssä on otettu huomioon tilanteen edellyttämät suojautumiset.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toimintaan koronatilanteella ei ole ollut suurta vaikutusta. Asiakaspalvelu ja lupahakemusten käsittely on rakennusvalvonnan osalta tapahtunut jo ennen koronaa pääasiassa sähköistä palvelutarjontaa käyttäen. Toimintatapa on osoittanut hyötynsä myös koronan aikana. Ympäristövalvonnan lupa-asioissa on palvelua tarjottu perinteisempään tapaan ja se on tarkoituksenmukaisella suojautumisella ja lähikontakteja minimoimalla voitu järjestää. Katselmustoimintaa on tehty harkintaa noudattaen ja lähikontaktit minimoimalla. Käytännön vaikutuksia poikkeava tilanne ei juurikaan ole aiheuttanut.

Asukkaiden terveys- ja hyvinvointivaikutus:

Palveluala turvaa asukkaiden terveyden ja hyvinvointiin kohdistuvia vaikutuksia kaupunki-infran ylläpidolla, joka kattaa tietön, kevyen liikenteen väylät, ulkoilu- ja urheilualueet, puistot ja muut kaupungin hoidossa olevat alueet ja laitteet määritetyn palvelutason mukaisesti. Asukkaille taataan terveelliset ja turvalliset tilat käyttötarkoituksen mukaisin vaatimuksin (esimerkiksi koulut, päiväkodit, ikäihmisten palvelutalot).

Ympäristö- ja rakennusvalvonnan palvelualue huolehtii siitä, että asukkaat ja yritykset noudattavat toiminnassaan vallitsevaa lainsäädäntöä ja viranomais määräyksiä.

Sisäilmastotyöryhmä kokoontui syksystä alkaen säännöllisesti. Kokonaisuutena sisäilmaan liittyvät ongelmat ja oirehtimiset ovat Loimaalla kohtuullisella tasolla. Vanhentuva rakennuskanta kuitenkin vaatii jatkuvaa seurantaa sekä ripeää puuttamista, mikäli puutteita sisäilmastossa havaitaan. Merkittävin toimenpide syksyn aikana oli Metsämaan päiväkodin siirtymisen valmistelu Nahuntuvan tiloihin. Syksyn aikana vastaanottava tila tutkittiin ja laitettiin sellaiseen kuntoon, että päiväkotitoiminta voidaan siirtää sinne. Toiminta siirtyi vuoden 2022 alkupuolella. Useilla kouluilla ja mm. kaupungintalon väistötiloissa on mittausantureita ja tilat ovat monitoroinnin piirissä ja niiden sisäilman ominaisuuksia tarkkaillaan koko ajan.

Asukkaiden osallistamiseen ja vaikuttamismahdollisuuksiin liittyvät periaatteet:

Erikseen määritetyillä asukas- ja palvelutaso kyselyillä kartoitetaan kaupunkilaisten tyytyväisyys palveluiden riittävyyteen, laajuuteen sekä laatuun. Erilaisten asukas- ja asiakas tapaamisten myötä kerätään myös tietoa päätösten tueksi. Kyselyä asukkaille ei pystytty tekemään vuoden 2021 aikana. Tältä osin tavoitetta ei saavutettu. Ruokapalveluiden ateriapalvelun ja siivouspalveluiden asiakastytyväisyyskyselyjä ei tehty vuonna 2021.

Asukkaiden toiveita kuitenkin toteutettiin mm. osallistavan budjetoinnin osalta, jossa päätettiin rahoittaa uuden frisbeegolfradan rakentamista. Hankkeen eteenpäin viemisessä teknisillä ja ympäristöpalveluilla on ollut keskeinen rooli. Samoin talousarvion 2022 laadinnan yhteydessä tekninen ja ympäristöpalvelut osallistuivat vuoropuheluun asukkaiden ja päättäjien kanssa järjestetyissä tilaisuuksissa.

Yritys- ja elinkeinovaikutukset ja niihin liittyvät perustelutiedot:

Hankintojen valmisteluissa arvioidaan paikalliset yritysvaikutukset ja hyödynnetään markkinavuoropuhelua palveluiden hankinnassa.

Seuraavilla sopimuksilla paikallisia yritysvaikutuksia:

- Ateriakuljetusten kilpailutus tehtiin keväällä 2021, hankintapäätös Loimaan aluetaksin kanssa tehtiin loppukesästä 2021.

- Ilolakotien ateriapalvelukilpailutus tehtiin syksyllä 2021, Hankintapäätös Loimijoen vanhaintuki ry:n kanssa tehtiin loppuvuodesta 2021.
- Kunnallistekniikan talvikunnossapitotöiden kilpailutus tehtiin syksyllä 2021, hankinta on voimassa 31.5.2024 saakka ja hankintaan liittyvät sopimuksen tehtiin useiden urakoitsijoiden kanssa.

Kestävään kasvuun, ympäristöön ja ilmastovaikutuksiin liittyvät perustelutiedot:

Tekninen- ja ympäristö palvelualue edistää kestävä kasvun huomioimista asukkaiden ja yritysten toiminnassa. Pyrimme pienentämään hiilijalanjälkeä omassa toiminnassa sekä ottamaan huomioon ilmastovaikutukset hankinnoissa.

Syksyn aikana valmistauduttiin siihen, että Loimaan kaupungilla olisi tarvittaessa mahdollisuus liittyä 2022 aikana valtion kanssa solmittavaan kuntien energiatehokkuussopimukseen, joka on osa Hinku-kuntayhteistyötä. Suunnittelutyö sekä ilmastotyön kehittämisen että seurannan suhteen on käynnistetty loppuvuodesta 2021.

Ruokapalveluissa aloitettiin tarjoamaan kasvisruokaa yläkouluikäisille jokaisena koulupäivänä perusruoan rinnalla viikosta 43 alkaen. Muissa yksiköissä kasvisruokaa tarjotaan kerran viikossa. Elintarvikehankintoja tehdään paikalliselta yrittäjältä perunan, salaattinkastikkeiden, leipomotuotteiden ja gluteenittomien leipomotuotteiden sekä muutaman marginaali elintarvikeoston osalta. Ruokapalveluiden käyttämien elintarvikkeiden kotimaisuusaste on korkea.

Jäämäruoka ja tähderuokamääriin kiinnitetään huomiota reseptiikan ja jatkuvan asiakasmäärän seurannalla mm. päivittäiset ruokailijamäärät varhaiskasvatuksen asiakkaiden osalta päiväkohtaisesti. Jäämäruokaa jaetaan paikallisille yhdistyksille useana päivänä viikossa useasta toimipisteestä.

Kaluston ja irtaimiston kierrätystä tehdään toimipisteiden välillä. Myös huutokauppa-alusta -Kiertonetin kautta myydään kiertotaloutta edistäen kaupungin käytöstä poistettua kalustoa ja irtaimistoa. Ruokapalveluiden käytöstä poistettuja astioita kierrätetään myös kehitysvammayksiköille sekä kuvataiteen opetukseen mm. lautasia.

Palvelujen, palvelurakenteiden ja toimintojen uudistamisen vaikutukset ja perustelutiedot:

Kouluverkon palvelurakennemuutoksen mukanaan tuomat muutokset kesällä 2021:

- Alastaron sosiaali- ja terveysaseman keittiötoimintojen päättymisen. Virttaan koulun, Alastaron yläasteen ja Kojonkulman koulun sekä Kojonkulman ryhmäperhepäiväkodin ruoka- ja siivouspalvelutyön päättymisen.

Subjektiiivisen päivähoito-oikeuden muutos:

- Puistometsän päiväkodilla aloitti uusi ryhmä toiminnan elokuussa 2021. Ryhmän lisäämisestä johtuen ateriapalveluiden tuottamiseen palkattiin velvoitetyöllistetty hoitamaan osan päivästä astiahuolto.
- Alkuvuodesta 2022 keskikaupungilla aloittaa uusi varhaiskasvatusyksikkö.
- Virttaan ryhmäperhepäiväkodin muuttuminen päiväkodiksi elokuussa 2021. Alkuvuodesta 2022 ryhmäavustajan eläköityessä siivous lisääntyi tukipalveluiden tuotettavaksi aikaisemmasta 2 kertaa viikko suoritetusta työstä 5 kertaa viikko suoritettavaksi.

Terveysasemaverkon palvelurakennemuutokset ja vanhuspalvelulain muutokset:

- Loimaan Akuutti kuntoutusosastojen muutos ja yhden osaston sulkeminen muutoksesta johtuen
- Nahuntuvan saunan siivous siirtyi alkusyksystä 2021 kotihoidon henkilöstön tehtävistä siivouspalveluiden tehtäväksi
- Alastaron ja Hirvikosken terveysasemien neuvolatoimintojen muutto TYKS Loimaan sairaalaan
- Kartanonmäen kotipalvelun muutto TYKS Loimaan sairaalaan
- Perhepalveluiden muutto Ahonkadun toimipisteestä pääterveysasemalle alkuvuodesta 2022
- Vanhuspalvelulain mukainen muutos toi palveluasumisyksiköissä Kartanonmäellä ja Ilolakodeissa tukipalveluille ruoka- ja siivouspalveluissa lisätyötä. Henkilöstömäärän lisääntyminen muutoksesta johtuen 2,5 htv verran

Väistötilamuutokset:

- Varhaiskasvatuksen hallinnon muutto osittain hirvikosken terveysaseman tiloihin.
- Maatalouspalveluiden muutto Palininkadulle
- Nahuntuvan kotipalvelun muutto Metsämaan Nahuntuvan viereiseen rivitaloon alkuvuodesta 2022
- Työväenopiston toimintojen laajentuminen YK-36 kiinteistöön. mm. kuvataidekoulu, liikuntaryhmät liikuntasalissa ja musiikkileikkikoulu.

Strategisena tavoitteena vuodelle 2021 oli kartoittaa eri organisaatiomallit sekä toimintatavat koskien tila- ja kunnallisteknistä sekä rakennuttamisen palvelualueja. Työ on käynnistetty ja asiaan liittyvää päätöksentekoa tehtiin kevään aikana. Työ jatkuu ja tavoite on edelleen ajankohtainen.

Strateginen tavoite ja toimenpide	Arviointiväline, jolla tavoitteen toteutumista arvioidaan	Toiminnallinen tavoite 2021	Mittarin arvo / yksikkö ja vertailutiedot	Toteuma 31.12.	Tila
A1. Loimaa on seudullinen asiointi- ja palvelukeskus.					Ei päivitetty ☐
A1.3. Kehitämme sähköisten palvelujen saatavuutta	Uusien sähköisen asiointin palvelujen määrä	Sähköisten asiointin mahdollisuuksia lisätään kattamaan useampia toimialan toimintoja.	Käytössä olevien sähköisten asiointipalvelujen määrä (2020 rakennusvalvonnan ja yksityisteiden sähköinen asiointipalvelu)	Käytössä Yksityistierekisteri, Lupapiste/Rakennusvalvonta Lupapiste/Ympäristötoimi Kaupungin kotisivuille on päivitetty yhteydenotto linkkejä	Toteutuu
A3. Loimaa on aktiivinen viestijä ja markkinoija.					Ei päivitetty ☐
A3.2. Luomme positiivista kuvaa Loimaasta.	Mielikuvakysely	Palvelujen saatavuus ja helpous (Ulkoalueiden hoidon parantaminen).	Mielikuvakyselyn tulokset	Mielikuvakyselyä ei toteutettu. Ulkoalueiden, latujen sekä jääkenttien talvihoito tehostunut.	Toteutuu osittain
B1. Loimaa on työpaikkatarjonnaltaan monipuolinen ja hyvät mahdollisuudet yritykselle takaa-avat kaupungin kehityksen, vireyden ja kasvun.					Ei päivitetty ☐
B1.2. Otamme paikalliset yritys- ja elinkeinovaikutukset huomioon palvelujamme uudistettaessa ja niitä kilpailutettaessa	Yritysvaikutusten arviointimenettely, tarjousten lukumäärä/kilpailutus, elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO)	Hankintojen valmistelussa arvioidaan paikalliset yritysvaikutukset ja hyödynnetään markkinavuoropuheluita palveluiden hankinnassa.	Käytyjen markkinavuoropuhelujen määrä	Markkinavuoropuheluita ei ole käyty. Pienhankinnoissa pyritään käyttämään mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti paikallisia toimijoita ja toimittajia .	Ei aloitettu
B2. Loimaa on turvallinen asuin ympäristö.					Ei päivitetty ☐
B2.4. Mahdollistamme monipuolisen tonttitarjonnan erilaisiin tarpeisiin.	Kaavoitettujen, rakennusvalmiiden ja luovutettujen tonttien määrä	Uusien kaavoitettujen alueiden luovuttaminen rakentamiseen mahdollistetaan oikea-aikaisella ja suunnitelmallisella kunnallistekniikan rakentamisella.	Rakennusvalmiiden ja luovutettujen asuintonttien ja yritystonttien lukumäärät	Omakotitalotontit 5 kpl Yritystontit 2 kpl Määräalat 6 kpl	Toteutuu

B4. Loimaa on tavoitteellinen ja vakaa omistaja – Loimaalla on hyvä tehdä töitä.					Ei päivitetty ☐
B4.1. Teemme päätöksiä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.	Strategisten tavoitteiden seuranta ja arviointi vuosittain toimintakertomuksessa	Tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosisikatsauksissa ja valiokunnalle kuukausittain annettavissa seurantaraporteissa.	Raportointitiedot	Tavoitteiden toteutumista on seurattu osavuosisikatsauksissa ja lautakunnalle kuukausittain annetuissa seurantaraporteissa.	Toteutuu
B4.2. Parannamme palvelujemme tuloksellisuutta, vakautamme talouttamme ja turvaamme toimintamme jatkuvuutta sopeuttamalla palvelurakenteita.	Seuranta ja säännöllinen raportointi (kuukausiraportit, osavuosisikatsaukset, tilinpäätös); talouden tunnusluvut	Kiinteistöjen kunnossapitotyöt suunnitellaan PTS:n mukaisesti. Rakennusten sähkökulutusta seurataan ja seurannan avulla kehitetään säästötoimenpiteitä. Rakennusten lämmitysenergian kulutusta seuraamalla pyritään kohdistamaan energia- tehokkuutta parantavat toimenpiteet.	Sähkönkulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus. Lämmitysenergian kulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus.	Sähkö 7 592 MWh (7 512 MWh 12/2020). Lämpö Kaukolämmön rakennukset 15 625 MWh (13 480 MWh 12/2020)	Toteutuu
B4.4. Sopeutamme henkilöstömäärää muuttuvien ja uudistettavien palvelurakenteiden ja -tarpeiden mukaisesti.	Henkilöstömäärä	Henkilöstömäärää sopeutetaan palvelujen kysyntää vastaamaan.	114,95 htv (TA 2020)	90,89 htv (95,54 htv 12/2020)	Toteutuu
B4.5. Parannamme työhyvinvointia, työn tuottavuutta, osaamista ja palveluja yhdessä henkilöstön kanssa.	Työtyytyväisyyskyselyn mittarit, sairauspoissaolot, työntekijöiden vaihtuvuus, osaamisen kehittämissuunnitelma	Työn tuottavuuteen kiinnitetään huomiota mm. sairauspoissaolojen seurantaan käytettävissä olevien uusien työkalujen avulla. Ammatitaidon kehittämiseen ja ylläpitämiseen kannustetaan mm. koulutuksiin osallistumisen avulla.	Sairauspoissaolojen seuranta, työtyytyväisyyskysely	Sairauspoissaolojen seuranta on tehostunut käyttöönotettujen työkalujen avulla (Sirius). Työtyytyväisyyskyselyä ei vielä ole toteutettu.	Toteutuu
C1. Loimaa on hyvinvoivien, omatoimisten					Ei päivitetty

ja aktiivisten asukkaiden kaupunki.					☐
C1.1. Tuemme loimaalaisten hyvinvointia ennakoivasti	Asukas- ja asiakastytyväisyysarviointi/-mittaukset	Kaupunki-infraa hoidetaan mahdollistaen yleisten ja liikennealueiden turvallinen käyttö. Kaupungin rakennuskantaa hoidetaan sillä tasolla, että se takaa terveellisen toimintaympäristön niiden käyttäjille.		Rakennuskantaa ja kunnallisteknistä infraa hoidetaan käytettävien voimavarojen puitteissa niin, että turvallisuuden ja terveellisyyteen vaikuttavat toimenpiteet ovat ensisijaisia.	Toteutuu

Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvät perustelutiedot

Kouluverkon supistuminen vaikuttaa henkilöstön määrään ja toimipisteiden vaihtumiseen. Henkilöstömäärä sopeutetaan eläköitymisten ja määräaikaisten työsuhteiden kautta.

Vuoden 2021 aikana henkilöstön työalueita muutettiin 5 kertaa yllä kuvattujen toimintojen muuttuessa ja toimipisteiden vaihtuessa. Jatkuvat muutokset kuormittavat henkilöstöä. Useasti muuttuvat toiminnot vaikuttavat suuresti tukipalveluiden tuottamiseen ja työskentely nopeasti muuttuvissa tilanteissa edellyttää jatkuvaa valmiutta nopeasti muuttaa työalueita. Muutokset tuovat haasteensa henkilöstösuunnitteluun.

Useita toimia ja virkoja on ollut täyttämättä vuoden aikana. Hakuja on järjestetty, mutta varsinkin asiantuntijatehtäviin on ollut vaikea löytää sopivia tekijöitä. Kokonaisuutena henkilöstön vaihtuvuus on ollut viime vuosina suurta.

Henkilöstörakenne ja -määrä	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Tekniikka- ja ympäristötoimialan hallinto			
tekninen johtaja	1	1	1
palvelusihteeri	2,6	2,8	2
Rakennuttamispalvelut			
rakennuttamisinsinööri	1	1	1
katuinsinööri	-	1	-
Tilapalvelut			
työpäällikkö	0,5	0,5	0,5
laitosmies	3	3	4
vanhempi kirvesmies	2	2	2
vanhempi maalari	-	-	-
sähkömestari	1	1	-
sähkö/automaatioasentaja/putkimies	2	2	1
Kunnallistekniikka			
työpäällikkö	0,5	0,5	0,5
kartoittaja	1	1	1
kiinteistörekisterin hoitaja	-	-	-
mittamies	1	1	1
mittausteknikko	1	1	1
puutarhuri	1	1	1
vanhempi ammattimies	4	4	4
huoltomekaanikko	-	-	-
varastonhoitaja	1	1	1
liikuntapaikan hoitaja	3	3	3
liikuntapaikkamestari	1	1	1
kausityöntekijä	-	**)	**)
Ruoka- ja siivouspalvelut			
ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
ruokapalveluesimies	4	4	3
kokki	6,5	7	7
vastaava ruokapalvelutyöntekijä	7,55	7,6	7,24
ruokapalvelutyöntekijä	11,5	11	12
siivouspalveluesimies	1	1	1
siivoustyönohjaaja	1	1	1
laitoshuoltaja	32,59	31,65	30,05
Rakennus- ja ympäristövalvontapalvelut			
johtava rakennustarkastaja	1	1	1
rakennustarkastaja	1	1	1
ympäristötarkastaja	1	1	-

palvelusihteeri	0,8	0,8	1,6
Elinympäristölautakunta yhteensä	95,54	<u>95,85 **</u>	90,89**)
<p>**) Kausityöntekijöiden määrä on ilmoitettu vuosina 2019 – 2020 kokonaismääränä. Vuoden 2021 käyttösuunnitelmassa on varauduttu kahteen (2) kausityöntekijän vuosityöpanokseen (HTV) Vuonna 2021 kausityöntekijöitä 4 henkilöä 6 kuukauden työsopimuksella (2 HTV).</p>			

Muut olennaiset perustelutiedot	
Toimitilat	<p>Toimitilat mitoitetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Tyhjästä rakennuksista ja tiloista pyritään luopumaan rakennusten ylläpito-ohjelman (YPO) mukaisesti joko myymällä, purkamalla tai vuokraamalla ne pitkäaikaisesti ulkopuolisille toimijoille. Lapidus hallin alarajo siirtyy eteenpäin kunnes TE-palveluiden muutos on toteutunut .</p> <p>Puretut kiinteistöt: Hirvikosken koulun asuntola, Vänniläntie 15 rivitalo, Mellilän Melleri, Opintahjon rivitalo</p>
Palvelujen ostot	<p>EU-kynnysarvon ylittävät hankintasopimukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sähkön hankinnasta sopimus Sallila Energia Oy:n kanssa aj. 1.1.2021 - 31.12.2023. Lisäksi optiot vuosille 2024-2025. Konsulttina toimii Veni Energia Oy. - Jätteen keräyksen sopimus Lassila & Tikanoja Oyj:n sekä Envor Group Oy:n kanssa aj. 1.1.2021 - 31.12.2023. Lisäksi optio vuodelle 2024. - Talvikunnossapitosopimus aj. 19.11.2021 - 31.5.2024. Urakoitsijat: Kaskenoja Oy, Loimaan Talohuolto Oy, Tmi Loimaan Seudun Pihatyö SR, Urakointi Kai J. Jokinen Oy, Maalog Oy - Iloakodin ateriapalvelut ja laitoshuoltajan palvelu hankinnasta sopimus Loimijoen laakson Vanhaintuki Ry:n kanssa aj. 13.12.2021 - 30.11.2023. Lisäksi optio 1.12.2023 - 30.11.2024. - Siivouspalvelut hankinnasta sopimukset Arkea Oy:n ja ISS Palvelut Oy:n kanssa aj. 1.1.2022 - 31.12.2023. Lisäksi optiot 2 vuotta. - Ateriakuljetus hankinnasta sopimus Loimaan Aluetaksi Oy:n kanssa aj. 1.8.2021 - 31.5.2023. Lisäksi optio 1 vuotta. <p>Lisätään ostopalvelujen määrää korjausrakentamisen ja investointihankkeiden suunnittelun, valvonnan ja valmistelun osalta. Näin turvataan hankkeiden realistinen aikataulutus ja realistiset kustannusarviot investointiohjelman pohjaksi.</p>
Muut toiminnan edellyttämät resurssit	<p>Kausityöntekijät 2 htv. Katuinsinöörin viran täyttämisen. Nimike ja tehtävän kuvaus tarkentuu organisaatio selvityksen yhteydessä.</p>
Talouden ja toiminnan tunnusluvut ja vertailutiedot	<p>Toteuman seuraaminen palvelu aloittain, säännöllinen raportointi valiokunnalle.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sähkönkulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus Sähkö 7 592 MWh (7 512 MWh 12/2020). - Lämmitysenergian kulutustiedot vertailutietona edellisten vuosien kulutus Lämpö Kaukolämmön rakennukset 15 625 MWh (13 480 MWh 12/2020) - henkilöstömäärä vertailutietona edellisen vuoden tiedot 90,89 htv (95,54 htv 12/2020) - Ateriasuoritehintaa vuonna 2021 1,97 €/ suorite (Vuonna 2020 2,00 €/ suorite)

	<p>- Siivouksen neliöhinnat; ostopalvelu 17,46 €/neliö, Sotekiinteistöt 45,73 €/neliö (LAKOS 180,82 €/neliö), sivistys- ja hallintopalvelukiinteistöt 24,56 €/neliö. (Vuonna 2020 ostopalvelu 16,88 €/neliö, Sotekiinteistöt 47,39 €/neliö (LAKOS 186,08 €/neliö), sivistys- ja hallintopalvelukiinteistöt 19,39 €/neliö).</p> <p>- rakentamisen ja ympäristölupien käsittelyajat</p> <ul style="list-style-type: none"> - viranhaltijan myöntämä rakennuslupa: 2 viikkoa - toimielimen myöntämä rakennuslupa: 3 viikkoa - ympäristö- ja maa-aineslupa: 3 kuukautta
Palveluihin ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja niiden hallinta	<p>Covid-19 epidemian laajeneminen uudestaan sekä mahdollisesti sen aiheuttamat lisätoimenpiteet. Henkilökunnan oikea mitoitus ja osaavan sekä ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi.</p> <p>Noroviruksen aiheuttamat lisätoimenpiteet.</p> <p>Päätökset ja tiedotus muutoksista toiminnoissa ja toimipisteissä tulisi saada hyvissä ajoin tietoon, jotta voidaan suunnitella henkilöstön työalueet uudelleen ja varautua niiden aiheuttamiin henkilöstömuutoksiin.</p> <p>Pienenevät lapsimäärät varhaiskasvatuksessa ja koulujen oppilasmäärien laskut vähentävät suoriteaikoja ruokapalveluiden henkilöstön osalta. Työn luonteenvuoksi näitä "väljyyksiä" ei pystytä hyödyntämään ja työ ei kokoaikaisesti ole "tehokasta". Siivouspalveluissa useat pienet yksiköt tuottavat työalueiden suunnitteluun ja henkilöstön siirtymiin useaan kiinteistöön työpäivän aikana omat haasteensa. Päätöksiä tulisi tehdä rakenteellisista muutoksista hyvissä ajoin, jotta muutoksiin ehditään varautua.</p>
Muut perustelutiedot	<p>Kiinteistöjen purkamiseen on varattu 400 000 euroa. Rahaa käytettiin n. 230 000 €. Purettiin Hirvikosken koulun asuntola, Vänniläntie 15 rivitalo, Mellilän Melleri ja Opinahjon rivitalo.</p> <p>Valtakunnallinen pesäpallon tenavaleiri järjestettiin terveysturvallisesti Loimaalla 26-31.7.2021. Tukipalveluista osa ruoka- ja siivouspalveluhenkilöstöstä osallistui leirin järjestämiseen huolehtimalla n. 1500 leiriläisen ateriahuollon sekä toimitilojen puhtaapido. Leirin talooväki avusti ruoka- ja siivouspalveluissa erilaisissa työtehtävissä. Leiriläisten tilojen siivoustehtäviin osallistui myös ostopalvelua tuottava yritys Puistokadunkoulun, Keskuskoulun ja Hirvikosken yhtenäiskoulun tilojen osalta. Leiri sujui kokonaisuudessaan hyvin ja siitä jäi kaikille varmasti mukavat muistot.</p>

Talousvaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut

Talouden tasapainotus vuodelle 2021

- Palveluverkkomuutospäätösten tuomat säästöt ruoka- ja siivouspalveluiden järjestämisessä sekä kiinteistön hoitokuluissa (esim. kouluverkkopäätös, varhaiskasvatuspalvelut, TK-verkon järjestelyt ja kirjastopalvelut). Yhteensä 135 000 euroa kouluverkkopäätöksestä Ruoka- ja siivouspalveluiden osalta toteutui. Kirjastopalveluiden rakennemuutosta ei ole käynnistetty.
- Tilojen käytön tehostaminen. Tehostamistoimet eivät onnistuneet kovinkaan hyvin koska tyhjänä olevat tilat vaativat pääsääntöisesti korjaus- ja muutostöitä ennen muuttoa koska tilat eivät vastaa käyttäjien tarpeita ja vaatimuksia.
- Rakennusten ylläpito-ohjelman mukaiset tilojen käytön tehostamiset (Lapidus hallin käytöstä poistaminen). Yhteensä 65 000 euroa. Ei toteutunut koska toiminnan siirto siirtyi TE-palveluiden muutoksen yhteyteen.
- Kiinteistöjen ja rakennusten sekä niihin liittyvien alueiden, koneiden ja laitteiden ylläpidon sekä talvikunnossapidon tarkistaminen osana palveluverkkomuutoksia. Yhteensä 156 000 euroa. Tähän tavoitteeseen ei kokonaisuutena päästy. Talvikunnossapidosta säästyti n. 26 000 €. Kohdat 3-4 yhteensä 221 000 euroa.
- Kaupungin omistamien viheralueiden ja puistojen hoidon tarkistaminen. Yhteensä 62 000 euroa. Hoitotasojen määrittelytyö on kesken.
- Viheralueiden kausityöntekijöiden supistaminen (2 htv). Yhteensä 37 000 euroa. Kausityöntekijöitä palkattiin 4 henkilöä 6 kuukauden työ sopimuksella (2 htv).
- Henkilöstömäärän suunnitelmallinen, tavoitteellinen, tarkoituksenmukainen ja taloudellisesti vaikuttava sopeuttaminen ja vähentäminen osana toimintojen, palvelujen ja palvelurakenteiden uudistamista 2021 - 2024. "Jatkuvaa" toimintaa ruoka- ja siivouspalveluissa. Henkilöstöä sopeutetaan muuttuvien työtehtävien mukaan.

Valiokunnan käsittelyn jälkeiset lisäykset vuodelle 2021

- Palveluverkkomuutospäätösten tuomat säästöt ruoka- ja siivouspalveluiden järjestämisessä sekä kiinteistön hoitokuluissa (osaston sulkeminen ja Alastaron sote-keittiö). Yhteensä 104 000 euroa. Tämä toteutui.

- Henkilöstömäärän tavoitteellinen sopeuttaminen: Kunnallistekniikan palvelualueen henkilöstömäärän tarkistaminen (2 henkilöä) 71 000 euroa ja kiinteistörekisterihoitajan toimen täyttämättä jättäminen 40 000 euroa. Yhteensä 111 000 euroa. Toteutui.
- Rakennusvalvonnan taksojen tarkistaminen tuloja lisää 10 000 euroa. Maksutuottokertymä ylitti talousarvion tavoitteen n. 20 000 eurolla. Taksojen tarkistamista ei tästä johtuen tehty tilikaudella.

ELINYMPÄRISTÖVALIOKUNTA	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	2 427 679	2 335 100	0	2 335 100	2 143 134	191 966	92
Toimintakulut	-9 981 898	-11 782 460	0	-11 782 460	-11 185 757	-596 703	95
TOIMINTAKATE	-7 554 219	-9 447 360	0	-9 447 360	-9 042 623	-404 737	96

Toimintakatteen toteutuminen:

Toimintatuotot alittuvat budjetoidusta 191 966 e. Suuremmat muutokset ovat ateriamaksujen tuotot n. 100 000 euroa, koska Kartanonmäen ruokasali on ollut suljettuna koko vuoden, metsän myynti n. 60 000e ja tonttien myynti n. 68 000 e.

Henkilöstökulut alittuvat budjetoidusta 379 168e, joka johtuu täyttämättömistä vakansseista.

Palveluiden ostot alittuvat budjetoidusta 225 457 e. Kiinteistöjen purkurahaa jäi käyttämättä n. 170 000e ja kiinteistöjen talvikunnossapidosta säästyi n. 100 000e.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät budjetoidusta 61 716e. Elintarvikkeista säästyä 181 000e, joka selittyy Kartanonmäen ruokasalin sulusta lähes koko vuoden sekä vähentyneet asiakasmäärät ruokapalveluissa kokonaisuudessaan. Kulut sähkön osalta ovat n. 270 000e yli budjetoidun. Sähkön hinta kohosi jyrkästi syksyn aikana ja pitkäaikainen pakkasjakso vaikutti sähkön kulutukseen.

2.8. LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS

Toimielin: Loimaan Vesi-liikelaitoksen johtokunta

Tehtävä: Vesihuoltoon liittyvät tehtävät

Vastuhenkilö: Vesihuoltolaitoksen johtaja

Toiminnan kuvaus

Vesihuoltoliikelaitoksen tehtävänä on huolehtia toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastavasti.

Loimaan Vesi -liikelaitos (jälj. liikelaitos) toimii kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena kuntalaissa mainitun ja kaupunginvaltuuston tekemien päätösten mukaisesti.

Liikelaitoksella on johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtävät on mainittu kuntalain 67 §:ssä. Johtokunnan muista tehtävistä määrätään kaupungin uudessa hallintosäännössä. Johtokunnan tehtävänä on muun muassa hyväksyä liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma vuoden loppuun mennessä valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden sekä meno- ja tuloerien mukaisesti. Johtokunta myös päättää liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista.

Liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma laaditaan kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta erillisenä osana. Liikelaitoksen talousarviossa ja -suunnitelmassa on tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.

Sekä valtuusto että johtokunta asettavat liikelaitokselle sitovia tavoitteita, jotka liikelaitoksen talousarviossa tulee erottaa toisistaan selkein merkinnöin.

Valtuusto päättää liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista. Liikelaitosta sitovia meno- ja tuloeriä kunnan talousarviossa ovat kunnan pääomasijoitus ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle, korvaus kunnan sijoittamasta pääomasta, kunnan toiminta-avustus liikelaitokselle.

Kaupunkitason tulokorttiin perustuvat toiminnalliset tavoitteet

- Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisten talousveden laatuvaatimusten täyttäminen
Loimaan Vesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaiset talousveden laatuvaatimukset.
- Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaisten ehtojen täyttäminen (keskuspuhdistamo).
Loimaan Vesi täytti keskuspuhdistamon osalta Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaiset ehdot.
- Loimaan Veden taloutta tulee hoitaa siten, että pitkällä aikavälillä on mahdollista kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit, operatiiviset kustannukset sekä toimitilojen leasing-vuokrakustannukset.
Loimaan Veden tilikausi muodostui alijäämäiseksi.
- Loimaan Veden taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kaupungille maksettava 0,3 %:n suuruinen korvaus peruspääomasta 3 977 464,37 euroa, joka vuodelle 2021 tulee olemaan 11 932,39 euroa.
Loimaan Vesi maksoi vuonna 2018 Loimaan kaupungille peruspääomasta 3 977 464,37 € tuottoa 0,0 % eli 0 €.
- Vuotuiset investoinnit ovat enintään 1 460 000 euroa
Vuotuiset investoinnit olivat 2,193 milj. euroa.

Loimaan Vesi on toteuttanut riskienhallinnan tarkastelua valmiussuunnittelussa ja laitosten riskikohteiden kar-toituksessa.

Rahoitusleasing puhdistamon toteuttamiseksi:

Loimaan kaupunki on saanut Länsi-Suomen ympäristölupaviranomaiselta ympäristöluvan Loimaan kaupungin Ilmaristen kylässä sijaitsevalle uudelle puhdistamolle. Huomioitavaa on, että uudella puhdistamolla saadaan käsitellä myös Ypäjän ja Alastaron puhdistamoiden jätevedet. Jätevedenpuhdistamo valmistui vuonna 2015.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.6.2013 rahoitusleasingin jätevedenpuhdistamo- investoinnin rahoitusmuotona Kuntarahoitus Oyj:n tarjouksen mukaisesti. Kiinteistöleasingsopimus on voimassa 25 vuotta luovutuspäivästä tai sitä myöhemmästä Kuntarahoituksen ja Loimaan veden sopimasta päivästä. Loimaan Vedellä on vuokra-ajan päätyttyä oikeus lunastaa kiinteistö jäännösarvosta, joka on 20% vuokrakohteen arvonlisäverottomasta hinnasta. Kirjanpidollisesti rahoitusleasing on vuokraa, kirjataan käyttömenoihin ja tilinpäätöksessä seurataan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2.9 LOIMAAN KAUPUNGIN KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

sisäiset ja ulkoiset erät

KAUPUNGINVALTUUSTO	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2021 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot							
Sisäiset tuotot							
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-50 901	-49 600		-49 600	-70 749	-21 149	142,6
Sisäiset kulut	-29 603	-22 225		-22 225	-10 096	12 129	45,4
Kulut yhteensä	-80 504	-71 825	0	-71 825	-80 845	-9 020	112,6
TOIMINTAKATE	-80 504	-71 825	0	-71 825	-80 845	-9 020	112,6
Poistot ja arvonalent.						0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-80 504	-71 825	0	-71 825	-80 845	-9 020	112,6

TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2021 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot							
Sisäiset tuotot	24 051	32 000		32 000	0	-32 000	0,0
Tuotot yhteensä	24 051	32 000	0	32 000	0	-32 000	0,0
Toimintakulut	-24 051	-32 000		-32 000	-26 429	5 571	82,6
Sisäiset kulut				0		0	
Kulut yhteensä	-24 051	-32 000	0	-32 000	-26 429	5 571	82,6
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	-26 429	-26 429	
Poistot ja arvonalent.						0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0	-26 429	-26 429	0,0

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2021 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	0				18313	18 313	
Sisäiset tuotot	0			0	0	0	
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	18 313	18 313	
Toimintakulut	-1 832	-25 080		-25 080	-57416	-32 336	228,9
Sisäiset kulut	0	0		0	-50	-50	
Kulut yhteensä	-1 832	-25 080	0	-25 080	-57 466	-32 386	229,1
TOIMINTAKATE	-1 832	-25 080	0	-25 080	-39 153	-14 073	156,1
Poistot ja arvonalent.	0	0		0		0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 832	-25 080	0	-25 080	-39 153	-14 073	156,1

HALLINTOPALVELUT	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2021 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	261 550	339 090	-50 000	289 090	264 705	-24 385	91,6
Sisäiset tuotot	2 145 685	1 915 821	0	1 915 821	2 725 030	809 209	142,2
Tuotot yhteensä	2 407 235	2 254 911	-50 000	2 204 911	2 989 735	784 824	135,6
Toimintakulut	-4 698 134	-4 469 307	-387 000	-4 856 307	-5 183 013	-326 706	106,7
Sisäiset kulut	-108 931	-89 881		-89 881	-75 433	14 449	83,9
Kulut yhteensä	-4 807 065	-4 559 188	-387 000	-4 946 188	-5 258 446	-312 258	106,3
TOIMINTAKATE	-2 399 830	-2 304 277	-437 000	-2 741 277	-2 268 711	472 566	82,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-659	0			-35 001	-35 001	
Poistot ja arvonalent.	-35 721	-42 600	10 000	-32 600	-34 277	-1 677	105,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 436 210	-2 346 877	-427 000	-2 773 877	-2 337 989	435 888	84,3

ELINVOIMA	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2021 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	439 157	521 524	0	521 524	477 231	-44 293	91,5
Sisäiset tuotot	-655	0	0	0	0	0	
Tuotot yhteensä	438 502	521 524	0	521 524	477 231	-44 293	91,5
Toimintakulut	-2 537 959	-2 676 915	-70 000	-2 746 915	-2 818 564	-71 649	102,6
Sisäiset kulut	-138 180	-130 648	0	-130 648	-175 470	-44 822	134,3
Kulut yhteensä	-2 676 139	-2 807 563	-70 000	-2 877 563	-2 994 034	-116 471	104,0
TOIMINTAKATE	-2 237 637	-2 286 039	-70 000	-2 356 039	-2 516 803	-160 764	106,8
Rahoitustuotot ja kulut	0			0	-0,27	0	
Poistot ja arvonalent.	-8 380	-7 200	0	-7 200	-7261	-61	100,8
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 246 017	-2 293 239	-70 000	-2 363 239	-2 524 064	-160 825	106,8
				-2 225 391	-2 341 333	115 942	

KAUPUNGINHALLITUS	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2020 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	700 707	860 614	-50 000	810 614	741 936	-68 678	91,5
Sisäiset tuotot	2 145 030	1 915 821	0	1 915 821	2 725 030	809 209	142,2
Tuotot yhteensä	2 845 737	2 776 435	-50 000	2 726 435	3 466 966	740 531	127,2
Toimintakulut	-7 236 093	-7 146 222	-457 000	-7 603 222	-8 001 577	-398 355	105,2
Sisäiset kulut	-247 111	-220 529	0	-220 529	-250 902	-30 373	113,8
Kulut yhteensä	-7 483 204	-7 366 751	-457 000	-7 823 751	-8 252 480	-428 729	105,5
TOIMINTAKATE	-4 637 467	-4 590 316	-507 000	-5 097 316	-4 785 513	311 803	93,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-659	0		0	-35 002	-35 002	
Poistot ja arvonalent.	-44 101	-49 800	10 000	-39 800	-41 538	-1 738	104,4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 682 227	-4 640 116	-497 000	-5 137 116	-4 862 053	275 063	94,6

-148 046

HYVINVOINTIVALIOKUNTA -6 535 386 -6 285 608 -507 000 -6 792 608 -7 259 641 -467 033 -724 255,4

Hyvinvointipalvelujen hallinto	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2021 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	124	0		0	665	665	
Sisäiset tuotot	587 113	587 396		587 396	624 458	37 062	106,3
Tuotot yhteensä	587 237	587 396		587 396	625 123	37 727	106,4
Toimintakulut	-548 520	-549 100	0	-549 100	-605 684	-56 584	110,3
Sisäiset kulut	-53 301	-55 901		-55 901	-25 382	30 519	45,4
Kulut yhteensä	-601 821	-605 001	0	-605 001	-631 066	-26 065	104,3
TOIMINTAKATE	-14 584	-17 605	0	-17 605	-5 943	11 662	33,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-43	0		0	-310	-310	
Satunnaiset erät	0	0		0	0	0	
Poistot ja arvonalent.	0	0		0	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 627	-17 605	0	-17 605	-6 253	11 352	35,5

Sosiaalityö	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2021 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	1 304 349	1 764 200	-429 934	1 334 266	1 777 118	442 852	133,2
Sisäiset tuotot	885 685	903 301	0	903 301	155 818	-747 483	17,2
Tuotot yhteensä	2 190 034	2 667 501	-429 934	2 237 567	1 932 936	-304 631	86,4
Toimintakulut	-13 277 994	-13 922 850	-200 102	-14 122 952	-14 999 079	-876 127	106,2
Sisäiset kulut	-1 699 790	-1 683 133	0	-1 683 133	-1 122 370	560 763	66,7
Kulut yhteensä	-14 977 784	-15 605 983	-200 102	-15 806 085	-16 121 449	-315 364	102,0

Varhaiskasvatus	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	610 936	590 000	0	590 000	690 523	100 523	117,0
Sisäiset tuotot	371 266	298 911	0	298 911	433 241	134 330	144,9
Tuotot yhteensä	982 202	888 911	0	888 911	1 123 764	234 853	126,4
Toimintakulut	-7 093 689	-7 351 580	-80 000	-7 431 580	-7 531 713	-100 133	101,3
Sisäiset kulut	-1 393 335	-1 358 200	0	-1 358 200	-1 564 485	-206 285	115,2
Kulut yhteensä	-8 487 024	-8 709 780	-80 000	-8 789 780	-9 096 198	-306 418	103,5
TOIMINTAKATE	-7 504 822	-7 820 869	-80 000	-7 900 869	-7 972 434	-71 565	100,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 618	-100		-100	-172	-72	171,5
Poistot ja arvonalent.	0	0		0	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 506 440	-7 820 969	-80 000	-7 900 969	-7 972 605	-71 636	100,9
Perusopetus ja keskiasteen koulutus	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	1 445 815	710 900	0	710 900	1 495 350	784 450	210,3
Sisäiset tuotot	-209 252	0	0	0	65 467	65 467	0,0
Tuotot yhteensä	1 236 563	710 900	0	710 900	1 560 817	849 917	219,6
Toimintakulut	-12 035 197	-11 523 950	-600 000	-12 123 950	-13 037 902	-913 952	107,5
Sisäiset kulut	-3 298 555	-3 361 710	0	-3 361 710	-3 834 206	-472 496	114,1
Kulut yhteensä	-15 333 752	-14 885 660	-600 000	-15 485 660	-16 872 108	-1 386 448	109,0
TOIMINTAKATE	-14 097 189	-14 174 760	-600 000	-14 774 760	-15 311 291	-536 531	103,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 425	0		0	-178	-178	
Poistot ja arvonalent.	0	0		0	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 099 614	-14 174 760	-600 000	-14 774 760	-15 311 469	-536 709	103,6

Vapaa-aikapalvelut	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	501 086	745 900	-200 000	545 900	591 396	45 496	108,3
Sisäiset tuotot	164 272	0	0	0	169 176	169 176	
Tuotot yhteensä	665 358	745 900	-200 000	545 900	760 572	214 672	139,3
Toimintakulut	-2 630 450	-2 859 830	0	-2 859 830	-2 935 455	-75 625	102,6
Sisäiset kulut	-1 915 663	-2 047 351		-2 047 351	-1 731 579	315 772	84,6
Kulut yhteensä	-4 546 113	-4 907 181	0	-4 907 181	-4 667 034	240 147	95,1
TOIMINTAKATE	-3 880 755	-4 161 281	-200 000	-4 361 281	-3 906 462	454 819	89,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-16	0		0	-461	-461	
Poistot ja arvonalent.	-386	0		0	-4 628	-4 628	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 881 157	-4 161 281	-200 000	-4 361 281	-3 911 551	449 730	89,7

-22 435 560

-29 259 001

SIVISTYSVALIOKUNTA YHTEENSÄ	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousarvio-muutokset	Talousarvio 2021 muutoksen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	2 557 837	2 937 400	-200 000	2 737 400	2 777 349	39 949	101,5
Sisäiset tuotot	326 286	164 691		164 691	926 017	761 326	562,3
Tuotot yhteensä	2 884 123	3 102 091	-200 000	2 902 091	3 703 366	801 275	127,6
Toimintakulut	-21 759 336	-22 435 560	-680 000	-23 115 560	-23 746 316	-630 756	102,7
Sisäiset kulut	-6 607 553	-6 823 441		-6 823 441	-7 147 011	-323 570	104,7
Kulut yhteensä	-28 366 889	-29 259 001	-680 000	-29 939 001	-30 893 327	-954 326	103,2
TOIMINTAKATE	-25 482 766	-26 156 910	-880 000	-27 036 910	-27 189 961	-153 051	100,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 059	-100	0	-100	-1 037	-937	
Poistot ja arvonalent.	-386	0		0	-4 628	-4 628	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-25 487 211	-26 157 010	-880 000	-27 037 010	-27 195 625	-158 615	100,6

-1 767

-19 201 499

-19 498 160

-880 000

-20 378 160

-20 968 967

-590 807

468,0

ELINympäristövaliokunta Yhteensä	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2021 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	2 427 679	2 335 100	0	2 335 100	2 143 134	-191 966	91,8
Sisäiset tuotot	9 949 335	11 301 469	0	11 301 469	9 705 882	-1 595 587	85,9
Tuotot yhteensä	12 377 014	13 636 569	0	13 636 569	11 849 016	-1 787 553	86,9
Toimintakulut	-9 981 898	-11 782 460	0	-11 782 460	-11 185 757	596 703	94,9
Sisäiset kulut	-1 301 859	-2 232 137	0	-2 232 137	-1 528 326	703 811	68,5
Kulut yhteensä	-11 283 757	-14 014 597	0	-14 014 597	-12 714 083	1 300 514	90,7
TOIMINTAKATE	1 093 257	-378 028	0	-378 028	-865 066	-487 038	228,8
Rahoitustuotot ja kulut	-166	0	0	0	-336	-336	
Poistot ja arvonalent.	-4 435 480	-3 686 000	174 200	-3 511 800	-3 723 233	-211 433	106,0
Poistoeron lisäys tai vähennys	33 572	38 400	0	38 400	33 071	-5 329	86,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 308 817	-4 025 628	174 200	-3 851 428	-4 555 565	-704 137	118,3
	-7 554 219	-9 447 360	0	-9 447 360	-9 042 623	404 737	404,0

-1 488

POIKKEUSOLOT	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2021 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0	0	
Tuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0	
Toimintakulut	-356 315	0	0	0	-376 950	-376 950	
Sisäiset kulut	0	0	0	0	0	0	
Kulut yhteensä	-356 315	0	0	0	-376 950	-376 950	
TOIMINTAKATE	-356 315	0	0	0	-376 950	-376 950	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-356 315	0	0	0	-376 950	-376 950	

-15 329 889

KÄYTTÖTALOUS Yhteensä	Tilinpäätös 2020	Alkuperäinen Talousarvio 2021	Talousar- vio-muu- tokset	Talousarvio 2021 muutok- sen jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama, €	Poikkeama, %
Toimintatuotot	15 329 889	15 945 394	-1 968 934	13 976 460	16 715 959	2 739 499	119,6
Sisäiset tuotot	14 705 626	15 762 829	0	15 762 829	14 870 562	-892 267	94,3
Tuotot yhteensä	30 035 515	31 708 223	-1 968 934	29 739 289	31 586 521	1 847 232	106,2
Toimintakulut	-106 859 068	-111 793 912	-868 102	-112 662 014	-114 756 504	-2 094 490	101,9
Sisäiset kulut	-14 705 626	-15 762 828	0	-15 762 828	-14 870 562	892 266	94,3
Kulut yhteensä	-121 564 694	-127 556 740	-868 102	-128 424 842	-129 627 067	-1 202 225	100,9
TOIMINTAKATE	-91 529 179	-95 848 517	-2 837 036	-98 685 553	-98 040 545	645 008	99,3
Rahoitustuotot ja kulut	-5 405	-100	0	-100	-37 349	-37 249	37 348,7
Satunnaiset kulut	0	0	-321 858	-321 858	-321 859	-1	100,0
Poistot ja arvonalent.	-4 509 268	-3 765 400	184 200	-3 581 200	-3 793 365	-212 165	105,9
Poistoeron lisäys tai vähennys	33 572	38 400	0	38 400	33 071	-5 329	86,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-96 010 280	-99 614 017	-2 974 694	-102 550 311	-102 160 048	390 263	99,6

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Loimaan kaupungin virallinen tuloslaskelma sisältää Loimaan kaupungin ja Loimaan kaupungin vesihuoltoliikelaitoksen tuloslaskelmat yhdistettynä.

Tuloslaskelma sisältää eriä, joita seurataan käyttötalousosassa ja eriä, joita seurataan tuloslaskelmaosassa.

LOIMAAN KAUPUNKI JA LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	TP 2020	TA2021	Muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama MTA
Toimintatuotot	18 019 913	19 016 294	-1 968 934	17 047 360	19 349 336	2 301 976
Myyntituotot	9 524 348	9 568 574	-1 269 000	8 299 574	8 100 981	-198 593
Maksutuotot	5 214 266	5 471 000	-290 000	5 181 000	5 562 291	381 291
Tuet ja avustukset	1 445 451	1 970 220	-349 934	1 620 286	3 853 155	2 232 869
Muut toimintatuotot	1 835 848	2 006 500	-60 000	1 946 500	1 832 908	-113 592
Toimintakulut	-108 729 306	-114 229 512	-868 102	-115 097 614	-116 815 675	-1 718 061
Henkilöstökulut	-43 688 808	-45 287 130	-830 000	-46 117 130	-46 348 568	-231 438
Palkat ja palkkiot	-34 462 052	-35 873 400	-675 000	-36 548 400	-36 755 462	-207 062
Henkilöstösivukulut	-9 226 755	-9 413 730	-155 000	-9 568 730	-9 593 106	-24 376
Eläkekulut	-8 287 125	-8 035 480	-133 600	-8 169 080	-8 244 655	-75 575
Muut henkilöstösivukulut	-939 631	-1 378 250	-21 400	-1 399 650	-1 348 451	51 199
Palvelujen ostot	-50 578 137	-55 010 060	12 000	-54 998 060	-55 213 717	-215 657
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 976 120	-7 446 280	0	-7 446 280	-7 763 055	-316 775
Avustukset	-4 908 890	-4 182 050	-50 102	-4 232 152	-4 858 468	-626 316
Muut toimintakulut	-2 577 351	-2 303 992	0	-2 303 992	-2 631 866	-327 874
Toimintakate	-90 709 393	-95 213 218	-2 837 036	-98 050 254	-97 466 339	583 915
Verotulot	55 914 655	56 011 000	2 650 000	58 661 000	60 051 772	1 390 772
Kunnallisvero	48 377 460	47 488 000	2 400 000	49 888 000	50 259 697	371 697
Kiinteistövero	3 813 687	4 350 000	-300 000	4 050 000	4 168 066	118 066
Yhteisövero	3 723 508	4 173 000	550 000	4 723 000	5 624 008	901 008
Valtionosuudet	47 464 443	44 975 750	0	44 975 750	44 887 368	-88 382
Rahoitustuotot- ja kulut	102 619	10 100	0	10 100	38 614	28 514
Korkotuotot	0				0	0
Muut rahoitustuotot	314 717	288 200		288 200	232 251	-55 949
Korkokulut	-193 390	-280 000		-280 000	-142 480	137 520
Muut rahoituskulut	-18 708	1 900		1 900	-51 156	-53 056
Vuosikate	12 772 323	5 783 632	-187 036	5 596 596	7 511 415	1 914 819
Poistot ja arvonalentumiset	-5 108 247	-4 644 300	259 000	-4 385 300	-4 413 760	-28 460
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 141 068	-4 344 300	184 200	-4 160 100	-4 188 560	-28 460
Arvonalentumiset	-967 179	-300 000	74 800	-225 200	-225 200	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	-321 858	-321 858	-321 859	-1
Tilikauden tulos	7 664 076	1 139 332	-249 894	889 438	2 775 797	1 886 359
Poistoeron lisäys (-) tai väh. (+)	58 328	61 200		61 200	55 895	-5 305
Varausten lisäys (-) tai väh. (+)						
Rahastojen lisäys (-) tai väh. (+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ.)	7 722 404	1 200 532	-249 894	950 638	2 831 692	1 881 054

Tuloslaskelman toteutuminen kaupunki

TULOSLASKELMA	TP 2020	TA2021	Muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama
Toimintatuotot	15 329 889	15 945 394	-1 968 934	13 976 460	16 715 958	2 739 498
Myyntituotot	6 791 231	6 497 674	-1 269 000	5 228 674	5 410 249	181 575
Maksutuotot	5 214 266	5 471 000	-290 000	5 181 000	5 582 652	401 652
Tuet ja avustukset	1 445 451	1 970 220	-349 934	1 620 286	3 853 155	2 232 869
Muut toimintatuotot	1 878 941	2 006 500	-60 000	1 946 500	1 869 903	-76 597
Toimintakulut	-106 859 070	-111 793 912	-868 102	-112 662 014	-114 756 507	-2 094 493
Henkilöstökulut	-43 042 128	-44 488 530	-830 000	-45 318 530	-45 658 723	-340 193
Palkat ja palkkiot	-33 947 616	-35 255 000	-675 000	-35 930 000	-36 200 864	-270 864
Henkilöstösivukulut	-9 094 511	-9 233 530	-155 000	-9 388 530	-9 457 859	-69 329
Eläkekulut	-8 172 377	-7 876 180	-133 600	-8 009 780	-8 127 619	-117 839
Muut henkilöstösivukulut	-922 135	-1 357 350	-21 400	-1 378 750	-1 330 240	48 510
Palvelujen ostot	-50 397 816	-54 466 260	12 000	-54 454 260	-54 933 017	-478 757
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 440 225	-6 875 880	0	-6 875 880	-7 170 066	-294 186
Avustukset	-4 908 890	-4 182 050	-50 102	-4 232 152	-4 858 468	-626 316
Muut toimintakulut	-2 070 011	-1 781 192	0	-1 781 192	-2 136 234	-355 042
Toimintakate	-91 529 181	-95 848 518	-2 837 036	-98 685 554	-98 040 549	645 005
Verotulot	55 914 655	56 011 000	2 650 000	58 661 000	60 051 772	1 390 772
Kunnallisvero	48 377 460	47 488 000	2 400 000	49 888 000	50 259 697	371 697
Kiinteistövero	3 813 687	4 350 000	-300 000	4 050 000	4 168 066	118 066
Yhteisövero	3 723 508	4 173 000	550 000	4 723 000	5 624 008	901 008
Valtionosuudet	47 464 443	44 975 750	0	44 975 750	44 887 368	-88 382
Rahoitustuotot- ja kulut	110 955	6 900	0	6 900	36 047	29 147
Korkotuotot	0				0	0
Muut rahoitustuotot	322 864	285 000	0	285 000	229 191	-55 809
Korkokulut	-193 362	-280 000	0	-280 000	-142 480	137 520
Muut rahoituskulut	-18 547	1 900	0	1 900	-50 664	-52 564
Vuosikate	11 960 872	5 145 132	-187 036	4 958 096	6 934 638	1 976 542
Poistot ja arvonalentumiset	-4 509 268	-4 059 500	259 000	-3 800 500	-3 793 365	7 135
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 542 089	-3 759 500	184 200	-3 575 300	-3 568 165	7 135
Arvonalentumiset	-967 179	-300 000	800	-225 200	-225 200	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	-321 858	-321 858	-321 859	-1
Tilikauden tulos	7 451 604	1 085 632	-249 894	835 738	2 819 414	1 983 676
Poistoeron lisäys (-) tai väh. (+)	33 572	38 400	0	38 400	33 071	-5 329
Varausten lisäys (-) tai väh. (+)						
Rahastojen lisäys (-) tai väh. (+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ.)	7 485 176	1 124 032	-249 894	874 138	2 852 484	1 978 346

Verotulojen erittely

Verotuloista esitetään verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin.

Vuodelle 2021 vahvistetut veroprosentit olivat:

- tulovero 21,00 %
- yleinen kiinteistövero 1,00 %
- vakituisen asunnon kiinteistövero 0,50 %
- muu kuin vak.as. kiinteistövero 1,05 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistövero 0,00 %

Verotulot yhteensä	TP2020	TP2021	Ero €	Ero %
Kunnallisvero	48 377 460	50 259 697	1 882 237	3,9
Kiinteistövero	3 813 687	4 168 066	354 379	9,3
Yhteisövero	3 723 508	5 624 008	1 900 500	51,0
Yhteensä	55 914 655	60 051 772	4 137 117	7,4

Verotulot yht.	TA2021	TA -muutokset	MTA 2021	TP2021	TP21-MTA21	Ero %
Kunnallisvero	47 488 000	2 400 000	49 888 000	50 259 697	371 697	0,7 %
Kiinteistövero	4 350 000	-300 000	4 050 000	4 168 066	118 066	2,9 %
Yhteisövero	4 173 000	550 000	4 723 000	5 624 008	901 008	19,1 %
Yhteensä	56 011 000	2 650 000	58 661 000	60 051 772	1 390 772	7,21 %

Valtionosuuksien erittely

Kunnalle myönnetään valtionosuutta määrä, joka saadaan laskemalla yhteen kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteet ja vähentämällä saadusta summasta kunnan omarahoitusosuus.

Valtionosuudet	TP 2020	TA2021	TA -muutokset	MTA 2021	TP2021	Poikkeama	Ero %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	29 176 238	38 265 000		38 265 000	27 147 447	-11 117 553	70,9
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus	10 778 712	-204 000		-204 000	11 102 352	11 306 352	-5 442,3
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 279 806	-2 195 250		-2 195 250	-2 257 035	-61 785	102,8
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	1 000 000			0		0	
Verotulomenetysten kompensatio	8 789 299	9 110 000		9 110 000	8 894 604	-215 396	97,6
Yhteensä	47 464 443	44 975 750	0	44 975 750	44 887 368	-88 382	99,8

Valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan taseaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti taseaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Investointeihin varataan määrärahat (alv 0 %) hankekohtaisina tai hankeryhmäkohtaisina investoinnin kokonaiskustannusarvion (alv 0 %) mukaan seuraavasti:

	Hankekohtainen	Hankeryhmittäinen
Aineettomat hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Maa- ja vesialueet	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Asuinrakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Muut rakennukset	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Julkinen käyttöomaisuus	yli 150.000 euroa	alle 150.000 euroa
Kuljetusvälineet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut koneet ja kalusto	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Muut aineelliset hyödykkeet	yli 60.000 euroa	alle 60.000 euroa
Käyttöomaisuusarvopaperit	yli 60.000 euroa	alle 60 .000 euroa

Hankekohtainen (=nimikkeittäinen) määräraha on suoraan toteuttajaa sitova. Vuosikohtainen määrärahamuutos, on pääsääntöisesti vietävä valtuuston hyväksyttäväksi

Jos investointi toteutetaan useampana vuotena, ilmoitetaan hankkeen kokonaiskustannusarvio ja sen jaksotus suunnitteluvuosille. Hankkeen perusteluissa valtuusto voi antaa hankkeestaavalle toimivaltuuden tarkistaa hankintamenon jaksottamista myöhemmin kokonaiskustannusarvion rajoissa.

Hankeryhmittäinen määräraha sitoo valtuustoon nähden ryhmätasolla, toteuttaja voi omaa toimintayksikköään sitovien säännösten puitteissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan ko. hankeryhmän yhteenlaskettu kokonaismääräraha ei ylity.

Noudatettu **aktivointiraja** on 10 000 euroa. ja käyttöomaisuusarvopaperit, osuudet ja osakkuudet sekä maa- ja vesialueet on aina aktivoitava käyttöomaisuuteen.

Investointeihin budjetoidaan sekä sisäiset, että ulkoiset pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankinnat ja sisäiset hankinnat käsitellään kirjanpidollisesti valmistuksena omaan käyttöön.

INVESTOINNIT

4.1 Maa- ja vesialueet, konsernijohto

00000092 INV / MAA- JA VESIALUEET							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus käyttö	ta- Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-1 045	-150 000		-150 000	-3 000,00	-147 000	2,0
INVESTOINTITULOT	70 875	100 000		100 000	23 477,15	76 523	23,5
INVESTOINNIT NETTO	69 831	-50 000		-50 000	20 477,15	-70 477	-41,0
Määräraha sisältää kaupungin kiinteistöjen myynnit ja maanhankintasuunnitelman mukaiset hankinnat. Kokonaisyntitulot muodostuvat investointiosan myyntituloista ja käyttötalousosan tulokohdasta pysyvien vastaavien myyntivoitot ja menokohdasta pysyvien vastaavien myyntitappiot (0 €).							

4.2 Talonrakennus

TALONRAKENNUS, KONSERNIJOHTO, HANKERYHMÄ

00009411 Muut rakennukset/KONSERNIJOHTO/hankeryhmä							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus käyttö	ta- Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-547 625	-32 000		-32 000	0,00	-32 000	0,0
INVESTOINNIT NETTO	-547 625	-32 000		-32 000	0,00	-32 000	0,0
Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.							
2021			TA 2021	Muutos	TA+muutos	Tot 2021	
Investointihankkeiden ennakkosuunnittelu ja valmistelu			-32 000		-32 000		

TALONRAKENNUS, SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA, HANKKEET

00009420 Muut rakennukset /SOTE/ hankkeet							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus käyttö	ta- Ero, %
INVESTOINTIMENOT		-35 000	35 000	0	0,00	-35 000	
INVESTOINNIT NETTO	0	-35 000	35 000	0	0,00	-35 000	
Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristölautakunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.							
2021			TA 2021	Muutos	TA+muutos	Tot 2021	
PTA tilamuutosten suunnittelu - suunnittelua ei ole aloitettu, määräraha poistettu			-35 000	35 000	0		

TALONRAKENNUS, SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA, HANKERYHMÄT

00009421 Muut rakennukset/SOTE/ hankeryhmä							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus käyttö	ta- Ero, %
INVESTOINTIMENOT		-80 000	25 000	-55 000	0,00	-55 000	0,0
INVESTOINNIT NETTO	0	-80 000	25 000	-55 000	0,00	-55 000	0,0
Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.							
2021			TA 2021	Muutos	TA+muutos	Tot 2021	
Tammikodin lämmönjakohuoneen uusiminen <i>- koskee lämmityslaitteiston tehon lisäystä, resurssipulan vuoksi ei pystytty toteuttamaan</i>			-15 000		-15 000		
PTA siivouskeskuksen uusiminen <i>- suunnitelmat valmiina, resurssipulan vuoksi ei pystytty toteuttamaan</i>			-40 000		-40 000		
Pikkukartanon vesikatkon uusiminen <i>- tarjoukset työstä on saatu eikä määräraha riittänyt toteuttamiseen</i>			-25 000	25 000	0		

TALONRAKENNUS, SIVISTYSTOIMIALA, HANKKEET

00009430 Muut rakennukset /SIVISTYS/hankkeet							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus käyttö	ta- Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-233 384	-670 000	100 000	-570 000	-339 556,18	-230 444	59,6
INVESTOINNIT NETTO	-233 384	-670 000	100 000	-570 000	-339 556,18	-230 444	59,6
Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristölautakunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.							
2021			TA 2021	Muutos	TA+muutos	Tot 2021	
Puistokadun koulun muutostyöt Hirvikosken päiväkodin piha-alueen muutostyöt/rakentaminen <i>- Päiväkodin piha-alueen rakentaminen sisältyy nykyiseen päiväkotihankintaan</i>			-340 000 -80 000		-340 000 -80 000	-337 495,12	
Kauhanojan koulu/päiväkotito (julkisivun rappaus- ja puuosakorjaukset sekä korjausmaalaus, lämmönjakohuoneen saneeraus) <i>- kuntotutkimus julkisivusta tehty, korjaustarve oletettua pienempi, toteutus kunnossapitotoimin käyttötalous v 2023 -2024</i>			-150 000	100 000	-50 000		
Metsämaan koulu (putkistojen uusiminen) <i>- resurssipulan vuoksi ei pystytty toteuttamaan</i>			-100 000		-100 000		
Taidetalo <i>- ulkovalojen asennus julkisivusaneerauksen yhteydessä</i>						-2 061,06	

TALONRAKENNUS, SIVISTYSTOIMIALA, HANKERYHMITÄIN

00009431 Muut rakennukset/SIVISTYS/hankeryhmät							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus käyttö	ta- Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-118 054	-110 000	50 000	-60 000	-28 739,09	-31 261	47,9
INVESTOINNIT NETTO	-118 054	-110 000	50 000	-60 000	-28 739,09	-31 261	47,9
Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.							
2021							
Keskuskoulun kellarikerroksen uusiminen <i>- suunnittelu aloittamatta, ei toteudu tänä vuonna</i>		-30 000	30 000	0			
Keskuskoulun vanhan siiven pohjaviemärin sukitus <i>- suunnittelu aloittamatta, ei toteudu tänä vuonna</i>		-20 000	20 000	0			
Citynuokkarin yläkerran ikkunoiden uusiminen <i>- alkuperäisiä ikkunoita kunnostettu käyttötalouden puolelta. Investointi ei toteudu.</i>		-15 000		-15 000			
Taidetalon linjasaneerauksen suunnittelu <i>- hanke siirtyy vuodelle 2022</i>		-15 000		-15 000			
Sivistystoimialan erillishankkeet <i>- Sivistyspalvelukeskuksen terveellisyys- ja turvallisuusvaatimusten mukaiset toimenpiteet</i> <i>- Metsämaan nahuntupa, muutos päiväkodiksi</i> <i>- Asemanseudun koulun vesi- ja viemäri liittymän li-säliittymismaksu</i>		-30 000		-30 000		-26 087,69 -2 651,40	

TALONRAKENNUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA, HANKKEET

00009440 Muut rakennukset/ TEK+YMP/hankkeet							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus käyttö	ta- Ero, %
INVESTOINTIMENOT		-20 000	20 000	0	0,00	0	
INVESTOINNIT NETTO	0	-20 000	20 000	0	0,00	0	
Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristölautakunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.							
2021							
Keskusvaraston hankesuunnittelu <i>- suunnittelu ollut sidoksissa vesilaitoksen varastohankkeeseen, ei toteudu vuonna 2021</i>		-20 000	20 000	0			

TALONRAKENNUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA, HANKERYHMÄT

00009441 Muut rakennukset/TEK+YMP/hankeryhmä							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus käyttö	ta- Ero, %
INVESTOINTIMENOT		-35 000		-35 000	-74 741,87	39 742	213,5
INVESTOINNIT NETTO	0	-35 000		-35 000	-74 741,87	39 742	213,5
Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.							
2021			TA 2021	Muutos	TA+muutos	Tot 2021	
Kuukantalon lämmönjakohuoneen rakentaminen <i>Alkuperäinen toteutus siirtyi vuodelta 2020 vuosille 2021-2022, jonka johdosta kokonaiskustannus vuodella 2021</i>			-15 000		-15 000	-74 741,87	
Metsämaan paloaseman korjaukset <i>- kuntotutkimus teetetty ja suunnittelu valmis, resurssipulan vuoksi ei pystytty toteuttamaan</i>			-20 000		-20 000		

TALONRAKENNUS YHTEENSÄ

00000094 INV/MUUT RAKENNUKSET							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus käyttö	ta- Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-899 063	-982 000	230 000	-752 000	-443 037,14	-308 963	58,9
INVESTOINNIT NETTO	-899 063	-982 000	230 000	-752 000	-443 037,14	-308 963	58,9

4.3 Julkinen käyttöomaisuus

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALA, HANKKEET

00009540 Julkinen käyttöom/TEK+YMP/hankkeet							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus käyttö	ta- Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-1 026 571	-1 950 000	500 000	-1 450 000	-921 517,51	-528 482	63,6
INVESTOINNIT NETTO	-1 026 571	-1 950 000	500 000	-1 450 000	-921 517,51	-528 482	63,6
Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa elinympäristölautakunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.							
2021			TA 2021	Muutos	TA+muutos	Tot 2021	
Väinämöisenkatu <i>- kadun loppuosa välillä heimolinnankatu-Turuntie, ei toteudu tällä tilikaudella</i>			-100 000	100 000	0		
Kankaankuja <i>- työt käynnissä, pääosa kustannuksista v. 2022</i>			-250 000		-250 000	-52 780,00	
Eteläkaari itään			-350 000	350 000	0		

- Eteläkaaren alkuosa rakennetaan yhdessä Kankaankujan kanssa					
Myrskylinnan alueen kunnallistekniikka - Maanrakennustöiden valmius noin 80 % - asfaltointi vuonna 2022	-1 200 000		-1 200 000	-858 177,51	
Mäenpään silta, suunnittelu - Ei toteudu tällä tilikaudella, määräraha poistettu	50 000	50 000	0		
Satakunnantie peruskorjaus - Rakennussuunnitelmat loppuerä				-10 560,00	

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS, TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ -TOIMIALA, HANKERYHMÄT

00009541 Julkinen käyttöom/TEK+YMP/hankeryhmät							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus ta-käyttö	Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-834 625	-1 330 000	180 000	-1 150 000	-534 189,50	-615 811	46,5
INVESTOINTITULOT		0			0,00	0	0,0
INVESTOINNIT NETTO	-834 625	-1 330 000	180 000	-1 150 000	-534 189,50	-615 811	46,5
Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.							
2021		TA 2021	Muutos	TA+muutos	Tot 2021		
KADUT		-850 000		-850 000			
<i>Katusaneeraus</i> <i>- Niittymäenkadun suunnittelu ja rakentaminen</i>		-300 000		-300 000	-126 405,19		
<i>Katujen pinta</i> <i>- päällystysohjelman mukaiset työt tehty</i>		-330 000		-330 000	-346 555,99		
<i>Katuvalaistus</i>		-220 000		-220 000	-34 246,76		
<i>Puistot ja yleiset alueet</i> <i>- resurssipulan vuoksi ei pystytty toteuttamaan kaikkia hankkeita</i>		-150 000		-150 000	-26 981,56		
<i>Urheilu- ja ulkoilalueet</i> <i>- resurssipulan vuoksi ei pystytty pururatojen perusparannushankkeita toteuttamaan</i>		-50 000		-50 000			
<i>Hulevesiviemäröinti</i> <i>- resurssipulan vuoksi ei pystytty hankkeita toteuttamaan</i>		-100 000		-100 000			
<i>Metsämaan puhdistamo</i> <i>- Ei toteudu, määräraha poistettu</i>		-180 000	180 000	0			

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ

00000095 INV/KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus ta-käyttö	Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-1 861 195	-3 280 000	680 000	-2 600 000	-1 455 707,01	-1 144 293	56,0
INVESTOINTITULOT		0			0,00	0	0,0
INVESTOINNIT NETTO	-1 861 195	-3 280 000	680 000	-2 600 000	-1 455 707,01	-1 144 293	56,0

4.4 Kuljetusvälineet

KULJETUSVÄLINEET / SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

KULJETUSVÄLINEET / TEKNIikka JA YMPÄRISTÖTOIMIALA

4.5 Irtain omaisuus

IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / KONSERNIJOHTO

00009710 Irtaimisto/HALLINTO							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus ta-käyttö	Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-42 495	-60 000		-60 000	0,00	-60 000	0,0
INVESTOINNIT NETTO	-42 495	-60 000		-60 000	0,00	-60 000	0,0
2021			TA 2021	Muutos	TA+muutos	Tot 2021	
Keskitetyt ATK-hankinnat			-20 000		-20 000		
Varhaiskasvatusohjelmiston uudistaminen			-40 000		-40 000		

IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

00009720 Irtaimisto /SOTE							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus ta-käyttö	Ero, %
INVESTOINTIMENOT		-30 000		-30 000	0,00	-30 000	
INVESTOINNIT NETTO	0	-30 000		-30 000	0,00	-30 000	
2021			TA 2021	Muutos	TA+muutos	Tot 2021	
- Hammashuollon yksikkö, yhteen hammashuolto- laan			-30 000		-30 000		

4.6 Käyttöomaisuusarvopaperit

ARVOPAPERIT / KONSERNIJOHTO

00000099 INV/KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus ta-käyttö	Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-1 942	-50 000		-50 000	0,00	-50 000	
INVESTOINTITULOT		50 000		50 000		50 000	
INVESTOINNIT NETTO	-1 942	0		0	0,00	0	
Kaupungin arvopaperi-irtaimen ostot ja myynnit.							

INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

00000009 LOIMAA INVESTOINTIOSA							
INVESTOINNIT	TP 2020	TA 2021	Muutos	TA+muutos	TOT 2021	Erotus ta-käyttö	Ero, %
INVESTOINTIMENOT	-2 874 748	-4 552 000	910 000	-3 642 000	-1 901 744,15	-1 740 256	52,2
INVESTOINTITULOT	70 875	150 000		150 000	23 477,15	126 523	15,7
INVESTOINNIT NETTO	-2 803 872	-4 402 000	910 000	-3 492 000	-1 878 267,00	-1 613 733	53,8

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Rahoituslaskelman avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan. Rahoituslaskelma sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion tuloslaskelma ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä viimeksi mainittuja ovat mm. antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

kaupunki ja Vesi-liikelaitos 1000 €		TA2021	Muutokset	MTA2021	TP2021	Poikkeama	Poikkeama %
Varsinainen toiminta ja investoinnit							
Tulorahoitus		5 525 432	-458 894	5 066 538	7 051 441	1 984 903	39,2
Vuosikate	+/-	5 775 432	-187 036	5 588 396	7 511 415	1 923 019	34,4
Satunnaiset erät	+/-	0	-321 858	-321 858	-321 859	-1	
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-250 000	50 000	-200 000	-138 115	61 885	-30,9
Investoinnit		-7 077 000	860 000	-6 217 000	-3 931 388	2 285 612	-36,8
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	-7 477 000	910 000	-6 567 000	-4 098 874	2 468 126	-37,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	0		0	0	0	
Käyttöomaisuuden myyntitulot	+	400 000	-50 000	350 000	167 487	-182 513	-52,1
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	+/-	-1 551 568	401 106	-1 150 462	3 120 054	4 270 516	-371,2
Rahoitustoiminta					-8 211 437	-8 211 437	
Antolainauksen muutokset					-62 000	-62 000	
Antolainasaamisten lisäykset	-				-68 000	-68 000	
Antolainasaamisten vähennykset	+				6 000	6 000	
Lainakannan muutokset					-8 149 437	-8 149 437	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+				3 000 000	3 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-				-5 149 437	-5 149 437	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-				-6 000 000	-6 000 000	
Oman pääoman muutokset	+/-	-28 000		-28 000	0	28 000	
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	-1 579 568	401 106	-1 178 462	-5 091 384	-3 912 922	332,0

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden riittävydestä

LOIMAAN KAUPUNKI
YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMÄN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

KÄYTTÖTALOUSOSA	Sit	Menoarvot					Tuloarvot				
		TA 2021	Muutos	TA+M 2021	TOT 2021	Poikkeama	TA 2021	Muutos	TA+M 2021	TOT 2021	Poikkeama
Keskusvaalilautakunta	B	-25 080	0	-25 080	-57 466	32 386	0	0	0	18 313	-18 313
Tarkastuslautakunta	B	-32 000	0	-32 000	-26 429	-5 571	32 000	0	32 000	0	32 000
Kaupunginvaltuusto	B	-71 825	0	-71 825	-80 845	9 020	0	0	0	0	0
Kaupunginhallitus	B	-7 366 751	-457 000	-7 823 751	-8 252 480	428 729	2 776 435	-50 000	2 726 435	3 466 966	-740 531
Konsernijohto	B	-4 559 188	-387 000	-4 946 188	-5 258 446	312 258	2 254 911	-50 000	2 204 911	2 989 735	-784 824
Elinvoima	B	-2 807 563	-70 000	-2 877 563	-2 994 034	116 471	521 524	0	521 524	477 231	44 293
Poikkeusolot		0	0	0	-376 950	376 950	0	0	0	0	0
Koronaepidemia		0	0	0	-376 950	376 950	0	0	0	0	0
Hyvinvointivaliokunta	B	-76 787 486	268 898	-76 518 588	-77 225 487	706 899	12 161 128	-1 718 934	10 442 194	12 548 860	-2 106 666
Hyvinvointipalvelujen hallinto	B	-605 001	0	-605 001	-631 066	26 065	587 396	0	587 396	625 123	-37 727
Sosiaalityö	B	-15 605 983	-200 102	-15 806 085	-16 121 449	315 364	2 667 501	-429 934	2 237 567	1 932 936	304 631
Terveys- ja hoivapalvelut	B	-60 576 502	469 000	-60 107 502	-60 472 972	365 470	8 906 231	-1 289 000	7 617 231	9 990 801	-2 373 570
Sivistysvaliokunta	B	-29 259 001	-680 000	-29 939 001	-30 893 327	954 326	3 102 091	-200 000	2 902 091	3 703 366	-801 275
Sivistyspalvelujen hallinto		-756 380	0	-756 380	-257 987	-498 393	756 380	0	756 380	258 213	498 167
Varhaiskasvatus	B	-8 709 780	-80 000	-8 789 780	-9 096 198	306 418	888 911	0	888 911	1 123 764	-234 853
Perusopetus ja keskiasteen koulutus	B	-14 885 660	-600 000	-15 485 660	-16 872 108	1 386 448	710 900	0	710 900	1 560 817	-849 917
Vapaa-aikapalvelut	B	-4 907 181	0	-4 907 181	-4 667 034	-240 147	745 900	-200 000	545 900	760 572	-214 672
Elinympäristövaliokunta	B	-14 014 597	0	-14 014 597	-12 714 083	-1 300 514	13 636 569	0	13 636 569	11 849 016	1 787 553
Tekniikka ja ympäristöpalvelut		-14 014 597	0	-14 014 597	-12 714 083	-1 300 514	13 636 569	0	13 636 569	11 849 016	1 787 553
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ	B	-127 556 740	-868 102	-128 424 842	-129 627 067	1 202 225	31 708 223	-1 968 934	29 739 289	31 586 521	-1 847 232
RAHOITUS LUOTTOTAPPIOKIRJAKSET/OIKAISUT											0
Valmistus omaan käyttöön											0
TULOSLASKELMAOSA		TA 2020	Muutos	TA+M 2020	TOT 2020	Poikkeama	TA 2021	Muutos	TA+M 2021	TOT 2021	Poikkeama
Verotulot	B					0	56 011 000	2 650 000	58 661 000	60 051 772	-1 390 772
Valtionosuudet	B					0	44 975 750	0	44 975 750	44 887 368	88 382
Rahoitustuotot ja -kulut	N	-306 100	0	-306 100	-211 886	-94 214	-100		-100	-37 349	37 249
Satunnaiset tuotot ja kulut	N	0	0	0	0	0	0	-321 858	-321 858	-321 859	1
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ		-306 100	0	-306 100	-211 886	-94 214	100 986 650	2 328 142	103 314 792	104 579 933	-1 265 141

INVESTOINTIOSA		TA 2021	Muutos	TA+M 2021	TOT 2021	Poikkeama	TA 2020	Muutos	TA+M 2020	TOT 2020	Poikkeama
HALLINTOPALVELUT											
Kiinteä omaisuus	B	-50 000	0	-50 000	20 477	-70 477	100 000		100 000	133 266	-33 266
Muut rakennukset											0
Suunnittelu	B	-32 000	0	-32 000	0	-32 000	0	0	0	0	0
Irtaimisto											0
ATK-hankinnat	B	-60 000	0	-60 000	0	-60 000	0	0	0	0	0
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUKESKUS											
Muut rakennukset											
Hanke/Pääterveysasema	B	-35 000	35 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Pääterveysasema		-40 000		-40 000		-40 000					
Hankeryhmä/ Pikkukartano	B	-25 000	25 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/ Tammikoti		-15 000		-15 000		-15 000					
Irtaimisto	B	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	0	0	0	0	0
SIVISTYSPALVELUKESKUS											
Muut rakennukset											
Hanke/Hirvikosken päiväkotipiha		-80 000		-80 000	0	-80 000	0	0	0	0	0
Hanke/Kauhanojan koulu/päiväkotipiha		-150 000	100 000	-50 000	0	-50 000					
Hanke/Metsämaan koulu	B	-100 000		-100 000	0	-100 000	0	0	0	0	0
Hanke/Työväenopisto/taidetalo	B	0	0	0	-2 061	2 061	0	0	0	0	0
Hanke/Puistokadun koulu	B	-340 000	0	-340 000	-337 495	-2 505	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Metsämaan Nahkuri	B	0	0	0	-26 088	26 088	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Nuorisotalo	B	-15 000	0	-15 000	0	-15 000	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Keskuskoulu, koulukirjasto	B	-50 000	50 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Taidetalo	B	-15 000	0	-15 000	0	-15 000	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Sivistyspalvelut	B	-30 000	0	-30 000	-2 651	-27 349	0	0	0	0	0
TEKNINEN- JA YMPÄRISTÖPALVELUKESKUS	B										
Muut rakennukset											
Hanke/Keskusvarasto	B	-20 000	20 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Kuukantalo	B	-15 000	0	-15 000	-74 742	59 742	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Metsämaan palokoulu	B	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	0	0	0	0	0
Julkinen käyttöomaisuus											
Hanke/Väinämöisenkatu perustamiskorjaus	B	-100 000	100 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Hanke/Mäenpään silta	B	-50 000	50 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Hanke/Eteläkaari itään suunniteltu	B	-350 000	350 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Hanke/Kankaankujan rakentaminen	B	-250 000	0	-250 000	-52 780	-197 220	0	0	0	0	0
Hanke/Myrskylinnan alue kunnassa	B	-1 200 000	0	-1 200 000	-858 178	-341 822	0	0	0	0	0
Hanke/Satakunnantien peruskorjaus	B	0	0	0	-10 560	10 560	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/kadut	B	-850 000	0	-850 000	-507 208	-342 792	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Puistot ja yleiset alueet	B	-150 000	0	-150 000	-26 982	-123 018	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Urheilu- ja ulkoilupaikat	B	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Hulevesiviemäri- ja sadevesijärjestelmä	B	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0	0	0	0	0
Hankeryhmä/Metsämaan puhdistus	B	-180 000	180 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Arvopaperit	B		0	0	0	0	50 000		50 000	0	50 000
Pysyvien vastaavien myynti	B										
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		-4 402 000	910 000	-3 492 000	-1 878 268	-1 613 732	150 000	0	150 000	133 266	16 734

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1 TULOSLASKELMA, kaupunki ja Vesi -liikelaitos

	01.01.-31.12.2021		01.01.-31.12.2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	8 100 981,22		9 524 347,97	
Maksutuotot	5 562 291,08		5 214 265,87	
Tuet ja avustukset	3 853 155,17		1 445 450,92	
Muut toimintatuotot	1 832 908,22	19 349 335,69	1 835 848,02	18 019 912,78
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-36 755 462,19		-34 462 052,34	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-8 244 655,29		-8 287 124,74	
Muut henkilösivukulut	-1 348 450,83		-939 630,50	
Palvelujen ostot	-55 213 717,43		-50 578 137,24	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 763 055,00		-6 976 120,44	
Avustukset	-4 858 468,29		-4 908 890,13	
Muut toimintakulut	-2 631 865,69	-116 815 674,72	-2 577 351,01	-108 729 306,40
Toimintakate		-97 466 339,03		-90 709 393,62
Verotulot		60 051 772,03		55 914 654,72
Valtionosuudet		44 887 368,00		47 464 443,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		-9 061,14	
Muut rahoitustuotot	232 250,94		323 777,99	
Korvaus peruspääomasta	0,00		0,00	
Korkokulut	-142 480,36		-193 390,28	
Muut rahoituskulut	-51 156,35	38 614,23	-18 707,78	102 618,79
Vuosikate		7 511 415,23		12 772 322,89
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 188 559,61		-4 141 068,13	
Arvonalentumiset	-225 200,00	-4 413 759,61	-967 178,88	-5 108 247,01
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot			0,00	
Satunnaiset kulut	-321 858,66	-321 858,66	0,00	0,00
Tilikauden tulos		2 775 796,96		7 664 075,88
Poistoeron lisäys(-) tai vähenn.(+)		55 895,44		58 327,95
Tilikauden yli-(+)/alijäämä(-)		2 831 692,40		7 722 403,83

7.2 RAHOITUSLASKELMA kaupunki ja Vesi-liikelaitos

Kaupunki +vesi liikelaitos	01.01.-31.12.2021		01.01.-31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	7 511 415,23		12 772 322,89	
Satunnaiset erät	-321 858,66		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-138 115,16	7 051 441,41	-191 861,03	12 580 461,86
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-4 098 874,24		-3 573 176,51	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00			
Pysyvien vastaav.hyödykk.luovutustulot	167 486,52	-3 931 387,72	262 736,40	-3 310 440,11
Toiminnan ja investointien rahavirta		3 120 053,69		9 270 021,75
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-68 000,00		-1 060,00	
Antolainasaamisten vähennys	6 000,00	-62 000,00	4 000,00	2 940,00
Lainakannan muutokset				
+ Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000,00		5 000 000,00	
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 149 437,38		-7 435 308,92	
+/- Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 000 000,00	-8 149 437,38	0,00	-2 435 308,92
Oman pääoman muutokset	0,00		0,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 624,79		65 437,13	
Vaihto-omaisuuden muutos	-24 890,40		2 399,67	
Saamisten muutos	-1 003 100,53		-128 330,20	
Korottomien velkojen muutos	1 862 615,81	836 249,67	-1 739 878,40	-1 800 371,80
Rahoituksen rahavirta		-7 375 187,71		-4 232 740,72
Rahavarojen muutos		-4 255 134,02		5 037 281,03
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12	6 734 804,11		10 989 938,13	
Rahavarat 01.01	10 989 938,13	-4 255 134,02	5 952 657,10	5 037 281,03

7.3 TASE kaupunki ja Vesi -liikelaitos

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	79 801 267,58	80 083 524,31
Aineettomat hyödykkeet	33 046,05	57 319,05
Aineettomat oikeudet	33 046,05	57 319,05
Aineelliset hyödykkeet	65 521 363,71	65 841 347,44
Maa- ja vesialueet	9 710 408,14	9 730 885,29
Rakennukset	35 746 837,89	37 558 992,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 471 574,39	17 764 165,13
Koneet ja kalusto	414 491,23	521 014,61
Muut aineelliset hyödykkeet	162 823,29	162 823,29
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 015 228,77	103 466,96
Sijoitukset	14 246 857,82	14 184 857,82
Osakkeet ja osuudet	13 182 630,04	13 182 630,04
Muut lainasaamiset	814 620,78	802 620,78
Muut saamiset	249 607,00	199 607,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	294 932,46	289 088,88
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	294 932,46	289 088,88
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 553 661,69	15 786 849,91
Vaihto-omaisuus	258 560,11	233 669,71
Muu vaihto-omaisuus	258 560,11	233 669,71
Saamiset	5 560 297,47	4 563 242,07
Lyhytaikaiset saamiset	5 560 297,47	4 563 242,07
Myyntisaamiset	1 810 600,31	2 279 056,84
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	959 814,56	841 034,30
Siirtosaamiset	2 789 882,60	1 443 150,93
Rahoitusarvopaperit	50 534,48	50 534,48
Rahat ja pankkisaamiset	6 684 269,63	10 939 403,65
VASTAAVAA	92 649 861,73	96 159 463,10

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	44 369 927,53	41 538 235,13
Peruspääoma	41 402 113,45	41 402 113,45
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	0,00	0,00
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-)	136 121,68	-7 586 282,15
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)	2 831 692,40	7 722 403,83
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR,	874 032,91	929 928,35
poistoero	874 032,91	929 928,35
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	804 952,01	797 483,64
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	719 155,73	740 025,56
Muut toimeksiantojen pääomat	85 796,28	57 458,08
VIERAS PÄÄOMA	46 600 949,28	52 893 815,98
Pitkäaikainen	20 510 541,48	22 470 518,78
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 042 862,00	21 951 255,30
Lainat julkisyhteisöiltä	403 324	454 908
Saadut ennakot	0,00	0,00
Muut velat, Vhl:n liittymismaksut ja muut velat	64 355,48	64 355,48
Lyhytaikainen	26 090 407,80	30 423 297,20
Joukkovelkakirjalainat	7 000 000,00	13 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 908 393,30	5 074 613,38
Lainat julkisyhteisöiltä	51 584	74 824,00
Lainat muilta luotonantajilta (vesilaitos)	0,00	0,00
Saadut ennakot	544 970,34	662 560,18
Ostovelat	5 093 087,98	3 665 838,39
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	0,00	245 564,39
Muut lyhytaikaiset velat	842 226,05	736 129,30
Siirtovelat	7 650 146,13	6 963 767,56
VASTATTAVAA	92 649 861,73	96 159 463,10

7.4 KONSERNITULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	KONSERNI TP 2021	KONSERNI TP 2020
Toimintatuotot	73 575 150,43	70 679 933
Toimintakulut	-173 306 321,06	-163 126 386
Osuus osakkuusyht. voitosta./tappiosta	69 958,00	50 393
Toimintakate	-99 661 212,63	-92 396 059
Verotulot	60 051 772,03	55 914 655
Valtionosuudet	53 349 311,00	55 322 744
Rahoitustuotot ja -kulut	-284 253,33	-264 702
Korkotuotot	6 400,68	4 486
Muut rahoitustuotot	90 914,94	153 552
Korkokulut	-325 606,23	-399 417
Muut rahoituskulut	-55 962,72	-23 325
Vuosikate	13 455 617,07	18 576 637
Poistot ja arvonalentumiset	-8 298 983,71	-9 065 957
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 073 783,71	-8 098 778
Arvonalentumiset	-225 200,00	-967 179
Saunnaiset erät	-321 858,66	-6 046
Tilikauden tulos	4 834 774,70	9 504 634
Tilikauden verot	-234 807,83	-199 315
Laskennalliset verot	-23 929,23	55 779
Vähemmistöosuudet	-348 070,90	-340 242
TILIK.YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	4 227 966,74	9 020 856

7.5. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2021	TP 2020
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Toiminnan rahavirta	12 758 437,29	18 137 344
Vuosikate	13 455 617,07	18 576 637
Satunnaiset erät	-321 858,66	-6 046
Tilikauden verot	-234 807,83	-199 315
Tulorahoituksen korjauserät	-140 513,29	-233 932
Investointien rahavirta	-6 570 493,40	-5 877 724
Investointimenot	-6 916 121,63	-6 521 871
Rahoitusosuudet investointimenoihin	92 222,00	121 991
Pysyvien vast.hyöd luovutustulot	253 406,23	522 156
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 187 943,89	12 259 620
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	88 570,22	825 629
Antolainasaamisten lisäykset	-4 129,56	732 173
Antolainasaamisten vähennykset	92 699,78	93 457
Lainakannan muutokset	-10 298 039,82	-5 198 183
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 315 579,56	4 313 857
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 613 619,38	-9 512 040
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6 000 000,00	
Oman pääoman muutokset	-168 070,00	-161 128
Muut maksuvalmiuden muutokset	588 922,72	-1 239 079
Toimeksiantojen varojen ja po. muutokset	5 701,79	47 480
Vaihto-omaisuuden muutos	11 314,29	-328 272
Saamisten muutos	-1 152 172,55	391 796
Korottomien velkojen muutos	1 724 079,19	-1 350 083
Rahoituksen rahavirta	-9 788 616,88	-5 772 761
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 600 672,99	6 486 859
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 600 672,99	6 486 859
Rahavarat 31.12.	15 227 446,45	18 832 559
Rahavarat 1.1.	18 828 119,44	12 345 700
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
	TP 2021	TP 2020
Lainanhoitokate	1,7	2,0
Toim. ja invest. rahavirran kertymä 5v (1000€)	18 020	12 935
Investointien tulorahoitus %	195	290,0
Kassan riittävyys	29,5	38,4
Asukasmäärä	15 628	15 773

7.6. KONSERNIN TASE

VASTAAVAA	TASE TP 2021	TASE TP 2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	108 847 435	109 687 590
Aineettomat hyödykkeet	241 780	231 751
Aineettomat oikeudet	219 726	204 433
Muut pitkävaik. menot	22 054	27 318
Aineelliset hyödykkeet	105 282 408	106 904 212
Maa- ja vesialueet	11 574 346	11 631 533
Rakennukset	66 545 261	69 321 008
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 448 230	18 598 022
Koneet ja kalusto	5 284 967	5 668 000
Muut aineelliset hyödykkeet	306 131	337 876
Ennakkomaksut ja keskener.	3 123 473	1 347 773
Sijoitukset	3 323 247	2 504 837
Osakkuusyhteisöosuudet	638 876	
Muut osakkeet ja osuudet	1 165 300	1 726 416
Muut lainasaamiset	63 000	55 000
Muut saamiset	1 456 070	723 420
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	836 691	751 472
VAIHTUVAT VASTAAVAT	28 256 699	30 449 506
Vaihto-omaisuus	1 679 128	1 690 443
Saamiset	11 350 125	9 926 503
Pitkäaikaiset saamiset	168 031	1 469 157
Lyhytaikaiset saamiset	11 182 093	8 457 347
Rahoitusarvopaperit	2 246 633	1 794 175
Rahat ja pankkisaamiset	12 980 813	17 038 384
VASTAAVAA YHTEENSÄ	137 940 825	140 888 567

VASTATTAVAA	TASE TP 2021	TASE TP 2020
OMA PÄÄOMA	59 031 928	54 865 030
Peruspääoma	41 402 113	41 402 113
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	0	2 139
Muut omat rahastot	730 212	732 073
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	12 671 636	3 707 955
Tilikauden yli-/alijäämä	4 227 967	8 963 681
VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 672 548	3 518 608
PAKOLLISET VARAUKSET	1 888 147	1 795 223
Eläkevaraukset	5 819	5 945
Muut pakolliset varaukset	1 882 328	1 789 278
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 468 843	1 377 921
VIERAS PÄÄOMA	71 879 359	79 331 786
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	29 998 045	32 949 167
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 778 532	2 799 220
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	14 063 153	20 658 449
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	25 039 629	22 935 443
VASTATTAVAA YHT.	137 940 825	140 888 567

KONSERNITASEEN 31.12.2021

TASEEN TUNNUSLUVUT	Konsernitase 2021	Konsernitase 2020
Omavaraisuusaste, %	45,85	41,80
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	38	43
Lainat, eur/asukas	2 819	3 399
Lainakanta 31.12.	44 061 198	53 607 616
Lainasaamiset	63 000	55 000
Yli- tai alijäämä, euroa	4 227 967	12 671 636
Yli- tai alijäämä /asukas	271	803
Asukasmäärä	15628	15773

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8.1 LIITETIETOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET

Liitetietojen tehtävä on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätöstä informaatiota oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Liitetiedot ovat pakollinen osa tilinpäätöstä. Liitetietojen antamisessa noudatetaan Kilan yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista.

8.2 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTÄ KOSKEVAT OHJEET

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet: Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle

Pysyvien vastaavien arvostus:

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Nykyinen poistosuunnitelma on hyväksytty valtuustossa 1.3.2013. Sitä ennen valmistuneet kohteet on hyväksytty vanhojen poistosuunnitelmien mukaisesti.

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi kaupungin toiminnassa alle 3 vuotta, on kirjattu vuosikuluksi.

Sijoitusten arvostus:

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Saamisten ja velkojen arvostus:

Saamiset on merkitty nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon.

Luottotappiot on kirjattu, kun sen syntyminen on käynyt ilmeiseksi.

Velat on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Lomapalkkavelkajaksotusta muodostaessa on huomioitu Kirjanpitolautakunnan lausunto 114.

Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutos:

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeita kunnille ja kuntayhtymille. Ei sisällä olennaisia muutoksia.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin:

Ei olennaisia korjauksia.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus:

Ovat pääosin vertailukelpoisia.

Seuraavat erät tulee huomioida edelliseen tilikauteen verrattessa:

Lokakuussa 2020 otettiin tuotantoon uusi palkkaohjelma. Ohjelman käyttöönotossa ilmeni ongelmia. Niillä ei kuitenkaan pitäisi olla vaikutusta tuloksen oikeellisuuteen tai vertailtavuuteen. Ongelmia on ollut edelleen vuonna 2021.

Muita eriä, jotka vaikuttavat tilinpäätöksen vertailtavuuteen:

Suunnitelman mukaiset poistot sisältävät vuonna 2021 poistoja 3 568 165 euroa ja alaskirjauksia kiinteistöjen osalta 225 200 euroa
Satunnaisissa kuluissa on vuonna 2021 kirjaus 321 858 euroa. (Vanha vakuutusmaksu)

Lisäksi koronapandemialla on selkeästi taloudellinen merkitys, joka näkyy kaupungin toimintatuotoissa ja kuluissa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut, jos ne eivät ole vähäisiä:
Ei ole.

8.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEEN LIITTYVÄ OHJE

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty viisi tytäryhtiötä ja neljä kuntayhtymää.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan 80 % ja laskennalliseen verovelkaan 20 %. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu oman pääoman lisäykseksi tai vähennykseksi.

Yhden asunto-osakeyhtiön poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvon ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Loimaan kaupunki on saanut yhdeltä tytäryhtiöltä osinkoa, joka on konsernitilinpäätöksessä eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Konsernitaseessa ei ole eliminoitu kiinteistöveroja.

Loimaan kaupungin niitä myyntejä Loimaan Vesi, liikelaitokselle, jotka on liikelaitoksella kohdennettu investointeihin ja kaupungilla käyttötalouden tuloksi, ei ole eliminoitu. Taphtumilla ei ole olennaista vaikutusta tulokseen.

Vuokra-asuntojen osalta on vuoden 2021 tilinpäätöstä korjattu konsernin tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen. Vaikutus vuoden 2021 tilinpäätökseen on 10 493 euroa.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri on aktivoinut investointien korkoja ja tehnyt niistä poistoja. Koska Loimaan kaupunki ei aktivoi investointien korkoja, on konsernitilinpäätökseen tehty sairaanhoitopiiriä koskevat korko- ja poisto-oikaisut.

8.4 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liite 6: Toimintatuotot ja liiketoiminnan myyntituotot

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Keskusvaalilautakunta	18 313,00		18 313,40	
Kaupunginhallitus	674 485,00	639 568,00	674 485,32	639 568,09
Hyvinvointivaliokunta	57 141 797,00	53 430 661,00	11 035 226,90	9 643 665,56
Sivistysvaliokunta	3 542 225,00	4 230 177,00	2 777 348,27	2 557 837,36
Elinympäristövaliokunta	6 598 697,00	6 598 755,00	2 024 391,03	2 341 068,00
Muut palvelut	2 777 412,00	2 942 998,00		
Liikelaitokset				
Liikevaihto	2 820 440,00	2 837 774,00	2 820 440,79	2 837 773,77
Tuet ja avustukset				
Liiketoiminnan muut tuotot	1 781,00		1 781,38	
<i>Kunnan toimintatuotot yhteensä</i>	<i>73 575 150,00</i>	<i>70 679 933,00</i>	<i>19 351 987,09</i>	<i>18 019 912,78</i>

Liite 7: Verotulojen erittely

	2021	2020
Kunnan tulovero	50 259 697,44	48 377 460,21
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 624 008,38	3 723 507,89
Kiinteistövero	4 168 066,21	3 813 686,62
Muut verotulot		
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>60 051 772,03</i>	<i>55 914 654,72</i>

Liite 8: Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	27 147 447,00	29 176 238,00	27 147 447,00	29 176 238,00
Verotuloihin perustuvat valtionosuuksien tasaus	11 102 352,00	10 778 712,00	11 102 352,00	10 778 712,00
Harkinnanvarainen valtionosuus		1 000 000,00		1 000 000,00
Opetus- ja sivistystoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet*	6 204 908,00	5 578 495,00	-2 257 035,00	-2 279 806,00
Verotulomenetysten korvaus	8 894 604,00	8 789 299,00	8 894 604,00	8 789 299,00
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	<i>53 349 311,00</i>	<i>55 322 744,00</i>	<i>44 887 368,00</i>	<i>47 464 443,00</i>

Liite 9: Palvelujen ostot eriteltynä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

	Kunta	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	38 625 417,36	36 441 105,01
Muiden palvelujen ostot	16 588 300,07	14 137 032,23
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>55 213 717,43</i>	<i>50 578 137,24</i>

Liite 10: Valtuustoryhmien toimintaedellytyksien tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä (Kuntal 19.2 §)

Ei liitetietoa

Liite 11: Suunnitelman mukaiset poistot

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmä ovat:

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 vuotta	tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat	10-50 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet	7-20 %	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3-12 vuotta	tasapoisto
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	

Noudatettu aktivointiraja on 10.000 euroa. Poistosuunnitelma on vahvistettu valtuustossa 27.5.2013

Poistoajat ja poistoprosentit on uusissa investoinneissa alarajan mukaan 1.1.2013 alkaen

Liite 12: Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varaus-ten muutoksista

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin ky				
Eläkevastuu 1.1.	5 945,00	6 174,00		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	127,00	229,00		
Eläkevastuu 31.12.	5 818,00	5 945,00		
Ympäristövastuu 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Ympäristövastuu 31.12.				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 789 277,00	1 788 342,00		
Lisäykset tilikaudella	93 051,00			
Vähennykset tilikaudella		-935,00		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 882 328,00	1 789 277,00		

Liite 13: Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiosta

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Osakkeet		76 701,00		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	145 452,00	150 810,00	131 572,80	191 861,03
Rakennusten myyntivoitot	17 148,00	10 426,00		
Muut myyntivoitot	73 980,00	631,00	7 903,23	
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	236 580,00	238 568,00	139 476,03	191 861,03
Muut toimintakulut				
Osakkeet		3 913,00		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	491,00		490,85	
Rakennusten myyntitappiot				
Muut myyntitappiot		16,00		
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>	491,00	3 929,00	490,85	0,00

Liite 14: Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Satunnaiset tuotot				
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä				
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00		
Satunnaiset kulut				
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	321 858,00		321 858,66	
Satunnaiset kulut yhteensä	321 858,00	6 046,00	321 858,66	0,00

Liite 15: Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sis. olennaisista tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2021	2020
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	174 930,00	177 072,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	27 965,89	20 577,71
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
V-S sairaanhoitopiirin ky		
V-S erityishuoltopiiri		
<i>Yhteensä</i>	202 895,89	197 649,71

Liite 16: Erittely poistoeron muutoksista

	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	55 895,44	58 327,95
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus (- tai +)		
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	55 895,44	58 327,95

8.5 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liite 17: Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei liitetietoa

Liite 18: Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen

Ei liitetietoa

Liite 19: Aktivoidut korkomenot

Ei liitetietoa

Liite 19a: Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti (kaupunki + vesi)

Liite 19a: Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti kaupunki+vesilaitos V. 2021												
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet								
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko mak-sut	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa- ja vesi-alueet yhteensä	Rakennukset yhteensä	Kiint. Rakent. ja laitteet yhteensä	Koneet ja kalusto yhteensä	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskeneräiset yhteensä	Aineelliset yhteensä	Aineettomat ja aineelliset yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	57 319,05			57 319,05	9 730 885,29	37 558 992,16	17 764 165,13	521 014,61	162 823,29	103 466,96	65 841 347,44	65 898 666,49
Lisäykset tilikauden aikana					3 000,00	414 298,05	1 709 940,08	57 222,90			4 096 222,84	4 096 222,84
Rahoitusosuudet tilikaudella												
Vähennykset tilikauden aikana						23 477,15			3 242,81		26 719,96	26 719,96
Siirro erien välillä												
Tilikauden poisto	24 273,00			24 273,00		2 001 252,32	2 002 530,82	160 503,47			4 164 286,61	4 188 559,61
Arvonalennukset ja niiden palautukset						225 200,00					225 200,00	225 200,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	33 046,05			33 046,05	9 710 408,14	35 746 837,89	17 471 574,39	414 491,23	162 823,29	2 015 228,77	65 521 363,71	65 554 409,76
Arvonkorotukset												
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	33 046,05			33 046,05	9 710 408,14	35 746 837,89	17 471 574,39	414 491,23	162 823,29	2 015 228,77	65 521 363,71	65 554 409,76
Olenneiset lisäpoistot												
Erittely olennaisista lisäpoistoista												

Liite 19 b: Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	347 988,00	370 756,00	53 671,53	53 671,53
Muut maa- ja vesialueet	11 226 358,00	11 260 777,00	9 656 737,00	
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	11 574 346,00	11 631 533,00	9 710 408,53	53 671,53

Liite 19 c: Pysyvien vastaavien sijoitukset

				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Kunta-yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	JVK-laina- saamiset	Saamiset ty- tär-yhteisöt	Saamiset kunta-yh- tymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2021	10 874 782,93	2 305 905,21	13 180 688,14		751 620,78	0,00	335 527,59	14 267 836,51
Lisäykset	0,00		0,00	0,00		0,00		0,00
Vähennykset			0,00			0,00	81 980,59	81 980,59
Siirrot erien välillä			0,00					0,00
Hankintameno 31.12.2021	10 874 782,93	2 305 905,21	13 180 688,14	0,00	751 620,78	0,00	253 547,00	14 185 855,92
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2021				0,00		0,00		

Liite 19 d: Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tase-arvo 1.1.	Lisäykset tilikau- della	Vähennyk- set tilikau- della	Tase-arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Varsinais-Suomen sairaanhoitop. kun- tayhtymä	8 944 033,35			8 944 033,35	8 772 014,00	172 019,35

Ero johtuu peruspääoman jäsenkuntaosuuden valtiosuudesta, jonka kuntayhtymä kirjaa, peruskunta ei.

Liite 20–22 Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt							
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus		tilikauden voitosta/ tappiosta	
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta		
Tytäryhteisöt							
Hulmin Huolto Oy	"	100 %	100 %	434 746,61	37 227,77	16 738,37	
Kehitys Oy Kurittula	"	100 %	100 %	314 505,08	51 305,50	-564,19	
Kiinteistö Oy Loimaan Vuokra-as.	"	100 %	100 %	895 859,09	5 017 669,28	-139 699,34	
Kiinteistö Oy Telkantie 1	"	100 %	100 %	29 994,84	249 273,75	-7 981,31	
Loimaan Kaukolämpö Oy	"	51 %	51 %	3 620 331,92	1 675 336,09	371 102,26	
Kiinteistö Oy Alastaro-koti	"	60 %	60 %	486 543,00	6 888,06	-2 162,51	
				5 781 980,54	7 037 700,45	237 433,28	
Kuntayhtymät							
Lounais-Suomen Koulutuskuntayhtymä	Loimaa	45,11 %		9 367 098,78	1 127 146,32	224 286,92	
V-S sairaanhoitopiirin ky	Turku	5,086 %		10 320 267,03	14 925 485,85	751 566,06	
V-S erityishuoltopiirin ky	Paimio	5,98 %		392 399,33	1 429 209,66	66 935,92	
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	3,55 %		86 004,85	66 440,71	-354,14	
				20 165 769,99	17 548 282,54	1 042 434,76	
				25 947 750,53	24 585 982,99	1 279 868,04	

Liite 23: Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset

Saamisten erittely	2021		2020	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		37 192,30		27 773,42
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0,00	37 192,30	0,00	27 773,42
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		42 740,25		57 715,53
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		1 153 652,40		1 088 901,00
<i>Yhteensä</i>	0,00	1 196 392,65	0,00	1 146 616,53
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Saamiset yhteensä</i>	0,00	1 233 584,95	0,00	1 174 389,95

Konserni		
	2021	2020
Laskennalliset verosaamiset (la)		48 882,26

Liite 24: Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Kuntarahoitukselta invest.hankkeeseen				
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	0,00	0,00		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot		6 378,00		6 377,59
Kelan korvaus työterveyshuollosta	396 631,78	200 392,00	396 631,78	200 392,00
Ely-keskus, maahanmuuttajat	196 026,51	30 722,00	196 026,51	30 722,25
Ely-keskus, työllistämistuet	71 265,82	31 070,00	71 265,82	31 071,07
Kuntouttava työtoiminta	23 338,17	11 291,00	23 338,17	11 290,71
V-S sairaanhoitopiirin ky	3 190 617,40	1 478 556,00	1 144 852,40	1 088 901,00
Lounais-Suomen koulutus kuntayhtymä	128 223,00	54 394,00	8 800,00	
V-S erityishuoltopiirin kuntayhtymä	23 999,00	10 801,00		
Liedon kunta, eläinlääk.huolto ja terv.valvonta	21 343,00		21 343,00	
Varsinais-Suomen pelatuslaitos	6 935,83	17 156,00	6 935,83	17 156,24
Korona-avustus	650 000,00		650 000,00	
Sivukuluttilien -merkkinen saldo	259 911,38		259 911,38	
Muut tulojäämät	31 100,71	88 505,00	10 777,71	57 240,07
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	4 999 392,60	1 929 265,00	2 789 882,60	1 443 150,93
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	4 999 392,60	1 929 265,00	2 789 882,60	1 443 150,93

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liite 25: Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	41 402 113,00	41 402 113,00	41 402 113,45	41 402 113,45
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	41 402 113,00	41 402 113,00	41 402 113,45	41 402 113,45
Säätiöiden ja yhdist. peruspääoma 1.1.	2 139,00	2 139,00		
Lisäykset				
Vähennykset	2 139,00			
Säätiöiden ja yhdist. peruspääoma 31.12.	0,00	2 139,00		
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1.	732 073,40	728 074,00		
Siirrot rahastoon		3 999,00		
Siirrot rahastosta	1 861,00			
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	730 212,40	732 073,00		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	12 728 811,00	3 630 083,00	136 121,68	-7 586 282,15
Korjaukset ed. tilikaudelle	-57 175,00	77 872,00		
Edellisten tilikausien yli- ja alijäämä 31.12.	12 671 636,00	3 707 955,00	136 121,68	-7 586 282,15
Tilikauden ylijäämä+/-alijäämä	4 227 966,74	9 020 856,00	2 831 692,40	7 722 403,83
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	59 031 928,14	54 865 136,00	44 369 927,53	41 538 235,13

Liite 26: Erittely poistoerosta

	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	874 032,91	929 928,35
EVL-poistoihin liittyvä poistoero		
<i>Poistoero yhteensä</i>	874 032,91	929 928,35

Liite 27: Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

	2021	2020
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 671 446,00	7 653 580,00
Lainat julkisyhteisöiltä	196 988,00	248 572,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	5 868 434,00	7 902 152,00

Liite 28: Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Joukkovelkakirjalainat		
	2021	2020
JVK-laina Kuntarahoitus	7 000 000,00	13 000 000,00
JVK-laina OKO		
JVK-laina Nordea		
JVK-laina Danske Bank		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	7 000 000,00	13 000 000,00

Liite 29: Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (V-S Shp)	1 882 328,00	1 789 278,00		
Eläkevaraukset (V-S sairaanhoitopiiri)	5 819,00	5 945,00		
Muut varaukset				
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	1 888 147,00	1 795 223,00	0,00	0,00

Liite 30: Erittely pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä ja osakkuus – sekä muille omistusyhteisöille

	2021		2020	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		173 783,40		136 378,82
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	173 783,40	0,00	136 378,82
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		681 207,36		650 409,90
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	681 207,36	0,00	650 409,90
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	854 990,76	0,00	786 788,72

Liite 31: Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkilimiitti
Ei liitetietoa

Liite 32: Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut	2 468 651,00	2 360 982,00	64 355,00	64 355,00
Laskennallinen verovelka	189 732,00	241 238,00		
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>2 658 383,00</i>	<i>2 602 220,00</i>	<i>64 355,00</i>	<i>64 355,00</i>

Liite 33: Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivuk.jaksotukset	9 168 631,89	9 364 582,00	5 531 271,89	5 457 053,05
Muut palkkojen ja henkilösivuk.jaksotukset	555 089,32	369 791,00	555 089,32	369 791,23
Korkojaksotukset	50 795,76	60 234,00	42 893,76	44 606,74
Muut menojäämät				
Opetustoimen valtionosuuden palautus	9 842,00		9 842,00	
Oripään kunta, osuus korona-avustuksesta	113 263,00		113 263,00	
E-passisaldon siirto	186 277,20		186 277,20	
Ostoveloista siirtovelkoihin lainat,eläkevak.	1 208 657,72	1 090 454,00	1 208 657,72	1 090 453,94
Muut menojäämät	2 462 635,24	2 363 623,00	2 851,24	1 862,60
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>13 755 192,13</i>	<i>13 248 684,00</i>	<i>7 650 146,13</i>	<i>6 963 767,56</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>13 755 192,13</i>	<i>13 248 684,00</i>	<i>7 650 146,13</i>	<i>6 963 767,56</i>

8.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 34: Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin ja velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita

Ei liitetietoa

Liite 35-37 Vakuudet

Ei liitetietoa

Liite 38: Leasingvastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 2041 asti	5 087 636,00	8 981 921,00		
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	406 651,00	800 673,00		
- sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet				
Leasingvastuut yhteensä	11 366 441,00	12 285 068,00	10 962 935,42	11 606 084,81
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 009 455,00	1 080 117,00	847 865,35	836 883,30
- siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		14 658 586,00	10 548 231,17	11 177 775,41
<i>Yhteensä</i>	16 454 077,00	21 266 989,00	10 962 935,42	11 606 084,81

Liite 39: Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			2 760 403,00	2 760 403,00
Jäljellä oleva pääoma			1 844 537,00	1 887 537,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 003 944,00	1 003 944,00	1 003 944,00	1 003 944,00
Jäljellä oleva pääoma	637 822,00	663 943,00	637 822,00	663 943,00

Liite 40: Muut kunnan antamat vastuusitoumukset

	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	111 497 360,00	105 896 071,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	73 037,00	65 983,00

Liite 41: Muut kuntaa koskevat taloudelliset vastuut

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	
Sopimusvastuut/ Muut vastuut				
Sitoumukset avustukseen				
Suomen maatalousmuseo Sarka päätös kh 27.12.2020 §17	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut				
Haapasen kokoelma, testamenttilahjoituksen velvoitteet *				
Johdannaissopimukset/Koronvaihtosopimukset				
Nordea Pankki Suomi, koronvaihtosopimus 659688-758033,8.1.2007 kiinteäkorko 4,32%, voimassa 1.9.2026 asti (kunta)				
Nimellisarvo 31.12.2021	405 405,00	486 486,00	405 405,00	486 486,00
Markkina-arvo 31.12.2021	-51 428,00	-77 885,00	-51 428,00	-77 885,00
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri:				
Pohjola Pankki				
Nimellisarvo 31.12.2020		339 067,00		
Markkina-arvo 31.12.2020		-31 841,00		
Nimellisarvo 31.12.2021 (5333333,33/5,086%) kiint. 2,85 %	271 253,00			
Markkina-arvo 31.12.2021 (-381689,01/5,086%)	-19 412,70			
Nimellisarvo 31.12.2021 (20000000/5,086%) kiint. 1,60 %	1 017 200,00	1 017 200,00		
Markkina-arvo 31.12.2021 (-609813,58/5,086%*)	-31 015,12	-54 897,00		
Kuntarahoitus				
Nimellisarvo 31.12.2021 (20000000/5,086%) kiint. 2,50 %	1 017 200,00	1 017 200,00		
Markkina-arvo 31.12.2021 (-7338282,21/5,086%)	-373 225,03	-521 756,00		
Nimellisarvo 31.12.2020 (30000000/5,086%) kiint. 1,64%		1 017 200,00		
Markkina-arvo 31.12.2020 (-342615/5,086%)		-17 425,00		
Nimellisarvo 31.12.2021 (30000000/5,086%) kiint. 1,55 %	1 525 800,00	1 525 800,00		
Markkina-arvo 31.12.2021 (-4106347,54/5,086%)	-208 848,84	-333 468,00		
Nimellisarvo yht.	3 831 453,00	4 916 467,00		
Markkina-arvo yht.	-632 501,69	-959 387,00		

* Kokoelmaa ei saa hajottaa maantieteellisesti eri paikkoihin. Sille on järjestettävä yhteinäiset näyttely/museotilat, johon yleisöllä on vapaa pääsy väh. 2krt/viikko

8.7 HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liite 42: Henkilöstön lukumäärä

	2021	2020
Kaupunginhallitus	52	43
Hyvinvointilautakunta	496	471
Sivistyslautakunta	383	429
Elinympäristölautakunta	102	101
Vesi -liikelaitos	14	13
Yhteensä 31.12.	1047	1057

Liite 43: Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	46 348 568,31	43 688 807,58
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	19 150,90	1 148,72
Henkilöstökulut yhteensä	46 367 719,21	43 689 956,30

Liite 44: Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle/ puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2021	2020
Keskustan Loimaan kunnallisjärjestö	7 532,00	6 045,00
Vasemmistoliiton Loimaan kunnallisjärjestö	3 512,51	3 709,42
Loimaan Kokoomus ry	3 116,27	2 381,28
Alastaron Kokoomus ry	37,50	99,38
Loimaan Sosialidemokraatit ry	1 342,51	1 263,77
Loimaan Perussuomalaiset	1 088,75	670,00
Loimaan Seudun Vihreät	395,00	602,50
	17 024,54	14 771,35

Liite 45: Tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastajien palkkiot		
	2021	2020
Tilintarkastuspalkkiot	17 791,50	16 702,00
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	17 791,50	16 702,00

Liite 46: Markkinalakiin perustuva 30 d toiminta ja sen käsittely

Kilpailulain 30 d § edellyttää, että kunta tai kuntayhtymä, valtio taikka niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö, joka harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa tulee eriyttää kirjanpitoonsa siten, että siinä on:

-johdonmukaisesti sovellettujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä

-lisätietona selkeä kuvaus tarkoitetun kustannuslaskennan periaatteista.

Velvollisuus eriyttämiseen on, jos taloudellisen toiminnan liikevaihto on yli 40 000 euroa.

Vuoden 2020 lopulla tarkasteltiin niin tytäryhtiöiden kuin kunnan oman toiminnan osalta tehtävät, jotka saattaisivat kuulua kyseisen lain piiriin. Ainoastaan kunnan omassa toiminnassa havaittiin kilpailulain esittämää toimintaa, jota harjoitetaan vuokraustoimintana.

Loimaan kaupungin harjoittama vuokraustoiminta, jota eriyttämisvelvollisuus koskee ovat: Lapidus -halli, Puosin kiinteistö, Onnela, Liikekeskus Osala ja Kuukankujan kiinteistö.

Lisäksi kunnan markkinoille tulevat tuotteet tulee hinnoitella markkinaehtoisesti. Tätä varten on Palkattu ulkopuolinen arvioija (LKV) arvioimaan kyseisten kohteiden vuokrahintatasoa.

Erittely on tehty huomioiden sisäiset ja ulkoiset erät. Sisäisissä erissä palvelujen ostoissa on kiinteistöjen ylläpitoon ja hoitoon liittyvät kustannukset vyörytetty kaupungin sopimien sääntöjen mukaisesti.

TULOSLASKELMA sisäiset ja ulkoiset erät	Tot 2020	Ta 2021	Ta+muutos	Tot 2021
Toimintatuotot				
Vuokratulot	90692	38700	38700	105007,04
Toimintatuotot	90 692	38700	38700	105007,04
Toimintakulut			0	
Henkilöstökulut	-265		0	-180,25
Palvelujen ostot	-50279	-68764	-68764	-20838,94
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-59837	-39100	-39100	-77808,2
Muut toimintakulut		-200	-200	
Toimintakulut	-110381	-108064	-108064	-98827,39
TOIMINTAKATE	-19 690	-69364	-69364	6179,65
VUOSIKATE	-19690	-69364	-69364	6179,65
Poistot ja arvonalentumiset	-4940	-4900	-4900	-5238,98
TILIKAUDEN TULOS	-24630	-74264	-74264	940,67

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS LOIMAAN VESI-LIIKELAITOS

9.1.TOIMINTAKERTOMUS

OLENNAISTA TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Yleistä

Kuntalain mukaan liikelaitoksen tilikausi on kalenterivuosi. Johtokunnan on laadittava tilikaudelta erillistilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saatettava se kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot liikelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset tiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Liikelaitoksen erillistilinpäätös yhdistetään kunnan tilinpäätöksessä. Kuntalaissa mainitun mukaisesti liikelaitoksen tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja johtaja.

Loimaan Vesi -liikelaitos on visionsa mukaisesti *laadukkaiden ja ympäristöystävällisten vesihuoltopalvelujen tuottaja nyt ja tulevaisuudessa.*

Kuntalain 67 §:n mukaan liikelaitoksella on johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa sekä vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Liikelaitoksen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava liikelaitoksen talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista kuntalain mukaan päättää johtokunta.

Loimaan Vesi on määräävässä markkina-asemassa toimiva kunnallinen palvelulaitos, jota sitoo monet EU:n entistä tiukemmat määräykset. Näitä ovat mm. veden laatuvaatimukset niin jaettavan veden kuin jätevedenkin osalta.

Tärkein liikelaitoksen toiminnan ylläpidon työkaluista on vesihuoltolaki, jossa määritellään mm. ne veloitteet, jotka laitoksen on vesihuoltolain mukaan täytettävä.

Olennaista toiminnassa

Loimaan Vesi pystyi vuonna 2021 tarjoamaan asiakkailleen visionsa mukaiset vesihuoltopalvelut sekä huolehtimaan vesihuollosta toiminta-alueellaan yhdyskuntakehityksen tarpeiden mukaisesti.

Merkittävänä hankkeena aloitettiin uuden toimisto- ja varastorakennuksen rakentaminen. Hanke jatkuu vuoden 2022 puolelle. Tärkeimmän vedenottamon, Sulajoen vedenottamon, tekniset laitteistot uusittiin ja kameravalvonta otettiin käyttöön.

Tekniset ja ympäristöpalveluiden kanssa toteutettavia yhteistyöhankkeita olivat Myrskylinnan alueen vesijohdon ja jätevesiviemäriin saneeraus, Kaankaankujan ja Eteläkaari itä rakentaminen sekä Niittymäenkadun vesijohdon ja jätevesiviemäriin rakentaminen. Em. hankkeet jatkuvat vuonna 2022.

Vesimittarien vaihtamista EU-tyyppihyväksynnällä merkityiksi vakauslain ja -asetuksen mukaisiksi mittareiksi jatkettiin. Vuoden 2021 aikana vaihdettiin 99 kiinteistön vesimittaria vakauslain ja -asetuksen mukaisiin. Edelliset olivat nk. etäluettavia mittareita, joiden koekäyttö aloitettiin. Vallitsevan koronatilanteen vuoksi suurimittakaavaista mittareiden vaihto-operaatiota ei aloitettu.

Tärkeimmät investointikohteet vuonna 2021:

- Toimisto- ja varastorakennuksen rakentaminen
- Myrskylinnan alueen vesijohdon ja jätevesiviemäriin saneeraus
- Sulajoen vedenottamon saneeraus
- Oluttehtaan jätevesipumppaamon saneeraus
- Huoltoauton hankinta
- Kankaankujan ja Eteläkaari itä rakentaminen
- Niittymäenkadun vesijohdon ja jätevesiviemäriin rakentaminen

Runkovesijohdon kokonaispituus on 745,5 km.

Vesijohtoa saneerattiin Myrskylinnan alueella 700 m.

Uutta runkoviemäriä rakennettiin seuraavasti:

- Hattulanmäki $\varnothing$ 63 350 m paineviemäriä
- Toukola $\varnothing$ 63 550 m paineviemäriä

Rakennetut jätevesiviemärit yhteensä 900 m. Runkoviemäriin kokonaispituus on 288 km.

Runkoviemäriä saneerattiin Myrskylinnan alueella 550 m. Saneeratut jätevesikaivot yhteensä 29 kpl.

Jätevesipumppaamoista saneerattiin Oluttehtaan jätevesipumppaamo.

Kiinteistöjen vesijohtoja korjattiin 16 (2020 korjattu 6) kohteessa ja runkovesijohtoja 22 (13) kohteessa.

Keskuspuhdistamoon vastaanotettu ja siellä käsitelty sakokaivo- ja umpisäiliölietemäärä oli vuonna 2021 yhteensä 5 171 m³ (vuonna 2020 yhteensä 4 779 m³).

Suomen Asiakastieto Oy:n tiedotteen 07.01.2022 mukaan maksuhäiriöisten henkilöiden määrä väheni ensimmäistä kertaa 13 vuoteen. Vuoden 2021 lopussa maksuhäiriöitä oli Asiakastiedon mukaan 389 300 suomalaisella. Maksuhäiriöisiä henkilöitä oli 2 900 vähemmän kuin vuosi sitten. Henkilöt saivat vuoden aikana yhteensä 1,7 miljoonaa uutta maksuhäiriömerkintää kokonaismäärän laskiessa 5 prosentilla.

Maksuhäiriöiden suuri määrä näkyi edelleen myös Loimaan Vesi -liiketoiminnan toiminnassa mm. saatavien perintänä. Loimaan kaupungin päätöksen mukaisesti Loimaan Veden saatavien seurannan ja perinnän hoitaa Suomen Kuntaperintä Oy, jolle annettiin kertomusvuonna 919 maksamattomaa laskua perittäväksi. Suomen Kuntaperintä Oy lähetti 62 uhkaa tonttovesijohdon sulkemiseksi. Tonttivesijohtoja jouduttiin sulkemaan kahdeksan kappaletta, joista neljä avattiin maksusuorituksen jälkeen. Laskujen perintä työllistää myös huomattavasti laitoksen omaa toimistohenkilökuntaa, vaikka varsinainen perintä onkin ulkoistettu.

Loimaan Veden verkostoihin liittymiseksi solmittiin kertomusvuonna 28 liittymissopimusta, joista pelkästään jätevesiverkostoon liittyviä oli 6. Kiinteistöjen omistajanvaihdosten myötä asiakkuuksia vaihtui 195 (vuonna 2020 määrä oli 191). Edellä mainitun perusteella voi todeta liittymissopimuksia solmitun yhteensä 223.

Yhteistyötä naapurikuntien kanssa toteutettiin laadittujen sopimusten perusteella. Ypäjän kunta toimitti jätevedet Loimaan keskuspuhdistamolle. Lisäksi Ypäjälle toimitettiin talusvettä pienessä määrin. Parravahan Vesi Oy:lle myytiin vettä Uotilan vedenottamosta.

Olennaista taloudessa

Tuloslaskelman 2021 mukaan Loimaan Vesi -liikelaitoksen tilinpäätös muodostui alijäämäiseksi. Tulot alittivat budjetoidun ja menot ylittivät arvioidun. Vaikka tilinpäätös on hieman negatiivinen, voidaan tilikauden katsoa toteutuneen suunnitellusti.

Loimaan Vesi on toteuttanut toimintaansa siten, että toiminnan rahoittaminen on ollut mahdollista omilla toimintatuloilla. Sen on jatkossakin pystyttävä huolehtimaan vanhentuvista verkostoista ja laitoksista sekä samalla varmistettava uudisrakentamisen vaatimat vesihuoltopalvelut.

Loimaan Vesi on ollut talousarviovuotena kilpailukykyinen verrattaessa sitä taloudellisessa mielessä muihin maamme vesihuoltolaitoksiin. Loimaan Vesi -liikelaitoksen taksat ovat vuonna 2021 olleet valtakunnan keskitason alapuolella. Vesilaitosmaksujen vertailu ilmenee oheisesta liitteestä (liite 1). Laitokseen liittymisprosentti on kärjessä käyttöveden osalta, ollen lähes 100.

Merkittävin yksittäinen talouden menoerä on keskusjätevedenpuhdistamon leasingmaksu. Loimaan Vesi varautui taloudenpidossaan vuosia uuden keskusjäteveden puhdistamon toteutukseen. Em. käyttämätöntä edellisten vuosien ylijäämää on mahdollista kohdistaa tulevina vuosina osin myös uusiin tulevien vuosien investointien toteutukseen.

Sisäinen valvonta

Sisäistä valvontaa on toteutettu aiempien vuosien tapaan jatkuvana toimintana. Sisäinen valvonta on jakautunut sisäiseen tarkkailuun, sisäiseen tarkastukseen ja luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan.

Sisäisessä tarkkailussa on seurattu toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä käyttösuunnitelman ja investointiohjelman toteutumista. Viranhaltijat ovat pitäneet päätöspöytäkirjaa päätöksistään, jotka ovat olleet sisäisessä ja luottamushenkilöiden tarkkailussa. Taloutta ja toimintaa on tarkasteltu osavuosikatsauksissa.

Sisäisessä tarkastuksessa laskujen tarkastajat ja hyväksyjät ovat varmistaneet, että tositteet ovat muodollisesti ja asiallisesti oikeita, että tavara, työsuoritus tai muu palvelu on saatu ja että tositteessa on oikea tilimerkintä. Irtain käyttöomaisuus on luetteloitu. Hankinnoissa on noudatettu erityisalojen hankintalakia. Hankinnoista on tehty asianmukaiset päätökset. Tilintarkastajat ovat suorittaneet virallisen tarkastuksen.

Johtokunnan puheenjohtaja ja jäsenet, kuten myös kaupunginhallituksen edustaja, ovat osaltaan mm. kokous- ja koulutusaineiston myötä suorittaneet seurantaan niin liikelaitoksen toiminnan kuin taloudenkin osalta.

Riskienhallinta

Loimaan Vesi on toteuttanut riskienhallinnan tarkastelua valmiussuunnitelussa ja laitosten riskikohteiden kartoituksessa. Laitokselle on laadittu WSP (Water Safety Plan), jossa on kartoitettu puhtaan veden hankinnan ja jakelun riskit. Kaikille vedenottamoille on rakennettu valmiudet desinfiointiin nopeaan aloittamiseen.

Vuoden lopulla päivitettiin Loimaan kaupungin riskienhallintaraportti vuodelle 2022 liikelaitoksen osalta.

Kiitokset

Kulunut vuosi on sisältänyt merkittävää epävarmuutta Covid-19 viruksen aiheuttaman pandemian vuoksi. Toiminnassa on ollut pakko ottaa huomioon laitoksen henkilökunnan suojaaminen virustartunnoilta huoltovarmuskriittisellä toimialalla. Osaava ja motivoitunut henkilöstö on selviytynyt välillä hyvinkin tiukasta työtilanteesta kiitettävästi. Pienessä organisaatiossa henkilökunnan hyvä yhteishenki on monella tavalla ratkaisevassa roolissa.

Kiitän Loimaan Veden henkilökuntaa Loimaan vesihuollon hyväksi tehdystä ansiokkaasta työstä. Kiitän myös johtokuntaa, joka on päätöksillään tukenut vesihuollon toteutusta asiakkaiden parhaaksi.

Kimmo Virta
johtaja

Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtokunta ja henkilökunta

Loimaan Veden toimintaa ohjaa ja valvoo johtokunta.

Loimaan kaupungin 01.06.2017 voimaantulleen hallintosäännön mukaan Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtokunta toimii hallituksen alaisena johtokuntana.
Johtokunnassa on ollut 01.01.-31.07.2021 5 jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

<i>Johtokunnan jäsenet</i>	<i>Varajäsenet</i>
Puheenjohtaja: Helin Mika	Mikkola Hannes
Varapuheenjohtaja: Rannanperä Hanna	Vanha-Perttula Päivi
Ensomaa Jouni Jokinen Matti Jumppanen Siiri	Repo Teijo Kaunisto Eeva Heilala Teemu

Johtokunnan kokouksiin ovat osallistuneet lisäksi:

Ek-Marjamäki Teija	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Rajamäki Simo	kaupunginhallituksen edustaja
Kaunisto Ari	johtaja
Perkola Pentti	työpäällikkö
Lehto Tiina	palvelusihteeri

Loimaan kaupunginvaltuuston 27.09.2021 hyväksymän hallintosäännön muutoksen mukaan Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtokunta toimii hallituksen alaisena johtokuntana.
Johtokunnassa on 6 jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

<i>Johtokunnan jäsenet</i>	<i>Varajäsenet</i>	01.08.2021 lukien
Puheenjohtaja: Helin Mika	Haapanen Marjut	
Varapuheenjohtaja: Punki Henriikka	Arvola Tuija-Maija	
Heilala Teemu Kannisto Katriina Repo Teijo Vuorinen Annareeta	Koivisto Juho Kannisto Kimmo Ojala Jouni Aronoja Esa	

Johtokunnan kokouksiin ovat osallistuneet lisäksi:

Ek-Marjamäki Teija	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Leppäjoki Kari	kaupunginhallituksen edustaja
Virta Kimmo	johtaja
Lehto Tiina	palvelusihteeri

Kertomusvuoden aikana Loimaan Veden johtokunta on pitänyt 5 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 59 asiaa.

Loimaan Veden henkilökunta vuonna 2021:

Ahonen Ari	työpäällikkö 25.03.2021 alkaen
Erkkilä Timo	putkiasentaja
Hakala Armi	palvelusihteeri
Heikkilä Tomi	vesilaitoksenhoitaja
Holkeri Simo	vesilaitoksenhoitaja
Häyhä Antti	vesilaitoksenhoitaja
Karinen Esko	putkiasentaja (osa-aikaeläkkeellä 02.11.2020 alk.)
Kaunisto Ari	johtaja 09.04.2021 saakka
Lehto Tiina	palvelusihteeri
Nurminen Jari	putkiasentaja
Perkola Pentti	työpäällikkö 31.08.2021 saakka (eläkkeelle)
Pakkanen, Ville	putkiasentaja 19.04.2021 alkaen
Rasi Juha	työnjohtaja/tiimivastaava
Rinne Hannu	vesilaitoksenhoitaja
Silvennoinen Marko	vesilaitoksenhoitaja
Virta Kimmo	johtaja 01.09.2021 alkaen

Vakinaisen henkilökunnan keski-ikä vuoden 2021 lopussa oli n. 55,1 vuotta.

Valtuuston päättämät liikelaitokselle asetetut toiminnan ja talouden tavoitteet 2021 ja niiden toteutuminen

Toiminnan tavoitteet 2021

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisten talousveden laatuvaatimusten täyttäminen.

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaisten ehtojen täyttäminen (keskuspuhdistamo).

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen 2021

Loimaan Vesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaiset talousveden laatuvaatimukset.

Loimaan Vesi täytti keskuspuhdistamon osalta Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 18.12.2009 myöntämän jäteveden johtamisluvan mukaiset ehdot.

Talouden tavoitteet 2021

Loimaan Veden taloutta tulee hoitaa vuonna 2021 siten, että pitkällä aikavälillä on mahdollista kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit, operatiiviset kustannukset sekä toimitilojen leasing-vuokrakustannukset.

Loimaan Veden taloudelliseksi tavoitteeksi asetetaan kaupungille maksettava 0,0 %:n suuruinen korvaus peruspääomasta 3 977 464,37 euroa, joka vuodelle 2021 tulee olemaan 0,00 euroa.

Vuotuiset investointimenot ovat enintään 2 925 000 euroa.

Talouden tavoitteiden toteutuminen 2021

Loimaan Veden tilikausi muodostui alijäämäiseksi.

Loimaan Vesi maksoi vuonna 2021 Loimaan kaupungille peruspääomasta 3 977 464,37 € tuottoa 0,0 % eli 0,00 €.

Vuotuiset investoinnit ovat olleet noin 2 193 887 euroa. Investointien alittuminen budjetoidusta johtui kaupungin teknisen toimen kanssa yhteistyössä tehtävien hankkeiden aloituksen siirtymisestä vuodelle 2022 sekä toimisto- ja varastorakennushankkeen viivästyisestä yhtiöittämisselvityksen johdosta.

Loimaan Vesi on toteuttanut kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet edellä esitetyn mukaisesti.

Johtokunnan päättämät sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet 2021

Toiminnan tavoitteet 2021

Laskuttamattoman veden määrä on alle 16 %. (vuonna 2019 19 %)

Kypsytyksentän (maanparannusaineen valmistus Kirveskallion kompostointialueella) täyttöaste elokuussa on enintään 20 % (vuonna 2020 20%).

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen 2021

Laskuttamattoman veden määrä oli 23,71 % (24,11 % vuonna 2020).

Kypsytyksentän (maanparannusaineen valmistus Kirveskallion kompostointialueella) täyttöaste elokuussa oli 30 %.

Talouden tavoitteet 2021

Tilikausi muodostunee ylijäämäiseksi. Investointeja kohdennetaan toimisto- ja varastorakennuksen rakentamiseen ja mahdollisimman paljon verkostosaneerauksiin.

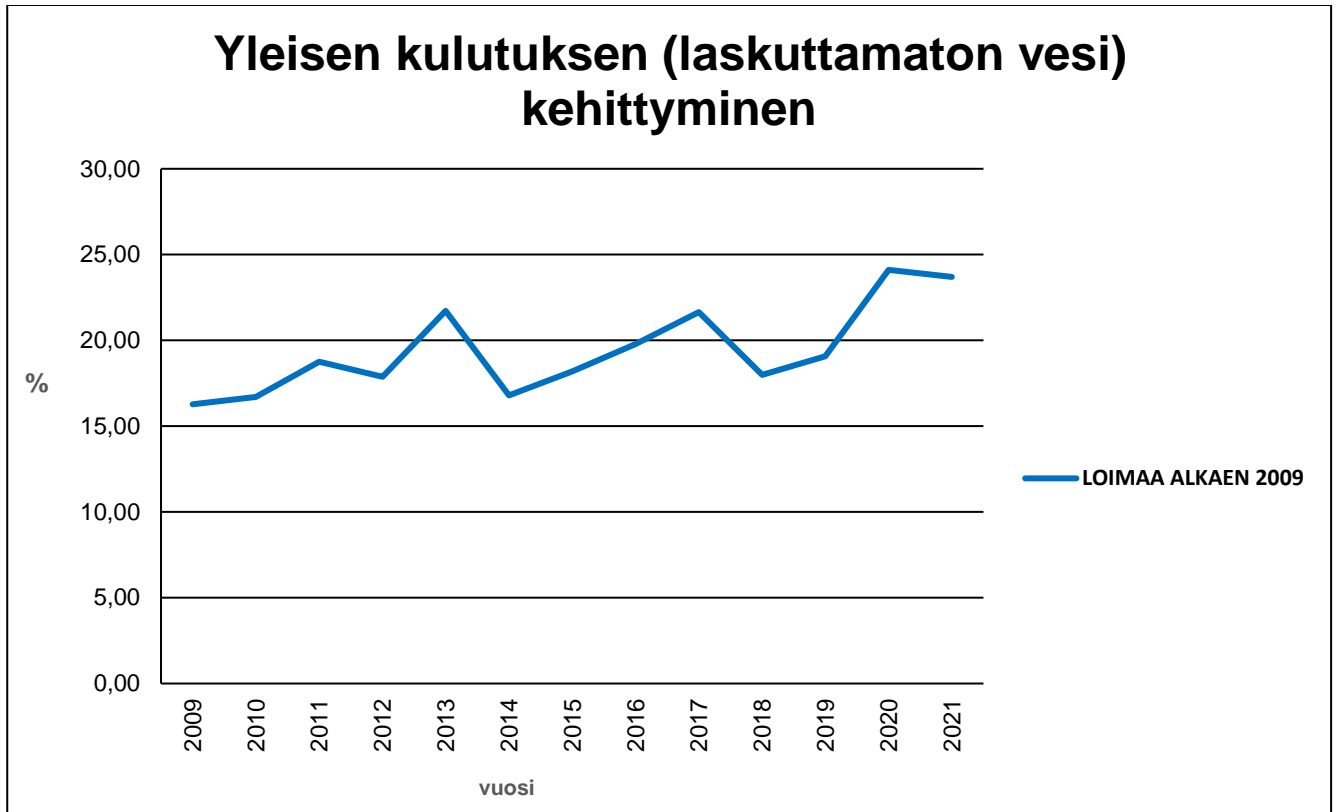
Talouden tavoitteiden toteutuminen 2021

Liikelaitoksen tilikauden alijäämä on noin -18 141 euroa.

Toimisto- ja varastorakennuksen rakentaminen aloitettiin. Verkostosaneerausta on toteutettu suunnittelu- ja toteutus-

Loimaan Vesi on toteuttanut johtokunnan asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet edellä esitetyn mukaisesti.

Laskuttamattoman vedenkulutuksen muutoksen seuranta

Vuotovesi tai laskuttamaton vesi (Non-Revenue Water, NRW) kuvaa veden toimituksen tehottomuutta siirto- ja jakeluverkostoissa laskutettuun vesimäärään suhteutettuna. Joissakin järjestelmissä tämä voi olla hyvin merkittävä osuus koko vesituotannosta. Vuotovesiongelma maailmanlaajuisesti ja vuotovesien määrät vaihtelevat paljon (5–55 %) maittain ja alueittain.

Laskuttamaton vesi koostuu useista tekijöistä. Laskuttamattomaan veteen sisältyy Loimaalla mm. katujen, pihojen yms. asfalttitoissa tarvittava vesi, muutamien jääkenttien kasteluvesi sekä palolaitoksen käyttämä paloposteista otettu vesi ja uusien verkostojen käyttöönotossa käytetty verkostojen huuhteluvesi. Suurimpana laskuttamattoman veden arvoa nostavana voinee kuitenkin pitää vuotovettä.

Vesi-instituutin tutkimusjulkaisun, Vesijohtomateriaalien vauriot ja käyttöikä Suomessa, mukaan *keskimääräinen laskuttamattoman veden määrä keskisuurissa laitoksissa on 17,9 %.* Jakelu ja tonttijohtojen on todettu aiheuttavan n. 90 % vesijohtoverkon vuodoista.

Vesi- ja viemärlaitosyhdistyksen tunnuslukujärjestelmässä on mainittu, että *hyvän tunnusluvun suositusarvona on pidetty 10 %.* Käytännössä suositusarvon saavuttaminen on useille vesihuoltolaitoksille hyvin vaikeaa. Varsinaista toimenpiderajaa ei kirjallisuudessa esiinny, mutta sellaisena voitaisiin pitää esimerkiksi 20–25 %.

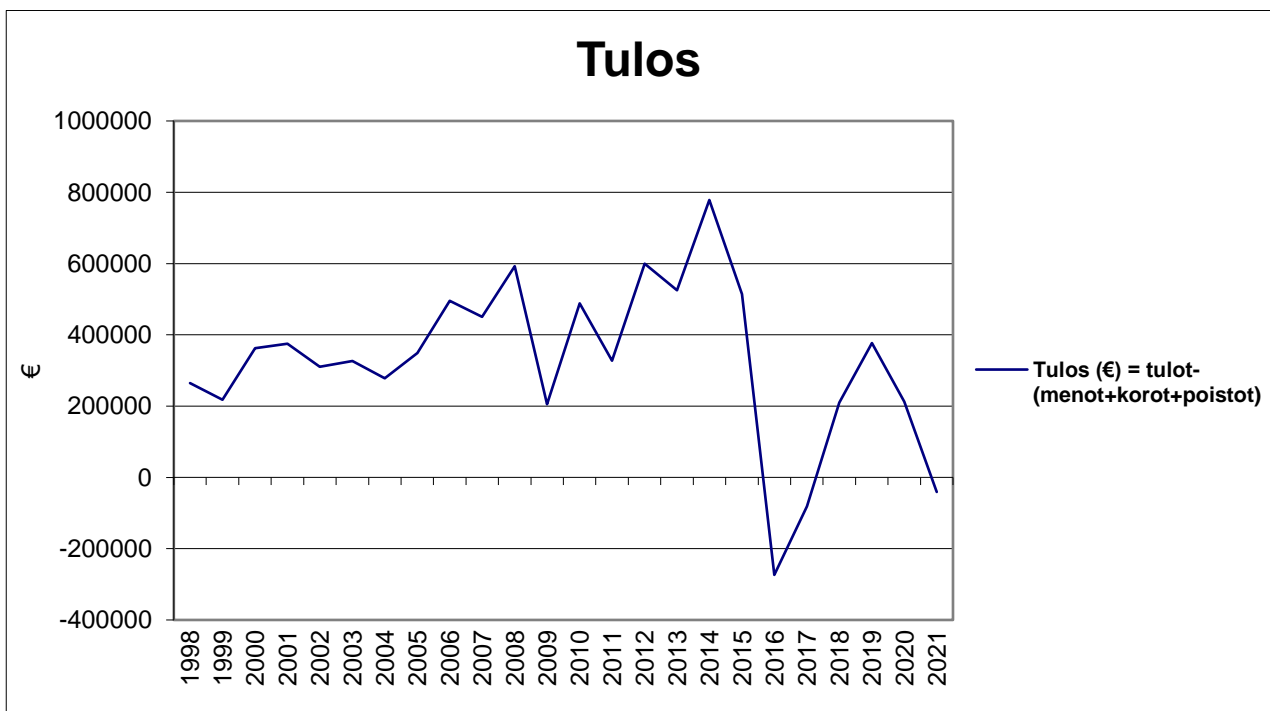
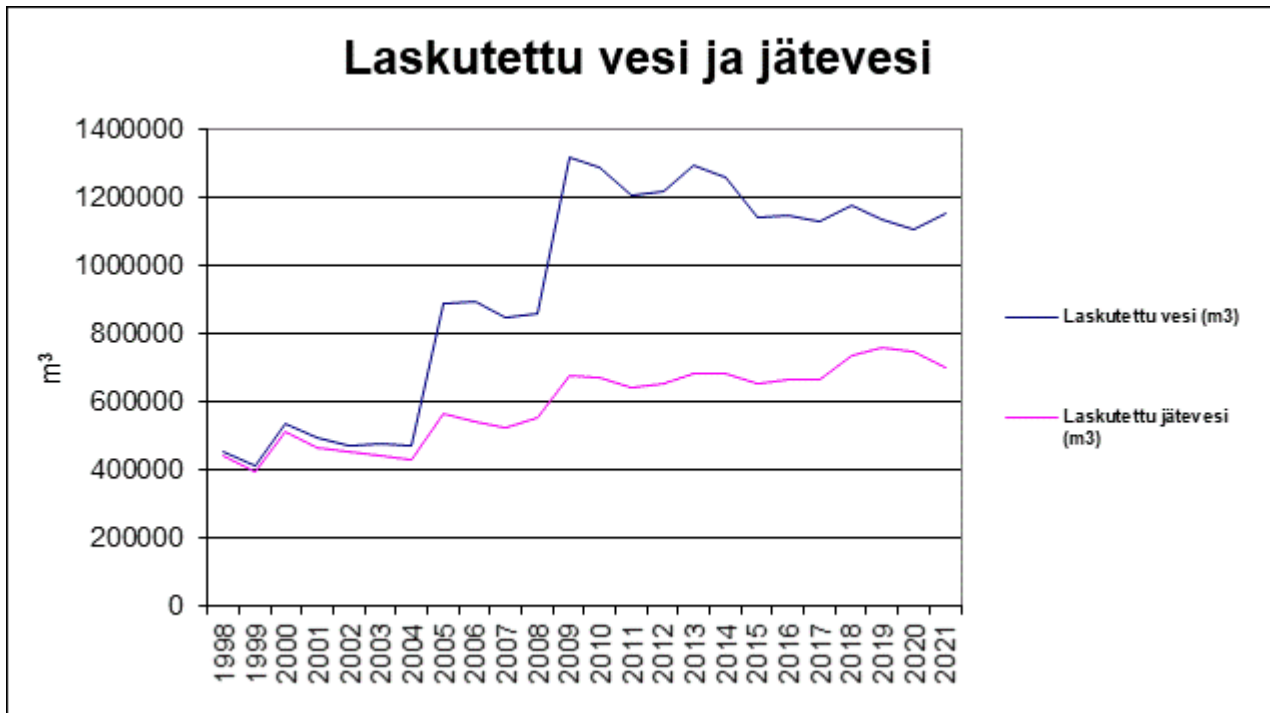
Vesilaitosyhdistyksen julkaisussa *Välttämätön vesi* vuodelta 2012 mainitaan vesilaitosten tuottamasta verkostoon pumpatusta talousvedestä jäävän laskuttamatta 18,4 %.

Loimaan Veden jakeluverkoston kautta johdetun laskuttamattoman veden määrä suhteessa pumpattuun vesimäärään vuonna 2021 oli 23,71 % (2020 luku oli 24,11 %), jota lukua voidaan pitää tyydyttävänä.

Kertomusvuoden aikana Loimaan Vesi korjasi kiinteistöjen tonttijohtoja ja runkovesijohtoja yhteensä 38 kohteessa (vuonna 2020 kohteita oli 19).

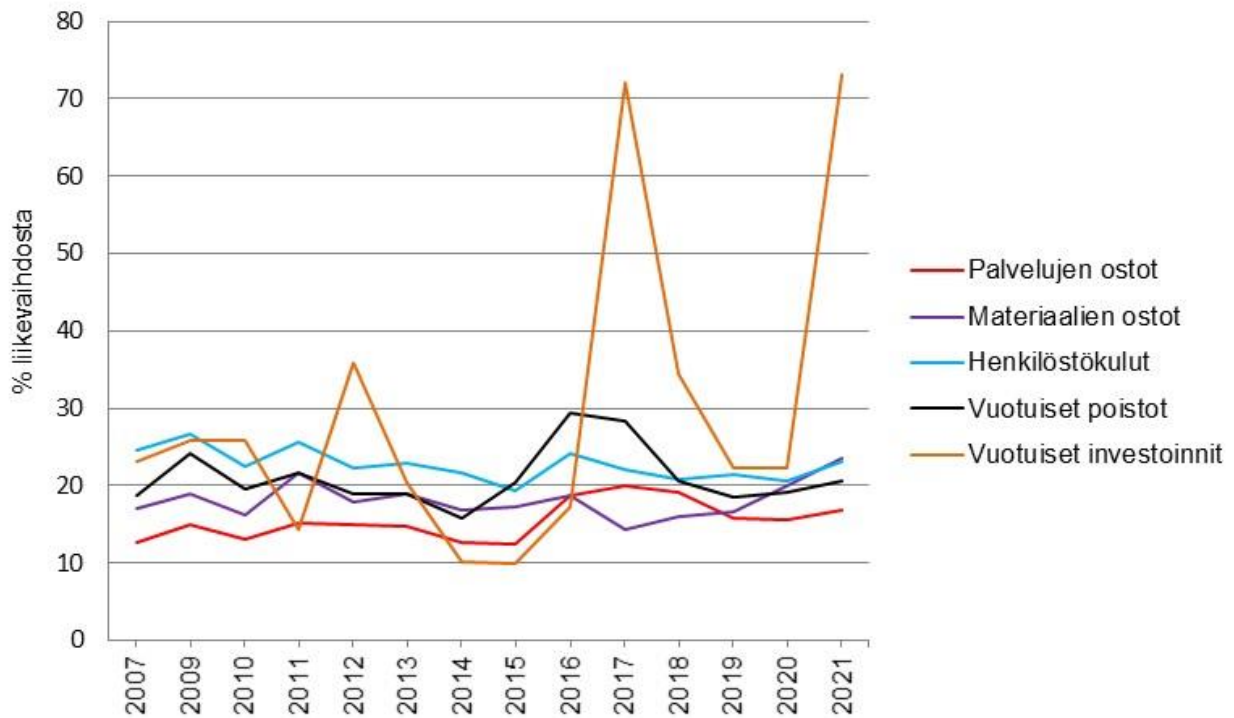

Tiettyjen mittarien muutoksen seuranta

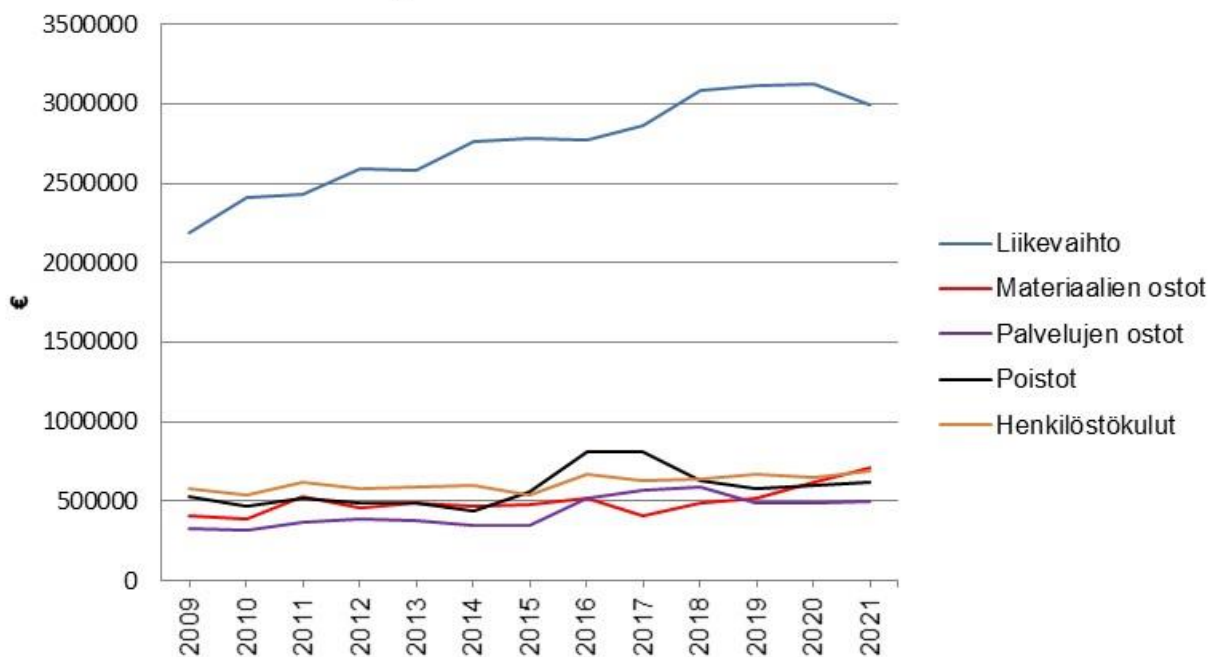

Tasapainotetun mittariston arvoja

Liikevaihto, merkittävimmät menot sekä poistot 2009-2021

Laskennallinen veden ja jäteveden hinta vuonna 2021

Veden käyttömaksu (euroa/m ³ , alv. 24 %)	1,39
Jäteveden käyttömaksu (euroa/m ³ , alv. 24 %)	2,75

	<u>2021</u>
Laskutettu vesi (m ³)	1151117
Laskutettu jätevesi (m ³)	700321

	vesi (€)	jätevesi (€)
Hallinto	152 443	152 443
Vedenottamot	267 062	
Vesijohtoverkosto	451 804	
Viemäriverkosto ja pumppaamot		726 705
Ypäjä-Loimaa siirtoviemäri		38 614
Niirinrinteen pienpuhdistamo		2 985
Kuivatun lietteen kompostointi		61 142
Keskusjätevedenpuhdistamo		1 053 758
Veden ja jäteveden myyntikulut	18 335	22 683
Laskutustyöt	35 705	35 705
	<u>925 348</u>	<u>2 094 035</u>
Korkokulut	213	213
Muut rahoituskulut	33	33
	<u>246</u>	<u>246</u>
Muut toimintatuotot		1 781
Muut myyntituotot	53 671	80 507
Perusmaksut	177 889	
Liittymismaksut	20 757	31 135
Sprinklerimaksut	672	
Muut rahoitustulot (korot ja viivästysmaksut)	1 531	1 531
	<u>254 520</u>	<u>114 954</u>
Yhteensä	671 075	1 979 328

Em. luvut sis. suunn. poistoja yhteensä 620394,24 euroa

Laskennallinen hinta euroa/m ³ (alv. 0 %), vesi ja jätevesi	0,58	2,83
--	-------------	-------------

Laskennallinen hinta euroa/m ³ (alv. 24 %), vesi ja jätevesi	0,72	3,50
---	-------------	-------------

Laskennallinen veden käyttömaksu alittaa voimassa olleen käyttömaksun.

Laskennallinen jäteveden käyttömaksu ylittää voimassa olleen käyttömaksun.

9.2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Kunnallisen liikelaitoksen tuloslaskelma

	01.01.-31.12.2021		01.01.-31.12.2020	
	euroa		euroa	
Liikevaihto		2 996 892,84		3 126 983,93
Liiketoiminnan muut tuotot				
Muut toimintatuotot		1 781,38		
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-706 709,03		-621 307,10	
Palvelujen ostot	<u>-501 800,40</u>	-1 208 509,43	<u>-486 853,26</u>	-1 108 160,36
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-554 598,45		-514 436,06	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-117 036,00		-114 748,06	
Muut henkilöstösivukulut	<u>-18 211,22</u>	-689 845,67	<u>-17 495,72</u>	-646 679,84
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-620 394,24		-598 979,50
Liiketoiminnan muut kulut		-523 458,02		-552 357,22
Liikeyli-/alijäämä		-43 533,14		220 807,01
Rahoitustuotot ja kulut:				
Muut rahoitustuotot	3 060,23		3 785,06	
Korvaus peruspääomasta			-11 932,39	
Muut rahoituskulut	<u>-492,50</u>	2 567,73	<u>-189,55</u>	-8 336,88
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä		-40 965,41		212 470,13
Yli-/alijäämä ennen varauksia		-40 965,41		212 470,13
Poistoeron lisäys/vähennys		22 824,90		24 755,86
Tilikauden yli-/alijäämä		-18 140,51		237 225,99

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	-0,31 %	1,72 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-0,31 %	1,72 %
Voitto, %	-1,37 %	6,79 %

9.3. TOIMINNAN RAHOITUS

Kunnallisen liikelaitoksen rahoituslaskelma

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Liikeyli-/alijäämä	-43 533,14	220 807,01
Poistot ja arvonalentumiset	620 394,24	598 979,50
Rahoitustuotot ja –kulut	2 567,73	-8 336,88
Tulorahoituksen korjauserät	-1 781,38	
	<u>577 647,45</u>	<u>811 449,63</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 197 130,09	-698 428,92
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutu	5 024,19	
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-1 614 458,45</u>	<u>113 020,71</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-1 060,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	930 000,00	150 000,00
Saamisten muutos muilta	-36 252,16	201 413,77
Korottomien velkojen muutos kunnalta	6 045,13	-2 395,29
Korottomien velkojen muutos muilta	182 983,75	-146 573,47
Rahoituksen rahavirta	<u>1 082 776,72</u>	<u>201 385,01</u>
Rahavarojen muutos	-531 681,73	314 405,72
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	352 396,43	884 078,16
Rahavarat 1.1.	884 078,16	569 672,44
	<u>-531 681,73</u>	<u>314 405,72</u>

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-2.791.708	-1.114.201
Investointien tulorahoitus, %	26,43 %	116,18 %
Lainanhoitokate	-	-
Kassan riittävyys, pv	28 pv	107 pv
Quick ratio=maksuvalmiussuhde	6,13	10,94
Current ratio=käyttöpääomasuhde	6,13	10,94

9.4. TASETARKASTELU

Kunnallisen liikelaitoksen tase

	2021 SALDO 31.12 euroa	2021 AVAUSTASE euroa
TASE		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	8 372	8 372
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 314 047	7 575 414
Koneet ja kalusto	101 602	89 076
Ennakkomaks. ja keskener. hankinn.	1 925 801	103 467
Sijoitukset		
Muut saamiset	77 510	77 510
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	150 963	105 127
Saamiset kunnalta	3 925 000	4 855 000
Muut saamiset	33 002	42 095
Siirtosaamiset	1 184	1 675
Rahat ja pankkisaamiset	352 396	884 078
VASTAAVAA	13 889 878	13 741 814

	2021 SALDO 31.12 euroa	2021 AVAUSTASE euroa
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 977 464	3 977 464
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 845 463	8 845 463
Tilikauden yli-/alijäämä	-18 141	
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	291 928	314 753
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut velat	64 355	64 355
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	500	1 366
Ostovelat	363 348	178 777
Korottomat velat kunnalta	251 610	245 564
Muut velat	188	212
Siirtovelat	113 161	113 858
VASTATTAVAA	13 889 878	13 741 814

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus, %	94,29 %	95,61 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,43 %	19,28 %
Kertynyt ylijäämä, 1.000 €	8.827	8.845
Lainakanta 31.12., 1.000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1.000 €	8.935	9.413
Lainasaamiset 31.12., 1.000 €	77,5	77,5

9.5. KOKONAISTULOT JA –MENOT 2021

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

Kokonaistulot ja -menot 2021

Tulot	euroa	%	Menot	euroa	%
Varsinainen toiminta	3 001 734	100	Varsinainen toiminta	2 424 087	52
Toimintatuotot	2 998 674	100	Toimintakulut	2 421 813	52
Verotulot	0	0	- valmistus omaan käyttöön	0	0
Valtionosuudet	0	0	Korvaus peruspääomasta	0	0
Korkotuotot	0	0	Korkokulut	0	0
Muut rahoitustuotot	3 060	0	Muut rahoituskulut	493	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	Tulorahoituksen korjauserät	1 781	0
Investoinnit	5 024	0	Investoinnit	2 197 130	48
Rahoitusosuudet			Investointimenot	2 197 130	48
investointimenoihin	0	0	Investointitulot	0	0
Pys,vast.hyöd luovutustulot	5 024	0	Rahoitustoiminta	0	0
Rahoitustoiminta	0	0	Antolainasaamisten		
Antolainasaamisten			vähennykset	0	0
vähennykset	0	0	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0	Oman pääoman lisäykset	0	0
Oman pääoman lisäykset	0	0	Kokonaistulot	3 006 759	100
Kokonaistulot	3 006 759	100	Kokonaismenot	4 621 217	100
Täsmäytys:					
Kokonaismenot-kokonaistulot	1 614 458				
Muut maksuvalmiuden muutokset- rahavarojen muutos	1 614 458				

9.6. JOHTOKUNNAN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Loimaan Vesi -liikelaitoksen vuoden 2021 tilikauden tulos on alijäämäinen -18 140,51 €. Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä siirretään taseen kohtaan oma pääoma / edellisten tilikausien yli-/alijäämä.

9.7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalousosa

	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	2 021	2 021	2 021
Liikevaihto	3 070 900	2 996 893	74 007
Liiketoiminnan muut tuotot		1 781	-1 781
Materiaalit ja palvelut	-1 114 200	-1 208 509	94 309
Henkilöstökulut	-798 600	-689 846	-108 754
Poistot ja arvonalentumiset	-584 800	-620 394	35 594
Liiketoiminnan muut kulut	-522 800	-523 458	658
Liikeyli-/alijäämä	50 500	-43 533	94 033
Rahoitustuotot ja -kulut	3 000	2 568	432
Yli-/alijäämä ennen sat. eriä	53 500	-40 965	94 465
Yli-/alijäämä ennen varauksia	53 500	-40 965	94 465
Poistoerän lisäys/vähennys	22 800	22 825	-25
Tilikauden yli-/alijäämä	76 300	-18 141	94 441

Liikevaihto toteutui talousarviossa esitettyyn nähden pienempänä. Materiaalit ja palvelut ylittivät arvion (sähkön hinnan nousu, puhdistamon, verkostojen sekä pumppaamoiden ennakoitua isommat korjaukset ja hankinnat). Henkilöstökulut alittivat arvion (eläkemaksuihin varautuminen, henkilöstöjärjestelyt).

Investoinnit

Loimaan Vesi -liikelaitos	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	2 021	2 021	2 021
Toimintamenot	-2 925 000	-2 197 130	-727 870
Toimintatulot		3 243	-3 243
Netto	-2 925 000	-2 193 887	-731 113

Investointimäärärahoja kohdistettiin vuonna 2021 seuraaviin investointikohteisiin:

- Toimisto- ja varastorakennuksen rakentaminen
- Myrskylinnan alueen vesijohdon ja jätevesiviemärin saneeraus
- Sulajoen vedenottamon saneeraus
- Oluttehtaan jätevesipumppaamon saneeraus
- Huoltoauton hankinta
- Hulmin kaupunginosan jätevesiviemärin saneeraus
- Kankaankujan ja Eteläkaari itä rakentaminen
- Niittymäenkadun vesijohdon ja jätevesiviemärin rakentaminen
- Hattulanmäen paineviemäri rakentaminen
- Mittari- ja ilmanpoistokaivojen saneeraus
- Turuntie 31 vesijohdon saneeraus
- Virttaan toiminta-alueen viemäröinti

Toteuttamatta jäivät seuraavat investoinnit, jotka siirrettiin vuodelle 2022:

- Väinämöisenkadun vesijohdon ja jätevesiviemärin saneeraus

Rahoitusosa

	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
	2 021	2 021	2 021
Toiminnan ja invest. rahavirta			
Toiminnan rahavirta			
Liikely- /alijäämä	50 500	-43 533	94 033
Poistot ja arvonalentumiset	584 800	620 394	-35 594
Rahoitustuotot ja -kulut	3 000	2 568	432
Tulorahoituksen korjauserät		-1 781	1 781
Toiminnan rahavirta	<u>638 300</u>	<u>577 647</u>	<u>60 653</u>
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-2 925 000	-2 197 130	-727 870
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutu		5 024	-5 024
Investointien rahavirta	<u>-2 925 000</u>	<u>-2 192 106</u>	<u>-732 894</u>
Toiminnan ja invest. rahavirta	-2 286 700	-1 614 458	-672 242
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta		930 000	-930 000
Saamisten muutos muilta		-36 252	36 252
Korottomien velkojen muutos kunn		6 045	-6 045
Korottomien velkojen muutos muil		182 984	-182 984
Muut maksuvalmiuden muutokset		<u>1 082 777</u>	<u>-1 082 777</u>
Rahoituksen rahavirta		1 082 777	-1 082 777
Rahavarojen muutos	-2 286 700	-531 682	-1 755 018
Rahavarat 31.12		352 396	-352 396
Rahavarat 1.1.		884 078	-884 078
Rahavarojen muutos	0	-531 682	531 682

9.8. TULOSLASKELMA

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 1

17.02.2022

T o t e u t u m a t

11:22:35

EUR

Ulkoinen

01.01.2021 - 31.12.2021

	Toteutuma 2021	Toteutuma 2020
TULOSLASKELMA		
LIKEVAIHTO		
MYNTITUOTOT	2.996.892,84	3.126.983,93
LIKEVAIHTO	2.996.892,84	3.126.983,93
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
MUUT TOIMINTATUOTOT	1.781,38	
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	1.781,38	
MATERIAALIT JA PALVELUT		
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-706.709,03	-621.307,10
PALVELUJEN OSTOT	-501.800,40	-486.853,26
MATERIAALIT JA PALVELUT	-1.208.509,43	-1.108.160,36
HENKILÖSTÖKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-554.598,45	-514.436,06
HENKILÖSTÖSIVUKULUT		
ELÄKELUKULUT	-117.036,00	-114.748,06
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-18.211,22	-17.495,72
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-135.247,22	-132.243,78
HENKILÖSTÖKULUT	-689.845,67	-646.679,84
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-620.394,24	-598.979,50
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-620.394,24	-598.979,50
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-523.458,02	-552.357,22
LIIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-43.533,14	220.807,01
MUUT RAHOITUSTUOTOT	3.060,23	3.785,06
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA		-11.932,39
MUUT RAHOITUSKULUT	-492,50	-189,55
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	2.567,73	-8.336,88
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-40.965,41	212.470,13
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-40.965,41	212.470,13
POISTOERON LISÄYS/VÄHENNYS	22.824,90	24.755,86
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-18.140,51	237.225,99

9.9. RAHOITUSLASKELMA

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 1

17.02.2022

T o t e u t u m a t

11:28:35

EUR

Ulkoinen 01.01.2021 - 31.12.2021

	Toteutuma 2021	Toteutuma 2020
--	-------------------	-------------------

RAHOITUSLASKELMA

TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA

TOIMINNAN RAHAVIRTA		
LIIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-43.533,14	220.807,01
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	620.394,24	598.979,50
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2.567,73	-8.336,88
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-1.781,38	
TOIMINNAN RAHAVIRTA	577.647,45	811.449,63
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-2.197.130,09	-698.428,92
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD.LUOVUTU KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTIVOITOT/- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD.LUOVUTU	5.024,19	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2.192.105,90	-698.428,92
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-1.614.458,45	113.020,71

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

ANTOLAINASAAMISTEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET		-1.060,00
ANTOLAINASAAMISTEN MUUTOKSET		-1.060,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALLA	930.000,00	150.000,00
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	-36.252,16	201.413,77
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS KUNN	6.045,13	-2.395,29
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUIL	182.983,75	-146.573,47
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	1.082.776,72	202.445,01
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1.082.776,72	201.385,01
RAHAVAROJEN MUUTOS	-531.681,73	314.405,72
RAHAVARAT 31.12.	352.396,43	884.078,16
RAHAVARAT 1.1.	884.078,16	569.672,44
RAHAVAROJEN MUUTOS	-531.681,73	314.405,72

9.10. TASE

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 1
17.02.2022

T o t e u t u m a t

Ulkoinen

01.01.2021 - 31.12.2021

EUR

	Toteutuma 2021	Toteutuma 2020
TASE		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET		
Maa- ja vesialueet	8.372,06	8.372,06
MAA- JA VESIALUEET	8.372,06	8.372,06
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET		
Maa- ja vesirakenteet	3.725,38	4.382,86
Johtoverkostot ja laitteet	6.998.945,49	7.411.141,60
Muut kiinteät rakenteet ja lai	311.376,33	159.889,57
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	7.314.047,20	7.575.414,03
KONEET JA KALUSTO		
Kuljetusvälineet	101.601,65	89.075,90
KONEET JA KALUSTO	101.601,65	89.075,90
ENNAKKOMAKS. JA KESKENER.HANKIN		
Keskenräiset hankinnat	103.466,96	103.466,96
Keskener.hank.muiden rak.uusha	1.388.047,62	
Keskener.han,. johtoverk. ja l	434.286,50	
ENNAKKOMAKS. JA KESKENER.HANKIN	1.925.801,08	103.466,96
AINEELLISET HYÖDYKKEET	9.349.821,99	7.776.328,95
SIJOITUKSET		
MUUT SAAMISET		
Liittymismaksut (palautettavat	77.510,00	77.510,00
MUUT SAAMISET	77.510,00	77.510,00
SIJOITUKSET	77.510,00	77.510,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	9.427.331,99	7.853.838,95
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET		
Vesilaskutustili	150.962,70	105.127,23
MYyntISAAMISET	150.962,70	105.127,23
SAAMISET KUNNALTA		
Lyhytaik.kassalainat kunnalta	3.925.000,00	4.855.000,00
SAAMISET KUNNALTA	3.925.000,00	4.855.000,00
MUUT SAAMISET		
Arvonlisäverosaamiset	33.002,26	42.094,69
MUUT SAAMISET	33.002,26	42.094,69
SIIRTOSAAMISET		
Muut siirtosaamiset muilta	1.184,37	1.675,25
SIIRTOSAAMISET	1.184,37	1.675,25
LYHYTAIKAISET SAAMISET	4.110.149,33	5.003.897,17
SAAMISET	4.110.149,33	5.003.897,17
RAHAT JA PANKKISAAMISET		
Nordea 109730-103750	352.396,43	884.078,16
RAHAT JA PANKKISAAMISET	352.396,43	884.078,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4.462.545,76	5.887.975,33
VASTAAVAA	13.889.877,75	13.741.814,28

Loimaan Vesi -liikelaitos

Sivu 2

17.02.2022

T o t e u t u m a t

EUR

Ulkoinen

01.01.2021 - 31.12.2021

	Toteutuma 2021	Toteutuma 2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
JÄÄNNÖSPÄÄOMA/PERUSPÄÄOMA		
Peruspääoma	3.977.464,37	3.977.464,37
JÄÄNNÖSPÄÄOMA/PERUSPÄÄOMA	3.977.464,37	3.977.464,37
EDELLISTEN TILIK:N YLI-/ALIJÄÄMÄ		
Edellisen tilikauden yli-/alijä	8.845.463,43	8.608.237,44
EDELLISTEN TILIK:N YLI-/ALIJÄÄMÄ	8.845.463,43	8.608.237,44
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		
Tilikauden yli-/alijäämä	-18.140,51	237.225,99
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-18.140,51	237.225,99
OMA PÄÄOMA	12.804.787,29	12.822.927,80
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
POISTOERO		
Poistoero	291.928,20	314.753,10
POISTOERO	291.928,20	314.753,10
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET	291.928,20	314.753,10
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
MUUT VELAT		
Liittymismaksut ja muut velat	64.355,48	64.355,48
MUUT VELAT	64.355,48	64.355,48
PITKÄAIKAINEN	64.355,48	64.355,48
LYHYTAIKAINEN		
SAADUT ENNAKOT		
Saadut ennakot muilta (l.a)	499,82	1.366,38
SAADUT ENNAKOT	499,82	1.366,38
OSTOVELAT		
Ostovelat/kierrätys	363.348,38	178.777,31
OSTOVELAT	363.348,38	178.777,31
KOROTTOMAT VELAT KUNNALTA/KY:LT		
Korottomat velat kunnalta(l.a)	251.609,52	245.564,39
KOROTTOMAT VELAT KUNNALTA/KY:LT	251.609,52	245.564,39
MUUT VELAT		
Ay-jäsenmaksujentili	188,09	211,88
MUUT VELAT	188,09	211,88
SIIRTOVELAT		
Lomapalkkajaksotus	104.708,25	112.331,40
Muut siirtovelat muille	8.452,72	1.526,54
SIIRTOVELAT	113.160,97	113.857,94
LYHYTAIKAINEN	728.806,78	539.777,90
VIERAS PÄÄOMA	793.162,26	604.133,38
VASTATTAVAA	13.889.877,75	13.741.814,28

9.11. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

	Liitetiedoissa annetaan ne tiedot, joilla tilinpäätöstä on täydennettävä oikeiden riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja asemasta.
	Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteet olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot liikelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset tiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.
	Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös on julkinen asiakirja. Julkistaminen koskee myös tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen liitetietoja.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liite 6	Liikevaihto ja muut varsinaiset toimintatuotot		
		2021	2020
Liikevaihto		2 996 893	3 126 984
Tuet ja avustukset			
Yhteensä		2 996 893	3 126 984
Liite 9	Palvelujen ostojen erittely		
		2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot			
Muiden palvelujen ostot		501 800,40	486 853,26
Palvelujen ostot yhteensä		501 800,40	486 853,26
Liite 11	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista		
	Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kaupunginvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenosta arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenet ovat:		
Aineelliset hyödykkeet			
Vedenjakeluverkosto	7 %		menojäännöspoisto
Viemäriverkosto	7 %		menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	7 vuotta		tasapoisto
ATK- laitteet	3 vuotta		tasapoisto
Liite 16	Erittely poistoeron muutoksista		
	Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos		
		2021	2020
	Kotasuon vedenottamo	1 218,75	1 523,44
	Viemäriverkko Alastaro	21 606,15	23 232,42
	yhteensä	22 824,90	24 755,86

Taseen liitetiedot

		2021	2020
	Liite 24 Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
	Muut siirtosaamiset	1 184,37	1 675,25
	Liite 25 Oman pääoman erittely		
		2021	2020
	Peruspääoma	3 977 464,37	3 977 464,37
	Ed.tilik.ylijäämä	8 845 463,43	8 608 237,44
	Tilik.yli-/alijäämä	-18 140,51	237 225,99
	Oma pääoma yhteensä	12 804 787,29	12 822 927,80
	Liite 26 Erittely poistoerosta		
		2021	2020
	Investointivaraukseen liittyvä poistoero	291 928,20	314 753,10
	Kotasuon vedenottamo	4 875,00	6 093,75
	Viemäriverkko Alastaro	287 053,20	308 659,35
	Liite 30 Velat	2021	2020
	Lyhytaikaiset velat peruskunnalta	251 609,52	245 564,39
	Liite 33 Siirtovelat		
		2021	2020
	Lomapalkkajaksotus	104 708,25	112 331,40
	Muut siirtovelat	8 452,72	1 526,54
		113 160,97	113 857,94
	Liite 38 Leasingvastuiden yhteismäärä		
		2021	2020
	Seuraavalla tilikaudella maksettavat	484 215,48	482 712,84
	Myöhemmin maksettavat	8 450 591,27	8 929 923,17
	Yhteensä	8 934 806,75	9 412 636,01
	Liite 42 Henkilöstön lukumäärä	2021	2020
		14	13
	Liite 43 Henkilöstökulut	2021	2020
	Palkat ja palkkiot	558 529,49	519 586,23
	Henkilösivukulut		
	Eläkekulut	117 036,00	114 748,06
	Muut henkilösivukulut	18 211,22	17 495,72
	Henkilöstökorvaukset ja ja muut korjauseurat	-3 931,04	-5 150,17
	Yhteensä tuloslaskelman mukaan	689 845,67	646 679,84
	Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	19 150,90	1 148,72
	Yhteensä henkilöstökulut	708 996,57	647 828,56
	Liite 44 Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		
		2021	2020
	Vasemmistoliitto	287,50	168,75
	Keskusta	60,00	70,00
	Sosiaalidemokraatit	22,50	30,00
	Perussuomalaiset	35,00	30,00
	Kokoomus	32,50	15,00
	Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	437,50	313,75

9.12. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

	Virallinen päiväkirja		Atk-tulosteena vuosittain	
	Virallinen pääkirja		Atk-tulosteena vuosittain	
	Tositelajit: 10 Ostolaskut			
	11 Myyntireskontrasuoritukset			
	12 Ostoreskontrasuoritukset			
	15 Tiliotekirjaukset			
	19 Muistiot			
	60 Käyttöomaisuus			
	80 Ostolaskut/kierrätys			
	90 Palkat			
	91 Populus- matkalaskut			
	200 Vesi- ja jätelaskutus			

9.13. KIRJAUSMENETELMÄ

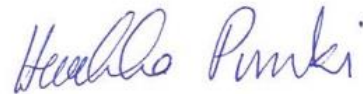
	CGI Suomi Oy/PRO ECONOMICA		
--	----------------------------	--	--

14 LOIMAAN VESI -LIKELAITOKSEN VUODEN 2021 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Loimaalla 09.03.2022

Mika Helin
johtokunnan puheenjohtaja

Henriikka Punkki
johtokunnan varapuheenjohtaja

Teemu Heilala
jäsen

Katriina Kannisto
jäsen

Teijo Repo
jäsen

Annareeta Vuorinen
jäsen

Kimmo Virta
johtaja

VESILAITOSMAKSUT 2021

<i>Vv-laitosmaksut</i> <i>sis. mahdollisen ALV 24 %</i> <i>1.2.2021</i> <i>Maksut sisältävät talousveden ja</i> <i>jäteveden maksut</i>	<i>Käyttö-</i> <i>mak-</i> <i>su</i> <i>€/m3</i>	<i>Liittymismaksu</i>		<i>Perusmaksu,</i> <i>mittarivuokra</i>	
		<i>OK-</i> <i>talo</i> <i>€</i>	<i>Kerros-</i> <i>talo</i> <i>€</i>	<i>OK-</i> <i>talo</i> <i>€/v</i>	<i>Kerros-</i> <i>talo</i> <i>€/v</i>
Eurajoen vesihuoltolaitos	4,54	2 852	3 720	29	86
Forssan vesihuoltoliikelaitos	4,71	4 000	29 500	65	560
Hangon Vesi -liikelaitos	4,59	4 278	12 834	219	3 300
Huittisten kaupunki Vesihuoltolaitos	4,84	1 911	30 591	134	268
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	3,84	3 906	29 295	177	1 008
Jokioisten kunnan vesihuoltolaitos	3,85	4 216	25 544	99	179
Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos	4,72	5 900	49 000	48	340
Loimaan Vesi	4,14	2 415	23 064	33	33
Marttilan vesihuoltolaitos	4,31	7 222	57 250	138	935
Raaseporin Vesi	4,69	8 000	37 500	149	298
Rauman Vesi	5,26	4 900	13 430	69	111
Sastamalan Vesi liikelaitos	5,76	3 868	61 888	328	1 178
Someron Vesihuolto Oy	5,01	4 230	47 000	131	1 461
Turun Vesihuolto Oy	3,47	4 960	47 434	219	625
Uudenkaupungin Vesi	4,86	4 400	12 800	77	1 157
Vehmaan Vesi Oy	6,35	7 269	20 587	92	488
Keskiarvo ylläolevista	4,68	4 645	31 340	125	752
Koko maa, keskiarvo	4,77	3 988	34 770	163	1 139
Koko maa, mediaani	4,63	3 800	30 000	132	740
Koko maa, minimi	2,46	0	0	0	0
Koko maa, maksimi	10,12	14 400	263 199	3 200	6 964

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Loimaan kaupungin tilinpäätöksen 2021 allekirjoitus

Loimaalla 11.4.2022

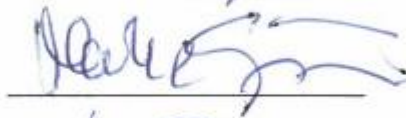
Ziija Helppölä:

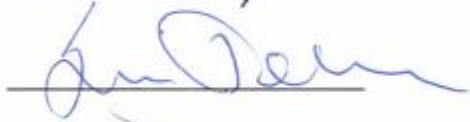

Henri Kihlén

Raimo Huittala

Matti Lyytikäinen

Erko Lindgren

Marko Järvi

Juha Tamm

Tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus
 Loimaalla 19.5.2022

KPMG Julkistarkastus Oy

MIKKO LUOMA, KHT, JHT